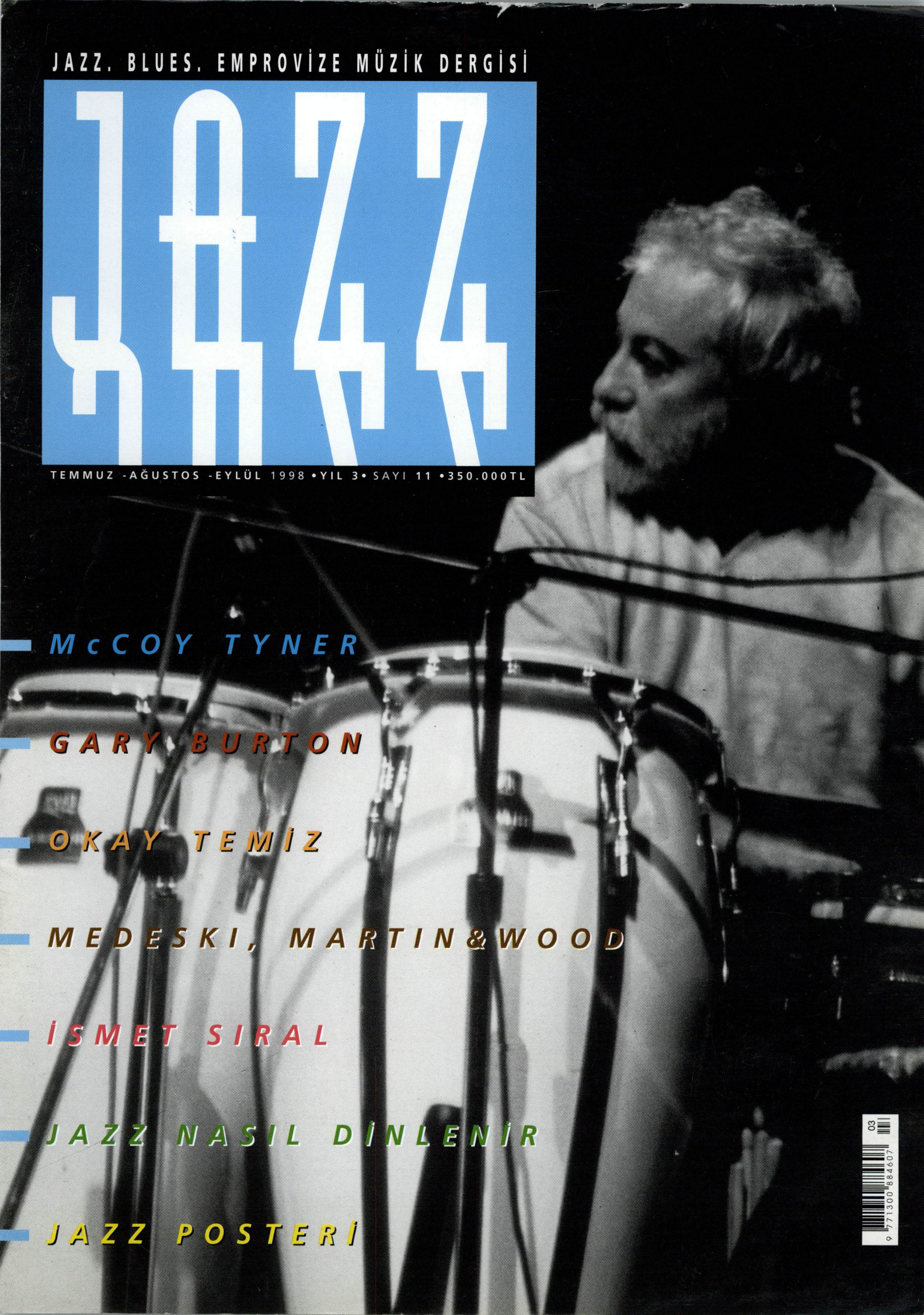

JAZZ. BLUES. EMPROVİZE MÜZİK DERGİSİ

JAZZ

TEMMUZ -AĞUSTOS -EYLÜL 1998 • YIL 3 • SAYI 11 • 350.000TL

McCOY TYNER

GARY BURTON

OKAY TEMİZ

MEDESKI, MARTIN&WOOD

İSMET SIRAL

JAZZ NASIL DİNLENİR

JAZZ POSTERİ

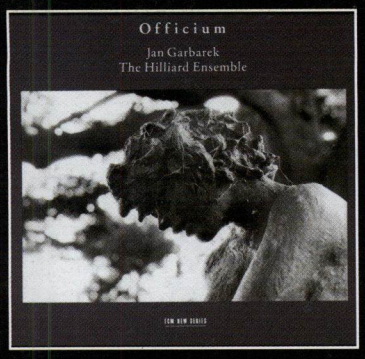

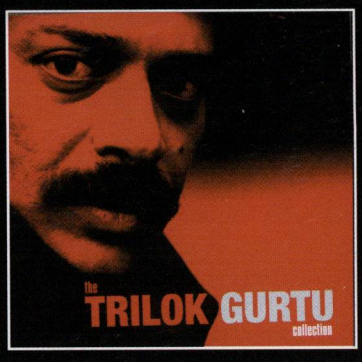

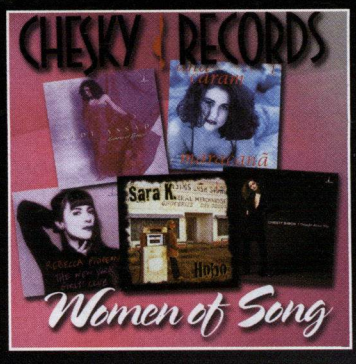

Dünyanın kendi alanlarında en ileri ve saygın markaları* en geniş Jazz, Klasik Müzik ve Audiophile CD koleksiyonları, en gelişmiş ses ve görüntü düzenleri en popüler Audio Visual konseptleri, en yeni Home Theater ve Surround Sound teknolojileri, anahtar teslimi İleri Kumanda - Kontrol Ev Otomasyon sistemleri; Adcom / AMX / Anthem AudioQuest / Auvidis / Boston Acoustics / B&W / Chesky / CMP / Concord Denon / ECM Enja / Harmonia Mundi / Mark & Levinson / Martin Longan / Proceed Reference Rocordings / Rel / Opus 111 / Solid / Sonic Frontiers / Telarc / Verabra / Vidikron - Faroudja / Revox, Enlighted Audio Design / Meridian / Wilson Audio / Bow Technologies XLO / MIT ve Miller & Kreisel.

Proceed AVP surround sound processor ve AMP 5 5 Channel Power Amplifier

AKUSTA

HOME THEATER & AUDIO GALLERIES

AKUSTA NİŞANTAŞI : Abdi İpekçi Cad. Zati Apt. 40/2 Nişantaşı-İstanbul (212) 241 65 50 / 51
AKUSTA MASLAK : Atatürk Oto San. Nazmi Akbacı Ticaret Merkezi, D Blok Mağazaları 95-96 Maslak-İstanbul (212) 276 49 28 / 34
AKUSTA ETİLER: Çamlık Mevkii İhsan Aksoy Sok. Eva Apt. No:1 Daire 1 Etiler
* TÜM MARKALAR TÜRKİYE'DE **RKD LTD** TARAFINDAN TESLİM EDİLMEKTEDİR. AKUSTA BİR **RKD LTD** KURULUŞUDUR.

içindekiler

Kapak: *Okay Temiz*
Fotoğraf: Aykut Uslutekin

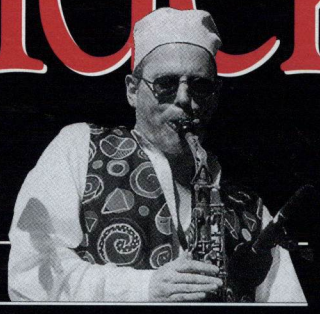

3 **NARDIS**

4 **RIFFS**
- *ZAWINUL/* **Victor Bensusan**
- *JAZZ SERGİLERİ*
- *LIONAL HAMPTON /* **Erhan Altunay**
- *SANATÇILARIMIZ AVRUPA SAHNELERİNDE*
- *TV'LER DE JAZZ*
- *JOHN LURIE /* **Şebnem Şenyener**
- *YÜZYILIN SANATÇISI LOUIS ARMSTRONG*
- *SAVAŞ ÇEKİRGE ÖLDÜ /* **Mutlu Torun**
- *FRANK SINATRA /* **Engin Gençer**
- *İNTERNETTE LABELS SİTELERİ*
- *YÜZYILIN SANATÇISI LOUIS ARMSTRONG*
- *THOMAS CHAPIN ÖLDÜ /* **Nilüfer Örge**
- *W.Z.ARMSTRONG /* **Zeynep Çiftçi Ün**

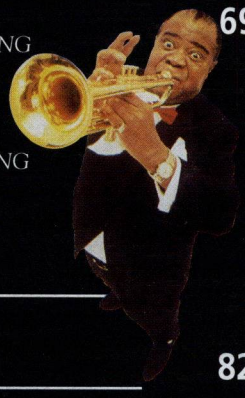

20 **ŞU JAZZ DEDİKLERİ**
Ali Sönmez

24 **DÖRTTE BİR**
- *FESTİVALLER / 5. İstanbul Jazz Festivali*
  Festival programı
  McCoy Tyner / Tuncel Gülsoy
  Lee Konitz / Tuncel Gülsoy
  Carlos Benavent- Jorge Pardo / Çağlar Alkaya
  Kenny Garret / Serdar Karabatı
- *FESTİVALLER / Yapı Kredi Kültür ve Sanat Festivali*
- *Gary Burton & Astor Piazzola / Tuncel Gülsoy*
- *Cassandra Wilson / Tuncel Gülsoy*

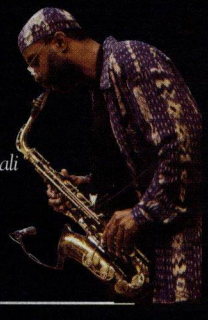

35 **AD - LIB**
- *KADIN CAZCILAR*
  İlhan Mimaroğlu

37 **HI - FI**
- *HI-FI Kulübünün hayatında birgün / Tuncel Gülsoy*
- *Canlı Cansız Karşısında /* **Alan Hosman**

39 **RÖP.**
- *OKAY TEMİZ,* **Tunçel Gülsoy**
- *NIELS HENNING ØRSTED PEDERSEN,* **Zuhal Focan**
- *OSMAN İŞMEN,* **Tunçel Gülsoy**
- *NİLÜFER RUACAN,* **Suzan Somalı Sönmez**
- *JYRKI KANGAS,* **Zuhal Focan**

51 **AVANT - GARDE**
- *FRED ANDERSON,* **Zeynep Çiftçi Ün**

55 **PORTRE**
- *MARTIN, MEDESKI & WOOD*
  Funda Önkol

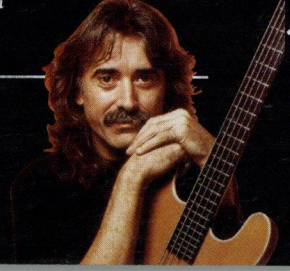

58 **ÖZEL**
- *İSMET SIRAL,* **Murat Verdi, Hande Akkan**

63 **ANILAR**
- *PHİLLİPPE QUELLIER /* **Aydın İlik**
- *BIG BAND ANILARI /* **Orhan Argun**
- *EGOMANYAK TROMPETÇİLER /* **Yosi Falay**

69 **NELER OLDU**

- *2. BOĞAZİÇİ FESTİVALİ,*
- *ANKARA MÜZİK FESTİVALİ,*
- *BRAD MEHLDAU,* **Metin Paksoy**
- *PARLIAMENT JAZZ FESTİVALİ ,* **Hülya Tunçağ**
- *ANTALYA KÜLTÜR FESTİVALİ ,* **Füsun Levet**
- *BİLGİ ÜNİVERSİTESİ GİTAR GÜNLERİ*
- *SAKLIKENT DÜNYA MÜZİKLERİ FESTİVALİ*
- *BETTY CARTER HOUSTON'DA /* **Erdal Paksoy**
- *STOCKHOLM KÜLTÜR FESTİVALİ /* **Serdar Karabatı**

82 **JAZZ NASIL DİNLENİR**
Ahmet Emin Akyavaş

85 **BLUES**
- *JOHN MAYALL & THE BLUES BREAKERS,* **Eyüp İblağ**

86 **Dr. JAZZ**
- *ÜST DÜZEY AKOR GERİLİMLERİ,* **Rene Macaroğlu**

88 **EĞİTİM**
- *PİYANO,* **Ahmet Emin Akyavaş**

89 **CD REVIEWS**

Tito Puente, Gürol Ağırbaş, Wax Poetic, Craig Harris-Barboros Erköse, Jacques Loussier - Eric Satie, John Scofield, Matt Darriau Paradox Trio, Ella Fitzgerald, Dave Holland Quintet, Tomasz Stanko Septet, Nils Petter Molvaer, Zen, Mike Stern, Buddy Rich Big Band, Elvin Jones, Rolf &Joahim Kühn, Jacky Terrasson Trio, Brad Mehldau, Thierry Maillard Trio, Badi Assad, Frank Sinatra, Antonio Carlos Jobim, Guy Barker, Wolfgang Muthspiel, Angelika Kidijo, Paco de lucia, George Russel, Carlie Hunter, Ronnie Laws, Lenny White, Hamiett Bluiett, Bailey, Metheny, Bendian, Wertico, Gonzalo Rubalcaba, Prysm, Tamba Trio, Steve Reich, Eivind Aarset, Donald Byrd, Richard Holmes, Mangu, Mark Turner,Thomas Chapin Trio, Chris Speed, Bill Frisell, Odyssey The Band

102 **SİZİN KÖŞENİZ**

103 **KÖRLEME**
- *NEZİH YEŞİLNİL',* **Serdar Karabatı**

104 **BULMACA**
Serdar Karabatı

Ike Quebec
Englewood Cliffs, NJ
1960

NARDIS

Merhabalar

İstanbul'da festival festival üzerine. Yapı Kredi Kültür ve Sanat Festivali devam ederken, 2.Uluslararası Boğaziçi Festivali de başlayıverdi. İstanbul Müzik Festivali devam ederken ardından İstanbul Jazz Festivali de geliyor. İstanbul artık festivaller kenti oldu. Siz neler yapıyorsunuz. İzleyebiliyor musunuz, bilemiyorum? Bu kadar güzel konserler, bu kadar güzel etkinlikler ve bu bilet fiyatlarıyla hepinizin duygu ve düşüncelerini bilmek isterdim doğrusu ama şimdiden gidecek olanlara iyi seyirler, iyi konserler dilemek istiyorum.

Bu yıl İstanbul Jazz Festivali gerçekten güzel konserlerle seyirci karşısına çıkıyor. Açılış konserinden tutun Orchestra National de Jazz kapanış konserine kadar dolu dolu. CRR ve Açıkhava arası artık koşu pisti gibi olacak. Geceler ise Café Gramofon'da daha da uzayacak.

Biz ise her yıl bu aylarda size söz verdiğimiz posterimiz için çok keyifle çalıştık yine. Tasarımcı **Atilla Atala**, **Şebnem Hassas** günlerce düşündüler neyi, nasıl yapalım diye. Fotoğraf sanatçısı ve aynı zamanda bir jazz davulcusu da olan **Mehmet Kısmet** ise 5 saat süren bir çalışma ile görüntüledi bu çalışmayı. Dergimizin logo renklerini çağrıştıran boya tüpleri bir trompetin valflerine dönüşüverdi. Sanatçılarımızın bu çok keyifli çalışmalarından dolayı burada onlara bir kez daha teşekkür etmek istiyorum.

Bu sayımızın ağırlığı festival sanatçıları ve nedense yazarlarımızın birbirlerinden habersiz, rastlantısal olarak avant-garde şeklinde oluşuverdi. **Şebnem Şenyener** komşusu **John Lurie**'yi anlatırken **Nilüfer Örge** ve **Zeynep Çiftçi Ün** üstüste kaybettiğimiz sanatçılar **Thomas Chapin** ve **W.Z.Armstrong'** un yaşam öykülerini yazdı.

Sanat dünyası önemli bir ismi daha kaybetti, bildiğiniz gibi. Frank Sinatra'yı. Onunla ilgili yazıyı ise Engin Gençer hazırladı.

Dergimizin içeriği bu kadar değil tabii. **İlhan Mimaroğlu**'nun kaleminden **Cazcı Kadınları** merak etmelisiniz bence. Ayrıca dünyada yayımlanmış jazz ansiklopedilerine hiç baktınız mı, bilemiyorum? Bunlardan birkaçı bende var. İlk gördüğümde nasıl heyecanlanmıştım bir bilseniz. **Okay Temiz** bizden bu ansiklopedilere giren ilk isim. Biliyorumki son olmayacak. Ama ilk olması çok önemli. Okay Temiz uzun yıllar aradan sonra Türkiye'ye geri döndü. Tüm birikimini bizim gençlerimize akıtmak üzere. Okay Temiz ile **Tunçel Gülsoy** konuştu. **İsmet Sıral** adı ise hepimizin saygıyla andığı ama hakkında nedense hiç doğru dürüst bilgi bulunamayan bir sanatçımız. Onu yakından tanıyan müzisyen arkadaşlarımız **Murat Verdi** ve **Murat Özbey**'in çalışmalarıyla okuyacağınız yazıyı hazırladık. Piyanist Ayhan Yünkuş, davulcular Nihat Sönmezer ve Röne Kohen'in arşivlerinden de göreceğiniz fotoğrafları sağladık. Ayrıca Neler Oldu Köşesindeki **Metin Paksoy**'un **Brad Mehldau** yazısını lütfen atlamayın. Bir work-shop sırasında sorulan tüm soru ve cevapları bize aktaran tenor saksofoncu Metin Paksoy ancak böyle bir yazıyı yazabilirdi. Ayrıca geçen sayımıza yetişmeyen **Jazz Nasıl Dinlenir** çevirisini de piyanist arkadaşımız **Ahmet Emin Akyavaş** devraldı.

Bu sayımızda da her zaman olduğu gibi inanılmaz yazar kadromuzunun müthiş performanslarıyla sizlere bu zevkli sayıyı hazırladık. Dergimize maddi manevi destek veren tüm jazz severlere teşekkür ederiz.

ZUHAL FOCAN

JAZZ

AYLIK DERGİ

ISSN 1300-8846

GENEL YÖNETİM

Boyut Yayıncılık ve Tic. A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni
Bülent Özükan
Genel Koordinatör
Uğur Büke
Genel Müdür
Nilgün Özükan

YAYIN & REKLAM YÖNETMENİ

Zuhal Focan

KATKIDA BULUNANLAR

Alan Hosman, Suzan Somalı Sönmez
Ahmet Emin Akyavaş, Engin Gençer,
Şebnem Şenyener, Metin Paksoy,
Nilüfer Örge, Zeynep Çiftçi Ün,
Erdal Paksoy, Engin Gençer,
Erhan Altunay, Mutlu Torun, Murat Verdi,
Murat Özbey, Hande Akkan, Aydın İlik,
Yosi Falay, Füsun Levet, Funda Önkol,
Gülüm Yörük, Yavuz Baydar, Atilla Atala,
Şebnem Hassas, Mehmet Kısmet.

TASARIM

Kreatif Yönetmen
Murat Öneş
Tasarım
Zuhal Üçüncü

TEKNİK

Matbaa Müdürü: Memduh Arslan
Teknik Koordinatör: Hulusi Oran
Renk Ayrımı: İzzet Özbay, Şenol Şenoğlu
Elektronik Montaj: Barış Turan
Montaj: Ali Babayiğit
Baskı: Sami Gökırmak

SATIŞ & ABONE

Satış Müdürü: Adnan Demirtaş
Satış Sorumlusu: Murat Atakişi
Satış ve Abone İlişkileri: Oktay Özer
Abone İşleri: Necati Hızal, Mustafa Çebi

MUHASEBE

Muhasebe Müdürü: Jale Ürper
Sultan Olgeç, Kazım Doğan
Leyla Can, Ayfer Erkan

İDARE

İdare Amiri: Hüseyin Kutlu
Ulaşım: Hüseyin Akkuş,

Yazışma Adresi
e mail: info@boyut.com
Matbaacılar Sitesi 1. Cadde
(Milliyet Gazetesi arkası) No.115
34560 Bağcılar / İstanbul
Telefon: 0.212.629 53 00 (30 Hat)
Fax: 0.212.629 05 74 (2 Hat)

Basıldığı Yer
Boyut Matbaacılık A.Ş.
Matbaacılar Sitesi, 1. Cd.
(Milliyet Gazetesi arkası) No: 115
34560 Bağcılar-İSTANBUL
Telefon: 0.212.629 53 00 (pbx)
Fax: 0.212.629 05 74 (2 Hat)

Fiyatı: 350.000 TL (KDV dahil)
K.K.T.C. Fiyatı: 350.000 TL.

BOYUT YAYIN GRUBU

© 1998 BOYUT YAYINCILIK ve TİCARET A.Ş.

Musical Storyteller

JOE ZAWINUL

Aykut Uslutekin

Söyleşi: Mark Gilbert
Çeviren: Victor Bensusan
Jazz Journal Mayıs 1998

Weather Report'un eski co-leader'i, Stories of The Danube ve My People adlı son albümlerini, besteciliğini ve New York'ta Cannonball Adderley ile geçirdiği ilk günlerini değerlendiriyor.

Stories of the Danube

İlk defa bu kadar büyük bir orkestral çalışma yaptım. Cannonball ile Toronto Phillarmonic eşliğinde Experience In E adlı bir çalışmam vardı ama orkestrasyonunu ben yapmamıştım. Burada bütün orkestrasyon bana ait ve bütünüyle doğaçlama bir çalışma. Kendimi piyano başında kaydettim ve bunu partisyonlar haline getirdim. İnsanların bunu klasik müzik olarak beğenip beğenmemeleri umurumda değil, çünkü ben senfonik müzik eğitimi almadım, teori veya benzeri bir şey de öğrenmedim. Bunlar benim içimden gelen düşüncelerdi.

Orkestra elemanları bu şekil nota okumaya alışık olmadıkları için çalması zor oldu. Farklı ritmler ve çok fazla senkop kullanıyorum, notalamayı da alıştıkları şeklin dışında yapıyorum, onlar da okurken haliyle zorlanıyorlar.

Klasik bir orkestrasyon yaptım. Albümde eskiden Weather Report ile kaydettiğim Unknown Soldier'ın bir versiyonu da bulunuyor. Ayrıca Gypsy adlı çalışma da 1966'da yaptığım Doctor Honosis Causa'nın yeni bir uyarlaması.

My People

My People'da dünyanın değişik ülkelerinden gelen 35 konuk sanatçı bulunuyor ve bir hikaye anlatıyor olması açısından Stories of the Danube'a benziyor. Albümün konusu halkım ve halkımın kimler olduğu. Duke Ellington'un konuştuğu bir giriş bölümü var. Burada "halkımdan" bahseden Duke onların "tek halk" olduğunu söylüyor. Birçok ırk vardır ama halk bir tanedir ve onlara albümümde yer verdim. Albümde Afrikalı'lar, bir İsrailli, bir Pakistanlı ve diğerleri var.

Bestecilik

Ben bir folk müzisyeniyim ve folk çalarım. Black Market gibi melodileri çocukken çalardım. Bu tip melodiler Avusturya'ya özgüdür ama Amerika'ya geldiğimde

bunları atlamak istemedim. Bir merdivenden çıkarken birkaç basamağı atlarsanız inmeniz zor olur gibi hissettim. Amerika'ya geldiğimde Avusturya'da hiç yaşamadığım bir müzik vardı; Bebop. Bu yüzden birkaç yıl bebop çaldım ve iyi bir blues müzisyeni olarak Dinah Washington, Joe Williams ve King Curtis gibi jazz ve blues sanatçılarıyla çalıştım. Böylece blues çalma konusunda çok tecrübe sahibi oldum. Bebop'ta da çok tecrübeli olmuştum. New York'ta mükemmel bebop çalıyordum. New York'ta beni "Bebop" diye çağırırlardı. Sonra birgün Birdland'de Bud Powell ekolünden büyük bebop müzisyeni Barry Harris ile tanıştım. Beraber sık sık prova yapardık ve "Joe, çok garip birşey oldu. Radyoyu dinliyordum ve bir Cannonball melodisi çalıyordu ve yemin ederim çalanın ben olduğunu zannettim ve sonra senin çaldığın anons edildi. Bu büyük bir olay değil mi?" dedi. "Ben teşekkür ederim, bu bir iltifat" dedim. Ama kendime dedim ki "Bir daha asla birinin gelip 'Sanki ben çalıyordum' diyebileceği bir müzik çalmayacağım". Ve o andan itibaren, 1965 veya 1966 yılıydı, değişmeye başladım ve Rumpelstiltskin ve 74 Miles Away gibi parçaları yazmaya başladım. Ondan sonra bence Cannonball grubu Miles'tan daha modern müzik çalmaya başladı.

Ama ben hep kuralsız formlarda yazdım. Örneğin Mercy, Mercy, Mercy. Bir keresinde New Orleans'da bir barda çalıyordum ve Fats Domino bana yaklaşarak "Bu melodinin zamanı ne?" diye sordu. Çünkü hiçbir eserimde AABA formu yoktur. Hepsi kaydedilmiş doğaçlama müziklerdir. Belki ilk günlerde aceleyle bir peçeteye yazıyordum ama müzik yine doğaçlamaydı. Ne olduğu umurumda değil, yedi mezür veya başka bir şey olmuş. Bazen çaldıklarımı banttan dinleyince niye dokuz mezür oldu diye merak ederim ama sekiz mezür olsa bütün anlamını yitirecek. Çalarken form kaygısında olmam.

Bası severim ve bana göre bassız müzik, müzik değildir. Biri çok iyi ve swingli çalıyor ve hiçbir motiv duyulmuyorsa davulda hiç motiv yoksa davulcu ben olurum ve birçok ritmi biraraya getiririm. Sweetnighter albümünün 125th Street Congress parçasındaki hip-hop ritmi benim ritmimdir. Herkesten bir motiv duymak zorundayım. Bu yüzden bir quartet olarak Weather Report çok güçlü bir sound'a sahipti çünkü ne zaman uzak kalmak ve ne zaman birlikte çalmak gerektiğini bilir, böylece aynı şekilde çalmazdık. Birbirimizden uzak ama mükemmel bir uzaklıkta çalardık. Müziğimiz kalabalık hissi yaratmaz ve sizi boğmazdı. Bu bir duygu bile olsa yine de üzerinde çalışılması gereken bir şeydi. Doğaçlama

Aykut Uslutekin

hissi veren birçok şey notalara dökülmüş şeylerdi ama doğaçlamadan notalara dökülmüşlerdi. Ben doğaçlama yapabilirim, bu bir yetenektir. Övünmek için söylemiyorum bu bir gerçektir. On saat boyunca doğaçlama yapabilir, değişik ve kullanılabilir bir şeyler ortaya çıkarabilirim.

Cannonball ve Genç Bop'çular

Cannonball Adderley ile 1970 yılına kadar dokuzbuçuk yıl çalıştım. Maalesef Cannon'u biraz eleştirmeliyim; o ve kardeşi İngiltere gibi yabancı ülkelere gittiğimizde albümlerini satabilmek için hit parçalarını çalmaları gerektiğini düşünürlerdi. Onlara söyledim: "Hit olan biziz, parçalar değil" ama her zaman daha fazla hit çalmak isterlerdi ve bir yerde bu durum yüzyılın en büyük müzisyenlerinden birinin kariyerini yok etmiş oldu. Bana göre Canonball çok büyük bir müzisyendi ama bu tavrı birçok kişinin ondan soğumasına sebep oldu.

Herşeye rağmen bu grubu çok seviyordum. Geçenlerde grubun 1960'larda kaydetttiği inanılmaz güzellikteki bir albümü elime geçti. Bir şimdiki bebop müzisyenlerini dinleyin, bir de o yıllarda bizi; göreceksiniz ki şimdiki çocuklar hiçbir zaman çalmayı öğrenemeyecekler. Çünkü bu devlerin ve cücelerin müzik yapmaları gibi birşey. Çalmasını biliyorlar ama bir atmosfer yaratmasını bilmiyorlar. Ve jazz ve müzik bir atmosferdir. Atmosferi yaratamıyorsan birşey yapmış sayılmazsın. Bir besteci olarak başlangıç noktam budur. Önemli olan birşeyler yazıp sizi etkileyebilmemdir. Eğer müziği analiz etmek zorunda olduğunuzu düşünmek yerine sadece etkileniyorsanız o zaman mutlu olurum.

Beni yanlış anlamayın. Bu çocuklara saygım var. Çalabiliyorlar. Örneğin Wynton bu akımın manevi babası sayılır ama samimi düşüncem başka bir şeyler çalmayı tercih edecekleri ama çalamadıkları için elindekilerini savundukları yönündedir. Bunu daha önce de gördüm çünkü bizzat ben böyleydim. Bebop'a başladığımda hiçbir şeyi beğenmiyordum ve biri bebop çalamıyorsa onun çalmaktan aciz ve dinlemeye değmeyen biri olduğunu düşünüyordum. Daha sonra kafamı açtım ve gerçekten herşey değişti.

Bence gençler herşeyin kaynağını bilmeli. Ama benim hoşuma gitmeyen onların bir yaratıcı müzisyen gibi değil, bir doktor, bir kütüphaneci gibi olmaları. Eğer yaratıcı bir müzisyen değilsen, kendin keşfetmiş gibi "jazz" kelimesini ağzına almaman ve Miles bir dönekti gibi laflar etmemen gerekir. Benim için olay orada biter.

Festival aylarının sergileri

Aykut Uslutekin "Jazz Fotoğrafları" Sergisi

Aykut Uslutekin'in fotoğrafları 3-23 Temmuz 1998 tarihleri arasında The Marmara İstanbul Opera Koridorunda sergilenecek.
Serginin açılışı 3 Temmuz 1998, Cuma akşamı saat 18:30'da Opera Salonunda gerçekleşecek.

George Benson

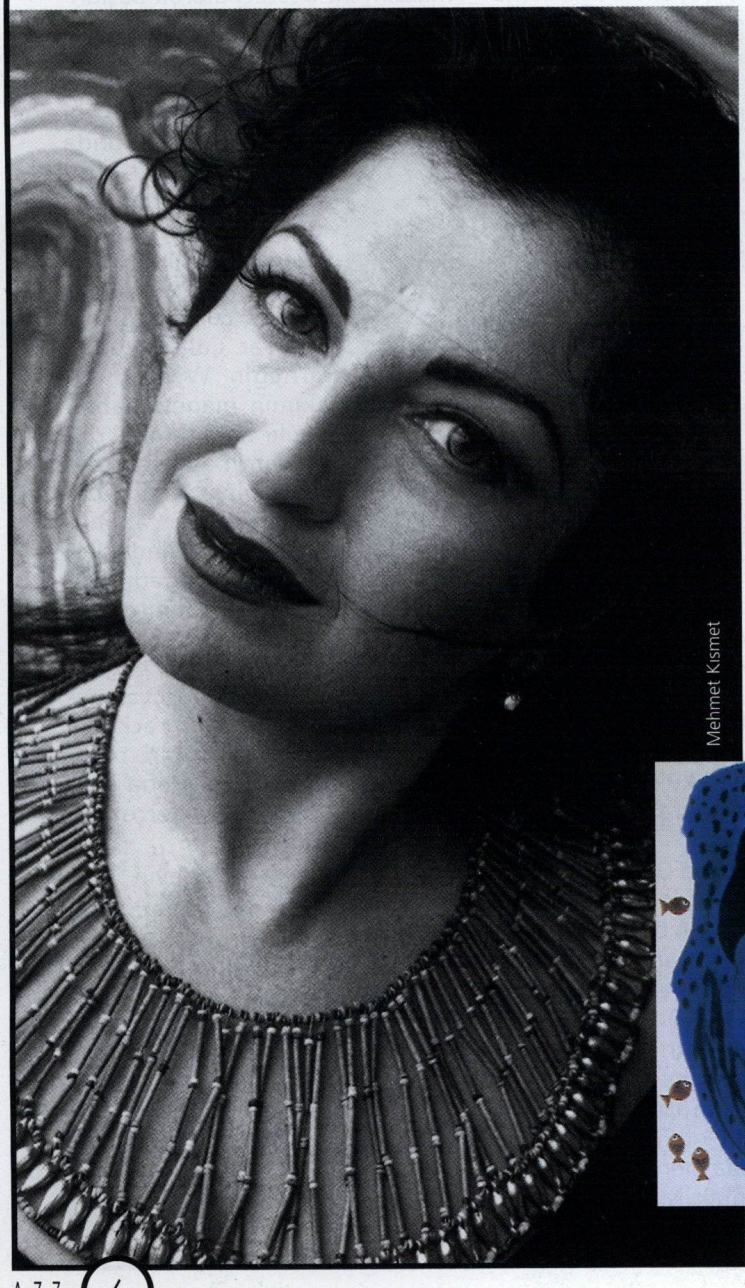
Mehmet Kısmet

Resim ve Müzik Yine Birarada!

Jazz şarkıcısı ve ressam **Ayşegül Yeşilnil** 10. kişisel resim sergisini açıyor.
31 Ağustos-19 Eylül tarihleri arasında, İstinye'deki İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nın Sanat Galerisinde gerçekleştireceği resim sergisinde, sanatçının jazz resimlerinin yanısıra yeni hazırladığı bir seri yeni resim de sanatseverlerle buluşacak.
Sanatçı yine aynı gün İ.M.K.B.'nın konferans salonunda yapılacak jazz konserinde de Nezih Yeşilnil Quartet ile birlikte sahnede yer alacak.

int_rnet'te

e.f.t. bedava!

Repo zaten bedava.

Ayrıca;
Döviz ve fon alım satımı.
Hisse senedi alım satımı.
Havale.
Fatura, kredi kartı ödemeleri.
Hesap ve çek senet bilgileri.
Şifre değişikliği.
Hepsi, Garanti İnternet şubesinde.
Hepsi bedava.
128 bit bilgi güvenliğiyle.

Ücretsiz İnternet şifresi için
başvuru adresi: www.garanti.com.tr
ya da herhangi bir Garanti şubesi.
Bilgi için: (0 212) 630 30 30

GARANTİ

ŞubeSiz™ Bankacılık

Başka bir arzunuz?

www.garanti.com.tr

Bir Swing Efsanesi: LIONEL HAMPTON

Erhan Altunay

Jazz Dergisi'nin geçen sayısında küçük bir haber vardı: ***"Lionel Hampton ödül aldı.*** Bu haberin ayrıntısında da Hampton'un Avusturya Cumhurbaşkanı tarafından *"Kültür Ödülü"* ile ödüllendirildiği belirtiliyordu.

Lionel Hampton, gerçekten de jazz sanatçıları arasında eğitim ve kültüre verdiği önem ile öne çıkmış bir kişiliktir. Kariyerinin başlarında çektiği sıkıntılardan olsa gerek Hampton her zaman zenci çocukların öğrenimine yardımcı olacak her türlü projeye katılmış ve en büyük hayalinin zenci çocuklar için New York'da bir üniversite kurmak olduğunu söylemiştir.

1987'den itibaren sanatçının adını taşıyan *"Lionel Hampton School of Music"* ise Hampton için bir övünç kaynağıdır.

Yapı Radyo'da yayımlanan ***Vanilya ve Çikolata*** adlı program dizimizde sık yer verdiğimiz Lionel Hampton'u sizlere bu ay daha yakından tanıtmaya karar verdik.

Lionel Leo Hampton, 20 Nisan 1909'da (başka bir kaynağa göre ise 1912), piyanist bir babanın çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Daha küçük yaşlarda iken müzisyen olmak istediğini söyleyen Hampton önceleri iyi bir davulcu olmak istiyordu. Hatta lise yıllarında iyi bir davul alabilmek için bir işe girmişti. Liseden mezun olduktan sonra ise 1928 yılından itibaren davulcu olarak yerel topluluklarda çalmaya başlamıştı.

Hampton, bir aile dostlarının orkestrası olan *Les Hite* Orkestrasında çalarken Louis Armstrong ile de çalmış ve Armstrong tarafından bir kayıtta yer almak için davet edilmiştir. Kayıt yapmak için gittiği bir stüdyoda kullanılmayan bir vibrafon ile karşılaşması Hampton'un kariyerinde ilginç bir dönüm noktası olmuştur. Bu onun bu çalgı ile ilk yakın ilişkisidir. Hampton bir saat içinde ise bu çalgının bütün inceliklerini keşfetmiştir. Bu olay Louis Armstrong tarafından da ilgi ile izlenmiştir.

Louis Armstrong'un 1930'da yayınlanan *"Memories of You"* kaydında Lionel Hampton'un ilk vibrafon solosu yer alır. Kendinden önce gelen bütün vibrafonculardan farklı tekniği ve lirizmi ile Lionel Hampton artık bu çalgı ile özdeşleşecektir.

Bu yıllarda Hampton hem çeşitli topluluklarda çalmış hem de University of Southern California'ya devam etmiştir.

1936 yılı ise Hampton için bir başka dönüm noktasıdır. 1935 yılının yaz aylarında *"Swing Kralı"* olarak anılacak Benny Goodman efsanevi üçlüsü ile fırtına gibi esmişti.

Klarinette Benny Goodman, piyanoda Teddy Wilson ve davulda Gene Krupa'dan oluşan bu meşhur üçlü 1935 yılında *"After You've Gone"* , *"Body and Soul"*, *"China Boy"*, *"Lady be Good "*, *"All My Life"* gibi ünlü parçalara imzalarını atmışlardı.

O dönemde Lionel Hampton, ya da arkadaşlarının ona yakıştırdıkları isim ile Hamp, kendi orkestrası ile Los Angeles Paradise Club'de çalmaktaydı. O zamanlar burası sosyetenin rağbet ettiği bir yerdi ve her gece tam kapasite dolmaktaydı.

Benny Goodman ile Lionel Hampton'un karşılaşmalarının nasıl olduğu tam bilinmez ama Hampton bu olayı şöyle anlatır :

"Bir gece programdan sonra kalmış çalarken o klarineti duydum. Benny idi. Benimleydi. Efrafa bakındım. Davulda Gene Krupa vardı. Bir melodi duydum. Pianoda Teddy Wilson vardı. O gece iki saat jam yaptık ".

"Daha sonra kayıt yapmam istendi. İlk kaydımız "Moongow" idi. Daha sonraki çalışma ise "Dinah" idi ve gerisi geldi".

Lionel Hampton bu buluşmalardan sonra 10 Kasım 1936'a *"Camel Caravan"* adlı radyo programında Benny Goodman üçlüsü ile çaldı. Artık o da bu topluluğun bir üyesi idi ve bu topluluk artık Benny Goodman dörtlüsü olarak anılacaktı.

Bu olayı Lionel Hampton kendine özgü ironisi ile şöyle anlatmaktadır:

"Yaptığımız kayıtlar büyük olay yaratmıştı. Bütün eleştiriler ve yorumlar harika idi ve Benny hergün beni New York'tan aradı. Artık telefonlara da bakmak istemiyordum".

"Sonunda Camel Caravan'da beraber çalmamızı isteyen mesajını aldım. Fakat ben bir davulcuydum ve davul çalmak istiyordum, vibrafon değil. Benny gelmemi ve sonra davul çalabileceğimi söyledi. Sonunda razı oldum ve Gladys ile New York'a doğru yola koyulduk. Arizona'da Yuma'da durduk ve evlendik. Bu arada doğal olarak vibrafonum arabanın bagajındaydı".

Benny Goodman aceleci idi *Camel Caravan*'da beraber çaldıktan sonra dörtlü hemen stüdyoya girdi. Arka arkaya kayıtlar yapıldı. *"My Melancholy Baby"*, *"Tiger Rag"*, *"Stompin' at the Savoy"*, *"Whispering"*, *"Tea for Two"*, *"Running Wild""* o dönemde yapılan en ünlü kayıtlar oldu. Gene Krupa *"Running Wild"* için yaptıkları en iyi stüdyo kaydı olduğunu söylemişti. *"Tea for Two"* ise en başarılı yorumlardan biri olarak kabul edilmişti. Hampton'un kayıtlarda "yeaaaah" diye bağırmaları ise ayrı bir hava vermişti.

Hampton 1940'ların başında kendi orkestrasını kurdu. *"On the Sunny Side of the Street "*, *"Flying Home"*, *"Hamp's Boogie-Woogie"* onun bu dönemdeki en parlak çalışmaları oldu.

Hampton'un orkestrası birçok müzisyen için bir başlangıç olmuştu. Bu orkestradan geçen sanatçılar arasında Quincy Jones, Wes Montgomery, Clark Terry, Cat Anderson ve Fats Navarro, şarkıcılar arasında ise Dinah Washington, Joe Williams, Betty Carter ve Aretha Franklin sayılabilir.

Hampton bu arada Benny Goodman ile bir filmde rol almış, ayrıca *The Benny Goodman Story*'de de oynamıştır.

Big Bands döneminin son bulmasıyla Hampton küçük topluluklar kurmuş, çeşitli sanatçılarla çalışmıştır.

Bu çalışmalarından en ilginci, daha önce de programlarımızda yayınladığımız , "Hamp and Getz" adlı albümdür. Adından anlaşılacağı gibi bu albümde Lionel Hampton Stan Getz ile birlikte çalmıştır. Verve'den çıkan ve kayıtları 1 Ağustos 1955'de gerçekleşen bu ilginç albümde ikiliye pianoda Lou Levy, basda Leroy Vinnegar ve davulda Shelly Manne eşlik etmiştir. Jazz anlayışları çok farklı olan iki müzisyenin bu ilginç uyumu da çok etkileyicidir. Biz okuyucularımıza bu albümü edinmelerini ve özellikle Swing çağının ünlü Count Basie bestesi *"Jumpin' at the Woodside"*ı dikkatle dinlemelerini öneririz.

Lionel Hampton 50'li yıllardan sonra müzik çalışmalarını yurtdışında jazz'ı tanıtmak, içeride ise zenci müziği hakkında araştırmalar yapmakla kısıtlamış, bunun yanında toplumsal etkinliklere katılmış ve çeşitli hayır işlerinde yer almıştır.

Hampton toplumsal alandaki gayretleri ile Eisenhower ve Nixon tarafından Amerikan İyi Niyet elçisi seçilmiş, Papa I.Paul'den Papalık madalyası almış ve Kenedy Center Onur Ödülü'ne hak kazanmıştır. Hampton ayrıca yirmiye yakın onursal doktorluk ünvanı da almıştır.

İdaho Üniversitesi Müzik okulunun adının da Lionel Hampton Müzik Okulu olarak değiştirilmesi, ilk kez bir jazz sanatçısının adının bir üniversite müzik okuluna verilmesi olarak tarihe geçmişti.

Lionel Hampton bir sanatçının toplumsal etkinliklerde bulunması gerekliliğinin en güzel örneğidir. Bütün dünyada takdir edilen bu yönü ile de Hampton tarihte yerini almıştır.

Hampton'un müziğini tanımak isteyen okuyucularımız, büyük şehirlerimizde bir çok müzik mağazasında Hampton'un toplama albümlerini bulabilirler. Ayrıca Benny Goodman dörtlüsünün albümlerinin de edinilmesini tavsiye ederiz. Ancak Hampton'ın kariyerinde temel taşları teşkil eden ve yukarıda adı geçen eserlerin bulunmasına okuyucularımızın özellikle dikkat etmeleri gerekmektedir.

Sanatçılarımız Avrupa sahnelerinde...

Jazz gitarın önde gelen isimlerinden, TRT Radyosu Hafif Müzik ve Jazz Orkestrasının şefi **Neşet Ruacan**, Avrupa Yayın Birliği EBU'nun organize ettiği festivalde 8 Temmuz 98'de bir konser vermek üzere grubu ile Viyana'ya gidiyor. Grupta

Aykut Uslutekin

Neşet Ruacan (g), İmer Demirer (tp), Baki Duyarlar (p), Ergun Eremkar (b), Veysel Çadır (d) yer alıyor.

Önder Focan ve Russel Malone

Zuhal Focan

Bir diğer gitar sanatçımız **Önder Focan** ise 10-19 Temmuz 98 tarihleri arasında 33.sü yapılacak olan Avrupa'nın en eski jazz festivali olan Pori Jazz Festivalinde bu yıl da kendi adına iki konserle yer alacak. Bu yılki festivalin ağır topları ise dünyanın önde gelen gitaristleri. Jim Hall, John Abercrombie ve The Rosenberg Trio. Ayrıca Michael Brecker, Tony Bennett, Medeski, Martin & Wood, Phil Collins Big Band, Chick Corea "Original" projeleri ile festivalde yer alacaklar.

TV'lerde Jazz Programları

TRT Hafif Müzik ve Jazz Orkestrası'nın konuk sanatçılarla ve gruplarla gerçekleştireceği programın sunucusu Neşet Ruacan. TRT İstanbul Radyosu, Hafif Müzik Jazz Orkestrasının şefi de olan **Neşet Ruacan** aynı zamanda Bilgi Üniversitesinin de müzik bölümü başkanıdır. Kablolu yayında izlenebilen Prima'da ise **Kerem Görsev**'le Jazz adını taşıyan program ise her pazar saat 10:40'da yayımlanıyor. Çeşitli jazz belgesellerinin ve sohbetlerin yapılacağı programa her kesimden pekçok ünlü konuğun yer alacağı belirtiliyor.

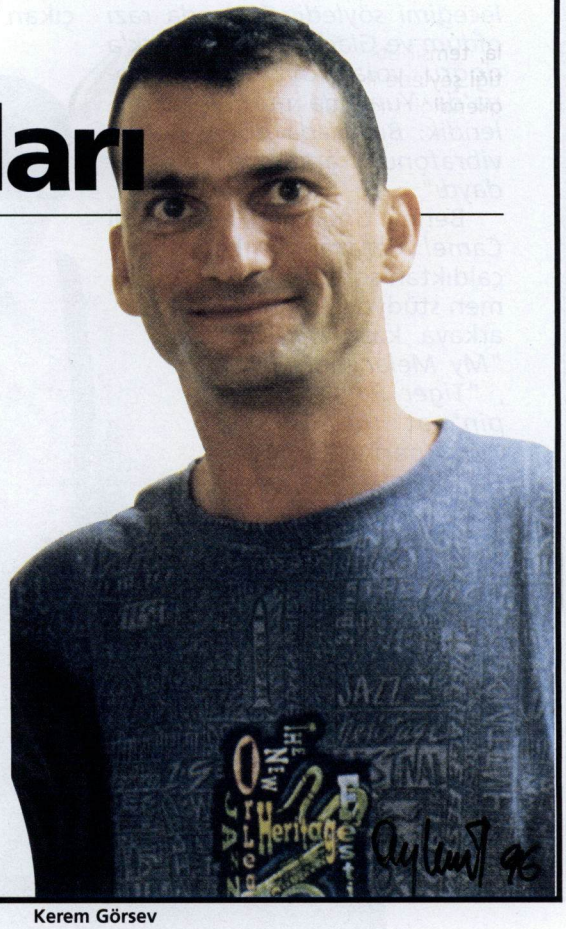

Aykut Uslutekin

Kerem Görsev

Garip ve Güzel

Bütün Kulakların Kraliçesi

Şebnem Şenyener

Benim şiirim bir dizi yanlış anlamalardan ibaret, daha doğrusu yanlış anlamalara dayanan etkilenmelerden. İlk duyulduğunda bir itiraf gibi görünse de bu ifade, itiraf değil şu an içinde bulunduğum ruh halimin bir yansıması, bir içtenlik gösterisi. Bunca yıldır buralardan Amerika mektupları yazıp durdum bu yanlış anlamalar üzerine. Her yanlış anlama beni derinden etkiledi, heyecanlandırdı, tabi yanlış anladığımı düşündüğümden değil tersine anladıklarımdan, hissettiklerimden duyduğum heyecandan. Bazı durumlarda, üzerinden yıllar geçip başka bir açıdan gördüğüm zaman aynı şeyleri yanlış anladığımı farkettim, daha fazla etkilendim bu sefer, -muhtemelen o da başka yanlış anlamaydı,- şüpheye izin vermeyecek şekilde açıkladığım mektuplarda o görüntüleri, ama her zaman içimde kendime karşı olan şüphemi yenemedim, yine de yılgınlığa düşmedim, yanlış anlamalar beni daha meraklandırdı, her zaman olanca gücümle daha iyi anlayabilmek için bu görüntüleri elimde olan herşeyi seferber ettim, anladığıma kani olduğum an yeni birşey daha keşfettim. Nerden çıktı diyeceksiniz bu girizgah... Komşum John Lurie'den.Yaşadığım evin çatı katında, hergün saksofonunu dinlediğim John, aranızda bulunduğunu düşündüğüm jazz severlerin bazılarına tanıdık bir sima. Yıllardır beni etkileyen "downtown New York" kültürünün bir parçası, bir dönemin, bir kesimin temsilcisi. Lurie'yi anlatmak istedim bu yazıda, gözlediğim yanlarıyla, temsil ettiği şeylerle ilgilendiğim için. Bir New York görüntüsünü aktarmaya kalkıştığım için yine girizgahımdaki şüphemi taşıyorum içimde.

"Cennetten daha garip" ifadesi çok uygun Lurie'ye. Zaman zaman birbiriyle çalışan, aslında hepsi bağımsız bir grup "downtown" New Yorklu arasında Lurie. Madonna, ressam Jean Michael Basquiat, müzisyen John Zorn, aktör Willem Dafoe, fotoğrafçı Robert Mapplethorpe, sanatçı Andy Warhol, yönetmen Jim Jarmusch 1980'li yılların ikinci yarısında biçimlenen ve üretken bir yapı kazanan "downtown" çemberinin karakterleri. Jarmusch'un "Stranger Than Paradise" filminde cisimleşen karakteriyle Lurie o dönemin "garip"leri, ya da mistikleri arasında. 1979 yılından bu yana Lounge Lizards adlı grubuyla birlikte yine çevremizdeki kendine uygun mekanlarda saksofonunu öttürüyor: "Bir kuş iki yılanla sevişmek niyetinde/ Yılanlar dehşet içinde" (one bird wants to fuck two snakes/ snakes are appalled) türünden tuhaf besteleriyle. Bir zamanalr John Lennon, Bob Dylan gibi isimlerin izlediği Lurie'yi şimdi Red Hot Chili Peppers gibi gençler izliyor. Lurie'nin tuhaflıklarını yere mi göğe mi koyacaklarını bilemeyen hayranları büyük bir şaşkınlık içinde. Kimisi Lurie'nin sonunda kendini rezil edip utanç beldesi haline geleceğinden korkuyor. Lurie'nin hayatında utanç anları hiç eksik değil aslında. İçki ve diğer zararlı alışkanlıklarının neden olduğu aşırılık anlarından birinde Park Avenue'de soylu heykellerinin kafasına posta kutuları geçirmek, heykellerle burun sürtüşmek ve caddeye işemek türünden her sarhoşun başına gelen bayağılıklardan mustarip olduğu anlar yok değil. Yaptıkları ile bir ciddi sanatçı olduğunu kanıtlayıp, ikona statüsüne yerleştiği anlar bunları dengeliyor şimdilik.

Buraya ilk taşındığında komşularını saksofon konserlerine ısındırmak için "John ile balık avı" (Fishing with John) filminin galasına davet etti. Şimdi bu film bir televizyon dizisine dönüştü. 15 Haziran'dan itibaren "Bağımsız Film Kanalında" gösterime girecek. Lurie'nin sözde yönettiği dizide Tom Waits, Jarmusch, Willem Dafoe, Dennis Hopper tuhaf yerlerde balık avındalar. Lurie'ye göre bu karakterler "ilginç insanlar" ve Lurie onları böyle bir eylemde görüntülüyor. Lurie genç ve parlak yaşında kaybettiği arkadaşı Jean Michael Basquiat ile resim yapma zevkini paylaşan biri. Kimileri yaptığı hiçbir şeyin "doğru düzgün olmadığı" görüşünde. Lurie kendini bu saldırılardan şu ifadeyle koruyor: "Aklıma bir fikir geldiğinde onu hangi araçla gerçekleştireceğimi düşünürüm. Sonra sadece o fikri gerçekleştirmek için o araçları kullanmayı öğrenirim. Bu sanatların hiçbirinin ustası olmaya çabalamam, saksofon bu kuralın tek istisnası belki, ama saksofonu bile kendime uygun çalıyorum, başka türlü çalmıyorum".

Her karşılaştığımızda bir türlü iyi bir iş adamı olamadığından şikayet eder John. Borsa'da herkes para kazanırken o kaybeder, avukatları onu soyup soğana çevirir, ajanı kazık atar, tamirciler yapacaklarına bozarlar, evinin tavanı su alır, bir aksilikle bacağını kırar, olmadık virüslere yakalanır. Bütün bunlara rest çekti geçenlerde ve kendi albüm şirketini kurdu: "Strange and Beautiful". Herşeyden önce bir müzisyen olduğunu ilan ett. Öyle bir müzisyen ki, taşa çarpan su sesinden, trafik gürültüsüne karışan insan sesine, cırcır böcekleri, tropik kuşlar ve sesli hayallere kadar herşeyi bulmak münkün bestelerinde. Son albümü "Queen of All Ears" -(Bütün Kulakların Kraliçesi), kuşlar konferansı, kabaran yanardağ lavı, yeni açan bahar dallarını yalayan rüzgar sesiyle dolu.

Louis Armstrong 100 yılın jazz sanatçısı seçildi.

Time Dergisi son 100 yıla damgalarını vurmuş, dallarındaki en büyük isimleri açıkladı. Jazz'daki isim ise Louis Armstrong. Hakkındaki kısa bilgiler şöyle; 4 Ağustos 1901 New Orleans doğumlu. 1915; İlk kez bir korneti eline Kimsesiz Çocuklar Yurdunda iken alır, 1922; Chicago'da Joe (King) Oliver'in grubuna katılır. 1925; Hot Five ve Hot Seven kayıtlarına katılır. 1932; Avrupa Seyahati, İngiltere kralı önünde çalar. 1956; MGM ile müzik çevrelerinde yükselişi. 1956; Afrika turunda büyük kitlelere seslenişi. 1964; Hello, Dolly listelerde 1 numara. 1971; 6 Temmuz 1971 New York'ta ölür.

Savaş Çegirge'yi Kaybettik

26.6.1944 - 7.4.1998

54 yaşında aramızdan ayrılan savaş Çegirge, orta eğitimini Ankara'da tamamladıktan sonra, İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi'nden mezun oldu. 1960 yılında klasik gitar eğitimine başlayan Savaş'ın hocası Andreas Paleologos'un öğrencisi olan Reşit Ertüzün'dür.

Jazz ve flamenko gitar da çalışan, klasik gitar dersleri veren Çegirge'den Ahmet Kanneci, Emre Sabuncu, Soner Egesel gibi uluslararası ün yapmış gitaristler de faydalanmıştı. Geniş bir nota arşivi ve diskoteği olan Savaş Çegirge'nin kapısı her gitariste açıktı.

Savaş Çegirge, ulusal ve uluslararası gitar yarışmalarında jüri üyelikleri yaptı. Kurucusu ve sahibi olduğu "Edition la Tucura"nın yayınladığı "Jorde Cardoso"nun Suite de los Mita-I adlı albümü, gitar eğitimi açısından da aranan kitaplardandır.

www.yilmat.com.tr

"Adam ve Müziği": Francis Albert SINATRA

Engin Gençer

Kimileri şiir okur, kimileri ise şarkı. Beğenirsiniz ya da beğenmezsiniz. Bu tatışılamaz. Ancak, meslekleri her ne olursa olsun, işlerini iyi yapanlar her zaman alkışlanmalıdırlar!

Francis Albert Sinatra, kendi deyimiyle "güzel şarkı" okuyanlardandı. Performansı, imajı ve stiliyle milyonların kalbine yerleşen Sinatra, aktörlükten yönetmenliğe, prodüktörlüğe kadar birçok kalıba girmesine rağmen, gücünün kaynağı kendine özgü şarkı söylemesinden geliyordu. Elindeki malzemeyle, hem kişisel hem de duygusal yönden özdeşleşen ve popüler şarkıya adeta bir folk ya da blues derinliği verebilen ilk şarkıcıydı. Bunun gereği olarak da, her zaman duygusal durumlarına uyan şarkılar seçiyordu. Teke tek iletişime bu denli ilgi duyması, şarkı sözlerinin yeni bir yapı kazanmasına neden olmuş ve söz yazarlarını ciddi biçimde etkilemiştir. Cool Jazz'ın kurucusu Lester Young onun için şu sözleri söylemiş. "Gerçekten de adamım Frank Sinatra'dır." Young ve diğer jazz'cıları, doğaçlamaya geçmeden önce sözleri incelemeye yönelten de Frank Sinatra olmuştur.

Sinatra için tüm stillerin bir bileşimi diyebiliriz. Kendi geliştirdiği "swinging ballad" stili içinde, jazz'ı çağrıştıran popüler bir liriklik, çok derin duygular, enerjik bir tempo, yükselen yaylılar, gürleyen nefesliler, duyarlılık ve ince bir hışım var. Onun baritona yakın tenor sesini tanımlamak pek kolay değil. Ama benzetmeler çok olmuştur. Yıpranmış kadifeye dokunmaktan, kremli bir elle okşanmaya kadar türlü tanımlamalar yapılmıştır.

Sinatra tezatlarınadamı. Onu böylesi çekici, hatta gizemli yapan, belki de sertlik ve yumuşaklık arasındaki gel,git'leriydi. Tabii bu kutupların doğal olarak şarkıcılığına yansıması da, onu zamanımızın şarkı ustası yapmıştır. Belki ondan çok daha iyi şarkıcı

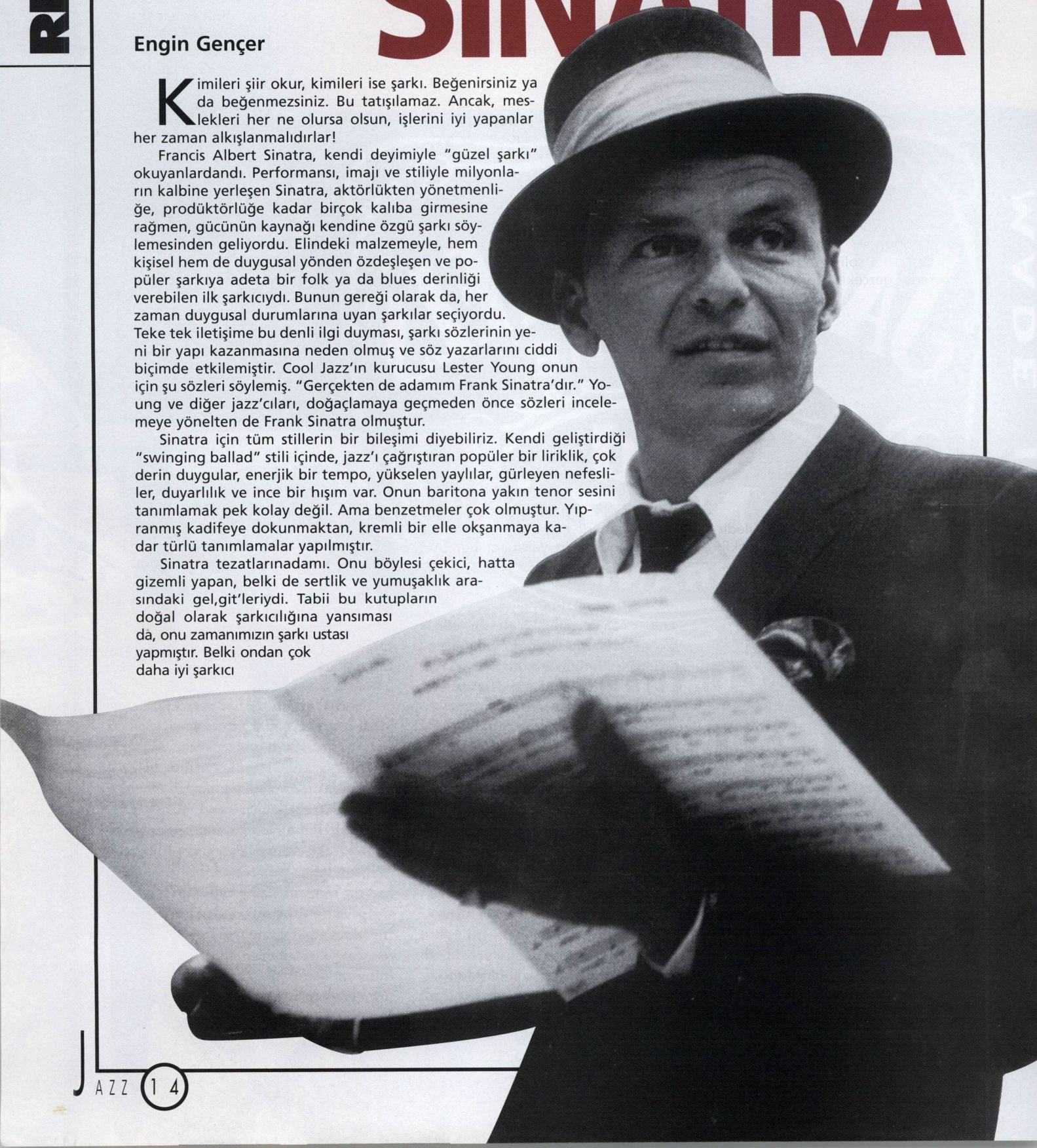

lar vardı ama ondaki hayagücü ve menzil kimsede yoktu.

Sinatra 12 Aralık 1917'de Hoboken'de, yoksul olmasa da dar gelirli bir ailenin tek çocuğu olarak doğar. Liseyi terk ettikten sonra ufak tefek işlerde çalışıyor ama aklı fikri şarkıcılıkta. Bu nedenle, onu dinleyen herkese, her yerde şarkı söylemeye başlıyor. Özel partilerden, politik ve sosyal etkinliklere kadar her ortama girip çıkıyor. Profesyonelliğe geçici, 1935 yılında Hoboken Dörtlüsü ile başlıyor. Bu arada, Rudy Vales ve Bing Crosby'nin radyo sayesinde ün yaptıklarını bildiği için, tüm radyoların program yapımcılarına, neredeyse kapıdan kovulup pencereden girercesine, ısrarla başvuruyor. Jersey City ve Manhattan'da amatör şarkı yarışmalarına katlıyor ve kazanıyor. Önceleri program dışı boşlukları doldururken, bir süre sonra sesi, gece-gündüz tüm frekanslarda duyulmaya başlıyor. Ama onun asıl hedefi, adı bilinen bir orkestranın solisti olmak. Bu da kısa sürede gerçekleşiyor ve Rustic Cabin'de Harold Orden orkestrasıyla çalışmaya başlıyor. O sıralarda Benny Goodman orkestrasından ayrılıp kendi orkestrasını kurmaya hazırlanan Harry James, bir gece Sinatra'yı dinledikten sonra, 1939 yılının eylül ayında orkestrasının solisti olarak işe alıyor. Sinatra ilk plak kaydını 1939 yılında Harry James orkestrası eşliğinde yapıyor. Parçanın adı "All or Nothing At All". Ancak iki yıl sürmesi planlanan beraberlik, Tommy Dorsey'in devreye girmesiyle birden sonra eriyor. Sinatra'nın karısı hamiledir ve Dorsey ona daha fazla para teklif etmiştir.

"The Sentimental Gentleman of Swing" ünvanına rağmen, son derece sert ve disiplinli olan Dorsey'in Sinatra üzerindeki etkisi, bence çok önemlidir. Sinatra, sesini trombon gibi kullanma tekniğini Dorsey'den öğrendiğini asla saklamamıştır. Ayrıca, cümleleme, tonlama, nefes ve duygu esaslarını da Tommy Dorsey orkestrasında öğrenmiş ve geliştirmiştir.

Gerçekten de, 1935-45 swing döneminde vokalistlerine böylesi yumuşak bir zemin hazırlayan başka bir orkestra çıkmamıştır. Axel Stordahl ve St.Oliver'in ölümsüz aranjmanları eşliğinde ve Dorsey'in ünlü vokal grubu Pied Pipers'la birlikte söylediği "Polka Dots and Moonbeams", "How About You", "East of the Sun", Imagination", "Oh, Look at Me Now", "I'll Never Smile Again", "There Are Such Things" gibi yorumların bir daha yakalanamayacak güzellikte olduklarına inanıyorum.

Ve tarih 3 Eylül 1942. Sinatra "The Song Is You" parçasını söyleyerek Dorsey orkestrasına veda eder ve solo kariyerine başlar. Sonra, belki de meslek hayatının dönüm noktası olan Paramount Tiyatrosu günleri gelir. 31 Aralık 1942'de, Benny Goodman orkestrasıyla Paramount'da sahneye çıkar ve tüm Paramount çalışması boyunca soket çoraplı kızların hücumuna uğrar. 1944'de binlerce kızın hücumuyla tiyatronun gişesi yıkılır, yaralananlar olur. Times Meydanı'nda çıldıran yirmibin kızı yatıştırmak için yüzlerce polis devreye girer.

Sinatra'nın böylesi boyutlara varan ilgi çekmesinin ardında, savaş içindeki bir toplumun duygusal tepkisi ya da piyasaya çıkışının long-play dönemine denk gelmesi gibi nedenler olabilir. Ancak Sinatra bu noktaya, doğuştan bir yetenek, büyük bir çaba ve azımsanmayacak bir birikimle gelmiştir. Dahası, bu birikimlerini sürekli olarak geliştirip, hep mükemmelin peşinde koşmuştur.

Sinatra'nın sinema yaşamında da aynı paralelde bir başarı göze çarpıyor. Sinatra, eleştirmenlere göre, belki bir Gable değil ama örneğini çok gördüğümüz ses yıldızlığından sinemaya yatay geçiş yapanlar arasında çok farklı bir yere sahip. İki Akademi Ödülüne sahip olması da bunun en iyi kanıtı olsa gerek. Sinatra'nın sinema yaşamını bu yazıda ele almak mümkün değil. Onun için biz yine konumuza, onun müziğine dönelim.

Sinatra, Columbia'ya bağlı olduğu 1945-1952 yılları arasında bir sürü yeni aranjörle çalışır ama bu dönemdeki "sound"un yaratıcısı hep Axel Stodahl olmuştur. Capitol'a geçtikten sonra, Gordon Jenkins, Billy May gibi aranjörler dener ama bu döneme imzasını atan kişi de Nelson Riddle olur.

1961'de kendi şirketi Reprise'ı kurduğunda, daha jazz kokulu albümler yapmaya başlar. Bu dönemde Johnny Mandel, Sy Oliver, Neal Hefti ve Quincy Jones'la çalışır. Count Basie Büyük Orkestrasıyla turnelere çıkar.

Sinatra jazz şarkıcısı olarak kabul edilmiyor. Hatta 1965 Newport Jazz Festivali'ne katılması bile bazı kesimleri rahatsız etmişti. Ancak Billie Holiday'e duyduğu hayranlık, onu blues ve jazz'a kaydırmış, Ella Fitzgerald, Duke Ellington, Harry Edison ve Ben Webster gibi birçok jazz'cıyla çalışmalar yapmıştı.

Rock yıllarında daha sessiz kalmayı yeğleyen Sinatra, daha sonra yaptığı "Strangers in The Night"la yine liste başı olmuş ve Altın Plak kazanmıştır. Listeleri rock gruplarının yönlendirdiği bir dönemde yine gücünü göstermiştir. Daha sonra aranjör Don Costa ile çalışmaya başlar. "My Way", "That's Life" gibi hit parçalar bu döneme aittir.

Ve daha önceki yıllarda da zamanın ünlü şarkıcılarıyla düetler yapmış olan Sinatra, Paramount Tiyatrosu'nda histeri krizleri geçiren soket çoraplı kızların toruna torbaya karıştıkları, meslektaşlarının çoktan emekli, hatta rahmetli oldukları bir dönemde, 1993-94 yıllarında, Duets I ve II albümleriyle pop'tan rock'a, soul'den latin'e, country'den jazz'a kadar her tür şarkıcıyla biraraya gelir ve muhteşem bir ses otoritesine sahip olduğunu son kez vurgular. Bunun adı başarıdır. Ve başaranlar alkışlanırlar. Milliyetleri her ne olursa olsun!

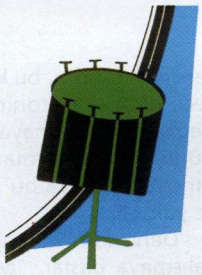

Record Label Website Guide 1998

Internet'ten ulaşabileceğiniz jazz albümü yapımcısı firmaların Website'leri

ACME Records
www.acmerecords.com
email: acme@acmerecords.com

AMAZON Records
www.amazonrecords.com
email: angela@amazonrecords.com

ARBORS Records
www.arborsjazz.com
email: mrd@gate.net

ARABESQUE JAZZ Recordings
www.arbors.com
email: mrd@gate.net

ARKADIA JAZZ Records
www.arkadiarecords.com
email: jazz@arkadiarecords.com

ASR Records
www.successmp.com/shops/asrrecords
email: asrfanny@sprintmail.com

THE ATLANTIC GROUP
www.atlantic-records.com
email: web@atlantic-records.com

BIG WORLD
www.bigworldmusic.com
email: bigworld@interport.net

BLUE NOTE
www.bluenote.com

BLUEJAY Records
www.bluejayrecords.com
email: nat@bluejayrecords.com

BRAXTON HOUSE
www.wesleyan.edu/braxton/
email: pedevski@aol.com

CHALLANGE
www.challenge.nl
email: challenge@diva.nl

CHESKY RECORDS
www.chesky.com
email: chesky@pipeline.com

CHIAROSCURO Fine Jazz Recordings
www.chiaroscurojazz.com
email: ChiaroHank@aol.com

Khani Cole
www.Khani.com/sings/
email: mpresident@sprynet.com

CONCORD Records
www.aent.com/concord
email: concordrecords@aent.com

DA Music
www.damusic.com
email: damusic@damusic.com

DOLPHIN Records
www.hhisc.com/dolphin
email: dolphin@hhisc.com

DOUBLE TIME Records
www.doubletimejazz.com
email: dtjazz@thepoint.net

ENJA
www.enjarecords.com
email: info@enjarecords.com

FABLE
www.fablerecords.com
email: info@fablerecords.com

FANTASY INC.
www.fantasyjazz.com
email: info@fantasyjazz.com

GEOMETRIC Records
www.bluecrab.com/carfil
email: carfil@aol.com

GOLDENHORN Productions
www.goldenhorn.com
email: info@goldenhorn.com

HEART MUSIC
www.heartmusic.com
email: info@heartmusic.com

HIGHNOTE Recordings Inc.
www.jazzdepot.com
email: jazzdepo@ix.netcom.com

HIP/BOP
www.silvascreen.com
email: info@silvascreen.com

i.e. Music
www.iemusic.com

IGMOD Records
www.igmod.com
email: igmod@igmod.com

IMA Records
www.imarecords.com
email: info@imarecords.com

JAZZ FOCUS
www.canuck.com/jazz
email: jazz@canuck.com

JKE Productions
www.geocities.com/Bourbonstreet/3540
email: jkeproductions@hotmail.com

JUSTIN TIME
www.justin-time.com
email: leduc@justin-time.com

KNITTING FACTORY WORKS
www.knittingfactory.com
email: andy@knittingfactory.com

LAIKA Records
www.laika-records.com
email: laika@t-online.de

LES DISQUES victo
www.cdcbf.qc.ca/cdcbf/DisquesVicto
email: victorec@cdcbf.qc.ca

LJ Records
www.lj~records.se
email: susanna@lj~records.se

LOUD NEIGHBORS MUSIC
www.loudneighbors.com
email: info@loudneighbors.com

MALANDRO
www.worldbop.com/malandro
email: malandrec@aol.com

MJA Records Inc.
www.mjarecords.com
email: mjajazz@unix.asb.com

NAGEL HEYER Records
www.nagelheyer.de
email: nhrjazz@aol.com

MONARCH Records
www.monarchrecords.com
email: administrator@monarchrecords.com

MOO Records
www.mmpoo.com
email: makinmusic@earthlink.net

MOMENT! Records
www.momentrecords.com
email: DHAA@aol.com

NEW ARTISTS
www.newartistsrecords.com
email: info@newartistsrecords.com

PALMETTO JAZZ
www.palmetto-records.com
email: palmetto@thorn.net

POSTCARDS
www.postcds.com
email: info@postcds.com

RCA VICTOR
www.rcavictor.com
email: bmg.classics@bmge.com

RED DISTRIBUTION
www.redmusic.com
email: laurag@sonymusic.com

REFERENCES Recordings
www.referencesrecordings.com
email: refrec@aol.com

ROUNDER
www.rounder.com
email: info@rounder.com

RUSSRAN Records
www.russran.com
email: RDobey@Russran.com

SATELLITES
www.satellitesrecords.com
email: satellites@earthlink.net

SEVEN VENUES Records
www.sevenvenues.com
email: arjazz108@aol.com

SHANACHIE
www.shanachie.com
email: shanachie@idt.net

SONY MUSIC
www.sony.com

SUNNYSIDE
www.sunnysidezone.com
email: sunnyside@ibm.net

TCB
www.tcb.ch
email: info@tcb.ch

TELARC JAZZ
www.telarc.com
email: kathydejohn@telarc.com

TENACIOUS Records
www.tenaciousrecords.com
email: alphonse@tenacious-records.com

32 JAZZ
www.32records.com
email: thirty2@aol.com

VERVE
www.verveinteractive.com
email: vervemail@us.polygram.com

V.S.O.P
www.jazznet.com/vsop
email: magnebit@earthlink.com

VWC Records
www.jazzcorner.com/vwcrecords
email: vwcbob@mail.idt.net

XtraFunk
www.XTRAFunk.com
email: sale@xtrafunk.com

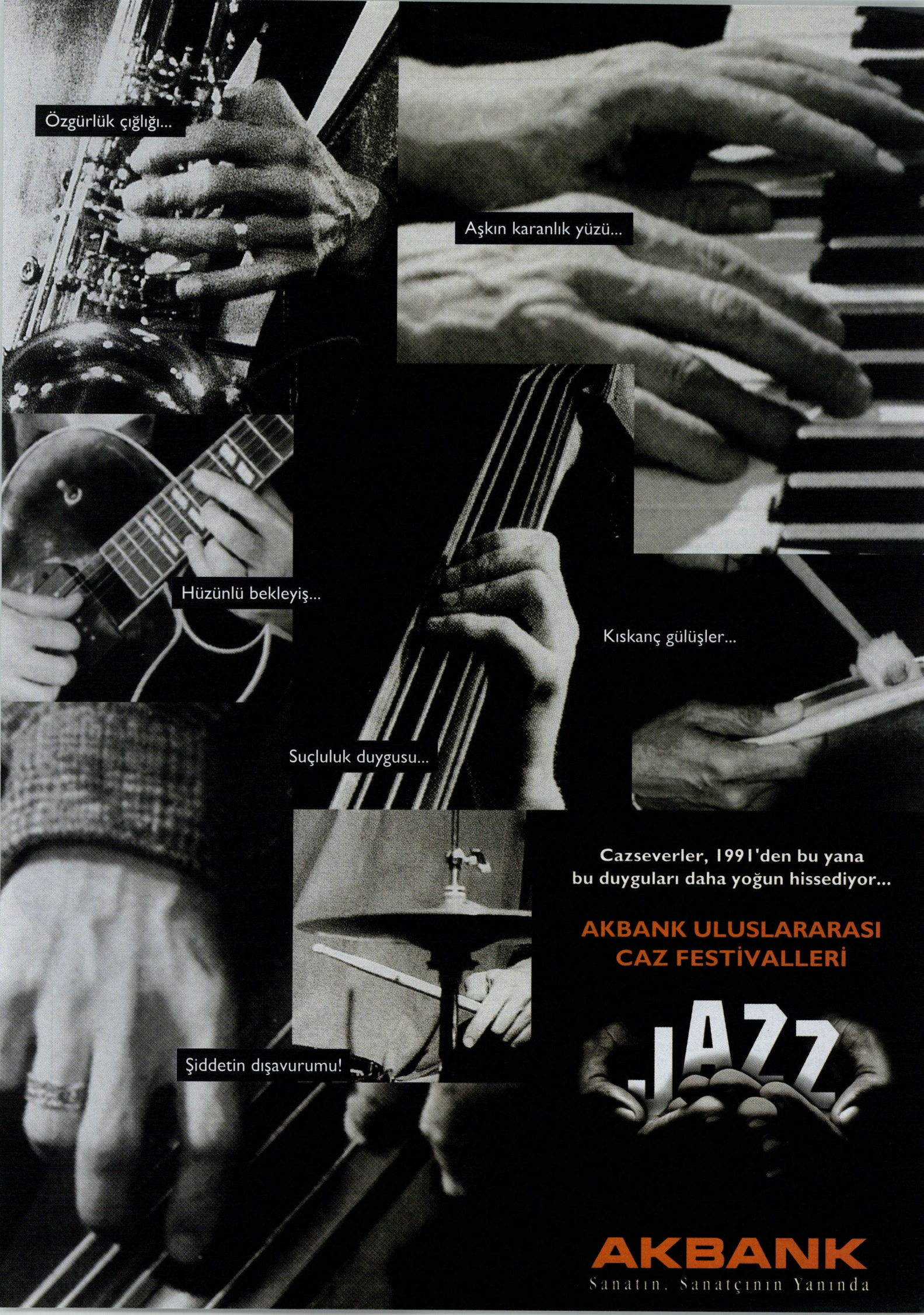

Cazseverler, 1991'den bu yana bu duyguları daha yoğun hissediyor...

AKBANK ULUSLARARASI CAZ FESTİVALLERİ

JAZZ

AKBANK

Sanatın, Sanatçının Yanında

Thomas Chapin öldü

Owen Mc Nelly
Çeviren: Nilüfer Örge

Bu yıl şubat ayında modern jazz dünyası en yaratıcı müzisyenlerinden birini yitirdi. O güne değin yapmış olduğu çalışmalarıyla yakın gelecekte jazz'ın zirvesine rahatlıkla yerleşebileceğini kanıtlamış bulunan Thomas Chapin müzikal serüveninin tam ortasında yaşama veda etti, ardında birkaç güçlü albüm ve doldurulamayacak büyük bir boşluk bırakarak.

Thomas Chapin derin bir duyarlılık ve spiritüel bir öz taşıyan müziğiyle modern jazz'ın son dönemdeki en önemli temsilcilerinden biri olmuştu. Knitting Factory'de çalan ilk müzisyenlerden biriydi. Knitting Factory etiketiyle yayımlanan ilk plak da onun bir albümüydü. O tarihten hayata gözlerini yumduğu 19 Şubat 1998 gününe değin Knitting Factory onun altı albümünü yayımladı.

Chapin'in yapıtlarında varlığını hep duyurmuş olan metafizik boyut onun müziğine hem aşkınlık, hem de sahicilik kazandırıyordu. Performansları sıradan gerçekliği aşan bir gerçekliğe, sahne ise bir mihraba (altara) dönüşüyordu. "Müzik onun seçimi değil, yazgısı. İstediği için değil, çalmak zorunda olduğu için çalıyor. Müzik yapıyor, o halde varoluyor" demişti Mike Zwerin.

Hartt Müzik Kolej'inde (Connecticut) ve Rutgers Üniversitesi'nde (New Jersey) eğitim gördükten sonra New York'a taşınan Chapin, Lionel Hampton ile birlikte çalıştığı altı yılın ardından bünyesinde Eric Dolphy, Charles Floyd gibi çok prestijli müzisyenleri barındıran Chico Hamilton Beşlisi'ne katıldı.

Chapin'in, Chico Hamilton Beşlisi'nden ayrıldıktan sonra kurduğu üçlüde kendisi alto saksofon ve flüt, Mario Pavone bas, Steve Johns davul çalıyordu. Üçlünün 1991 yılında Knitting Factory etiketiyle iki albümü yayımlandı. Önce Third Force, ardından da Anima. İlk albüm, Ed Hazel'in sözleriyle, 'alto saksofonda yeni, dinamik bir sesin gelişini müjdeliyordu. Anima bu dinamiği tam olarak işleyişe koyuyordu.

Knitting Factory etiketli üçüncü albümleri yayımlandığında davulda Steve Johns'un yerini Michael Sarin almıştı. Ayrıca bu albümde üçlüye trompetleriyle Al Byrant ve Frank London, trombonlarıyla Curtis Fowles ve Peter Mc Eachern, tubasıyla Marcus Rojas katkıda bulunuyorlardı. "Insomnia en büyük ve en saygın jazz'da bulunan o ruhani kıvanç duygusunu ve neşeli swing'leri içeriyordu" (James Lien, CMJ).

1996 üçlünün yaratıcılığı açısından oldukça verimli bir yıl olmuştu. Peşpeşe iki albüm çıkardılar: Avantgard jazz'ın büyük ustalarından, 'Maverick' müzisyen John Zorn'un ve şair Vernon Frazer'in konuk olarak katıldıkları Menageria Dreams ve yaylı çalgıların (çello, viola, viyolensel) üçlünün ses yapısına eklemlendiği Haywire albümleri.

Thomas Chapin Üçlüsü'nün son albümü Sky Piece. Bir anlamda Chapin'in müzikal vasiyeti. Saksofon ve flütte Chapin, basta Mario Pavone ve davulda Michael Sarin'den oluşan topluluk işitsel peyzaj içinde beliren melodik motiflerle yapılandırılmış atmosferik bir albüm yaratmış.

Chapin'in uzun yıllar birlikte müzik yaptığı basçı Mario Pavone piyanist Paul Bley, trompetçi Bill Dixon ile çalıştı. 1995'de Anthony Braxton ile birlikte, Chapin, Dave Douglas ve Pheron Akklaff'in de yer aldığı bir beşli kurdu. Bu beşli Seven Standards albümünü yaptı.

Thomas Chapin Üçlüsü'nün davulcusu Michael Sarin ise Seattle'da tromboncu Julian Priester ve vokalist Jay Clayton ile çalışmıştı. Şimdilerde sık sık Dave Douglas (trompet), Ned Rothenberg (saksofon) ve Myra Meldford (piyano) ile çalışıyor.

Thomas Chapin müziğini açıklıyor:

'İç çağrı üçüncü güç olarak etkide bulunarak sanatı aşkınlığın aracına dönüştürür'.

Thomas Chapin, Third Force (Üçüncü Güç) albümü için.

' Bir yapıt doğmak istediği için doğar. Yapıt meyvenin görünürde dünyada olgunlaşmasından sonra dahi giderek daha derinlere kök salan farklı boyuttaki bir tohum gibidir. Bu hiç de ussal bir süreç değildir. Adlandırılabilir, fakat adın ardındaki Gerçek çok daha büyüktür ve gizemli olmayı sürdürür. Çılgınlıkla flört, meleklerle dans eder'.

'Müzik yapmak yaşam üzerine atölye çalışması yapmak gibi birşey. Herşeyin işleyiş tarzının bir mikrokozmosu'.

Thomas Chapin

'Müziğim, aklımın tımarhanesinde ikamet eden, 'ben' denilen karışımı oluşturan imgesel canavarlar ve diğer çılgın yaratıklar için dışarıya çıkış yolu. Ortaya çıkıyor ve öykülerini anlatıyorlar; karşılığında ise tanınma, aşk ve alay kabul ediyorlar. Onların açığa çıkmaları benim için kendimi tanımanın, yansıtmanın ve yansıtılmanın bir yolu'.

Thomas Chapin

'Dadacıların ve Gerçeküstücülerin, daha yüksek diyarlardan bir nebze tatlılık tadabilmek için usdışılığı verili gerçekliğin uyuşuk biçimselliğine darbeler indirmede kullanmaları beni cezbediyor. Kuşkusuz bu tehlikeli bir oyun, böyle olması da gerekiyor'.

'Takdis edilmiş içsel alan'a disiplin ve sezgi ile yaklaşılabilinir. Benim amacım Kutsalmış Evre'ye ulaşmak, yerleşik ben duygusunu aşmak'

Thomas Chapin
Çöl uzamında
öylesine çok gökyüzü var ki
ruhum yükseliyor
kederli topraktan
zaman ötesindeki berraklığa
Zaman varken
en iyisi
her iki dünyada bulunmak
Müzik de
arada köprü olsun

Sky Piece albümünün kapağı için yazdığı Sky Piece (Gökyüzü parçası) adlı şiiri.

Thomas Chapin için söylenenler:

'Eğer Thomas Chapin çağdaş bir jazz'cı değil de , 20. Yüzyıl başlarında yaşamış bir ressam olsaydı Fauve akımının, hani aralarında Matisse ve Rovoult'un da bulunduğu, yapıtları öfke, parçalanmış imgeler ve yabanıl renklerle kaynayan şu çılgın Fransız sanatçılar topluluğunun bir üyesi olurdu. Chapin de, üçlüsüyle birlikte, yüksek enerjili performansla, saksofonlarını ve flütünü patlama noktasına kadar zorlayarak renkler, çılgınca figürler çekip çıkarıyor'.

Diskografi:
Menagerie Dreamsinsomnia
Anima
Haywire
Third Force
Fire Sky

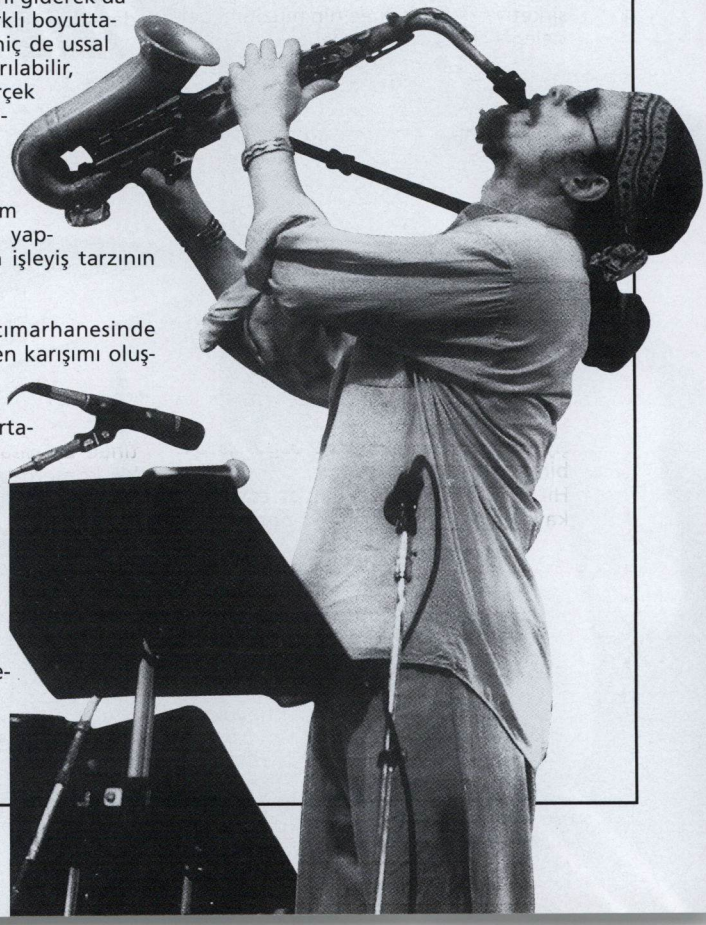

Walter Zuber Armstrong öldü!

Zeynep Çiftçi Ün

Cadence dergisinin Nisan '98 sayısında ölüm haberlerine yer veren küçük sütunda, incecik harflerle basılı kısacık bir tümce : **Walter Zuber Armstrong, 1 mart 1998 günü, Bellingham WA'da kalp krizi geçirerek öldü, 61 yaşındaydı.**

Hakkında çok az şey bilinen, hiçbir ansiklopediye girmemiş, karanlık bir müzikçiydi WZA. Basklarinet, basklarinet, flüt ailesinin her çalgısını ve piyano çalıyordu; efsane adaşının tam aksine, yaşamını noktaladığında geriye biri dışında tümünün baskıları çoktan tükenmiş 6 albüm ve bir kaset bırakmıştı. Birkaç derginin sayfalarına sıkışan albüm eleştirileri iki elin parmaklarını aşmayacak sayıdaydı ve ne yazık ki bilgi bankası Internet de bizlere hiçbir olanak sunmuyordu bu konuda.

Oysa Jazz Hot'un 1976 Mart sayısında, yenilikçi müzikçilere kucak açan, usta jazz eleştirmeni Jean Buzelin WZA'un Washington Bellingham'da kurup kayıt işlemlerini Vancouver'de gerçekleştirdiği, kendi bağımsız plak şirketi World Artists'den yayımlanan ilk iki albümünün (**Alpha & Omega** WA1001 ve **Hitana** WA 1002) eleştirisinin sonunda, plaklardaki uzun soprano ve altoflüt sololarından müthiş etkilenmiş olduğunu belirtip, zarlarını olanca güveniyle bu müzikçiden yana sallıyor ve yarınlar onun, adını belleklerinize kazıyacak diyordu. Plak kapaklarından aktardığı bilgilerse oldukça kısıtlı ve aydınlatıcı olmaktan uzaktı. Zaman zaman Vancouver (Kanada), zaman zamansa Batı Sahili'nde yaşayan WZA uzun ve zorlu bir klasik flüt eğitiminden geçmiş ve eğitmenlik yapmıştı. Plakların Avrupa'ya dağıtımını o sırada kurduğu **Hat Hut** şirketiyle Joe Mc Phee'nin müziğini belgelemeğe soyunan ve daha sonra işi iyice büyütüp İsviçre Bankası'nın da katkısıyla görkemli bir kataloga sahip olan Werner Uehlinger yapıyordu. Buzelin Uehlinger'in Armstrong'un müziğine de ilgi duyduğunu söylüyordu. ama ne yazık ki bu ikilinin yolları WA albümlerinin dağıtımı dışında kesişmeyecekti bir daha.

Alpha & Omega 1973 Mart ayında kaydedilmişti. Piyanist, basklarinetçi ve flütçü Martin Lund, çellocu Micheal-Ann Barnett, bascı Dan O'Brien ve davulcu Bill Crauss gibi hiç tanınmamış müzikçilerle birlikte gerçekleştirilen albümün adı Albert Ayler'ı anıştırsa da daha çok Coltrane ve Dolphy izlerini taşıyor, modal anlayışla ve özgür jazzın bireşimine yöneliyordu .

Hitana 1975 Mayıs ve Haziran aylarında kaydedilmişti. İlk yüzde kongacı St.Albert, kemancı Larry Kennis, davulcu Greg Simpson, ikinci yüzde ise yalnızca St.Albert eşlik ediyordu WZA'ya altoflüt, sopranoflüt ve basklarinet sololarında. İki albümün bir başka eleştirisi de Cadence'ın 76 Haziran sayısında çıkmış ve Paul Siber uzun flüt sololarını gevşek ve tutarlı bir yapıdan yoksun bulmuştu .

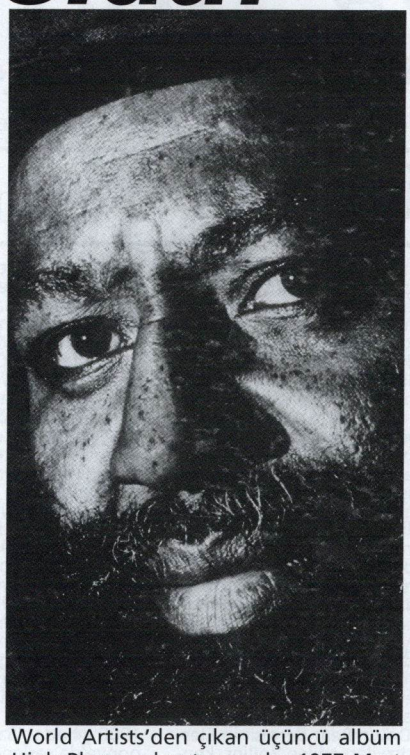

World Artists'den çıkan üçüncü albüm High Places adını taşıyordu. 1977 Mart ayı kayıtları Washington Bellingham'da yapılmıştı. WZA'nın yanında, verimini günümüze kadar katlaya katlaya getiren çok başarılı bir piyanist, Kanadalı Paul Plimley bulunuyordu. Ilk yüz yumuşak ve akıcı, ikinci yüz daha gergin bir biçimde gelişiyor, albüme çiğ bir duygusallık egemen oluyordu.

WA 1004 bir başyapıtı gündeme getiriyordu. 13 Ekim 1979 tarihinde Amsterdam'da verilen bir konserden iki uzun yorumun yer aldığı Alter Ego adlı LP'de WZA kontrabasklarinetinde görülmemiş bir ustalık sergilerken, günümüz sopranosunun yaratıcı adlarından Steve Lacy ile eşleşiyordu. Farklı biçemlerine karşın birbirini tamamlayan ikilinin uyumu için Cadence dergisinin başyazarı Bob Rusch dehşet verici, devlere özgü tanımlamalarını yapacaktı hayranlıkla.

Aynı dinletinin kalan parçaları Call Notes (WA 1005) ile dinleyiciye ulaştı. Bu kez flüt ailesinden farklı çalgılar kullanan WZA, ikinci yüzde soprano flüt ve basklarinetini tek başına çalıyordu.

Live At Walker Art Center (WA 1006) Minnesota eyaletinin Minneapolis kentinde 23 Nisan 1982 tarihinde verdiği bir konserde kaydedilmişti ve davulcu Milo Fine 'ın tek bir parçadaki gürültülü ve duyarsız eşliğini saymazsak tek başına çaldığı bir albümdü. Plaklardaki tek piyano solosu (Abdullah ibrahim'I anımsatan yalın bir teknikle) bu çalışmadaydı.

Bu albümler kötü dağıtımları nedeniyle ancak küçük bir dinleyici kitlesine ulaştı. Sonra WZA'nın sesi soluğu hepten kesildi. 20 Ocak 1990 tarihinde nasılsa kağıdı kalemi eline aldı ve Cadence dergisinin gölgede kalmış müzikçileri tanıttığı Soruşturma köşesindeki sorulara yanıtlar gönderene kadar sürdü bu sessizlik. İlginç olan şey, özellikle geçmişini deşen birçok soruyu yanıtsız bırakan WZA'un birçok soruya da çok kısa yanıtlar vermesiydi.

1936 yılının 9 Eylül günü Minnesota eyaletinin Tupelo kentinde dünyaya gelen WZA'un Cadence'ın sorularına verdiği yanıtlardan en çok konserlerde çalmaktan hoşlandığını, sanat yaşamında ulaştığı en üstün noktanın üretmiş olduğu 6 LP ve bir kasette somutlaştığını, gelecekte müziğini daha geniş bir kitleye götürmeyi umduğunu, ummak istediğini, müzik dersleri veren bir öğretim görevlisinden faal bir müzisyenliğe geçmekle yaşamının en büyük değişikliğini yaptığını, Kutsal Kitap okuyarak rahatladığını, onunla en iyi iletişim kurma biçiminin konuşmaktan geçtiğini, müzik dışındaki en büyük tutkularının yolculuk ve sanatta yoğunlaştığını, en çok öfkelendiği şeyin yeterince çalacak ortam bulamamak olduğunu, John Coltrane, Edgar Varese, Eric Dolphy ve Charlie Parker'ı kahramanları arasında saydığını, basklarinette ulaştığı ustalığın göğsünü kabarttığını, müziğini izleyicilere ulaştırdığında duyduğu mutluluğunun ayağını yerden kestiğini, ABD batı sahilinin yaşamaktan en çok hoşlandığı bölge olduğunu, işlerini kovalaması için bir menecer tutmadığını, kendi işini kendi yapmasını yeğlediğini, en çok ama en çok da insanların, onun müziğine farklı nedenlerle ilgisiz ve kayıtsız kalan insanların WZA'un müziğine yaklaşımındaki içtenliği anlamasını istediğini öğreniyorduk.

Bu soruşturmayı yedi yıl daha bir sessizlik izledi. Cadence'in 98 Aralık sayısında yeni başlığıyla Duets (WA 1004)'in cd olarak çıktığı haberi duyuruldu, ardından Ocak'ta David Lewis övgü dolu bir eleştiri döşendi.

(Ben artık galiba karanlıklar biraz aralanıyor diyordum kendi kendime. Ama olmadı.)

Çok sevdiğim WZA jazz tarihinde basklarineti solo çalgı olarak Dolphy'den bu yana en başarılı kullanandı bence (Call Notes/Lost Lagoon, Live/Jericho Bay). Hem en pes, hem de en tiz notalarda büyük bir rahatlıkla çaldığı çalgısıyla en soyut, en karmaşık, en kakafonik tümceleri kurarken bile insan sıcaklığını eksik etmemişti müziğinden. Kontrabasklarinette ise tartışmasız büyük usta tanımlamasını hakketmişti (Alter Ego/Alter Ego). Flütçülüğü de kuşkusuz çok başarılıydı (Hitana/Hitana, Live/Flowers For Dolphy).

Fotoğraflarında kafasından hiç eksik etmediği, Monk'unkilere hiç benzemeyen şapkaları, neredeyse tüm yüzünü kaplayan kara sakalı, dingin ve kendinden emin bakışlarıyla plak kapaklarından bizleri izleyen bu gizemli ve soylu müzikçiyi hiç unutmayacağım.

Derleyen: Ali Sönmez

Şu jazz dedikleri...

"JAZZ, anlamı ne olursa olsun, çok güzel bir müziktir." FREDDIE HUBBARD

Genç koleksiyoncu: Sonny Rollins

Batı Hint Adaları kökenli, müzik aşığı bir ailenin en küçük oğlu olarak, 7 Eylül 1930 günü Harlem'de dünyaya gözlerini açan Sonny Rollins'in gerçek ismi Theodore Walter Rollins'dir. Daha 8-9 yaşlarındayken piyano dersleri aldıysa da, bir süre sonra müzik çalışmalarından sıkılarak kendini beyzbole verdi. Ama iki yıl sonra, amcasının evinde, kutusunun içinde pırıl pırıl parlayan bir saksofondan etkilenip idealindeki enstrümanı bulduğuna inandı. 11 yaşındayken ailesi Rollins'e bir alto saksofon satın aldı. 14 yaşından itibaren, hem okul orkestrasında alto saksofon çalmaya başladı, hem de mahalle arkadaşları Jackie McLean, Kenny Drew ve Art Taylor'la bir grup kurdu. O yıllarda jazz dünyasını saran Bebop tarzının da etkisine kapılan delikanlı, 16 yaşındayken tenor saksofona geçti. Liseyi bitirdikten sonra Harlem'in gece klüplerinde profesyonel müzik yaşamına atılan Sonny Rollins'in 20 yaşına gelmeden birlikte çalıştığı, ya da plak kaydı yaptığı müzisyenler arasında Art Blakey, Fats Navarro, Tadd Dameron gibi Bebop akımının önemli isimleri bulunuyordu. Rollins'le ilk kez 1949 yılında tanışan Miles Davis, onu 1951 yılının başında grubuna aldı. O yılın sonunda, kendi adına ilk albümünü dolduran saksofoncu, önce diğer genç müzisyenlerin, daha sonra eleştirmenlerin ve en nihayet jazzseverlerin gözdesi oldu. Daha 20'li yaşlarının başında olduğu halde, yenilikçi yaklaşımı yüzünden pek çok kimse onu tenor saksofonun Charlie Parker'ı kabul ediyordu. Brooklyn Dodgers beyzbol takımının usta oyuncusu Don Newcombe'a olan fiziki benzerliği yüzünden müzisyen arkadaşlarının "Newk" diye çağırdığı Rollins, 1955'in Kasım ayında Clifford Brown-Max Roach beşlisine katıldı. 1956 yılında, Modern Jazz'ın hem jazzseverler, hem de eleştirmenler tarafından en beğenilen birkaç başyapıtı arasında sayılan "Saxophone Colossus" adlı albümünü dolduran ve ertesi yıl Down Beat dergisinin Eleştirmenler Anketi'nde, tenor saksofonun yeni yıldızı ilan edilen Rollins, kendisine "Sonny" lakabını takan Roach'un grubundan ayrıldıktan sonra, kısa bir süre Miles Davis'le birlikte çalıştı. 50'li yılların ikinci yarısında, gerek kendi adına doldurduğu plaklardaki, gerekse Thelonious Monk ve Dizzy Gillespie'nin albümlerindeki seçkin sololarıyla da ilgi toplayan Rollins, 1958 yılının başında, 60'lı yılların politik jazzının öncüsü sayılan "The Freedom Suite" adlı 20 dakikalık bestesini kaydetti. 1959 yılına gelindiğinde, pek çok kişi jazz dünyasındaki en büyük tenor saksofoncu olarak 28 yaşındaki Sonny Rollins'i görüyordu. Oysa genç müzisyen, tüm bu şöhrete karşın, hem çalışından hem de kendisine gösterilen ilgiden memnun değildi. Kendi ifadesiyle, "Herşeyin çok kısa sürede ve çok hızlı gelişmesinden rahatsız olduğu için, kendi kaderini kendi başına çizmeyi istedi", ve Sonny Rollins, pek çok kişiyi şaşırtarak, tam zirvede olduğu dönemde, 1959 yılının başında, bir süre için müzik dünyasından ayrılmayı seçti. Sahnelerden ve plak stüdyolarından uzakta geçen üç yıl boyunca armoni ve kompozisyon eğitimine ağırlık veren müzisyen, simgesi haline gelen, uzun ve kapsamlı tematik çeşitlemelere dayanan solo tekniğini geliştirmek üzere, sürekli çalıştı. Komşularını rahatsız etmemek için, geceleri Williamsburg Köprüsü'nde tek başına, ve bazen de Steve Lacy eşliğinde çalan Rollins, 1962 yılının başında, artık hazır olduğuna inanarak jazz dünyasına geri döndü. 60'lı yılların başı, jazzda John Coltrane ve Ornette Coleman'ın öncülük ettiği yeniliklerin ortaya çıktığı, verimli bir dönemdi. Sonny Rollins'in de, sahnelerden ve plak stüdyolarından uzak kaldığı yılların ardından, yepyeni bir tarzla geri döneceğini düşünenler, kısa sürede yanıldıklarını anladılar. Çünkü Rollins, o yılları, çeşitli temalardan yola çıkarak, melodik çeşitlemelerle zenginleştirdiği, bir tür kompoze doğaçlama diye tanımlanabilecek, kendine özgü tekniğini geliştirmeye adamıştı. Yine de o günlerde Ornette Coleman'ın çalışmalarından etkilenen sanatçı, Coleman'ın müritleri olan Billy Higgins ve Don Cherry'yle birlikte, "Our Man in Jazz" adlı avant-garde bir albüm doldurmaktan da geri kalmadı. Ancak onun, 1963 yılında, idolü Coleman Hawkins'le birlikte stüdyoya girdiğinde seslendirdiği parçalar, ilerki yıllarda izleyeceği yolu daha iyi yansıtıyordu. Sonny Rollins'in standartları yorumlamaya olan düşkünlüğü, 1965-66 yıllarında bağlı bulunduğu, dönemin öncü plak şirketi Impulse! için yaptığı kayıtlarda da gözlemlenir. Sonny Rollins, 1966 yılında doldurduğu "East Broadway Run Down" albümünden sonra, 1972 yılına kadar müziğe bir kez daha ara verdi. Yaşamını yeniden gözden geçirdiği bu dönemde Japonya ve Hindistan'a giden Rollins, Uzak Doğu kültürlerine, yoga ve zen budizm'e merak sardı. Altı yıllık bir aradan sonra jazza geri dönen Rollins, bir süre için, o dönemin modası jazz-rock fusion tarzında çalışmalar yaptı, ancak bu plaklarıyla pek ilgi görmedi. 1986 yılında "Saksofon ve Orkestra için Konçerto" adlı bestesi ilk kez Japonya'da seslendirilen sanatçı, 80'li yıllarda da müzik çalışmalarını tempolu bir biçimde sürdürdü. Çıkardığı plaklar büyük yankı uyandırmadıysa da, her albümünden bir iki parça ilgi topladı ve Rollins hayranlarını mutlu etmeye yetti... 50 yıllık müzik yaşamı boyunca sürekli kendini geliştirmeye çalışan Sonny Rollins, modern jazzın ilk kuşak devlerinin son temsilcilerinden biri olarak, günümüzde haklı bir saygınlık görmekte. Amerika'da yaptığı klüp çalışmalarının yanısıra, her yıl kısıtlı sayıda konser veren 68 yaşındaki sanatçı, performanslarında dakikalarca süren sololar için gerekli nefes ve gücü koruyabilmek amacıyla, New York'taki stüdyosunda her gün çalışmakta. 1995 yazında İstanbul'da izleme olanağı bulduğumuz Rollins'in zengin diskografisinden yaptığımız seçimleri, her zamanki gibi, jazz'a olan ilginize, bütçenize ve hedeflediğiniz koleksiyonun çapına göre sınıflandırdık. Bunlar arasından belli bir dönemde ülkemize ithal edilmiş olan CD'leri de bir ay-yıldızla işaretledik. Her bölümde öncelikli olarak alınması gereken, en başarılı yapıtları ise birer okla vurguladık.

DERLEME ALBÜMLER

(İlk CD'lerini alacaklar ve kısıtlı bütçeler için)

■ Original Jazz Classics Jazz Showcase Series (1949-58) OJCCD-6016
⇨ Sonny Rollins (1951-56) PRESTIGE 98.318
■ The Best of the Blue Note Years (1956-57) BLUE NOTE 93203
■ Jazz Profile (1956-57) BLUE NOTE 23516 C
⇨ The Essential Sonny Rollins on Riverside (1956-58) RIVERSIDE FCD-60-020 C
■ All the Things You Are (1963-64) RCA-BLUEBIRD 2179
⇨ Priceless Jazz Collection (1965-66) IMPULSE!-GRP 9876 C
⇨ Silver City - A Celebration of 25 Years on Milestone (1972-96) MILESTONE 2MCD-2501 (2CD)

ÖZGÜN ALBÜMLER

(Kapsamlı bir koleksiyonu hedefleyenler için)

⇨ Sonny Rollins Plus 4 (1956) ORIGINAL JAZZ CLASSICS OJCCD-243
■ Tenor Madness (1956) ORIGINAL JAZZ CLASSICS OJCCD-124 C
⇨ Saxophone Colossus (1956) ORIGINAL JAZZ CLASSICS OJCCD-291 C
⇨ Way Out West (1957) ORIGINAL JAZZ CLASSICS OJCCD-337 C
⇨ A Night at the Village Vanguard, Vol.1 (1957) BLUE NOTE 46517
⇨ A Night at the Village Vanguard, Vol.2 (1957) BLUE NOTE 46518
⇨ Freedom Suite (1958) ORIGINAL JAZZ CLASSICS OJCCD-067 C
■ Sonny Rollins and the contemporary Leaders (1959) ORIGINAL JAZZ CLASSICS OJCCD-340
⇨ The Bridge (1962) RCA-VICTOR JAZZ 68518
■ Sonny Rollins & Co.-1964 (1964) RCA- BLUEBIRD 66530
⇨ Alfie (1966) IMPULSEI MCAD-39107
⇨ East Broadway Rundown (1966) IMPULSE! IMPD-161
⇨ Next Album (1972) ORIGINAL JAZZ CLASSICS OJCCD-312
■ The Cutting Edge (1974) ORIGINAL JAZZ CLASSICS OJCCD-468
■ Don't Stop the Carnival (1978) MILESTONE MCD-55005
■ G-Man (1986-87) MILESTONE MCD-9150
■ Old Flames (1993) MILESTONE MCD-9215
⇨ Plus 3 (1995) MILESTONE MCD-9250
■ Global Warming (1998) MILESTONE MCD-9280

KOMPLE SETLER

(Fanatik ve "tuzu kuru" Rollins hayranları için)

⇨ The Complete Prestige Recordings (1949-1956) PRESTIGE 7PRCD-4407 (7CD)
■ The Complete Blue Note Recordings (1956-57) BLUE NOTE 21371 (5CD)
⇨ The Complete RCA Recordings (1962-1964) RCA 68675 (6CD)

ŞU CAZ DEDİKLERİ

Her Cuma gecesi 23:00-24:00, TRT Radyo 3'te

3 Temmuz	**Ahmad Jamal**
10 Temmuz	Yeni CD'ler
17 Temmuz	*"A Night at Birdland - 1" Art Blakey Quintet (1954)*
24 Temmuz	*"Money Jungle" Duke Ellington, Charles Mingus & Max Roach (1962)*
31 Temmuz	*"West Coast Jazz"* Özel Programı
7 Ağustos	**Wayne Shorter**
14 Ağustos	Yeni CD'ler
21 Ağustos	*"A Night at Birdland - 2" Art Blakey Quintet (1954)*
28 Ağustos	*"Heavy Weather " Weather Report (1976)*
4 Eylül	**Horace Silver**
11 Eylül	Yeni CD'ler
18 Eylül	*"At the Haig" / Gerry Mulligan-Chet Baker Quartet (1953)*
25 Eylül	*"Horace Silver & The Jazz Messengers" / Horace Silver (1954)*

"LADY DAY" VE SEÇME SAKSOFONCULARI

Tarih: 8 Aralık 1957; Mekân: CBS Televizyonu'nun New York'taki 58 no'lu stüdyosu; Kahramanlar: Billie Holiday, Lester Young, Coleman Hawkins ve Gerry Mulligan; Vesile: CBS Televizyonu'nun canlı yayını "The Seven Lively Arts" kapsamında gerçekleştirilen "The Sound of Jazz" programı; Sonuç: Jazz tarihinin en önemli TV kayıtlarından birinde, artık gün geçtikçe çökmekte olan Lady Day, üç dev tenor saksofoncunun, "Hawk" (Coleman Hawkins), "Pres" (Lester Young) ve fotoğrafta gözükmeyen "Brute" (Ben Webster)'ın eşliğinde, "Fine and Mellow" adlı unlü bestesini seslendirir. Bu kayıtta kendisine eşlik eden diğer müzisyenler arasında trompetçi Roy Eldridge ve Doc Cheetham, tromboncu Vic Dickenson ve piyanist Mal Waldron da vardır.

JAZZ&EDEBİYAT: GÜNCEL ROMANLARDA JAZZ

Geçen sayıda, jazz'la ilgili romanlara kısaca göz atmıştık. Sözünü ettiğim kitapların hemen hepsi, jazz meraklısı koleksiyoncuların yıllardan beri sahaflarda izini sürdükleri, günümüzde nadir bulunan yapıtlardı. Bu kez ise, şu sıralarda ABD'den getirtebileceğiniz, yeni baskı tarihli 4 romanı dikkatinize sunuyorum.

İlk kitabımız, geçen sayıda değindiğim ünlü bir yapıtın yeni baskısı. 1931 yılında St. Louis, Missouri'de doğan Herbert Simmons, ilk kez 1962 yılında yayımlandığında, içerdiği radikal ve devrimci görüşler yüzünden büyük sansasyon yaratan **"Man Walking on Eggshells"**de, hemşehrisi bir müzisyeni, romanının kahramanına model olarak almıştı. St. Louis'de Ekonomik Bunalım yıllarında büyüyen, burada ırkçılığı daha çocukken tanıyan, başarılı bir zenci jazz müzisyeni olarak Amerikan toplumunda sivrilmenin bedelini de hiç gecikmeden öğrenecek olan Raymond Douglas, tabii ki aslında Miles Davis'ten başkası değil. Geçen yıl yeni baskısı piyasaya sürülen bu lirik roman, aradan geçen yıllara rağmen çarpıcılığından hiçbir şey kaybetmemiş.

Jazz dünyasının, hakkında ciltlerle roman yazılacak kadar ilginç ve dramatik yaşam sürmüş bir diğer ünlü ismi de Chet Baker'dır kuşkusuz. İşte The Hungry Mind Review dergisinin editörü olan Bart Schneider de, **"Blue Bossa"** adlı ilk romanının kahramanı Ronnie Reboulet'yi bu efsanevi trompetçinin çileli yaşamından esinlenerek yaratmış. 1974 yılında San Francisco'da, Patricia Hearst'ün kaçırıldığı dönemde başlayan bu etkileyici roman, uyuşturucudan arınmış ancak bu arada dişlerinden de olmuş, bir zamanların yakışıklı trompetçisi Reboulet'nin, 4 yaşında melez bir oğlu olan ve jazz şarkıcılığında isim yapmaya çalışan kızı Rae'nın ortaya çıkmasıyla değişen yaşamını ele alırken, geriye dönüşlerle kahramanların deneyimlerini ve anılarını aktarıyor.

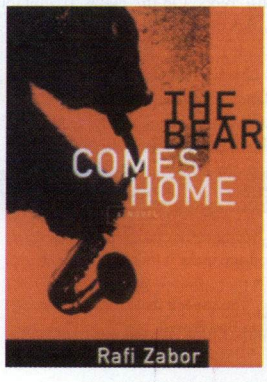

Gerçek bir jazz müzisyeninden yola çıkan üçüncü güncel roman, aslında ilk kez 1990 yılında yayımlanan, ancak Kanadalı yazar Michael Ondaatje'nin "The English Patient / İngiliz Hasta" sayesinde kazandığı şöhret doğrultusunda yeniden basılan eseri **"Coming Through Slaughter"**. Bu kez yüzyılın başlarında, Jazz'ın beşiği New Orleans'dayız. Kahramanımız ise ilk jazz müzisyeni sayılan kornetçi Benny Bolden. Bir yandan berber dükkanı sahibi bir aile babası, öte yandan da kadın, içki ve müzik dolu, renkli ama yıpratıcı bir yaşama gömülen bir sanatçı. Bu çift yönlü yaşam Bolden'ı zaman içinde deliliğe kadar sürüklerken, okuyucuyu da aşk, aile, yaşam ve sanat konularındaki doğrularını sorgulamaya yönlendiriyor.

Şu sıralarda ABD'de en popüler romanlar arasında yer alan ve yazarına değerli PEN-Faulkner Ödülü'nü kazandıran **"The Bear Comes Home"**un kahramanı ise, dans etmenin ötesinde konuşabilen ve hatta mükemmel alto saksofon çalan bir ayı! Deneyimli bir jazz yazarı ve davulcu olan Rafi Zabor, ilk romanında sıradışı bir yapı içinde, aslında müzik dünyasından ve bir gencin olgunlaşmasından söz ediyor. Manhattan'ın arka sokaklarında sahibiyle dans gösterileri yapan Ayı, varoluşuna anlam kazandırmak için, bir gece sırtına bir pardesü, başına da bir şapka geçirir ve alto saksofonunu alarak bir jazz klübünün yolunu tutar. Burada Lester Bowie ve Art Blythe'le birlikte katıldığı jam session'da büyük ilgi görür. Ayı'nın bu olağanüstü yeteneği karşısında dili tutulanlar arasında Ornette Coleman da vardır. Ayı'nın bir sonraki performansını kaydetmeye ve plak olarak yayınlamaya karar verirler. Ancak hayvanların izinsiz gösteri yapması yasak olduğundan klübü polisler basar ve Ayı'yı tutuklarlar. O da hapishanenin psikiyatristiyle felsefi konuları tartışmaya koyulur. Ama asıl sorunlar Ayı bir genç kadına aşık olunca başlayacaktır... Konu ilginizi çektiyse, 480 sayfalık bu dev yapıtı bir solukta, keyifle okuyacaksınız demektir!

Gönül diliyor ki, jazz dünyasının farklı dönem ve yönlerini irdeleyen bu ilginç ve sürekleyici romanların okurları sadece İngilizce'si kuvvetli birkaç müzikseverle sınırlı kalmasın. Bunun için de genç yayımcılara (ve yetenekli çevirmenlere) sesleniyor ve biraz da bu tür yapıtlara ilgi göstererek onların Türkçe'ye kazandırılmalarında öncülüğü üstlenmelerini bekliyoruz...

Herbert Simmons: **Man Walking on Eggshells;** W.W.Norton & Co., 1997; ISBN: 0393316181; 221 sayfa, karton kapaklı, 11.00$.

Bart Schneider: Blue Bossa; Viking Press, 1998; ISBN: 067087695X; 240 sayfa, bez ciltli, 24.95$.

Michael Ondaatje: Coming Through Slaughter; Vintage Books, 1996; ISBN: 0679767851; 160 sayfa, karton kapaklı, 10:00$.

Rafi Zabor: The Bear Comes Home; W.W.Norton & Co., 1997; ISBN: 0393040372; 480 sayfa, bez ciltli, 25.00$

Jazz Sözlüğü

H

H - 1. Horse yerine **(Horse** - (sözlük anlamı: at) eroin); 2. Heroin (erioin) veya Hashish (haşhaş) yerine; **B.H. (Before horse)** - bağımlı olmadan önce anlamında

Habit - (Sözlük anlamı: alışkanlık) uyuşturucu bağımlılığı

Half-valve - Özellikle kornet çalan müzisyenlerin farklı bir tını elde etmek için, bir pistonu yarı seviyeye kadar indirdikleri teknik.

Hall - Jazz müzisyenlerinin sahne aldığı her türlü mekân (*"Mahogany Hall Stomp"* - Louis Armstrong)

Hame - Jazz müzisyeninin müzik dışında uğraştığı iş

Hamfat - Beyazların argosunda kötü, niteliksiz, vasat anlamına gelen bu sözcük zenciler arasında keyif veren şeyler için kullanılır.

Hand - (Sözlük anlamı: el) (veya **Hoodoo hand; mojo hand; talkin' hand**) Büyücü, sihirbaz; Big hand - içten alkışlama; **Hand jive** - vücudu bir perküsyon aleti gibi kullanma tekniği

Hard - (Sözlük anlamı: sert; yoğun) Mükemmel, olağanüstü

Hard Bop - (Sözlük anlamı: Sert (Yoğun) Bop) 1950'li yılların ortasında, Cool akımına tepki olarak, New York, Chicago ve Detroit kökenli müzisyenlerin geliştirdiği, temeli (Be)Bop'a dayanan dinamik müzik türü. Bebop'ın poliritmik anlayışını basitleştiren, ancak melodik açıdan daha karmaşık bir doğaçlamayı benimseyen bu akım "funk jazz" veya "soul jazz" diye de bilinir. En önemli Hard Bop müzisyenleri Art Blakey & Jazz Messengers, Horace Silver, Cannonball Adderley, John Coltrane, Sonny Rollins ve Freddie Hubbard'tır.

Harlem - New York'ta, Manhattan'ın kuzey yarısında, (yüzyılın başında) güneyde ,110. Cadde, kuzeyde Harlem nehri ve 158. Cadde, doğuda East River ve batıda Amsterdam Avenue arasında kalan, zencilerin yaşadığı mahalle. 1920'lerde ve 30'larda zenci Amerika'nın kültür merkezi olan bu bölge, 1920'lerden beri de New York'taki jazz etkinliklerinin merkezi olmuştur.

Harmolodics - Alto saksofoncu Ornette Coleman'ın Free Jazz tarzındaki doğaçlama çalışmalarına açıklama olarak getirdiği teori. Buna göre bir grupta her çalgı aynı zamanda hem melodi, hem de ritm enstrümanıdır. Hiçbir enstrüman başrolde (solo enstrüman) değilken, ortaya çıkan müzik kontrpuana ve müzisyenler arasındaki etkileşime dayanır.

Harp (mouth harp) - Armonika

Hawk - (Sözlük anlamı: kartal; dondurucu rüzgar) Tenor saksofoncu Coleman Randolph Hawkins'in lâkabı. Müzikal atışmalarda rakibini yıpratan ateşli ve keskin soloları yüzünden bu isimle anılırdı.

BİR KİTAP / BİR VİDEO

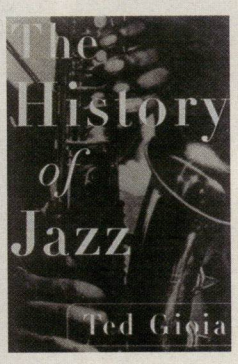

THE HISTORY OF JAZZ

Yazar: Ted Gioia
Oxford University Press, ABD, 1997
ISBN 0-19-509081-0
471 sayfa, bez ciltli, 30.00$

Daha önce yayımladığı "West Coast Jazz" adlı kapsamlı ve aydınlatıcı yapıtından tanıdığımız, ünlü Stanford Üniversitesi'ndeki "Jazz Studies" programının kurucusu Ted Goia, çoğu jazz yazarının kolay kolay cesaret edemeyeceği bir işe girişerek, 100 yıllık jazz tarihini 500 sayfayı bile bulmayan bir kitapta özetlemeye çalışmış. 1957 doğumlu bir jazz piyanisti olan Goia, genç yaşına karşın, bu zor girişimden alnının akıyla çıkmış. Jazz'ın efsanevi müzisyenlerini, farklı türlerini ve gelişimini, müziğin çıktığı sosyal ve tarihi ortamı da objektif bir biçimde göz önüne alarak inceleyen yazar, gereken noktalarda şahsi fikirlerini ve yorumlarını da ekleyerek dengeli ve güvenilir bir tarihçe kaleme almış. Jazz'ın köklerini araştırırken Afrika'dan yola çıkan Goia, buradan Güney'in pamuk tarlalarına, oradan New Orleans'a, Chicago'ya, Harlem'e, Kansas City'ye, California'ya ve en nihayet dünyanın farklı köşelerine kadar uzanan bir panorama içinde, 20. yüzyıla damgasını vuran bu binbir renkli müziğin sıradışı öyküsünü kıvrak bir uslupla anlatıyor. Özellikle son 20 yıldaki gelişmeleri, post-modern jazz'ın birbirine diş bileyen kamplarını ele alırken yaptığı değerlendirmeler, yetkin bir gözlemi ve sağlıklı bir mantığı yansıtıyor. Her gerçek jazzseverin kütüphanesinde bulunması gereken bu başyapıtın karton kapaklı baskısı Aralık ayında piyasaya sürülecek.

OSCAR PETERSON: MUSIC IN THE KEY OF OSCAR

View Video - Jazz Series, Kanada, 1993
106 dakika, Renkli & Siyah-Beyaz, Hi-Fi Stereo
2 Video Kaset
VHS/NTSC, 29.95$
veya VHS/PAL, 34.95$

50 yılı bulan başarılı meslek yaşamının ardından, tam 40 yıl sonra ülkesi Kanada'ya ilk kez geri dönen Oscar Peterson hakkında, Kanada yayın kurumu CBC tarafından hazırlanan bu belgesel, cazip bir kutu içinde yer alan iki video kasette sunuluyor. Jazz piyanonun yaşayan en büyük ustalarından biri olan ve belki de efsanevi Art Tatum'dan sonra tekniği en yüksek jazz piyanisti sayılan Oscar Peterson'ın müzik yaşamını, Montreal'de geçen ilk gençlik günlerinden, 1990'lara kadar getiren bu yapıt, özellikle Peterson hayranları için mükemmel bir kaynak. Piyanistin müzik yaşamını kendi dilinden anlattığı bölümler, Ella Fitzgerald, Dizzy Gillespie, Quincy Jones ve Norman Granz gibi dostlarının yorumları, Peterson'ın müzik yaşamının farklı dönemlerinden gelen kayıtlar eşliğinde sunuluyor. Sanatçının Herb Ellis ve Ray Brown'dan oluşan efsanevi üçlüsünün eski ve yeni performansları, bu müzisyenlerin Peterson hakkındaki düşünceleriyle ayrı bir boyut kazanıyor. Jazz müziğinin dev isimlerinden biri üzerine hem eğitici, hem de eğlendirici nitelikleriyle keyif veren bu belgeselin ikizi sayılabilecek, 94 dakikalık "Oscar Peterson: Life of a Legend" ise, ünlü piyanisti yıllar sonra ailesiyle buluşturuyor ve yine farklı konser kayıtlarını içeriyor.

1997'nin en iyi Jazz CD'leri

JAZZ'ın geçen sayısına yetiştiremediğim listemi (arşiv kayıtlarının özellikle önemini vurgulayarak, biraz kapsamlı bir biçimde) sunuyorum. Bu yılki Kenny'lerin mutlak saltanatına, milyonlar satan "sulandırılmış jazz tüccarı" Kenny G. ortak olamazdı tabii ki! Ancak listemde tek bir Blue Note kaydının yer almasına ben de şaştım. Bu CD'lerden ancak yarısının (yeni cd'lerden 7'si , arşiv katıtlarından sadece 3'ü) Türkiye'de piyasaya sürüldüğünü (ay-yıldız işaretliler), komple setler arasından ise sadece Stan Getz'inkinin ithal edildiğini üzülerek belirteyim .

Yeni kayıtları içeren CD'ler

1. Kenny Wheeler: Angel Song (ECM) C
2. Kenny Garrett: Songbook (Warner Bros.) C
3. Kenny Barron: Things Unseen (Verve) C
4. Charlie Haden & Pat Metheny: Beyond the Missouri Sky (Verve) C
5. Wynton Marsalis: Blood On the Fields (Columbia)
6. Brad Mehldau: Art of the Trio, Vol.1 (Warner Bros.) C
7. Roy Hargrove's Crisol: Habana (Verve) C
8. Bill Hollman Band: Brilliant Corners (JVC)
9. T.S.Monk: Monk On Monk (N2K)
10. Diana Krall: Love Scenes (Impulse!) C

CD olarak yeniden yayınlanan arşiv kayıtları

1. Sonny Stitt: Endgame Brilliance: Tune Up & Constellation (32 Jazz)
2. John Coltrane: The Ultimate Blue Train (Blue Note) (enhanced CD) C
3. Miles Davis: Kind of Blue (Columbia) (yeni master)
4. Coleman Hawkins: The Genius of Coleman Hawkins (Verve) (yeni master) C
5. Lalo Schifrin: The Dissection and Reconstruction of Music from the Past... (Verve-Elite)
6. Otrnette Coleman: In All Languages (Verve) C
7. Billie Holiday: Lady in Satin (Columbia) (yeni stereo master)
8. Sun Ra: The Singles (Evidence)
9. Art Blakey: The Jazz Messengers (Columbia)
10. Sonny Stitt & Paul Gonsalves: Salt and Pepper (Impulse!)

Komple Setler

1. John Coltrane. The Complete Village Vanguard Recordings (4CD) (Impulse!)
2. Charles Mingus: Passions of a Man - The Complete Atlantic Recordings (1956-61) (6CD) (Rhino)
3. Joe Pass: Guitar Virtuoso (4CD) (Pablo)
4. Stan Getz: The Complete Roost Recordings (3CD) (Roost) C
5. Art Tatum: The Complete Capitol Recordings (2CD) (Capitol Jazz)

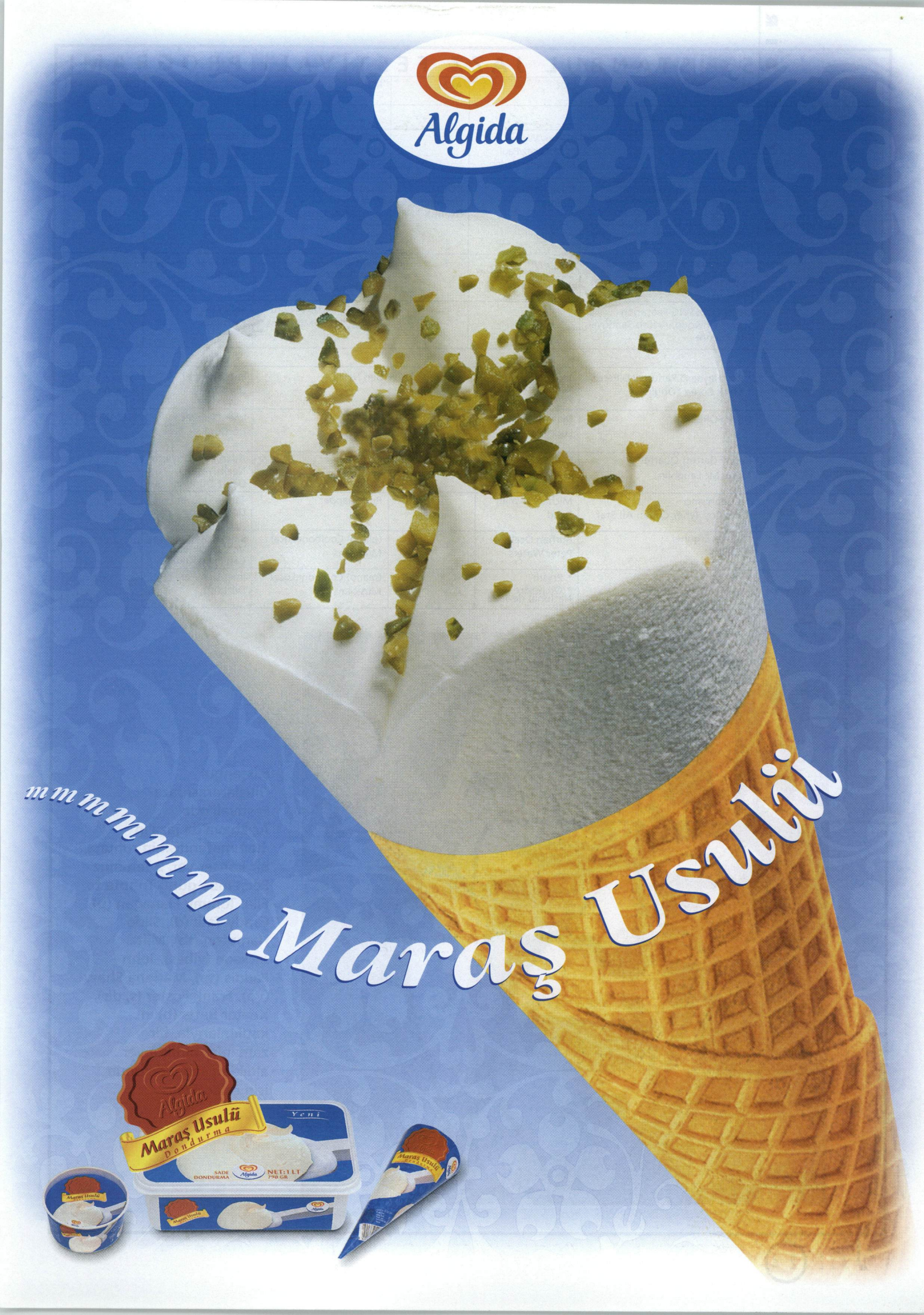
Algida
mmmmm. Maraş Usulü
Algida
Maraş Usulü
Dondurma
Yeni
SADE DONDURMA
Algida
NET: 1 LT
790 GR

5. İSTANBUL JAZZ FESTİVALI PROGRAMI

	AÇIK HAVA TİYATROSU	CRR	AKM	ROXY	CAFE GRAMOFON	ESMA SULTAN
7 Temmuz, Salı	BLUES BROTHERS Band					
8 Temmuz, Çarşamba		*Kenny Werner Trio *Lee Konitz/Paul Bley/Charlie Haden		Ilhan Ersahin& Wax Poetic Local Musicians	S.Hampton, Grady Tate, Hakan Behlil, Dawn Thompson, John Nugent	
9 Temmuz, Perşembe	*Terence Blanchard Quintet * Jazz Legends Tribute to ELLA FITZGERALD "T.Flanagan, Grady Tate, Slide Hampton, Milt Jackson, John Faddis, Marlena Shaw, Frank Foster, K.Betts"	Dave Holland Quintet	KODO (Japanese Drums)	Ilhan Ersahin& Wax Poetic Local Musicians	Tahsin Ünüvar Dörtlüsü	
10 Temmuz, Cuma	*Jorge Pardo & Carlos Benavent Jazz Flamenco All Star Band *BROOKLYN FUNK ESSENTIALS & LAÇO TAYFA	"A Tribute to Cal Tjader" FeaturingDav e Samuels, Eddie Palmieri, Dave Valentin		Ilhan Ersahin& Wax Poetic Local Musicians	Sibel Köse,CanAyer, Volkan Öktem, Çağlayan Yıldız	
11 Temmuz, Cumartesi	LATIN CROSSING Featuring Steve Winwood, Arturo Sandoval, Tito Puente			Knitting Factory Night "Vibes"Local Musicians	Selim Benba Dörtlüsü	
13 Temmuz, Pazartesi	* Roy Haynes/J.Patitucci/ D.Perez * Chick Corea "Origin"	Jack de Johnette + Yarkyn Turkish Percussions Band		Ben Neill	İmer Demirer Dörtlüsü	Cyrius + Septeto Turquino (Cuba)
14 Temmuz, Salı	DEEP FOREST	Mavis Staples & Lucky Peterson			İmer Demirer Dörtlüsü	CUBANISMO
15 Temmuz, Çarşamba	Kenny Garrett Quartet *John Mc Laughlin	QuintetMedeski, Martin & Wood		Red Snapper	Ajlan,Baki Duyarlar Nezih Yeşilnil Deniz Dündar	
16 Temmuz, Perşembe	* Cubanismo * Mc Coy Tyner Cuban All Star Band	Michael Nyman Band		Red Snapper	Tahsin Ünüvar Dörtlüsü	
17 Temmuz, Cuma	* Kudsi Ergüner * BJORK	Burhan Öcal + Peter Waters		(piano) CoolboneLocal Musicians	Sibel Köse,CanAyer, Volkan Öktem, Çağlayan Yıldız	
18 Temmuz, cumartesi		* Prysm * Orchestre National de Jazz		(piano) CoolboneLocal Musicians	İmer Demirer Dörtlüsü	

ELLA

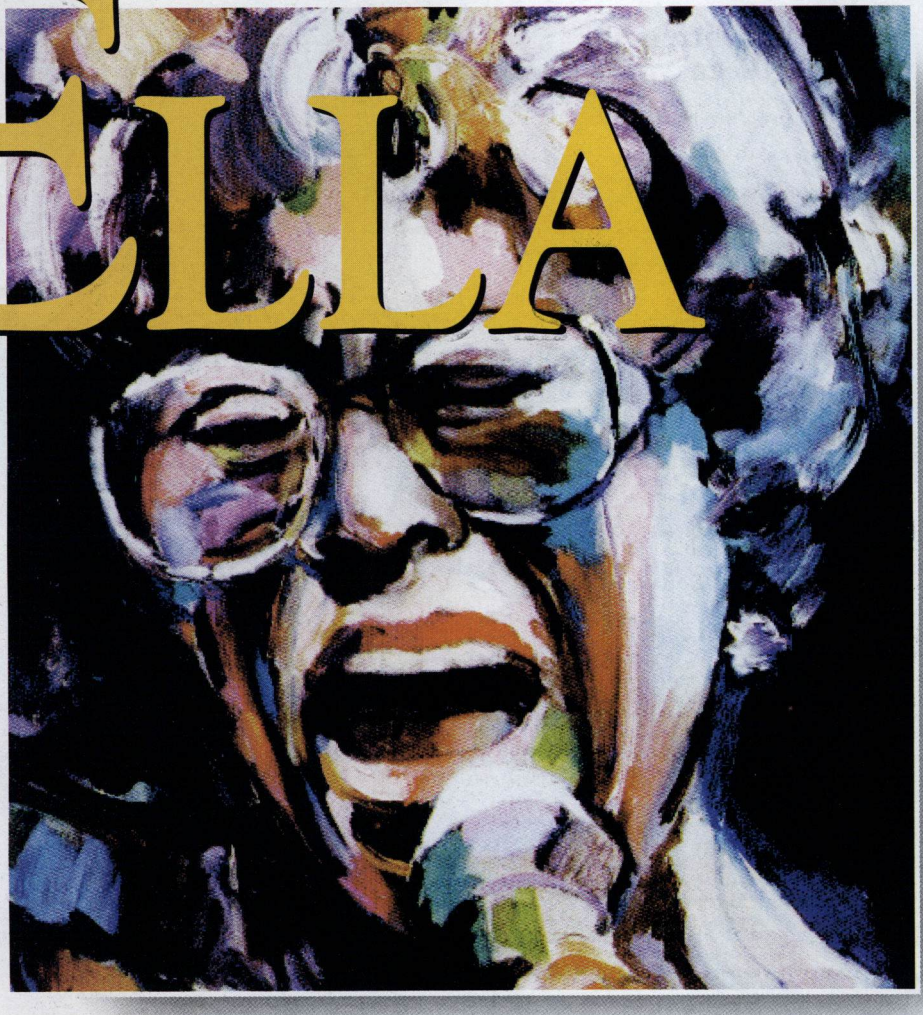

5.İstanbul Uluslararası Jazz Festivali'nde Açıkhava'da jazz'ın hanımefendisinin ruhuna bir konser var. 9 Temmuz Perşembe günü Tribute to Ella; Tommy Flanagan (p), Grady Tate (d), Slide Hampton (tb), Milt Jackson (vibes), John Faddis (tp), Marlena Shaw (vo), Frank Foster (s, dir), Keeter Betts (b)'ın katılımlarıyla, bir zamanlar birlikte yer aldıkları sahnede onun için çalacaklar.

Hayatın En Ucunda Gezen Adam

McCoy Tyner

Tuncel Gülsoy

John Coltrane'in unutulmaz dörtlüsünün üyesi olarak jazz dünyasına giren McCoy Tyner o zamandan beri sayısız yeni nesil piyanisti için ilham kaynağı ve örnek olmuştur. Modal jazz ve late hard-bop konularına getirdiği kişisel çözümler bugünkü albümlerinde açık akorlar, hareketli bas tonları ve usta pedal hakimiyeti ile duyulmaktadır. John Coltrane'in müziğindeki armonik karekteri yaratan en önemli kişi odur.

Son zamanlardaki çalışmalarından biri de Impulse markası altında gerçekleştirdiği albümdür ve burada Burt Bacharan'ın müziğini yepyeni bir aranjman ve senfoni orkestrası eşliğinde yorumlamıştır.

Ayrıca 1997'de Stockholm Jazz Festivali'nde Cecil Taylor ile beraber festivalin baş aktörlerinden biri olarak sahneye çıkmış hem solo hem de trio olarak çalmıştır.

Kendisi ile Down Beat dergisi tarafından yapılan ve Mart 1998'de yayınlanan röportajdan bazı bölümleri bu ilginç sanatçıyı sizlere tanıtmak için sunuyoruz.

Philadelphia eyaletinin Pennsylvania eyaletinde doğdum. Burası çok zengin bir müzik kültürünün olduğu bir kenttir. 13 yaşında müzik dersleri almaya başladım. Önce klasik müzik öğrenimi gördüm. Bach, Beethoven ve Chopin çaldım. Sonra birgün tüm kitaplarımı köşeye koyup arkadaşlarım ile ryhthm and blues grubu kurdum. Çok eğlenceli bir çalışmamız oldu. Küçükken evimizde piyanomuz yoktu ama güzellik uzmanı olan annemin üç müşterisinin evinde piyano vardı. Ben de annemin peşinde o evlere gider piyano çalışırdım. Evimize ilk piyano geldiğinde 14 yaşında idim.

R&B müzik kariyerimin önemli bir parçası oldu ve benim için jazz'ın temelini oluşturdu. Bu yüzden de jazz'a geçişim çok doğal oldu. Jazz teknik olarak daha ileri bir müzik kavramı olmasına rağmen R&B'un bir uzantısıdır ve jazz çalarken bu duyguyu muhafaza etmek çok önemlidir. Ben de bu temelden kopmadım ve birçok yaşlı jazz müzisyeni çalışımı beğenerek beni kanatlarının altına aldılar. Birçok jam session'a katıldım. Her seferinde bir başka evde toplanırdık, isteyenler çalışmadan sonra o evlerde yatabilirlerdi de. Hafta sonları danslara katılırdık, dans kulüpleri jazz öğrenmek için müzik okulları kadar önemlidir.

Aykut Uslutekin

McCoy Tyner Latin All Star Band 16 Temmuz 1998 Perşembe günü Açıkhava'da piyanoda McCoy Tyner, saksofonda Gary Bartz, trompetde Claudio Roditi, trombonda Steve Turre, basda Avery Sharpe, timbalde Johnny Martin, kongada Giovanni Hidalgo ve davulda Aaron Scott ile yer alıyor.

İlk defa 15 yaşımda profesyenel oldum ve ilk işim bir ev partisinde çalmaktı. Çok birşey ödediklerini hatırlamıyorum, sanırım bedava bir yemek karşılığı çalmıştık. Yemek de şöyle böyle idi. Sonra Philadelphia'nın çeşitli kulüplerinde çaldık. Para kazanmamız da bir yarışmada birinci olduktan sonra oldu. Yaşadığımız şehir jazz açısından çok hareketli idi.

17 yaşımda iken John Coltrane ile tanıştım. O sırada Calvin Massey orkestrasında çalıyordum ve Calvin Coltrane'in yakın arkadaşı idi. Grubumuzda Jimmy Garrison, Toothie Heath ve Clarence Shaw vardı. Ben Coltrane'nin müziğini onunla tanışmadan önce biliyordum. Tanışmamız çok heyecan verici oldu. Calvin bizleri biraraya getirdi. Bir

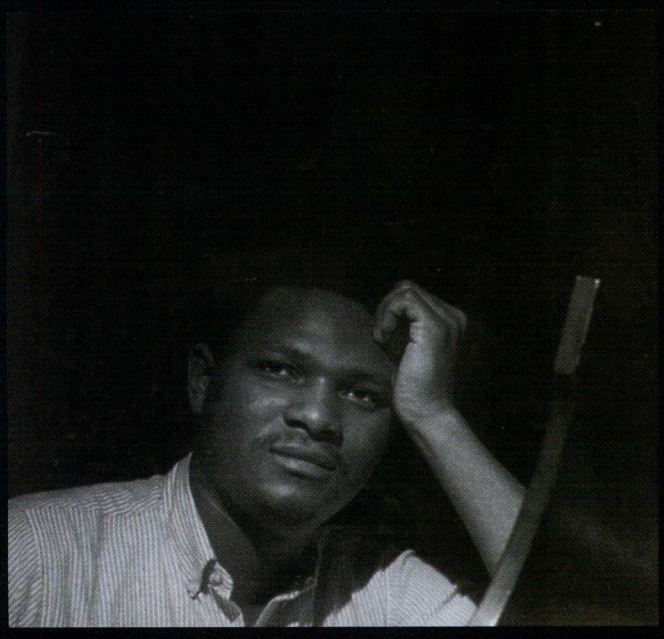

gece çalıştığımız kulübün sahibi Coltrane'e gelecek hafta kulübünde çalmasını teklif etti. Ancak Coltrane'in bir grubu yoktu. Calvin bizlere ona eşlik edip edemiyeceğimizi sordu. Cevabımız tabiki olumlu oldu ve bu çalışma hepimiz için olağanüstü bir deneyin başlangıcı idi. Sonra Coltrane tekrar Miles Davis'e döndü ama gitmeden önce bana Miles ile çalışmadığı zamanlar Philadelphia'ya dönüp benimle çalışacağını söylemişti. Ünlü "Giant Steps" parçası üzerinde çalıştığı zamanları halen hatırlıyorum. Miles'den ayrılınca kuracağı grupta bana yer vereceğini söyledi ama bu çok uzun sürdü. Miles her ayrılmak isteyişinde biraz daha fazla para vererek onu orkestrasında tuttu. Ben ise o devirde Benny Golson orkestrasında çalıştım. Daha sonra onun Art Farmer ile beraber kurduğu orkestraya katıldım. Birgün Coltrane Miles'den ayrıldı ve beraber çalışmaya başladık. Bu harikulade bir çalışma oldu ve hep heyecan duyduk. Çalarken bir an sonra ne olacağını bilemiyorduk. Zaten doğaçlama içeren müziğin tabiatında bu vardır, biraz ötesini bilemezsin. Biz de bu hava ile çaldık, hep en iyiyi yaratmayı umduk. Nitekim öyle de oldu. İnanılmaz bir dinamizmimiz vardı. Bu grubun jazz müziğinin tarihini değiştirdiğini o an anlayamadım. Tıpkı dalgaların üzerinde sürf yapmak gibi bir olay idi. Kendinizi dalgaların sürüklemesine bırakırsınız. Çok özel ve dehşetli bir müzik yaptığımızı bizi dinleyen insanların reaksiyonlarından hissediyordum. Yıllar sonra bir retrospektif olarak bakınca neler yaptığımızı anladık. Tüm bu çalışmamız John Coltrane için dürüst bir çaba ve müzikal bir ahlak idi. O sürekli yeni müzikler yazan ve enstrümanı ile kaynaşan bir insan idi. Coltrane bana her zaman kendi stilimi geliştirme imkanını verdi.

Birgün geldi Coltrane'den koptum ama bu müzikal yaklaşımımızdaki farklılıktan olmadı. Son beraber olduğumuz dönemde grupta iki davulcu vardı, Elvin Jones ve Rashid Ali. Bana göre birbirleri ile çok uyumlu da çalmıyorlardı. Birgün onların arasında kaybolduğumu ve piyanomu duyamaz olduğumu farkettim. Coltrane ise o günlerde davullar ile müziğinde önemli deneyler yapıyordu ve sürekli yenilikler peşinde idi.

Ayrıldıktan sonra Impulse markasının prodüktörü Bob Thiele beni kendi adıma albüm yapmam için çok teşvik etti. O zamanlar genç ve şüpheci idim ama Bob'u dinledim birçok albüm yaptım, iyki de yapmışım.

Çok eskiden beri big band'lere ilgim oldu. Count Basie ve Duke Ellington'un kurdukları grupları hayranlıkla dinledim. Sonra kendim bir big band kurmak istedim ve kurdum. 1984 yılından beri de beraber çalışıyoruz. Kişisel olarak böyle bir grupta hem çalışmayı hem de onlara aranjmanlar yapmayı seviyorum. Yıllardan beri birçok jazz festivalinde çalışıyoruz, turnelere çıkıyoruz. Ancak küçük gruplar ile de çalışmayı seviyorum.

Son albümüm de Burt Bacharan'ın müziğini büyük bir orkestra için aranje ederek beraberce çaldık. Eskiden de yaylı sazlar için yapmış olduğum aranjmanlar vardı ama hiç bu kadar büyük orkestra ile müzik yapmamıştım. Bu projenin fikir babası GRP Records'un başkanı ve prodüktör Tommy Li Puma'dır. Birgün bana başka bir bestecinin müziği ile albüm yapmamı önerdi. Düşündüm ki günümüzün standartlar olarak anılan birçok müziği de kendi devirlerinin pop müzikleri idi, kabul ettim. Burt Bacharach birçok güzel müziğin bestecisidir ve hayatta olduğu zaman böyle güzel müzikler yaratmış bir insanın eserlerini yeniden yorumlamak bana cazip gözüktü.

Bu günkü grubumla uzun yıllardır beraber çalışıyoruz. Avery Shape 15 yıldan beri bascımdır. Davulcum Aaron Scott ile 9 yıldan fazla beraber çalıştık. Uzun yıllar beraber çalışınca insanlar birbirlerini çok iyi tanıyorlar ve beraber yaptıkları müziği de daha üst düzeye çıkarabiliyorlar. Ne yazık ki günümüzde birçok kişiyi aynı grupta tutabilmek çok zor.

Genç müzisyenler için söylemek istediğim bir şey var:

Tüm sorularınızın cevapları aslında sorularınızın içerisinde mevcuttur. Kişinin her zaman gözü dışarıda olsa da aslında aradığı cevaplar çoğunlukla kendi içindedir. Her zaman değişik şeyler deneyin ve risk alın, o zaman gelişebilirsiniz. Benim için öğretmek aslında kişiye kendi içerisinde zaten mevcut olanı görmesine yardımcı olmaktır. Okullarda müziğin teknikleri öğrenilir, ama müzik aslında sonsuz ve sürekli bir deneydir, bir tarafından içerisine dalıp denemeye başlamalısınız. Okul tabi ki yararlıdır ama esas gelişme dünya ile uğraşmaya ve dalaşmaya başlayınca okulun dışarısından kişiye gelir. Bunun bir formulü yoktur, bir taraftan içerisine atlar ve yaşarsın. Umarsın kı bir gün hedefine ulaşacaksın ama yine tıpkı hayatın kendisi gibi asla bunun gerçekleşip gerçekleşmiyeceğini bilemezsin. Önemli olan daima bilinmiyenin en ucuna varmaya ve orada durmaya çalışmaktır.

Bu yıl İstanbul Jazz Festivalinde dinleyeceğimiz McCoy Tyner'in müziğinin tadına varmak için onun ardındaki felsefeyi kendi ağzından sizlere aktarmaya çalıştım. O John Coltrane'den aldığı ışığı bilinmeyenin ucuna taşımaya devam ediyor.

Jazz'ın Heryerinden Geçmiş Adam

Tuncel Gülsoy

Lee Konitz'in özgeçmişine bir bakan herkes onun jazz denen sahanın her köşesini çiğnemiş olduğunu anlayabilir. Elli yılı aşkın müzik kariyerinde Konitz yumuşak ve sert toprakların üstünde sürekli yer değiştirerek tıpkı kıvrak bir solo gibi ilerlemiş ve hiçbir zaman tahmin edilebilir bir yönde yürümemiştir. Tüm bu zaman boyunca da jazz'ın en özgün ve önemli kişilikleri ile çalışmıştır. Lee Konitz'in müzik hayatına başlayışı daha 20 yaşında katıldığı Claude Thornhill orkestrası ile olmuştur. Bu grup Gil Evans'ın ilk bebop çalışmalarının neo klasik düzenlemelerini çalardı. Daha sonra Konitz önce Miles Davis Orkestrasının ünlü "Birth of the Cool" grubununa girmiş ve daha sonra da Lennie Tristano ile çalışmıştır. Kimi jazz otoritelerine göre Tristano ile yapmış olduğu çalışmalar "free jazz" tarihinin en parlak sayfalarından birini oluşturmaktadır. Bu çalışmaların devamında Stan Kenton orkestrası ile yapılan albümler ve "üçüncü akım" denen jazz türünün en iyi örnekleri de vardır. Tüm bu çalışmalar onun 1950 yılına varmadan gerçekleştirdiği şeylerdi.

Jazz hayatının çeşitli dönemlerinde Konitz tüm jazz severlerin çok iyi bildiği isimler ile çalışmıştır. Bunlar arasında Mulligan, Marsh, Giuffre, Pepper, Rowles, Raney ilk akla gelenlerdir. Ama bu listenin devamında Scofield, Lovano, Petrucciani ve Frissell de vardır. Düet olarak, trio olarak (davullu ve davulsuz olarak, piyanolu ve piyanosuz olarak), quartet olarak, quintet olarak, nonet olarak ve big band olarak sayısız çalışmaları olmuştur. Ayrıca tek başına çaldığı albümler de olmuştur.

Onun saksofon çalış biçimi modern müzikteki en orijinal kavramlardan birini oluşturmuştur. Bu biçimde sakinlik ve sürpriz yanyana yer alır, aynı anda hem çok canlı hem de çok narin olabilir. Bu müziğin kendine has bir mantığı ve nüanslara karşı duyarlılığı vardır. Lee Konitz hiçbir zaman olduğu yerde de kalmamıştır ve geçmiş başarılarına yaslanmamıştır. Onun için jazz doğaçlama demektir ve doğaçlama da tabiatı icabı risk almayı gerektirir. Doğaçlama hep bilinmeyene uzanmak ve spontane olarak yaratılan bir müzik demektir.

Lee Konitz'e son albümünde eşlik eden iki kişiden Charlie Haden için özel bir tanıtım yapmak gerçekten gereksizdir. O hem Quartet West denen ve her yıl en iyi akustik jazz dörtlüsü seçilen grubun lideridir hem de Liberation Music Orchestra'nın kurucusudur. Her yıl çeşitli dergiler tarafından yılın en iyi jazz konrabascısı seçilir. Orijinal Ornette Coleman Orchestra'sında özgür jazz basçısı kavramını yaratmıştır. Kaya gibi sağlam ritmleri ile aralarında Keith Jarrett, Pat Metheny ve Paul Bley ve Paul Motian da olduğu bir çok ünlü jazz'cının grubunda müziğin temelini oluşturmuştur. Aynı çevrelerde sık sık dolaşmalarına rağmen Konitz ve Haden geçmişte sadece bir defa beraber çalışmışlardır.

Konitz'e göre dinlemek ve tepki vermek grup doğaçlamasının temelini oluşturur. Onun çok belirgin bir müzik lügatı yoktur. Çaldığı yeredeki ortama ve çevresindekilere kendini yoğunlaştırarak çalar. Piyano ve bas seslerini dinler ve onların arasına kendi notalarını serpiştirir. Onun saksofonundan dökülen her bir nota kendisinden sonra geleni etkiler. Böyle bir anlayışta her müzisyen bir diğerine uzanır ve dokunabilir.

(Alone Together" albümünün kapak notlarından derlenmiştir)

Lee Konitz, Paul Bley, Charlie Haden 8 Temmuz CRR Konser Salonunda saat 19:00'da. Kaçırılmayacak bir konser.

Flamenco Jazz Bas

Çağlar Alkaya

Zuhal Focan

İşte bu dönemin **Jorge Pardo** yaşandığı 1954 yılında Barcelona'nın Doblé Sec kentinde **Carlos Benavent** dünyaya geldi. Çok küçük yaşta kendi kendine mandolin öğrenerek müziğe yönelen Benavent, çocukluk yıllarından itibaren rock ve blues'a ilgi duymuştu: "Küçüklüğümde, radyodan blues ve rock dinlemeyi çok severdim. Dinlediklerimi mandolinle çıkarmaya çalışır, farklı sesler türetirdim." Daha müziğe başladığı ilk yıllarda, yapısına aldırmadan, ustalıkla çaldığı mandoliniyle, rock ve blues şarkılarına bilinçli veya bilinçsiz olarak zengin yorumlar getiren Benavent'in flamenkoyla yoğunlaşması daha 14 yaşındayken çalmaya başladığı blues ve rock topluluklarından sonra oldu. Flamenkoyla bası ilk kez birleştiren Amador'un etkisinde kalan ve dinlediği jazz kayıtlarına özenen Benavent 15 yaşında jazz-bas'a ve flamenkoya ağırlık verdi. Kasabasında kurduğu Musica Urbana adlı grubuyla kendi keşfettiği jazz-flamenko stiline hergün yenilikler ekleyerek çalışan Benavent bu grupla 1976 yılında ilk albümü olan "La Boheme"i ortaya çıkardı. İnanılmaz müzik kulağı ve yaratıcılığıyla, mandolin ve mandola gibi kendi kendine öğrendiği enstrümanların getirdiği tınıları ve yapıyı birleştiren Benavent, daha genç yaşında, ileride Benavent stili diye söylenecek flamenko-jazz-bas tekniğininin temellerini attı. Flamenko kültürü ve ruhundan tohumlarını alan ve Benavent'in yarattığı bu stilde onun Jaco Pastorius'a duyduğu hayranlığın da büyük katkısı vardı.

Carlos Benavent

Jorge Pardo

Enstrümanındaki büyük ilerleyişi takdirle izlenen Benavent, yine müzik dünyasına bir yıldırım gibi düşmüş olan flamenko gitaristi Paco de Lucia ile 1978 yılında bir araya geldi. Bu müzisyenle aynı yıl çıkardıkları "Interpreta manuel de Falla" (1978) adlı albüm, ileride çok muhteşem ürünler verecek ve efsane haline gelecek bir beraberliğin ilk adımıydı:

"Paco'yla çalışmaya başladığım ana kadar jazz basçılarını dinleyip durmuş, kendi yönlendirdiğim grubumla müzik yaparken çalışımı deşmekle meşgul olmuştum. Ama o andan itibaren, yarattıklarımı başkalarının yaratıları üzerine koyarak ilerleyebileceğimi anladım. "İşte bu beraberlik, iki dehanın ufkunu genişletirken müzik dünyasında yeni bir ekol doğmuş,1980 yılında bir araya gelen Paco de Lucia Sextet'le flamenko için yeni bir çağ başlamıştı.

Dünya müzik arenasına Paco de Lucia'yla beraber atılan Benavent özel tekniğini tüm çevrelere tanıtmaya ve hayranlık uyandırmaya devam ederken 1982 yılında teklif aldığı ünlü jazz ustası Chick Corea ve müthiş kadrosuyla "Touchstone" (1982) albümünde yer aldı. Bu albüm onun müzikal dehasına çok önemli bir örnek olmasa da ününün yayılmasında büyük rol oynuyordu.

Özellikle Türkiye'de ve dünya çapında en çok etki yaratan "Solo Quiero Caminar" adlı Paco de Lucia albümünde kendi ses kanalından ruha seslenen Benavent, inanılmaz akorları, harmonikleri ve müzikal yetisiyle metodların değil, özün ve ruhun anlatıcısı olduğunu kanıtladı: "Bana göre herşey hayatın bir parçasıdır. Nasıl hissedip nasıl duyuyorsanız öyle çalıyorsunuz; belki de sizi anlatan enstrümanınıza davranışınızdaki küçük farklı detaylar..."

Bugün, uzaktan duyduğunuzda: "Evet bu o!" diyebileceğiniz ender basçılardan biri olan Carlos Benavent, kendine özgü, tüy ürperten bas dokunuşuyla birçok basçıyı etkilemeye devam etmekte ve stili yeni flamenko gruplarındaki elektrik basçılar için bir referans niteliği taşımaktadır.

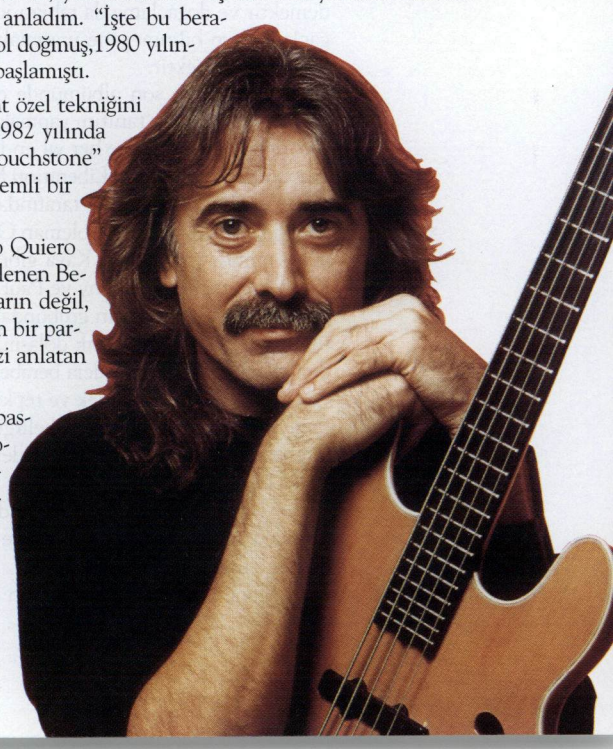

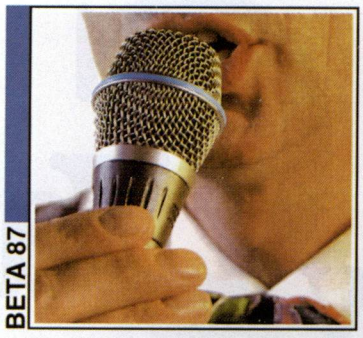

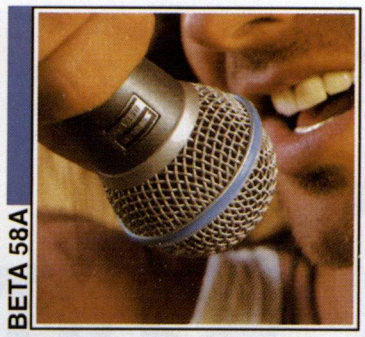

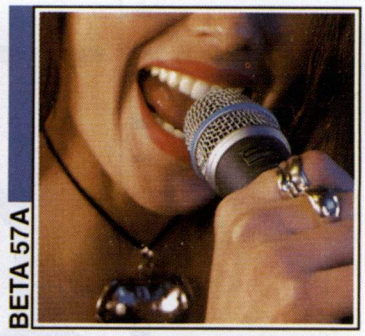

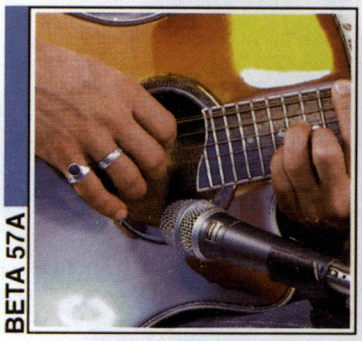

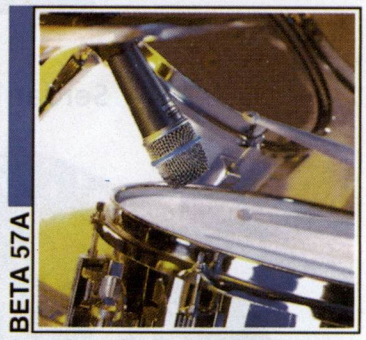

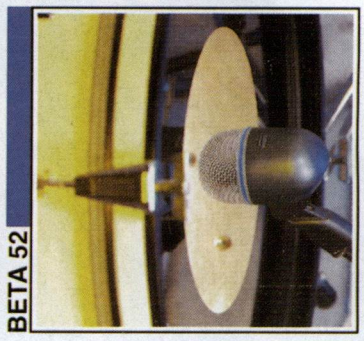

BETA LINE

THE ART OF ENGINEERING

1998 BOYUNCA YENİ İNDİRİMLİ FİYATLARLA

Uzun yıllardır müzisyenlerin birinci tercihi **Shure**

şimdi yepyeni **Beta** serisi mikrofonlarla Türkiye'de

- Beta 87 Kondensatörlü vokal mikrofonu
- Beta 58A Dinamik süperkardiyoid vokal mikrofonu
- Beta 52 Dinamik bas ve enstrüman mikrofonu
- Beta 56 Enstrüman mikrofonu
- Beta 57 A Vokal ve enstrüman mikrofonu

SHURE®

NEFAN TİCARET VE SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ

İstanbul: Vefa Bey Sok. No: 26, Yeşil Apt. Blok A, D 5, Esentepe Tel:(0212) 288 41 39 **Ankara:** Bülten Sok. No: 62/3, Kavaklıdere Tel:(0312) 426 18 42

Kenny Garrett

Serdar Karabatı

Alan Nahigian

Jazz'da artık pek bir şey olmuyor diye düşünüyor bazıları. Oysa jazz ruhunu yeniden canlandıran çok güçlü müzisyenler var günümüzde. Kenny Garrett var. Müziğin kendisinde pek bir değişim olmasa bile, Garrett gibi yorumcu, besteci, eşlikçi kimliklerini bir arada taşıyan müzisyenler jazz'ı çekip çeviriyor.

İster elektrik ister akustik bir yapımda olsun, Garrett'ı hemen farkedersiniz. Sesi çarpıcı ve özgündür. Ama Garrett bu özelliğine sığınıp işini geçiştirmez. Önceliklerini hep jazz dilinin zenginleşmesine, iyi müziğe yöneltir. Üstelik, müziğinde dolambaçlı yollara, soyut düşüncelere olduğu kadar sürükleyici bir ezginin arayışına da önem vermesiyle, jazz'da pek az görülen bir dengenin de başarılı bir uygulayıcısı olarak çıkar karşımıza Garrett. Geçenlerde Rough Guide'da davulcu Bob Moses'ın bir sözünü okuyordum; Şöyle diyor: "*Aslında soyutlaştıkça, düşünce boyutu arttıkça dengeleyici bir unsur olarak müziğin "swing" etme ihtiyacı da artar.*" İyi bir örnek için dnz. Garrett. Birbirinden ayrı kaldığında etkisinden kaybeden öğeleri çağdaş bir şekilde bir araya getirmeyi çok iyi beceren bir müzisyen Garrett hiç şüphesiz.

Garrett aslında akustik ile elektrik jazz arasında pek ayrım yapmadan çalar. Ama Garrett Miles Davis'le yaptığı çalışmalarla tanınmıştır. Son yıllarda ise, eşlikçi olarak katıldığı elektrik çalışmalar bir yana, Garrett akustik üçlü ve dörtlüler çevresinde dönen bir arayış içinde (Gözüktüğü kadarıyla Garrett festivale bu son dönem akustik projelerini, özellikle de en yeni çalışması Songbook'u seslendirmek için geliyor). Öte yandan Garrett Down Beat'teki bir söyleşide yakınlarda yeniden kendi adına bir elektrik jazz projesi yapabileceğini söylüyor. Eminim böyle bir proje günümüzün jazz'ındaki voltaj sorununu da çözecektir.

15 Temmuz konseri için biletinizi önlerden alın.

15 Temmuz Çarşamba Açıkhava'nın konuğu Kenny Garrett Quartet. Down Beat Dergisinin '97 yılının en iyi alto saksofoncusu seçtiği Garrett 1989'da Miles Davis ile de İstanbul'u ziyaret etmişti. Tenor saksofonda Kenny Garrett, piyanoda Shedrick Mitchell, basta Nathaniel Reeves, davulda ise Christopher Dave'in yer aldığı konser John McLaughlin Quintet'den önce yer alıyor.

Gary Burton & Astor Piazzola Reunion Band

Geçmişten günümüze gelen hoş bir sedadır baki kalan bu dünyada...

Tuncel Gülsoy

Gary Burton Amerika'nın yüreği sayılacak bir yerde Indiana'da doğdu. Country müziği ile büyüdü ve vibrafon çaldı. George Shearing ve Stan Getz'den ışık aldı, fusion çağınından geçti ve zaman içerisinde bir virtüöz olarak gelişti. Onu tarif ederken gündüz akademisyen gece jazz şeytanı diyenler oldu.

Onun yaşadığı ülke tangonun kalbi ve hüzünün mekanı Buenos Aires'den çok uzaktı. Ama birgün hem Tango ile hem de tangonun babası Astor Piazzola ile tanıştı. Yıllardan 1965 idi ve Burton o sırada Stan Getz ile beraber Buenos Aires'de turnede idi. Bir sonraki karşılaşmaları çok uzun yıllar sonra Paris'te oldu. Her ikisi de ilk karşılaşmalarını unutmamışlardı, Piazzola beraber bir proje yapmalarını önerdi ama bu düşüncenin gerçekleşmesi için gene bir iki yıl gerekti. Burton tekrar konuşmaya başlarken birden Piazzola'nın geçen zaman boyunca kendisi için müzikler yazdığını gördü. Tek bir nota çalamadan Burton kendini Astor Piazzola'nın grubunun içerisinde ve bir Avrupa turnesinde buldu. New Tango Quintet adı verilen bu grup ile bir de albüm yaptılar.

Zaman tünelinden bugün bakılınca mükemmel gözüken bu ilk beraberlik aslında o günlerde Burton için birçok güçlükle dolu idi.

"Turneden önce Piazzola New York'a geldi ve yazdığı müziklere baktık. Hiç birşey anlamamıştım, gruptakiler de bir şey anlamadılar. Hepimiz bocalıyorduk, müzik jazz olsa idi benim kendimi çok rahat hissedebileceğim bir ortam olacaktı. Ama bu daha önce hiç görmediğim yepyeni birşeydi ve ilk anda kendimi müthiş gergin hissettim. Hatta ilk provadan sonra gerginliğim daha da arttı, bir şeylerin yerine oturmadığını hissediyordum. Ama artık çok geç, bir kere bu işe soyunduk dedim".

Bu beraberlik aslında bir kumardı ama çok başarılı sonuçlar verdi. Tangonun tutkusu onun müziğine yepyeni bir canlılık verdi. Piazzola'nın müziği ise yepyeni tonlara kavuştu. Grup eskiden de swing ile çalardı ama bu yeni oluşum swing'e de yeni bir boyut getirdi.

Avrupa ve Japonya turlarından sonra Burton ve Piazzola hep temasda oldular, bazen beraber de çaldılar. Sonra Piazzola bir müddet için New York'a yerleşti, burada da buluşarak Amerika turneleri yapmayı planladılar. Ama bu hiçbir zaman gerçekleşemedi, Piazzola grubunu dağıtarak tamamen başka yönlere kaydı. Birgün Burton onun ciddi bir şekilde hastalandığını öğrendi ama bir daha Piazzola'yı artık sağ olarak göremeyeceğini o an tahmin edemezdi.

stor Piazzola

1996 yılında Buenos Aires'de yapılan bir Piazzola anma festivalinde bir albüm yapma fikri ortaya atıldı. Fikir babası Marcelo Morano idi. Yıllardan beri beraber çalmamış olan Piazzola'nın grubunda çalan müzisyenler bir araya gelmeye karar verdiler. Müzikler toparlandı ve Piazzola'nın partisyonlarını çalacak bandaneonlar bulundu. Gary Burton önce bu projeyi çok iddialı bulduysa da gruba katılmaya karar verdi.

"Astor öldüğünde çok kötü oldum, beraberce bitirmemiz gerektiği halde bitiremediğimiz şeylerin olduğunu hissettim. Bir Güney Amerika turnesi planlamıştık gerçekleşmemişti. Başka gerçekleştiremediğimiz ortak projelerimiz vardı ve tüm bunlar bir anda bitti. Onunla geçirdiğim unutulmaz tecrübeyi hatırladım, onunla çalabilmiş olmaktan dolayı ne kadar şanslı olduğumu düşündüm. Bu albüm ve turne düşüncesi tüm o güzel yaşanmış şeylerin yeniden canlandırılması ve büyük bir ustaya saygı olacaktı. Kabul ettim".

Gary Burton için bu herhangi bir albüm değildi, o tam bir tango düşkünü olarak bu albümde eski dostu Astor Piazzola ile tekrar buluştu.

Astor fiziksel olarak aralarında olmasa da ruh olarak hep aralarında oldu, ama artık grubun lideri Burton'du. Tango geçmişinden gelen bir insanın liderliğinde ilk çalışmalar başladı. Sonra herkes yavaş yavaş rahatladı. Albümün bazı parçalarında ise japon piyanist Makoto Ozone vardı. Bu daha da garip bir durumdu çünkü bir Japon piyanistin tangonun o derin hüzününü asla anlayamıyacağı ön yargısı vardı. Ama ilk çalışından sonra herkesin yanlış düşündüğü anlaşıldı.

Grupta Piazzola'nın eski takımından Fernando Suarez-Paz keman, Horacio Malviciano gitar, Hector Console bas çalıyorlar. Albümde üç piyanist ayrı ayrı parçalarda çalıyorlar. Ozone'den başka Pablo Ziegler ve Nicolas Ledesma var. Piazzola'nın yerini ise Daniel Binelli ve Macelo Nisinman ayrı ayrı bandoneonda dolduruyorlar. Gary Burton ise bu grubun lideri olarak eski bir öğretmenine vefa borcu ödemeye çalışıyor.

İstanbul'a gelecek grup da albümdeki nostaljiyi konserler serisi ile sürdürecek.

(Gary Burton-Astor Piazzola Reunion albümünden derlenmiştir.)

Gary Burton & The Astor Piazzola Reunion Band 4 Temmuz 1998 Cumartesi günü Açıkhava'da yer alacak.

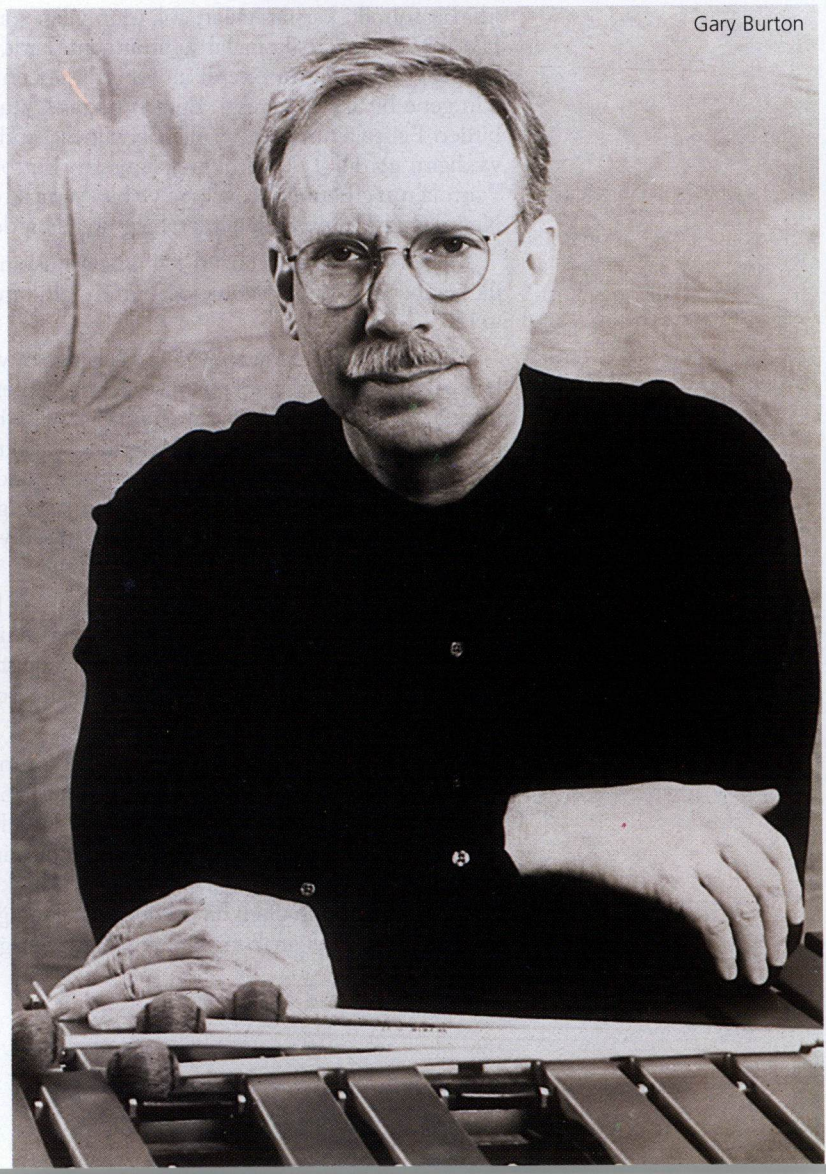

Gary Burton

Real Power

While inspiration fuels the creation of music, engineering drives its reproduction. For fifteen years Krell has forced advancements in amplifier design by employing only the most innovative circuit topologies. Armed with a spectacular array of new technologies, the Full Power Balanced 600 closes the gap between stereo presentation and the live event.

The Full Power Balanced 600 features a virtually limitless watt per channel power output capability. This power is delivered from a fully regulated output stage completely impervious to speaker or AC line fluctuations.

From input to output, the signal path is fully differential with all gain stages employing our radically new current mode circuitry.

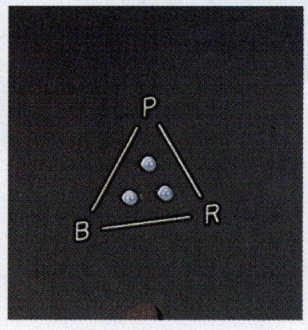

Elegantly understated, the exterior is an evolutionary step for Krell - while the underlying technologies represent revolutionary progress for music lovers.

The Krell FPB 600

REACH INTO THE MUSIC - THE FULL POWER BALANCED 600

lotus

HIGH - END AUDIO & VIDEO SYSTEMS

Tepecik Yolu, Alkent Parkshops F: 2/3 Etiler-İstanbul 80630 TÜRKİYE
Tel: (90-212)257 26 96 Fax: (90-212) 257 26 97 e-mail: lotusa@ibm.net

Güney'den gelen büyülü ses

Cassandra Wilson

Tuncel Gülsoy

Cassandra Wilson şüphesiz ki günümüzün en ilginç jazz vokalistlerinden biridir ve bugüne kadar yapmış olduğu birçok başarılı albüm ile geniş bir jazz dinleyici kitlesinin sevgisini kazanmıştır.

Mississippi eyaletinde müzik ile haşır neşir bir ailenin kızı olarak dünyaya geldi. Tam yaşını kimseler bilmiyor ama otuzlu yaşlarında olduğu tahmin ediliyor.

Babası Herman Fowlkes hem gitarist hem de basçı idi. Küçük kızına dokuz yaşından itibaren piyano dersleri aldırmaya başladı. Cassandra on iki yaşında hem gitar çalıyordu hem de ilk bestelerini yapmıştı bile. On dokuz yaşında ise önce folk söyleyerek şarkıcı oldu. Alvin Fielder ile çalışırken yavaş yavaş jazz müziğine girdi. Bu arada yaşadığı Jackson şehrinde üniversiteyi bitirdi ve toplu iletişim dalında diploma aldı. New Orleans'a yerleşerek mahalli bir televiyonda halkla ilişkiler direktörünün yardımcısı olarak çalıştı. Hayatının bu döneminde meslek olarak televizyoncu kalacağını düşünse bile içinde hep bir müzik ateşi vardı.

Cassandra için evi çok önemlidir. Burası onun geçmişi ile olan bağlarını koruduğu mekandır ve her taraf ailesinden kalan çeşitli eşyalar ile doludur. Başta şu an yaşamayan babası ve anneannesi olmak üzere birçok fotoğraf evin köşelerinden ziyaretçileri selamlar. Buradaki atmosfer onun müziğinin temelini ve atmosferini oluşturur.

Evinin her tarafında müzik ile ilgili bir şeyler vardır. Bir piyano, davul ve gitar. Etrafta beyaz dantellerin süslediği yastıklardan bol bol görebilirsiniz. Duvarlarda dizili olan diskleri ise onun müzik zevklerini ortaya koyar. Bu koleksiyonda Edith Piaf ve Billie Holiday, Gypsy Kings ile aynı dünyayı paylaşırlar. Bir zamanlar kendisinin Charlie Parker'ın yeniden doğmuş hali olduğuna da inanmıştır.

"Bir filmde duyduğum cümle beni çok etkiledi. Şöyle deniliyordu: Soyu ile ilişkiyi sürdürmek ancak yaşayanların seçebileceği bir şeydir. Bu sözler yeniden üretmek için nelerin gerekli olduğuna inandığımı çok güzel olarak anlatıyor."

Ancak Cassandra'yı herhangi bir kategoriye de koymak kolay değildir. Geçmişin değerini anlatan güzel parçalarında jazz olduğu kadar folk, blues ve funk türlerinden de güçlü esintiler vardır. Bu anlayışın en güzel örneği ise onun ilk blue note albümü olan "Blue Night Till Dawn"dır. Bu albüm 250,000'den fazla satarak jazz tarihinde kırılması çok zor olan bir rekor da kırmıştır.

Bu albümde Wilson blues ve jazz'ın büyüklerine saygı göstermek kadar Güney'de yaşanmış bir geçmişe dönüş özlemini ifade etmektedir.

Onun için şarkı söylemek ticari şöhrete giden bir yolda basamak olmaktan çok insanlara sesini duyurmak için bir araçtır. Müzik ise birbirimizle ve ruhlar dünyası ile iletişim kurmak için köprüdür.

Özel bir kontralto sesi vardır, kimileri onun Betty Carter'ın takipçisi olduğunu iddia etmiştir. Ama kendisine sorulduğunda şöyle der: "Sarah Vaughan, Dinah Washington ve Nancy Wilson dinledim, her birinin müziğini yeniden yaşadım. Onların zamanını ve o günlerin çerçevesini anlamadan müziklerinin derinliklerine varamazsınız. Bu gün insanlar jazz'ın başlangıcında neye benzediğni unutuyorlar. Jazz taşa yazılmış bir müzik değidir. Jazz yaşayan insanların yaşadıklarını özümsemelerinin bir yansımasıdır. Billie Holiday ve Charlie Parker kendi dönemlerinin popüler müziklerinden yola çıkmışlardır. Benim bugün yaptığım şey de farklı değil, ben de günümüzün popüler müziğinden yola çıkarak kendi hayatımda yaşadıklarımı insanlara aktarıyorum."

"New Moon Daughter" ise hayatın dönemlerini ayın dönemlerine benzeterek anlatan bir kavram çerçevesinde kurulmuştur.

Her iki albümün prodüktörü olan Craig Street onu şöyle anlatıyor: "Cassandra ne yaparsa yapsın hep Cassandra nın orijinal sesi derhal farkedilir. Ve gene bu farkedilen ses hiç şüphe yaratmayacak derece jazz'dır. Benim için jazz'da kural yoktur. Cassandra benin bu anlayışımı en iyi şekilde paylaşan ve müziğinin sınırlarını sürekli zorlayan bir şarkıcıdır. Bizi onun ile biraraya getiren ve bağlayan duygu da işte bu, sürekli sınırları zorlamak ve delice şeyler yapmak."

Craig onun buğulu ve derin sesini klasik bir jazz grubu çerçevesi yerine daha alışılmamış bir enstrüman grubu ile söyleterek çok orijinal bir atmosfer yaratan kişidir.

Bugüne kadar bir çok başarılı albümünün yanı sıra Cassandra Wilson son zamanlarda da iki tanınmiş jazz sanatçısı ile yapmış olduğu albümler ile de adını duyurmuştur. Bunlardan ilki Wynton Marsalis'in "Blood On the Field" albümü ve diğeri de Jacky Terrasson ile yapmış olduğu "Randezvous" albümüdür.

Ama bu yıl bizler için onun en önemli randevusu İstanbullu jazz severler ile buluşacağı jazz akşamı olacaktır.

Hem kim bilir, İstanbul'da özel ve büyülü bir beldedir, Güney'den gelen güzel Cassandra belki de bir sonraki albümünün ilhamını İstanbul'da geçireceği unutulmaz günlerden alacaktır.

Kadın Cazcılar

İlhan Mimaroğlu

Geçenlerde piyanist Dorothy Donegan'ın öldüğünü öğrendiğimde, cazda kadın konusu gene aklımın köşesinden geçip gitmek üzereyken, geçip gitmeyi şimdilik önlemek için konunun üzerinde biraz durmak istedim. Önemli bir konuysa da bu, önemi çoğu kez kadınların cazda önemsiz görülmelerinde odaklanıyor ve konu önemsizleşiyor.

Mary lou Williams

1956 yılında Dizzy Gillespie Türkiye'ye geldiğinde orkestrasında bir kadın vardı: tromboncu Melba Liston. O güne değin Melba Liston adını duymamıştık. Dizzy'nin orkestrasında adını duymadıklarımızdan iki kişi daha vardı. Aradan geçen yıllarda adlarını duymazlık edemezdik: Phil Woods ile Quincy Jones. Ya Melba Liston? Yıllar boyu kimliği yabancılaşmadıysa da, kulağımda mı trombon çalışı J.J. Johnson'un, Jimmy Cleveland'ın, Kai Winding'in çalışlarının olduğunca?

Cazla ilk ilgilenmeye başladığımız günlerde Louis Armstrong'un Hot Five ve Hot Seven topluluklarına dadanmıştık. O topluluklarda bir süre, Armstrong'un o yıllardaki karısı Lil Hardin Armstrong'un piyano çaldığını biliyorduk. Topluluğun bir fotoğrafında görünüyordu hem de piyano başında. Çok geçmeden Earl Hines o toplulukların piyanisti oldu ve Lil Hardin unutuldu gitti. Nasıl çalıyordu acaba? " Cornet Chop Suey"i dinliyorum yeniden. 1926 yılının plâğı . Bir solosu var orada Lil Hardin'in. Kusur bulma eğiliminde değilim. İyi bir soloysa da unutulmazlar arasında yer alacak gibisinden değil pek. Ardından "Wild Man Blues"a kulak veriyorum. Solosu yok orada. Tempoya uyup akorlar basıyor.

Plâğın zarfının içinde eski bir gazete küpürü çıkıyor. 1975 yılının 15 temmuz günü gazeteden kesip sıkıştırmıştım oraya. Davulcu Zutty Singleton'un ölüm haberi. Zutty'de Louis Armstrong'un sözünü ettiğim topluluklarıyla çaldığı için haberi kesip o plâğın içine koymuşum. Yazıda bir kadın piyanistin adı geçiyor: Marjorie Creath. 1924 yılında Zutty

Joanne Brackeen

Singleton St. Louis'de Charlie Creath'in orkestrasında çalışmış ve Charlie'nin kız kardeşi ve orkestranın piyanisti Marjorie ile evlenmiş. Marjorie Creath bir yana, Charlie Creath orkestrasını bilen parmağını kaldırsın.

Kadınlar cazda çalgı çaldıklarında kadın oldukları için yabana atılmayı göze alma durumundalar. Oysa şarkı söylediklerinde, kadınlıkları doğal, giderek gerekli sayılıyor. Billie Holiday ya da Sarah Vaughan şarkıcı değil de çalgıcı olsalardı tanınmazlığın karanlığına gömülmüş olabilirlerdi. Sarah Vaughan piyanistliğini örtbas etmeseydi, adı epeyce küçülürdü. Aretha Franklin'de. Caz şarkıcısı mı sayacağız onu? Caza yönelik birkaç plâğını göz önünde tutarak, belki. Piyano da çalar o plaklarının birinde. İlginç bir piyanistse de, bir yıldız olarak parlamanın yolunu Aretha Franklin yalnız piyanistliğine değil, caza olan eğilimini de boş verip, tümüyle zenci kilise müziğinde, "gospel" denen müzikte aradı ve buldu. Kendisinden artık Ayetullah Franklin diye söz etmeyi uygun görüyorum.

Piyano çalan cazcı kadınlar çalışmalarını sürdürebilmek için şarkı da söylemeyi gerekli görüyorlar. Söyleyebiliyorlarsa. Bu tutumun baş örneklerinden biri Barbara Carroll. Az tanınan, ancak bilenin bildiği olağan üstü bir caz piyanisti. Yıllardır, belirli sürelerle, New York'ta Carlyle otelindeki Bemelmans Bar'da çalar. Hem de şarkı söylüyor Bn. Carroll. İyi söylüyorsa da seçkin bir şarkıcı değil. Oysa cazın büyük piyanistleri arasında sayılması gerek. Anlaşılan, şarkıcılığıyla kendini tanıtmaya çalışıyor.Yeni çıkan CD'sini Tower Records'da şarkıcı plağı diye sunuyorlar. Kendi mi öyle istedi acaba?

Şarkı söylemeyen cazcı kadınlar da var. Onları şarkı söylerken yakalayabilmek şarkıcılıktan niye uzak durduklarını açıklar mı dersiniz? Atlantic plâk şirketinin ilk yıllarında, kadınların da caz çaldığına ilgiyi çekmek için Nesuhi Ertegün "Ladies in Jazz" adlı bir plak çıkarmıştı. Bir yüzünde Barbara Carroll, öbüründe de Mary Lou Williams çalıyordu. İşte size kadın cazcıların en ünlülerinden biri ki tanınmak için şarkıcılığa sığınmaktan uzak kalabilmiş. Bu ara bir bilgi kırıntısı; Mary Lou Williams, Thelonious Monk'a "stride piano" türünde çalma dersleri vermişti.

Başarıyı şarkı söylemekte aramayan kadın piyanistlerden biri, ilerlemiş yaşında bugünün ileri gelen cazcılarından Marian McPartland. Geçmişte Chicago geleneğinin başlıca kornetçilerinden Jimmy McPartland'la evli olması çalışının o geleneğe bağlı olduğunu düşündürebilirse de Marian McPartland cazdaki gelişmelere hep yakın bir ilgi göstermiş, özgün kişilikli bir piyanist.

Adlarını şu ya da bu ölçüde duyurabilmiş daha birçok kadın piyanist var: Hazel Scott, Shirley Scott, Shirley Horn, Carla Bley, Toshiko Akiyoshi... Kimi şarkı söylüyor bunların, kimi söylemiyor.

Duvarımdaki takvimde iki kadın cazcının fotoğrafları. Biri Jeri Southern. Piyanistliğini de, şarkıcılığını da bilmiyorum. Nasıl bileyim ki! Adını bile duymamıştım.

Yanında Toshiko Akiyoshi. Lew Tabackin'le birlikte kurduğu büyük orkestrayla bilinir özellikle. Freddie Hubbard'ın bir plağının yapımında, flütçü ve saksafoncu Tabackin'le çalışmıştım. O plakta piyanoyu Akiyoshi değil, Joanne Brackeen çalıyordu. İşte size bugünün yükselmiş kadın cazcılarından biri daha.

Yükselişin yeri de önemli. Dünya çapında sayılabilecek bir yükseliş mi? Yoksa belirli bir ülkeyle mi sınırlı? Hele o ülke Türkiye olduğunda kadınlığa bir engel daha eklenmiş olmuyor mu? Nilüfer Ruacan Verdi'nin "Mânâ" adlı CD'sini dinliyorum. (Dikkat: "Mânâ"daki takkeler düşerse, anlam da düşer.) Dinledikçe, çağdaş cazın önemli piyanistlerinden biri olduğu kanısı güçleniyor içimde. Türklüğüyle kadınlığı birleştiğinde, değerinin dünyada tanınması engellenmiş olmuyor mu?

Kadın cazcıların piyano çalanlarından söz ediyoruz hep. Adları çoğu caz dinleyicisine yabancı gelebilecek başka kadın piyanistler de var: Valerie Capers, Eliane Elias, Judy Roberts Beryl Booker, Shizuko Yokoyama, Esther Blue, Jeannie Cheatham, Janice Freedman, Lorraine Geller... Bunların da kimi şarkıcı, kimi değil. Sözünü ettiğim öbür kadın piyanistler gibi, kimi besteci hem de, kimi değil. Bu ara, yalnız besteciliğiyle tanınan, Gil Evans'la çalışmış, bir Maria Schneider de var.

Kadınların hep piyanistlerinden söz ediyoruz. Başka çalgı çalanları yok mu? Tromboncu Melba Liston'la girmiştik konumuza. Onunla mı yetineceğiz. Piyanodan başka çalgı çalan cazcı kadınların sayısı az değilse de adlarını saymaya başladığımızda bilinmezlerle karşılaşma sakıncası var.

Piyano, kadınlıkla bağdaştırılan bir çalgı. Bu bakıma piyano çalan kadın cazcılar pek de yadırganmıyor. Oysa, cazın tarihi boyunca başka çalgıları çalan kadınlar da eksik değildi. Bunların arasında, caz kulüplerinde erkek dinleyicilerin saldırılarına uğradıklarını anlatanlarda var. Örneğin, adamın biri kalkıp üfleme çalgısını kadının ağzına tıkamaya yeltenmiş. Dudağı yarılmış kadının.

Kimler var piyanodan başka çalgılar çalan kadınlar arasında? Bellek işe yaramaz bunlardan birkaçının adını vermeye. Araştırmaya başlamalı; kaynaklara başvurmalı.

Trombon mu demiştik? Shara Sand, Britta Langsjoen. Trompet mi diyelim? Jean Davis, Rebecca Coupe Franks, Stacey Rowles (Jimmy Rowles'un kızı) ... Saksofon çalanlar da var: Jane Ira Bloom, Carol Sudhalter, Fostina Dixon, Carol Chaikin... Ritm bölümüne yönelirsek, Terry Lyne Carrington, Cindy Blackman, Sylvia Cuenca gibi davulcular; Valerie Clemente, Kim Clarke, Akua Dixon gibi kontrabasçılar. Yalnız kadınlardan kurulu caz topluluklarıyla da karşılaşıyoruz bu ara: Maiden Voyage, Diva...

Bizim mahallede, Broadway üzerindeki kitapçılardan biri, satmayan kitapları kapının önüne yığmış; düşük fiyatlar koymuş üstlerine. Aralarında cazda kadınlar konulu bir kitap. Adı "Madame Jazz". Haftalardır geçiyorum oradan. O kitaptan üç tane durup duruyor orada hep. Benden başka müşterisi olmayacak mı? Kitabın adı dilime takılıyor ara sıra. "Madamcağız" diye.

Sonra bir Wynton Marsalis kuruyorum kafamda ki yalnız kadın olmakla kalmasın, hem de Türk olsun. "Farzımuhal" dediklerinden.

HI-FI

İstanbul Hi-Fi Kulübünün Hayatında Bir Gün

Tuncel Gülsoy

Hi Fi sözcüklerinin İngilizce "High Fidelity" sözcüklerinden geldiğini çoğu müziksever bilir. Ama buradaki anlamı ile High Fidelity yani yüksek sadakatten kastedilen şey müzik kaydının ve reprödüksüyonunun müziğin aslına ne derece sadık olduğudur.

Bu mesele Hi-Fi denen hobinin en önemli tartışma konusudur. 21 Mayıs 1998 günü İstanbul Hi-Fi kulübü toplantısında ilginç bir deney gerçekleştirildi. Gerçek bir klasik müzik dörtlüsü çeşitli parçalar çaldı, bunlar o anda iki kanallı bir DAT teybe kaydedildi ve kayıtlar çok üst derece bir hi-fi sisteminden hep beraber dinlendi.

İstanbul Senfoni Orkestrasından dört zarif hanım Seda Hoşses, Ülkü Koper, Çimen Karaömeroğlu ve Eda Şakul Bach ve Mozart'tan değişik parçalar çaldılar. Image Stüdyolarının sahibi Cemal Noyan ve ton maister Çağlar Türkmen kayıtları yaptılar. Akusta firmasının sahibi Armağan Ak ise hi fi dünyasının "high high end" olarak tanımladığı " Cello " müzik sistemini sağladı.

O güne kadar hi fi takımı bir çok deney yapmıştı ama ilk defa bir hi fi sesi aslına karşı yarıştı. Tabi böyle bir deney hem cesaret istiyordu hem de birçok giderilmesi mümkün olmayan eksiklik vardı. Armağan bey pek az kişinin gösterebileceği bir cesareti gösterdi ve gerçek sese karşı kendi sistemini yarıştırdı. Kulübün kurucusu Kamil Şükun bey ise o an yapılan kaydın eksikliklerini dile getirirken aslında girişilen deneyin günümüzdeki çok gelişmiş kayıt dünyasına yapılmış olan bir saldırı olarak değerlendirilebileceğini hatırlattı. Çok tartışma oldu, çalan müzisyenler kendi yarattıkları seslerin kayıtlarındaki eksiklik ve hataları örnekleri ile kulüp üyelerine dinlettiler, gösterdiler. Kulüp üyelerinden gelen reaksiyonlara göre birkaç defa mikrofonların yeri değişti, değişik değişik kayıtlar yapıldı ve dinlendi.

Sonunda hiçbir taraf yenmedi veya yenilmedi. Ama kazanan müzik sevgisi ve mükemmeli her zaman aramanın dayanılmaz coşkusu oldu.

Her toplantı gibi bu da bitti, o gün İstanbul'da çok şiddetli bir yağmur yağıyordu. Hi-f i ekibi evlerine ve işlerine döndüklerinde bir sonraki deneyin ne olması gerektiği tartışılıyordu. Kimileri otel toplantıları şartlarında daha fazlası yapılamaz diye düşünüyordu. Ama Walt Disney'in Disneyland için söylediği sözlerin hi fi kulübü için de geçerli olduğunu düşünenler de oldu:

"Dünyada hayalgücü var oldukça Disneyland'in inşası bitmeyecektir".

HI-FI
HIGH END

THE GRYPHON

CD PLAYERS

Wadia DIGITAL
The Leader in Signal Conversion

PLATINUM

SPEAKERS TRIANGLE ELECTROACOUSTIQUE

Audio Analogue®
HANDCRAFTED IN ITALY
AMPLIFIERS

CABLES CARDAS®

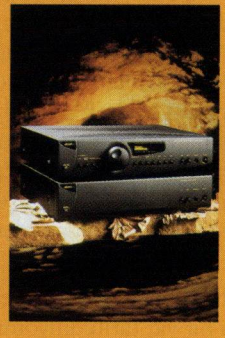

ARCAM
AWARD WINNING COMPONENTS

MERKEZ İZMİR — FİL ELEKTRONİK ALSANCAK TEL: 0.232.422 16 87
İSTANBUL — REFERANS AUDIO ORTAKÖY TEL: 0.212.236 21 74
ANKARA — VTR KAVAKLIDERE TEL: 0.312.426 92 80

Cansız, Canlı Karşısında

Alan Hosman

Bu sayımızda size geçtiğimiz ay İstanbul Hi-Fi Kulübü üyelerinden Akusta-Sayın Armağan Ak'ın düzenlediği çok hoş ve takdire şayan bir gösteriyi anlatmak istiyorum. Aslında, ben daha önce Fransa'da bu tür bir gösteriyi iki yıl arka arkaya izledim. Dolayısı ile de hazırlıklı olarak katıldım.

Gösteri; canlı olarak çalınacak birkaç eseri önce kaydedip, daha sonra dinleyiiclere ilk olarak "canlı" ardından da "cansız1 olarak sunup karşılaştırma imkanı sağlamaktan ibaretti ve de başarılı oldu denebilir.

Öncelikle böyle güzel bir atağı hazırlayıp sırtlanan ve en önemlisi cesaret eden Armağan Ak'a büyük teşekkür ve tebrik ederim.

Tahmin edebilirsiniz ki bu yazıda kesinlikle ekipmana herhangi bir eleştiri getirmeyeceğim. Çünkü bence, daha öncelikli olarak "İyi Bir Kayıt Tekniği" uygulanması gerekirdi.. Öyle olmadığı için iptidai olarak yapılan bazı denemeler, tabii ki bize tam bir fikir veremedi. Hatırlarsınız, bir önceki yazım da "Kayıt" ne kadar önemlidir demiştir ve sizlere, minik teknik bilgiler aktarmıştım.

Dört kişilik oldukça küçük bir yaylı sazlar ekibi, bu denemenin renkli gerçekleriydiler. İki keman- bir viyola ve bir viyolonselden oluşan ekip, aynı zamanda heyecanlı ve güzel anlar yaşattı.

Genç ve güzel yetenekler gösterinin sonunda bazı eleştiriler de yaptılar. Burada en önemlisi bir müzisyen kulağı ile bir Audiofil arasındaki hayli farklı duyumlar olacağını kesin olarak göstermesiydi. Her zaman aktardığım gibi, biz müzisyenler (ben de bir jazz gitarcısı sayılırım), dinleyicilerden farklı olarak, sazların gerçek tonalitelerine de aşığız ve daima elektronik sistemelrin aynı sesleri üretmesini bekleriz. Ama bu mümkün olabildiğince "mümkün"dür. Görüldüğü gibi, araya giren bir sürü ekipman, başta da mikrofon, bizim sadakat verimimizi düşürür. Maalesef ki insan kulağının mesafeler ötesinden duyabileceği sesleri, alamayan mikrofonun en verimli şekilde, ana tınıları ve gelişen armonikleri alabilecek şekilde yerleştirilmesi lazımdır. Bence bizim gösteride mikrofonlar yanlış yerde ve yanlış açılarda idiler bu da kayıdı çok etkiledi.

Her neyse, yazımın sonunu böyle güzel gösterilerin, tüm distribütörler tarafından (tabi ki ben de dahilim) tekrar edilmesini temenni ederek getiriyorum. Neşeli, heyecan dolu ve bol deniz ile güneşli bir yaz tatili diliyorum.

RÖP.

Sade Yaşamın Görkemli Tınısı

Tunçel Gülsoy
begog@superonline.com.tr

"Yıllarca gittim gittim, ancak kendi ülkeme varabildim".
Kendi adını taşıyan filmde Hindistan'a neden döndüğünü soran kişiye Gandi'nin verdiği cevap aslında birçok insanın ortak öyküsüdür. Başlanılan yere dönmek.

Bir başka mekan ve saçları beyazlaşmış bir adam Türkiye'ye neden döndüğünü soran kişiye cevap verir:

"Benim en büyük kaynağım Türkiye oldu. Araştırmanın sonu yok, dış ülkelerden Türkiye'yi araştırmak ise bir yere kadar oluyor. Ben peşinde olduğum müziğin kaynağına gidip hem içmek hem de başkalarına içirtmek istiyorum.

Artık bildiklerimi bu ülkenin insanları ile özellikle de gençleri ile paylaşmak istiyorum. Böyle bir paylaşımın da başka bir lezzeti var".

Bu sayımızda sizlere çok giden, uz giden ama doğduğu yere varan bir insanın öyküsünü anlatacağım.

Editörüm telefon edip de onun döndüğünü söyleyince çok sevindim, Okay Temiz tekrar Türkiye'ye yerleşmişti.

Levazım Subayları Sitesindeki evinin dar merdivenlerinden çıkarken Okay'ın konserlerinde çaldığı onca enstrümanı bu daracık merdivenlerden nasıl yukarı taşımış olabileceğini düşündüm, kapıyı çaldım...

Değişmişti. Yüzünde resimlerinden hatırladığım sert ve hırçın ifade yerine beyaz saç ve sakalların çerçevelediği sıcak bakışlı ve gülümseyen bir çift göz gördüm ."*Merhaba ağabey*" dedim, *"kahveyi nasıl içersin?"* diye sordu, *"şekersiz, sade"* diye cevaplarken onun rengarenk dünyasından içeri girdim.

Aslan ininden belli olur derler, önce çevreme bakındım.

Kapalıçarşı gibi birbiri ile ilgisiz olan şeylerin bile tatlı bir bohemlikle bir arada yaşayarak yarattığı alabildiğine renkli bir dünya. Tabiki bir müzik seti, kesinlikle hi fi'cı tipi değil, koca bir cam sehpa, içinde minik kaplumbaların yüzdüğü bir akvaryum, koca bir TV, bol bol kaset ve CD, hava temizleyici, egsersiz bisikleti, top, peluş oyuncak ve kocaman kocaman kauçuk bitkileri. Tüm bu manzarayı ise sağa sola yayılmış tuhaf müzik aletleri tamamlıyor. Bir tanesine yaklaştım, küçük tahta bir vibrofon'a benziyordu. Okay ilgimi sözleri ile tamamladı:

"Adam Afrikalı idi, ülkesinden getirmiş, İsveç'te konserden sonra elinden kaptım, koca şey buradan dönmez, sen ülkene dönünce nasılsa yenisini yaptırırsın dedim".

Gözlerinde yaramaz bir afacanın ifadesi vardı, hemen bagetleri kaptı ve küçük bir solo yaptı. Derken sapsarı ufacık bir çocuk aramıza katıldı, oğlu Tomy idi, 4 yaşında ve Dennis the Menace'e benziyordu ama çok sessiz bir Dennis. Oyuncakların sahibini bulmuştum. Ama benim oyuncaklarım olan müzik seti elektronik aletler plaklar ve kitaplara bakarken kafamı ne tarafa çevireceğimi şaşırmıştım. Derken karanlıktan ışığa geçen insanın gözlerinin alışması gibi etrafımdaki renk ve eşya cümbüşü yerli yerine oturmaya başladı, kendime rahat edebileceğim bir yazı köşesi buldum, yemek masasının köşesini gözüme kestirdim ve bir kahve fincanının etrafında konuşmaya başladık.

"Annem paşa kızı idi, akşamları asker olan babama içki sofrasında müzik çalarken ben de kanepenin kenarına vurarak ritm tutardım. O zamanlar davulcu olmayı hiç düşünmedim.

Birgün babam askerlikten ayrıldı, bir çiftlik alarak Çatalca'ya yerleştik. Menekşe Çiftliği, 1000 dönüm, 1950'li yıllarda oldukça modern bir çiftlik, 4 traktör ve 450 koyun var.O çiftlikte çok koyun güttüm, traktör sürdüm. Çiftlikte çalışmaktan ortaokulu beş yılda bitirebildim. O yöredeki düğünlerde çalan Roman müzisyenleri dinledim. Trakya'da çok göçmen bulunur, kültürü de Balkan kültürü ile içiçedir. Çalanların çoğu da göçmendir, Balkan havaları çalarlar. Farkında olmadan tüm bunlar benliğime girdi ve bugün çıkıyor. Bugün yaptığım müziği oradaki köy düğünlerinde duydum.

Tabiat, makina ve müzik dolu bu yaşam tam 12 yıl sürdü".

Çok şaşırdım, benim tanıdığım hırçın bakışlı ve dinamik adamın yıllarca çiftlikte traktör sürmüş bir insan olduğunu asla tahmin edemezdim. Onu dinlemeye devam ettim:

1955 yılında Ankara'ya yerleştik, annem konservatuara gitmemi istedi, bu benim için bir rüya idi ama giriş sınavları aynı derece güzel olmadı. Önce trompet bölümünü istedim, birisi geldi at seçer gibi dişlerime baktı ve gitti. Sonra olmaz dediler. Kontrabas istedim boyun kısa dediler. Trombona başvurdum kolun kısa dediler. Sonunda davul bölümünün hocası kollarıma baktı ve beğendi. Böylece konservatuara girdim. Herşey çok zevkli idi. Heyecan ile çaldım ve çalıştım. Arkadaşlarım ile sinemaya gitmez oturur çalışırdım. Yılın ortasında çalışma metotlarını bitirmiştim, beni kompozisyon bölümüne almak istediler kabul etmedim. Bir yıl sonra beni trombon bölümüne almak istediler, o bölümde hiç adam kalmamıştı. Bana kolu kısa diyen hocaya trombonun slide'ını sonuna

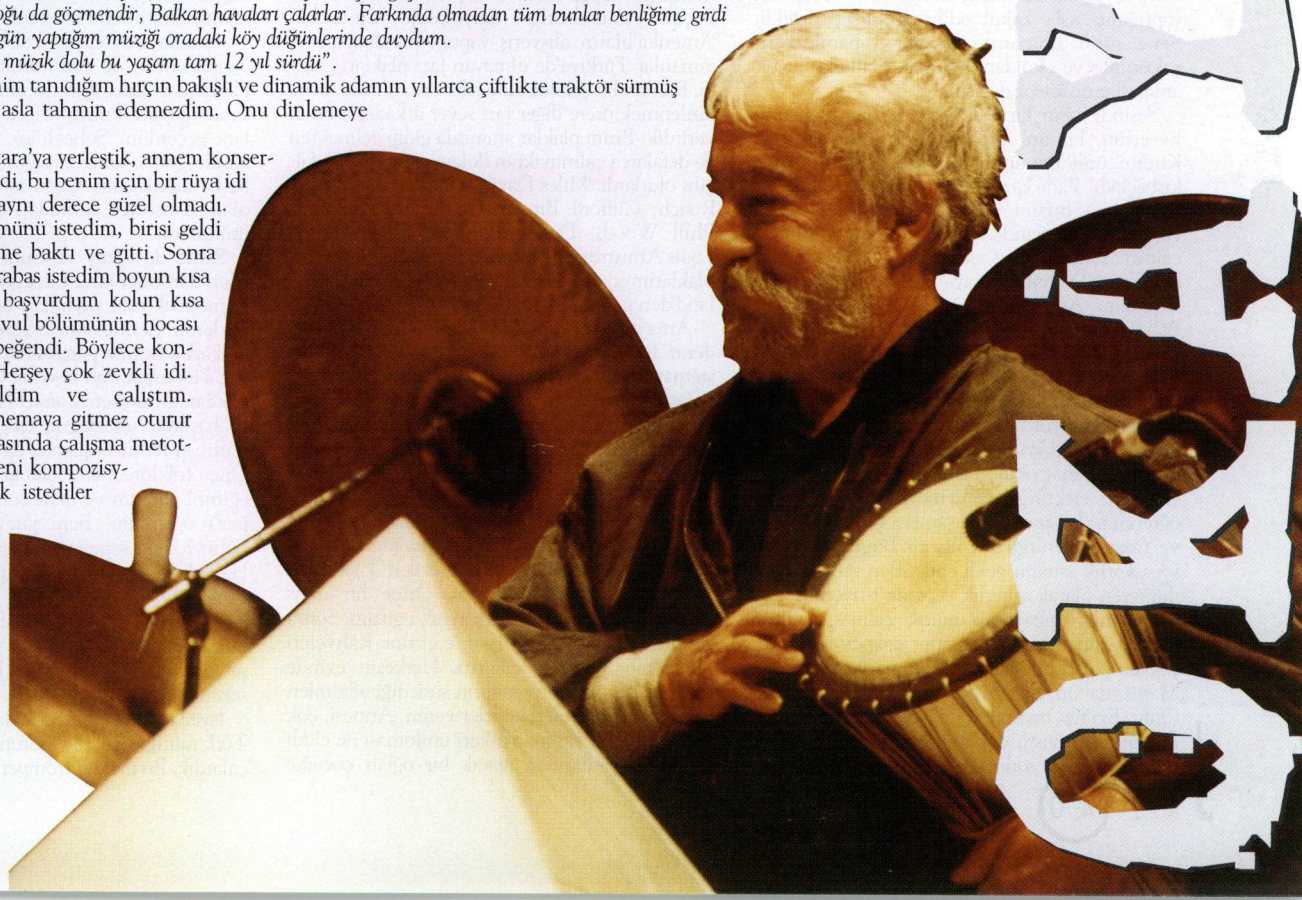

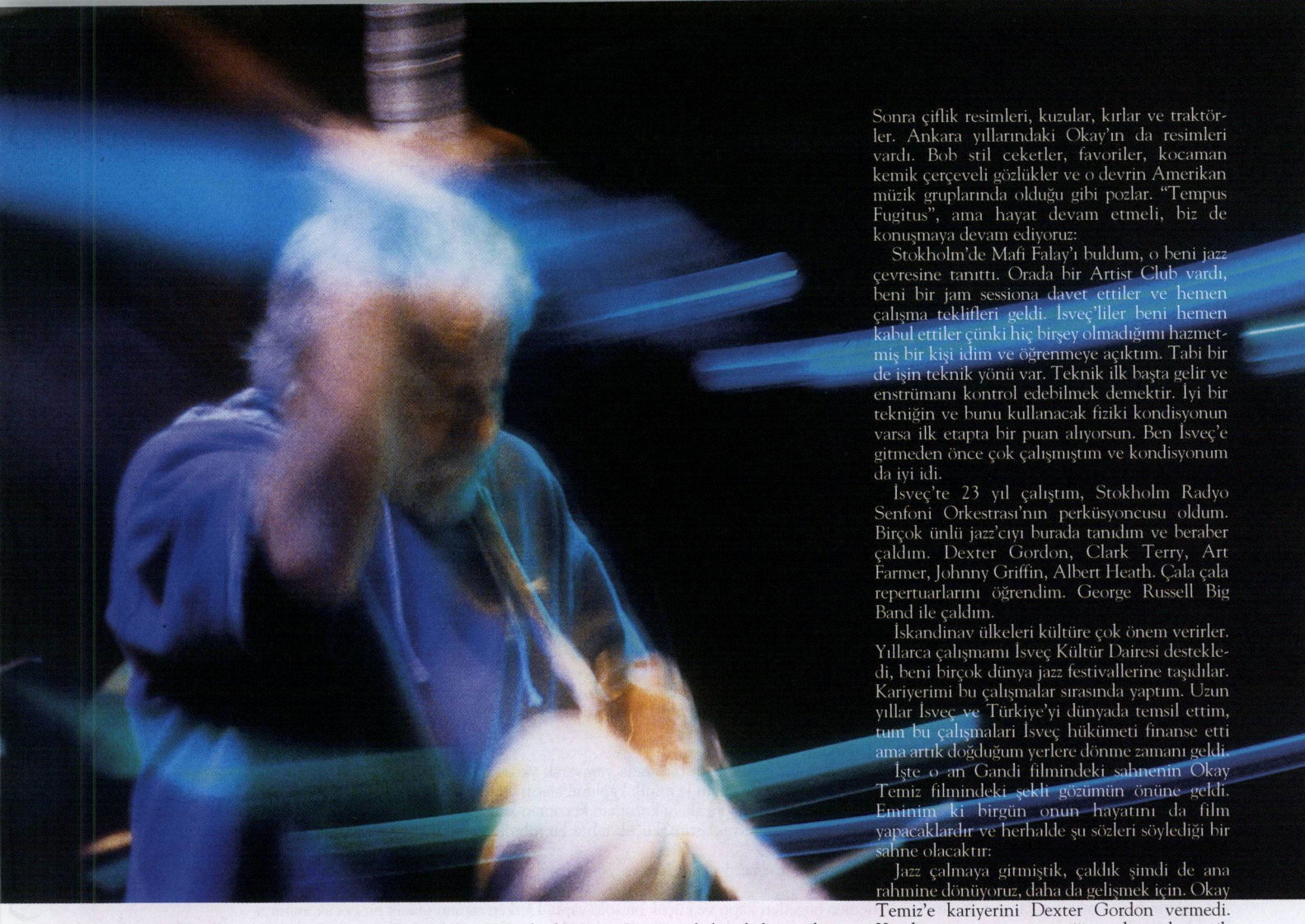

kadar çekip çıkartarak uzattım, şaşırdı. Davul bölümünde kaldım.

Piyanist Metin Gürel, kardeşi kornocu Melih Gürel ve kompozisyon bölümünden Çetin Işıközlü benim konservatuvar arkadaşlarımdı ve akşamları onlarla kaçak olarak kulüplerde çalışırdık. Akdeniz müzikleri, cha cha cha, mambo ve jazz derken bir gece piyano hocası bizi Turan Lokantasında gördü. Ben bongo çalıyordum. O zamanlar klasik müzik çok tutucu idi, yaptığımız asla kabul edilecek birşey değildi. Sene sonu sınavını çok ağır yaparak beni çaktırdılar ve okuldan ayrıldım. Halbuki bugün anlayışlar ne kadar değişik.

Sesinde hem kırıklık hem de hırs olduğunu hissettim, bir an sustuktan sonra devam etti: Kızdım, üzüldüm ama bu olay beni hayata karşı kırbaçladı. Para kazanma hırsım yoktu ama en iyisi olma hırsım vardı. Birşey olmak veya başarmak için içinde aşk olacak ve kararlı olacaksın. Bunlar varsa işin yüzde 70'i hallolmuş demektir. Derhal piyasaya girdim ve çalışmaya başladım. Ama bir de askerlik meselesi var. Babam araya girdi, sen asker çocuğusun, bari yedeksubay askerlik hakkını kazan dedi. Çocukluğum traktör üstünde geçmişti, makinaları seviyordum, o devirde mezunları yedeksubay olabiliyordu, ben de sanat mektebine girdim ve iki yılda torna tesfiye bölümünü bitirdim. Sanat okulu bana çok şey öğretti, alet yapmayı, elektiriği, malzemeyi hep bu okulda öğrendim. Bu arada da akşamları Orhan Sezener ve Yaşar Güvenirgil ile çalıştım. Birgün okul bitti ve askerlik zamanı geldi çattı. Ben ordu evinde müzisyen olarak askerlik yapmak istiyorum ama o zamanlar subayların müzik çalması hafiflik kabul ediliyordu, sadece erler çalgıcı olabilirdi. Babam çok üzüldü ama er oldum. Dörtbuçuk ay Manisa'da ön eğitim gördükten sonra Ankara Ordu Evi'ne tayin oldum. Öğlenleyin yemek müziği, akşamüstü çay müziği, akşamları düğün müziği derken sonra ver elini Ankara Palas. Burada da Yaşar Güvenirgil ile sabah saat beşe kadar müzik. Ayrıca askeri nöbetlerimi de hiç aksatmadan tutardım. Teen age yaşlarımı hep çalışarak geçirdim, hiç kız arkadaşımız filan olmadı, sadece çalıştık.

Jazz'a taklit ederek başladık. Amerika'lı jazz'cıları taklit ederdik, onlar gibi giyinirdik.

BBC'de jazz yayınları yapan Willis Conover Türkiye'deki birçok idealistin jazz'ı öğrendiği kaynaktır. Gece yarısı onun naklen yayınlarını küçük transistörlü radyolarda dinlerdik. Amerika'lıların alışveriş yaptığı bir dükkana o zamanlar Türkiye'de olmayan jazz plakları gelirdi. Bunları bir şekilde elde eder önce dinler sonra dinlenmek üzere diğer jazz sever arkadaşlarımıza verirdik. Bizim plaklar aramızda gidip gelmekten ve defalarca çalınmaktan dolayı çiğnenmiş asfalt gibi olurlardı. Miles Davis, Charlie Parker, Max Roach, Clifford Brown, Cannonball Adderly, Phill Woods, Duke Ellington, Count Basie, Louis Armstrong ve tüm Dixiland'i bu asfalt olan plaklarımızdan öğrendik. Jazz'ın esas kökü dixiland'den gelir, başlangıç odur.

Ama birgün gelir Okay Temiz için Türkiye'de deniz biter, içindeki enerji bulunduğu ortama sığmaz ve taşar. Bunun öyküsünü ise şöyle anlattı:

16 sene bu şekilde otellerde çaldım. Hilton, Ankara Palas, Kulüp 47, Çınar, Dedeman, Kulüp Reşat. 1967'de Türkiye'den gitmeye karar verdim. Yurt dışına gittim çünkü burada kaçamak jazz çalıyorduk. Jazz o zamanlar Türkiye'de sevilen bir müzik değildi. Gazinolarda normal program bittikten sonra müşterileri kaçırtmak için jazz çaldığımız olurdu. Önce bir dans orkestrasına girdim ve Almanya'ya gittim. Sonra sırası ile Danimarka ve İsveç'e gittim. Kahveleri tazelerken albümler çıkarttı. Herkesin evinde olan ve sararmış fotografların süslediği albümler, insanın geçmişinden kesitler veren. Annesi, çok şık bir hanım, yanında askeri ünifoması ile ciddi bir baba, yanlarında ufacık bir oğlan çocuğu. Sonra çiftlik resimleri, kuzular, kırlar ve traktörler. Ankara yıllarındaki Okay'ın da resimleri vardı. Bob stil ceketler, favoriler, kocaman kemik çerçeveli gözlükler ve o devrin Amerikan müzik gruplarında olduğu gibi pozlar. "Tempus Fugitus", ama hayat devam etmeli, biz de konuşmaya devam ediyoruz:

Stokholm'de Mafi Falay'ı buldum, o beni jazz çevresine tanıttı. Orada bir Artist Club vardı, beni bir jam sessiona davet ettiler ve hemen çalışma teklifleri geldi. İsveç'liler beni hemen kabul ettiler çünki hiç birşey olmadığımı hazmetmiş bir kişi idim ve öğrenmeye açıktım. Tabi bir de işin teknik yönü var. Teknik ilk başta gelir ve enstrümanı kontrol edebilmek demektir. İyi bir tekniğin ve bunu kullanacak fiziki kondisyonun varsa ilk etapta bir puan alıyorsun. Ben İsveç'e gitmeden önce çok çalışmıştım ve kondisyonum da iyi idi.

İsveç'te 23 yıl çalıştım, Stokholm Radyo Senfoni Orkestrası'nın perküsyoncusu oldum. Birçok ünlü jazz'cıyı burada tanıdım ve beraber çaldım. Dexter Gordon, Clark Terry, Art Farmer, Johnny Griffin, Albert Heath. Çala çala repertuarlarını öğrendim. George Russell Big Band ile çaldım.

İskandinav ülkeleri kültüre çok önem verirler. Yıllarca çalışmamı İsveç Kültür Dairesi destekledi, beni birçok dünya jazz festivallerine taşıdılar. Kariyerimi bu çalışmalar sırasında yaptım. Uzun yıllar İsveç ve Türkiye'yi dünyada temsil ettim, tüm bu çalışmaları İsveç hükümeti finanse etti ama artık doğduğum yerlere dönme zamanı geldi.

İşte o an Gandi filmindeki sahnenin Okay Temiz filmindeki şekli gözümün önüne geldi. Eminim ki birgün onun hayatını da film yapacaklardır ve herhalde şu sözleri söylediği bir sahne olacaktır:

Jazz çalmaya gitmiştik, çaldık şimdi de ana rahmine dönüyoruz, daha da gelişmek için. Okay Temiz'e kariyerini Dexter Gordon vermedi. Kendi özüme ve öz müziğime dönerek, etnik yönünü araştırarak ve kökenlerine inerek kariyerimi yaptım. Bu dediğim şeylerin ne derece değerli olduğunu ise İsveç gibi kültüre değer veren bir ülkenin ortamında öğrendim.

Senaryo fikrine ısındım ve yazmaya devam ediyorum. Derken bu sahnede beyaz perde de bir flashback olur ve seyirci geçmişe döner ...

1967 yılında "world music" Stokholm'de başladı. Severek yaptık, isim koymak için yapmadık. Kültürleri buluşturduk.

Aslında bu olayın kökeninde bizim göbek dansözlerinin de yeri vardır. Çalıştığımız kulüplerde dansözler için de müzik yapardık. Ben o sırada davulu bırakıp diğer vurgulu enstrümanlara geçerdim. Süheyl ise flüt çalardı. Zaman içinde göbek dans müziğinin içinden çıkan bir başka müzik çıktı. Çoğu zaman bizimle çalışmış olan dansözler sonradan ayrıldıklarında çok üzülürlerdi.

Perde de Okay ve Süheyl'le geçmişte veda eden dansözler birer birer gözükür, bunlardan bir kısmı artık tüm yaşamları boyunca jazz dinleyeceklerdir. Sonra kamera günümüze döner:

Türk ve onun parçası olduğu orient ritmlerini jazz'a ilk uygulayan kişiyim. Üzülerek söylüyorum çok zaman kaybettik ama her şeyin bir bedeli var. İlk başlayan olmak güzel şey. Hata yapmadan iyi müzisyenler ile başlamak da aynı derece mühim. Önce folklöre yakın oldum, sonra klasik müzik eğitimi gördüm ve daha sonra büyük bir ilgi ile jazz'ı öğrendim. Beni jazz'cı olarak bilmezler, Süheyl bana sorar niye davul çalmıyorsun diye. Halbuki ben onun dediklerinin tamamını çaldım ve geçtim.

İsveç'te bir çok ülkeden üst duzey jazz müzisyeni ile tanıştım ve World Music denen şeyin başlangıcını yaptım. Joe Zawinul benden sonra bu işe girişti.

İsveç'te Don Cherry ve diğer yabancı jazz'cılar Türk müziği nasıl diye sorunca onlara "Sarı Kız"ı çalardık. Bu melodi trompet ile çalınınca be-bop

sesi oluyor. Don Cherry bunu jazz'ın be-bop una benzetti. Hatta niye repertuarının yüzde yetmişi oriental diye sorulunca şöyle demiş: *"Trompetimde bana hareket kabiliyeti sağlayan oynak bir ritm bu".*

Etnik değerlere sahip çıkılmazsa yapacağın yeniliklerde hata olur. Kökeninin kültürünü ve kendi değerlerini incelemelisin. Ben hata yapmamaya çalıştım. Beraber müzik yaptığım gruplarda her zaman bir iki tane olsun orijinal Türk müzisyeni de koydum. Bunlardan bazılarını sana hatırlatayım. Neyde Aka Gündüz, kemanda Salih Baysal, klarinette Saffet Gündeğer, tulum ve neyde Hacı Tekbilek çeşitli çalışmalarımda benimle beraber çalan müzisyenlerden bir kısmı. Ama ben bu insanları etiket gibi kullanmadım. Amacım orijinali ile yaptığım yeni yorumu kaynaştırmak idi. Kendi müziğini dünya müziği ile kaynaştırmak istiyorsan bunu mutlaka yapmalısın, kimse folklörcülar gibi etnik müzik çalamaz. Benim en büyük kaynağım Türkiye oldu. Araştırmanın sonu yok, dış ülkeden Türkiye'yi araştırmak ise bir yere kadar oluyor. Ben peşinde olduğum müziğin kaynağına gidip hem içmek hem de başkalarına içirtirmek istiyorum.

Bir de işin gurbet yönü var. Yıllarca yurt dışında yaşadım. Artık bildiklerimi bu ülkenin insanları ile özellikle de gençleri ile paylaşmak istiyorum. Böyle bir paylaşımın da başka bir lezzeti var

Bu noktada film tekrar ilk başa döner ama her senaryoda olduğu gibi aktörleri yönlendiren en önemli şey devreye girer. İşte bir kadın, en iyi yardımcı oyuncu.

"Anne" Okay'ın Fin'li eşi. 39 yaşında sapsarı saçlı, son derece atletik yapılı bir kadın. O ana kadar kendisi ile konuşmamıştım ama sırası gelmişti. Okay Temiz'in serüvenini anlamak için onu da anlamak gerekiyordu. **"Anne"** kendi tabiri ile bir **"Movement Therapist"**. Bu fizyo terapi ve pisko terapiden kaynaklanan bir üçüncü boyut tedavi şekli, dans ağırlıklı. Filmlerde sorulur, ben de **"Anne"** ye sordum, Okay'da neyi beğeniyorsun?

"Onda biz insanların gizlice düşündüğü ama dile getirmeye çekindiği bir çok şeyi doğrudan ifade edebilme yeteneğini gördüm. Onun müziğinin hayatının karmaşık dönemlerinde olan insanlara iyi gelen bir yönü var. Olumlu duygular veren her şey bir terapidir. Okay her zaman dürüst bir insan olmştur ve bu dürüstlüğü pratik yönü ile birleşerek müziğinin de temelini oluşturur, insanlara olumlu duygular verir. Bu gün artık onun müziğini terapimde kullanıyorum".

Onunla bir Workshop'da tanıştık. O zamanlar yüreğimi özgür hissetmiyordum. Yeterince olgun bir insandım ve artık kendisinin iç dünyasına saygı duyacak bir partner arıyordum. Bunu Okay'da buldum, karşılıklı duygularımız zamanla aşka dönüştü.

Ya onun müziği hakkında ne düşünüyor acaba, bu konuda da ilginç sözleri var:

Bu müziği ilk defa Finlandiya'da dinlediğimde içimde bir uyanışa sebep oldu. Toptan bir uyanışdı bu. O olmadığı zaman uzun saatler bu müziği dinlerdim.

Biz konuşurken Okay'da boşluktan istifade bir kaç yurtdışı telefon konuşması yaptı ve sonra bize katıldı, elinde yeni bir garip alet gördüm, önce nasıl çalacak diye tahmin etmeye çalıştım, hemen sordum, meğer bir yaprak dolma sarma makinası imiş, geldi ve "Anne" ye gösterdi. Çok iyi dolma yaptığını da bu vesile ile öğrenmiş oldum. Ama Okay'ın menüsünde fırında patlıcanlı et, her türlü sebzeler, mantı ve kendi elleri ile açtığı yufka ile yapılmış içli börek de var. Tuğrul Şavkay'ın kulaklarını çınlattık. Ama onun merakları bununla bitmiyor. Sporcu, halter kaldırıyor, herhalde perküsyon için bu çok önemli olmalı. Sonra traktör tamirinden kaynaklanan bir de otomobil merakı var. Eski yıllarda tüm otomobilleri egsoz seslerinden tanırdım, şimdi ise bütün arabalar aynı sesi çıkartıyor diyor. Favori arabası Chevrolet Van. Okul yıllarında öğrendiği malzeme bilgisi ve imalat tekniklerini bugün kendi tasarımı olan orijinal müzik aletleri yapımında kullanıyor. Bunlardan bir tanesi olan "Piramit"i inceledik. Bir çeşit bilgisayar kontrollü perküsyon aleti. Sesler sürekli olarak değişebiliyor. Hatta karşılıklı solo bile yaptık, ah teknoloji sen nelere kadirsin, çıkardığım seslere inanamadım.

Kendi icadı olan elektrikli brimbanın Sonny Rollins tarafından beğenilmesinin öyküsünü anlatıyor. Aralarında tuhaf bir elektrik olduğunu hissetmiş onunla.

Dolma falan derken Türkiye'ye döndük. Peki kahramanımız döndüğü ülkesindeki yıllar içerisindeki değişimi nasıl değerlendiriyordu.

Türkiye'nin problemlerini biliyorum. Ülkemizin ekonomi ve kültür politikaları tam gelişmedi ve diğer ülkelerin çok gerisinde kaldı. Tabi bunda yıllar boyunca sık sık değişen kültür bakanlarının da rolü var. Böyle bir yoğun değişimin sonucunda belirgin bir kültür politikası da oluşmadı. Üç ay öncesine kadar Türkiye'ye defalarca geldim ve gittim. Ama son kültür bakanımız İstemihan Talay beni çağırdı ve sizinle çalışmak istiyoruz dedi. Benim bu konuda bakanlığa yapmış olduğum birçok geçmiş müracaat da işleme konuldu.

İstemihan Talay'ın ilgisi hakkında çok hoş şeyler söyledi, belli ki dönme gibi zor bir kararı ona aldıran duyarlı bir bakanın verdiği cesaret olmuş...

Kültür bakanlığının politikası çerçevesinde Türkiye'yi temsil etmek istiyorum. Bunun için tüm tecrübemi seferber edeceğim. Türkiye'nin parası ve emeği ile ülkemi uluslararası platformlarda temsil edeceğim, Türkiye'yi tanıtan kültürel etkinlikleri sürdüreceğim. Bunu kendim için milli bir görev olarak düşünüyorum. Sadece konserler değil ayrıca konserlerin uzantısı olarak müzik eğitimi, konferanslar ve seminerler vermek istiyorum. Tüm bu çalışmalar ana mektebinden üniversiteye kadar geniş bir öğrenci kitlesine hitap edecek.

Benim esas aşkım müziği en ileri boyutlara götürebilmek. Dünyanın her yerinde bir sürü kırkını aşmış müzisyen ülkelerine dönmek istiyorlar. Hepimiz yeni nesillere bir şeyler bırakmak istiyoruz. Ben de Türkiye'nin yeni nesillerine kariyer yapmış bir müzisyen olarak birikimlerimi teorik ve pratik olarak bir program çerçevesinde aktarmak istiyorum.

Tüm bu konuşmalar sırasında bazen video izliyor bazen de Okay'ın albümlerini dinliyoruz. Dinlediklerim ve gördüklerim onun sözlerini teyid ediyor. Evin en küçük odasına girdik, her taraf ağzına kadar müzik tesisatı ve dünyanın kırk yerinden toplanmış müzik aletleri ile dolu. Tüm bunları jazz müziğinde kullandın mı diye sordum ve şaşırtıcı bir cevap aldım:

Ben müzisyenim, müzik çalarım, jazz da çaldım ama jazz müzisyeni değilim. Jazz çok kaliteli bir müzik, zencilerin çalıştığı pamuk tarlalarından çıkmış, blues olmuş, New Orleans dan New York'un Harlem'ine uzanmış. Çok şekil değiştirmiş. İçerisine birçok şey katılmış, gospel, spiritual, street music, marş. Ama jazz demek yine de New York demek. Jazz'da armoni kalıbı var, bu kalıbın üzerinde yapılan bir doğaçlama var. İşte bu doğaçlamanın bağrında sonsuz bir serbestlik var. Jazz'ın başlangıcı böyle oldu. Melodinin yapısına sadık kalınarak bir kontrol çerçevesinde serbestlik ve yaratıcılık sağlandı. Gerçi sonradan Free Jazz da çıktı. Armoni ve kalıpları attılar.

Bence jazz sürekli hareket ve ilerleme demektir. Ornette Coleman bana hep "keep moving" derdi. Doğaçlama olmazsa jazz olmaz. Doğaçlamanın kalitesi müziğin kalitesini arttırır. Doğaçlama daima önde olacak. Yükselme, kaliteyi arayış iletişim ve mesaj alıp verme hep doğaçlama ile oluyor. Ama günümüzdeki müzik talebi arzını da değiştirdi. Hep yeni arayışlar var, müzisyenler de yeni şeyler çalmak istiyorlar, arayışa açık olmak lazım, jazz da fanatizime yer yok.

McCoy Tyner'i çok beğenirim. Onu John Coltrane ile dinledim, Elvin Jones ile beraber çalmaları bence jazz'ın geldiği en üst noktalardan biri idi. Davulcular arasında en çok Elvin Jones'u beğenirim. Ters bir stili vardır, kolay kolay taklit edilemez, piyano ve basın çalışlarına çok özel bir ahenk verir. Daima ileriyi görür, alttan alttan bir patlama hazırlar ve zamanı gelince de patlatır.Bana göre iyi davulcu da budur ve solo çalmaktan çok kollektif çalışın içerisinde anlaşılır olmalıdır, o etraftan gelen sesleri duyar ve durumu sürekli olarak yeniden değerlendirir. "Exictement"ı hazırlar. Davulda gürültülü çalmak önemli değil, piyano çalmayı becerebilen gürültülü de çalabilir. Melodiyi ise herkes çalabilir, önemli olan doğaçlama yapılırken solist ile aynı platforma çıkabilmektir. O zaman tavlanmış bir demiri iki ayrı demircinin aynı anda dövmesi gibi güzel bir beraberlik ortaya çıkar. Davulcu aslında liderdir ama eşlikçi olması gerektiği zamanda geride kalır. Hint Müziğinde ritm baba, melodi ise anne olarak tasvir edilir. Davulcu da bu babadır.

Tony Williams bunu çok iyi yapardı. Tüm boşlukları poliritmler ile dokurdu. Miles Davis birçok şeyi ondan öğrenmiştir. O patlamaları yapabilmek için hayatının adamlarını bulmalısın. Teknik ve mekanik olarak her zaman bulabilirsin ama duygu kaynaşması olarak onları bulmak çok zordur. Ben kendi müzik hayatımda böyle bir noktaya İsveç'li piyanist Bobo Stenson ile varmıştım. Oriental Wind arkadaşlarim soprano saxcı Leonard Aberg ve bascı Danielson ile de böyle bir duygu beraberliğimiz var.

Farkında olmadan Okay Temiz'in yeni dönemindeki ilk öğrencisi olduğumu hissettim, en azından işin felsefesini anlatan sözleri beni çok etkiledi. Ama ya diğer insanlar...

Gandi ülkesine döner ama bir hedefi vardır. Zor bir hedeftir bu ve uzun ince bir yol gideceğini bilmektedir. Bizim senaryomuza dönersek kahramanımızın da beklentileri vardır. Bunları merak ediyordum:

Türkiye'de çok boyutlu bir şeyler yapmak istiyorum. Bugün tüm dünyadaki ileri gelen davul ve perküsyonculari tanıyorum. Hindistan'dan Güney Afrika'ya, Amerika'dan

İstanbul'a kadar birçok yerde festivaller yapılıyor, birçok sanatçı bu festivallere geliyor. Dünyada jazz dinlenen her yerde adettir, konserlerden sonra o sanatçıların gittikleri ülkelerin okullarında da bir şeyler yapması lazım. Bu bir konferans olabilir, bir workshop olabilir. Ne olursa olsun daha ileri bir paylaşma ve kaynaşma yaratmak lazım. Öğrendiklerimi başkaları ile paylaşmak istiyorum. İskandinav ülkelerine uzanan bir yelpazedeki tüm bu insanlar ile ilişkimi sürdüreceğim. Günün birinde onların katkısı ile Türkiye'de Orta Doğu'nun en büyük vurgulu çalgılar kolejini açmak istiyorum. Dünyanın en mistik şehirlerinden biri olan İstanbul, doğu ile batının buluştuğu bu kent dünyanın her tarafından gelecek müzisyenlere Türk ve oriyantal ritmlerin öğretildiği bir yer olacak. Böyle bir okul Avrupa'da yok.

Çocuklara çok önem veriyorum, onlar için TV'de bir program yapmak istiyorum. Şu an TV programlarında gördüklerimiz gibi değil, daha derinliği olan çocuklara ritm duygusunu veren bir program. Tüm toplum kesimlerinden çocukların hep beraber olacağı ve hep beraber çalacağı bir perküsyon grubu kuracağım. Şu an Banvit piliçlerini yapan firma için böyle bir çalışmam var. Ayrıca spastik çocukların tedavisi için sürdürdüğüm çalışmaları Sabancı Spastik Çocuklar merkezinde sürdüreceğim.

O sırada Tomy yanımıza geldi. Babasını zaten çok gören bir çocuk olmadığından bizim kendimizi konuşmaya kaptırmamızdan rahatsız olmuştu. Okay'ın çocuklara olan sevgisinin

özünde bu ufacık oğlanın olduğu bal gibi aşikardı. Okay onu iyi yetiştirmek istiyor. İnsancıl, iyi kalpli, sertlik sevmeyen ve enerjisini kullanan bir çocuk olarak tanımlıyor oğlunu. Bu noktada eşi "Anne" söze giriyor:

Okay çocuklara sevginin ötesinde saygı da duyar. Onların başını okşarken bu saygısını hissedebilirsiniz. Birçok insan çocukların başını okşarken hoyratça davranıyorlar ve kendi streslerini farkında olmadan onlara aktarıyorlar.

Halil Cibran'ın o güzel sözlerini karşılıklı olarak hatırlıyor ve tekrarlıyoruz. "Çocuklar hayatı anlama yolculuğunda sizin serüven arkadaşlarınızdır". Okay'ın yol arkadaşları için güzel planları olduğunu anlıyorum.

Derken söz sırası eve ilk girdiğim andan beri videoda izlediğim gruba geliyor. Karadeniz'de kıyısı olan ülkelerden gelen 7 müzisyenden meydana gelmiş bir orkestra bu, adı Black Sea Art Project. İstanbul Belediyesi Kültür Dairesi başkanı Şenol Yorozlu'nun desteklediği bir proje. Her biri kendi ülkelerinde çok tanınan ve kariyerlerini yurt dışına taşımış 7 kişi bu sefer kendi öz kültürlerinin esintilerini dünya müziği potasında eriterek elde ettikleri yeni yorum şekilleri ile bir üst müzik kültürü oluşturuyorlar. Yakında albümlerini dinleyeceğiz.

Uluslararası çalışmalardan bir başkası da "Balkan Big Band", Selanikte kurulmuş. Tüm Balkanların en iyi müzisyenlerinden oluşuyor ve şimdiye kadar üç konser vermişler.

"Magnetic Band" Okay'ın Romanlar ile kurmuş olduğu bir müzik grubu. Onun da ayrı bir havası ve çizgisi var. İlhan Mimaroğlu Okay'a yazdığı bir mektupta şunları söylüyor:

"Olağanüstü diye nitelendirme gereğini duyduğum bir müziğe varmış olduğunuzu anlıyorum. Etnik bir müzik türü jazzla belki ilk defa inandırıcı sonuçlarla birleşmiş oluyor. Bugün çoğu jazz can çekişirken topluluğunuzla yaptığınız müzik jazzın eski günlerinde olduğu gibi, yaşıyor."

Görüştüğümüz gün Kurban bayramının arifesi idi, tüm İstanbul'un boşalmış olduğu ve kentin onu gerçekten sevenlere kaldığı hoş bir bahar günü. Her güzel şey gibi bu filmin de bir şekilde bitmesi lazım. Son sahneye geliyoruz. Seyirci kahramanına veda etmeden önce ondan son bir mesaj bekler, ve o şöyle konuşur:

Geçmişim bana hayattan korkmamayı öğretti. Kalabalık ve gürültüden kaçıyorum. Tabiattan yetiştim ve tabiat bana kendimi anlattı. Gençliğimde giyimime çok düşkündüm, parlak ayakkabılı bir Beyoğlu genci de oldum ama zaman içinde sadeliği buldum. Bu duygularımı İsveç'e de taşıdım ve sade bir hayat sürdüm.

Zamanın akıp gittiğinin bilincine varmamız lazım, onu durduramayız ama iyi kullanabiliriz. Geçmişteki hatalarımızdan ders alabiliriz.

Herşeyi olumlu düşünün, herşeye olumlu yaklaşın. Sonra olumlunun içersisinde özeleştiri yaparsanız az hata yaparsınız. Olumsuzluk kişinin enerji ve zamanını bitirir. Olumlu düşünün.

Her güzel şeyin bir sonu vardır. Kolumdaki saate bir düşman gibi baktım ama çok geç olmuştu. Vedalaştım ve sokağa döndüm. Her taraf sessizdi. Sabah şehirde kalan azınlıkta İstanbul'u terketmişti. Sonra tekrar filmi düşündüm:

Ufak tefek beyaz saçlı bir adam sessizce enstrümanlarını kurmaktadır. Güçlü elleri ve keskin bakışları ile önündeki işe dalmışken genç bir çocuk hayranlıkla onu seyreder. Sonra dayanamaz ve beyaz saçlı adama sorar;

"Abi, niye Türkiye'ye döndünüz?"

Adam cevap verir;

"Senin için genç arkadaşım".

Kamera yavaş yavaş yukarı dönerken beyaz perde de yüzlerce çocuğun ritm aletleri ile katıldığı bir orkestra çalar.

Evine hoş geldin sevgili Okay.

DİSKOGRAFİ

Arbon Open Air Live 1984 (Delta Rec 8335-0019-D)
Atila Engin Marmaris Love (Danis Music LP.510)
Ararat The Border Crossing (F 669-660)
Bernt Rosengreen Notes From Underground (EMI 30-2)
Bernt Rosengreen Big Band First Move (EMI C 062-35428)
Baden Baden Free Jazz-Summit,1984 (Deutsche Grammofon,AB)
Bluesport-Lars Gullin (EMI .E.062 35141)
Green Prints- Lennart Aberg (JAPO 60023)
Don Cherry Trio -Life in Ankara (Sonet SNTF-669)
Don Cherry Trio -Don Cherry (BYG YX 4012-13)
Don Cherry Trio -Blue Lake (BYG YX 4022-23)
Don Cherry Organic Music Society (Caprice Riksip-50)
Don Cherry, Rena Rama, Okay Temiz (ECM 1501)
Dyani,Temiz,Feza (Cadillac SGT 1017)
Dyani,Temiz,Feza Music For XABA (Sonet SNTE 642)
Dyani,Temiz,Feza, Music For XABA Vol,Two (Sonet SNTE 824)
Four Drummers Drumming Electricity (Backyard Rec CD-911-2)
Fatumeh - Bo Nilsson (Phono Suecia 33)
Nils Sandstrom The Painter (Odeon 062-34659)
Sisel Bjorn j-son Lind (Metronome 15506)
Salih Baysal The Myth (Sonet SNTF-739)
SEVDA Jazz in Sveden 972 (Caprice LP 1131)
SEVDA Live at Fregatten (Sonet SNTF-665)
SEVDA Live at Jazzhus Montmartre (Caprice LP-1141)
Partal Solar Eclipse Lennart Aberg (JAPO-60023)
Percussion Summit (Moers Music CD-02056)
Jazzy World (JARO 4200-2)
Tri Leta Druge Godbe, II 1994-1996 (CDG - 002)
Tony Scott-Manteca (Sonet SLP- 2548)
2'eme Rencontre Internationale De La Clarinette Populaire (RKB 03)
Wallin Wallin (DUX 6368 002)
Yildiz Ibrahimova Balkanatolia (RAX Music, Turkey)
Oriental Wind (Sonet SNTF - 737)
Oriental Wind Chie Chile (Sonet SNTF - 809)
Oriental Wind Bazaar (Sonet SNTF- 864)
Oriental Wind Live in derBalver Hõhle (JG-Rec-044)
Oriental Wind Live in Bremen (JARO 007)
Oriental Wind Life Road (JARO-LC-8648)
Oriental Wind Sakkirna (Sonet SNTF-809)
Okay Temiz Denizalti Ruzgarlari (Yonca Plak Turkey)
Okay Temiz Trio in Goldhatten Stockholm (Sonet SNTF.)
Okay Temiz Zikir (SUN Rec -SEB-11005)
Okay Temiz Drummer Of Two Worlds (WEA 58186)
Okay Temiz Orient (Kale Plak Ist.)
Okay Temiz Fis Fis Tziganes (Label La Lichere-67)
Okay Temiz Transparent Dervish (Vasco Da Gama-8002)
Okay Temiz Magnetic Band- Magnet Dance (Vasco Da Gama-8000)
Okay Temiz Magnet Dance (ENJA-TIP-888819 2)
Okay Temiz Silver Hand (Vasco Da Gama 8003)
Okay Temiz Green Wave (Uzelli CD-204)
Okay Temiz Fish Market (Uzelli CD-1298)
Okay Temiz Fish Market (Blue Flame-398 40692)
Okay Temiz Magnetic Band in Finland 1995 (Ano Kato Records 2004)
Okay Temiz Karnataka College Of Percussion MISHRAM (RAX Music Turkey)
Okay Temiz Black Sea Art Project (BSAP-001)
Okay Temiz,Saffet Gundeger (OM-5 LC 8433)
Okay Temiz,Jhony Dyani, Witch Doctors Son (Yonca YCS LP-5013)
Okay Temiz,Sylvain Kassap Istanbulda Eylül (Labeel La Lichere-67)

RÖP.

Niels Henning Ørsted Pedersen (NHØP)

Tüm İsteğim Bu...

Çeviren: Zuhal Focan

NHØP, Monica Zetterlung ve Phil Woods

***"This Is All I Ask"* sizin yeni albümünüz. Albümün ağır toplarına baktığımız zaman Oscar Petersen, Monica Zetterlung ve Phil Woods gibi büyük isimler görüyoruz. Hakikaten onlar gerçekten büyük müzisyenler. Lütfen bu büyük müzisyenleri seçme nedeninizi söyler misiniz?**

Oscar Peterson, Monica Zetterlung ve Phil Woods gibi isimlerin olması zaman zaman müzikal yaşantımda onlarla çalışmış olmak denilebilir kısaca ama, bu isimler kendi alanlarında çok önemli şahsiyetlerdir. Tabiki Oscar Peterson'la başlayalım isterseniz, uzun yıllar önce yakın arkadaşım Kenny Drew ile bir parça kaydetmiştim, bir şekilde bütün parçayı unuttum sonra aniden bir gece uyandım ve kendime dedim ki; "Acaba Oscar çalsa sound nasıl olurdu?", çünkü sanıyorum jazz dünyasında bugün piyanoda muhtemelen en iyi tuşe onunki ve sanırım bu kayıt onun kendine has özel tonunu da ispat etti.

Monika Zetterlung ile ilgili olarak diyebilirim ki; eğer büyük müzisyenlerle çalışıyorsanız ve sizin bu işte bir parça büyünüz varsa, Monika benim için tümüyle o büyüye sahip. Onun Bill Evans'la kaydettiği bir albümü hatırlıyorum işte ben de aynı o büyünün benim bu kaydımda olmasını istedim.

Phil Woods'a gelince, onunla birlikteliğim Danimarka Radyosu Big Band'inde müzisyen iken yaptığımız bir kayıtladır. Sanırım 60'ların sonuna doğruydu, bu albüme de adını veren "This Is All I Ask" adlı parçayı kaydettik ve onun bende bıraktığı etkiyi hiç unutmadım. Onun sound'u, onun olgunluğu, hiç kimsede olmayan bir şekildeki kendini ifade ediş tarzı, kendine özgün şahsiyetini bu albümde de göstermiştir.

Oscar Peterson ile yaşam boyu süren bir birlikteliğiniz var. Sizin kariyeriniz üzerinde ne gibi bir etkisi oldu?

Evet, Oscar Peterson ile uzun zamandır süregelen birlikteliğimiz, dostuğumuz var. Benim kariyerim üzerindeki etkisi daha çok pragmatiktir. Danimarka veya İskandinavya gibi Sosyal Demokrat bir ülkede doğan beri olarak bizim bakılmak ve güvence altında olmak gibi bir eğilimimiz vardır. Tabiki bu iyi birşeydir, fakat bu her zaman en iyisini çalmamız gerektiğini hissetmemiz gerektiğini düşünmemizi önler. Eğer çalışmıyorsak, devlet devreye girer ve bize bakar. Ben Oscar ile tanıştığımda ilk anladığım şey onun, çalabileceğinin en iyisini çalmazsan mazeret kabul etmez bir şahsiyet olmasıydı. Özellikle 25 yaşın gençliğiyle (onunla çalmaya başladığımda 25 yaşındaydım) düşündümki onun bana öğrettiği en önemli ve belki de en gerçek olan dersti.

Hatta bu trio ile dünya çapında beğeni kazanmadan önce siz Sonny Rollins, Ben Webster ve Dexter Gordon gibi yıldızlarla da çalmıştınız. Bu size bir "okul" gibi olmalı değil mi?

Evet. Benim uluslararası kariyerimin başlangıçı Oscar'ın triosuna girmeden daha önceye dayanır. 1965'de Newport Festivali'ne Sonny Rollins ve Allan Dawson ile bir turdaydım, Allan Dawson ve ben aynı zamanda Bill Evans ve Lee

Oscar Petersen, NHØP

Konitz'e de eşlik ettik. Danimarka'da çok hareketli bir jazz ortamı vardı, özellikle de Montmatre jazz kulübü etrafında yoğunlaşan. Biz bu kulüpte Dexter Gordon, Kenny Drew, Ben Webster, Don Byas, Freddie Hubbard, Wayne Shorter ve Stuff Smith gibi herkesle çalmıştık.

Sizin 16 yaşındaykenki (ustalığınız) maharetiniz ile ilgili söylentilerin ortaya çıkması ve Count Basie'ye ulaşması ve sonuç olarak sizi orkestrasına daveti ile ilgili neler diyeceksiniz?

Evet Count Basie'den böyle bir teklif aldığım doğrudur. Fakat ben 16 değil 17 yaşımdaydım. Çünkü o sıralarda ben İsveç'te Landskrona Festivalinde çalan Quincy Jones Pick Up Big Band'inde çalıyordum ve aynı festivalde Basie de kendi grubuyla yer almıştı. Sanırım çalışımdan hoşlandı ve bir telefon geldi. Arayan Quincy'di. Count Basie'nin grubuna katılıp katılmayacağımı sordu. Basie beni dinlemiş ve çaldığım parçadan hoşlanmıştı. Böylece evet dedim, bildiğiniz gibi. Count Basie ile Kopenhag'da bir otelde tanıştım ve o teklifini genişletti ve bildiğiniz gibi devam etti. Geri döndüm ve annem ve babamla konuştum, çünkü bu 17 yaşında bir genç olarak benim için önemli bir karardı. Karar beni çok etkiledi ve Amerika'da çalışma izni alamadım çünkü 18 yaşın altındaydım.

Ertesi yıl tekrar müracat ettim, buradaki Amerikan Konsolosluğuna gittim, bu sıralar Amerika'nın Vietnam Savaşına girdiği yıldı, bana açıkça bu oturma iznini alırsam orduya da katılmamın söz konusu olduğu söylendi. Bu nedenle bu müracatımı geri çektim.

"In the Deep Stilness of the Forest" **kesinlikle bu albümün hit parçası. Bu parçanın hikayesi nedir, anladığım kadarıyla bu bir Danimarka folk şarkısı?**

Evet, bir Danimarka şarkısı ve bu parçayı seçmemin nedeni ise, çocukluğumun bir parçası olması. Danimarka Folk Ortaokulunda okudum. Bu demektir ki, sabah şarkısı, öğlen şarkısı ve akşam şarkısı hemen her nedenle şarkı söylemek. Bu şarkı da oradan geliyor, sonra küçük bir anı olarak da, fakat sonra birkaç yıl önce ölen sevgili arkadaşım Kenny Drew için olmasına karar verdim. Çünkü, 1972'ydi sanırım birlikte kaydetmiştik ve Japonya'da çok tutulmuştu, sanırım herşeyden öte çok hoş bir parça.

Müzikal üslup ve kendinize özgü sound'unuzdan dolayı pekçok ödül kazandınız. Çok belirgin Afro-Amerikan etkisi dışında Kuzey'den miras aldığınız sound ve müzisyenlik etkileri de var mı?

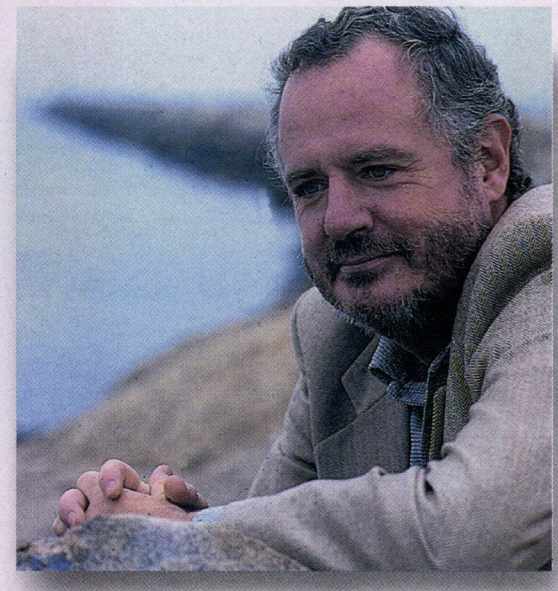

Evet, Kuzeyliyim. Eminimki bir takım insanlar sound'um için Kuzeyli diyebilirler. Fakat kesinlikle bunun ne anlama geldiğini anlamadığımı da söylemeliyim. Eğer çocukluğumu yansıttığım anlamına geliyorsa bu hakkaten ben çok Kuzey'liyim. Tabi sadece bu durum için çok da Danimarkalıyım. Ama iş bas çalmaya gelince farklılığım şundandır; ben çaldığım aleti bir enstrüman olarak düşünüyorum, bas olarak değil.

Harika çalışınızın ötesinde, çarpıcı olan bir diğer şey de trio'nuzun güçlü çalışı. Mesela, gitarcınız Ulf Wakenius'la aranızda telepatik ilişki varmış görünüyor. Ne kadar zamandır bu trio var?

Evet, bu trio'yu güçlü olarak nitelendirmenizden çok memnun oldum ve ayrıca Ulf ile aramda var olan telepatik ilişkiyi de duymuş olmanızdan dolayı da çok memnun oldum. Sanırım, böyle bir şeyi sipariş edemezsiniz. İlk birlikte çalışmaya başladığımızda böyle birşeyin varlığını bilmiyordum, fakat birbirimize anlatmak istediğimiz herşeyi söylememiz gerekmediğini, pek çok müzikal konuda hemen anlaştığımızı anladım. Bu yıllar geçtikçe daha fazla açığa çıkıyor. Ve sanırım biz 10 yıldır birlikteyiz.

Bu sürekli bir trio mu?

Evet. Çünkü ben bunu oluşturmak için çok kafa yordum. Çünkü daima birşey kaydetmeye yeltendiğin zaman bununla çalacak mısın, ya da şununla çalacak mısın diye sorarlar? Normal olarak büyük isimlerden bahsettiğiniz zaman, hayır ya da istemiyorum demek çok zor. Çünkü akla gelen ilk şey şu, herkesle çalmak istersin, harika müzisyenler oldukça bu gerçek bir keyiftir. Fakat ben gerçekten çok kafa yorarak bu trio'yu kurdum. Bizimki gibi böyle bir trionuz varsa bu demektirki yılda 60-80 konser arasında birlikte çalıyorsunuz. Bu anlamda aramızda sadece konserler ya da müzikal olarak değil sosyal olarak da birşeyler oluyor. Böylece bir bütün oluyorsunuz. Oscar, Monica veya Phil Woods gibi misafir solistlerle de iş benim için daha kolay oluyor. Tabiki böyle daimi bir trionuz varsa. Bir bütünü yansıttığı için stüdyoda sadece kayıt için bir araya gelmiş dört müzisyenden çok daha iyi müzik çıkar.

Beş yıl içinde kendinizi nerede görüyorsunuz? Hedefleriniz nelerdir?

Hedefim beş yıl içinde de (this is all I ask) "tüm istediğim buydu" demek. Çünkü geçmiş yıllarımda olduğu gibi, zira ben değişemem, ama "This is all I ask" demek mümkün olsaydı bir kere daha kesinlikle gelecek beş, on yıl umarım belki 20 yıl için mutluluk dolu yıllar olur.

SIEMENS

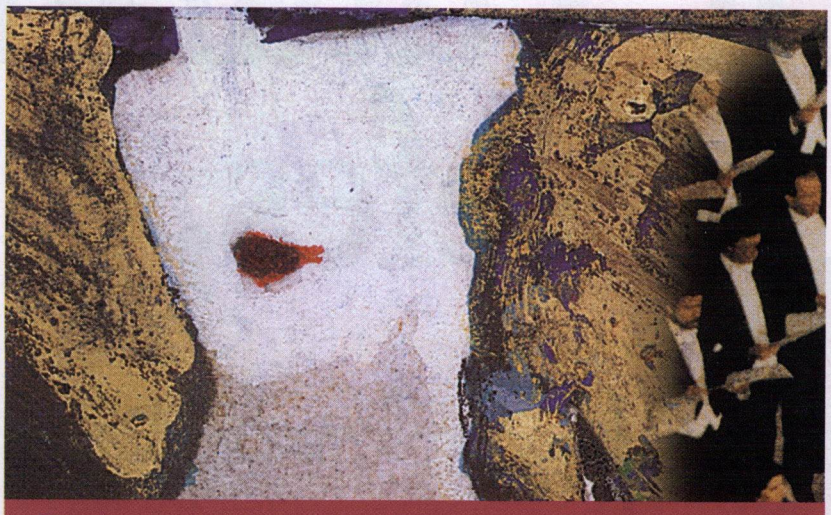

Ortak dilimiz: Sanat...

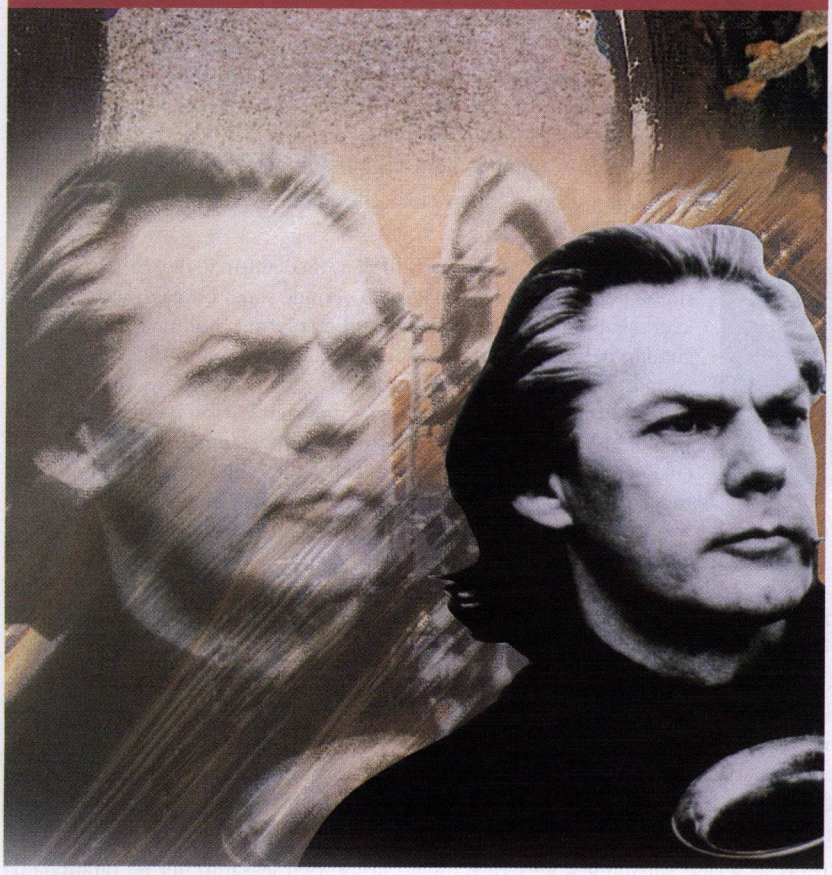

Bugün unutulmuş olsa da "teknoloji"nin eski Yunanca kökeni *"teché"*, "sanat" anlamına geliyor.

Dünyanın öncü teknoloji kuruluşu Siemens, koyduğu geleneksel "Siemens Sanat Ödülü", sanat etkinliği ve sanatçı sponsorlukları ile bu ortak çıkış noktasını hiç unutmuyor ve hepimizin ortak dilini konuşmaktan mutluluk duyuyor.

Sanat etkinliklerinden bazıları:

Jan Garbarek- Caz Festivali sponsorluğu
Aya İrini Siemens 150. Yıl Konseri
Tosca Operası sponsorluğu
Mustafa Ata resim sergisi sponsorluğu
Burhan Öcal ve Peter Waters Caz Festivali sponsorluğu

SİMKO Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Siemens AG Türkiye Genel Mümessili
Firma İletişim Servisi

select/BDDP

Osman İşmen Project

19 Yıl Tutulan Nefes,

Tuncel Gülsoy
begog@superonline.com

1952 İstanbul doğumlu, müzikal kariyerine 6 yaşında aldığı piyano dersleri ile başladı. Kendi kurduğu orkestralarda müzik yaptı, aranjör olarak 300 dolayında prodüksiyona imza attı, çalışmalarını halen sahibi olduğu Arı stüdyolarında sürdürüyor".

Bu sözler Jazz Eastern albümünü tanıtan kısacık yazıdan alınmıştır ve projenin ardındaki insanı anlatmaktadır.

Peki siz bir insanı anlamak için onun ilk olarak hangi yönünü merak edersiniz? Bizim ülkemizde doğum tarihi ve okul önemlidir, çoğu insan kendini anlatmaya böyle başlar. Falan yılda filan yerde doğdu, şu okula gitti falanca görevlerde bulundu. Eğer ölmedi ise kişi hakkında biraz da varsa eserleri liste halinde sayılır. Ben bu bilgileri monoton bulur ve hep doğum gününün ardındaki insanı merak ederim.

Birgün Osman İşmen'i birazcık tanıdım ve onun hakkında şunları söylemek isterim:

"Şişli İktisadi ve Ticari Bilimler Akedemisinde okudu. O zamanların bu popüler ve havalı okulunun yerinde şimdi bir pasaj var. 30 yıldır keçi sakalı var, karısı onu kesmesini men etmiş. Kadıncağızın çocukluğundan beri müzikle arası hiç hoş olmamış ama zalim kader ona Türkiye müzik dünyasının her tarafında var olmuş bir kocayı belki de ceza olarak vermiş. Ama iki güzel çocuk da vererek bunu hafifletmiş. Türkiye gibi futbol fanatiziminin ortasında o futboldan nefret eder. Belki küçükken onu mahalle takımına almamışlardı, bilinmiyor ama o buna inat tüm kariyeri boyunca hep büyük müzik takımları kurdu. Aslan burcu, bu burcun insanları lider doğarlar ve sanatçı kişilik taşırlar. Otomobillerden ille de BMW der çünkü yaşamını bu marka bir arabaya borçludur. Çok gezer, seyahatlerde çok şey gözler ve iyi piştiği müddetçe tüm deniz ürünlerine bayılır. Gırtlağına çok düşkündür, Tarabya'daki Gogo'nun lokantası Kıyı'ya bayılır ama son zamanlarda 10 kilo verdiği bir diyet ile bu en sevdiği hobisinden uzaklaşmıştır.

Mecidiyeköy'de Arı stüdyolarında onu tanıdım. Ufacık bir odası vardı, tam bir çıfıt çarşısı gibi. Her şey altalta üstüste. Masanın sol tarafında bir kütüphane gibi dizilmiş kasetler gördüm. Üstlerini okudum, aklınıza gelebilcek tüm Türk müzik dünyasının isimleri. Açıkladı, işte bu kasetler o tanıtım yazısında sözü geçen 300'den fazla prodüksiyondu. Peki bunu yapması ne kadar sürer? Kaç yıl gider insanın ömründen. İşte karşımda oturan insanın müzik kariyeri bir duvara asılmış duruyordu.

"Bir takım şeyleri yapabilmek için ideal olması lazım. Ben masanın her iki tarafında da bulundum. Okul yıllarından beri sürekli çalışıyorum. Hem aranjörüm hem de besteciyim. Klasik piyano eğitimi aldım. Piyano eğitimi zordur, bitirince ya hoca ya da solist olmak la-

zım. Solist enstrümanı olarak zordur. Tüm dünya müzik akımlarını dinledim. Önce Beatles vardı onlar benim batıya açılan pencerem oldu. Sonra jazz'a ilgi duydum, yıllarca kulüplerde jazz çaldım. Ali Çetinkaya, Hırant Lusikyan ve Sevinç Tevs ile çalıştım. Daha sonra kurduğum orkestram Ritm 73 çağının en tanınmış eşlik orkestrası oldu ve 1981 yılına kadar aralarında Sezen Aksu, Erol Evgin, Nil Burak, Zerrin Özer, Nükhet Duru, Nilüfer ve Ajda Pekkan'ın olduğu birçok kişiye eşlik ettik. Daha sonra büyük müzikhol orkestraları kurdum. Nükhet Duru ve Haldun Dormen gibi sanatçıların büyük showlarına eşlik ettim. Büyük orkestralar ile Sezen Aksu ve Ferdi Özbeğen'e eşlik ettim".

"Benim müzik yelpazem çok geniş, klasik müzikten geliyorum. Yıllarca dans müziği yaptım, çeşitli büyüklükte orkestralar kurdum ve idare ettim, aranjörlük yaptım. Kendimi sadece bir jazz müzisyeni olarak tanımlayamam ama son albüm için jazz denilebilir. Bence jazz insanların duygularını en özgün olarak anlattıkları müziktir. Diğer müzikler insanı kısıtlıyor. Klasik müzikte ne kadar yorum farkı olursa olsun herkes birbiri gibi çalıyor, bu açıdan bence Jazz klasiğin hep bir adım önündedir ve insanı kendi kişiliği ile başbaşa bırakır. Jazz'ın esası olan doğaçlama sürekli değişim demektir ve insanın kendi kişiliğini ortaya çıkarmasını sağlar."

Son albümünün temelindeki jazz yönünü anlamaya başlamıştım ama olayın bir de "Eastern" tarafı vardı. Peki bu nereden geliyordu.

"1984 yılında pop müziğindeki duraksamayı farkedince Türk müziğini ve folk müziğini öğrenmeye başladım. Bu müzikler ile o güne kadar yapmış olduğum batı müziği arasında bir sentez oluşturma fikrim de böyle ortaya çıktı. İlk defa kendi adıma albümler yaptım. "Diskomatik Katibim", "Disko Madımak", "Disko Türkü" bu düşünceler ile doğdu ve çok da popüler oldu. Bir daha albüm yapmak için ise 19 yıl bekledim.

Jazz Eastern müzikte yapmak istediklerimin bir kısmı ve başlangıcı oldu. Sanat insan duygularının çeşitli şekillerde ve vasıtalar ile ortaya konup aktarılmasıdır. Ben yıllarca başka sanatçılara onların duygularını ifade edebilmeleri için eşlik ettim ama sipariş ile yapılan sanat insanı mutlu etmiyor. Bu albüm ise benim kendi duygularım ve birikimimin ifadesidir. Çok iyi bir dost grubu ile beraber çaldık, aramızda lider olmadı ve herkes solistti. Bu dostlarım olmasa idi "Jazz Eastern" da olmazdı.

Türkiye dünyada eşi benzeri bulunmayan bir ülke, büyük bir kültür birikimi ve doğu ile batı kültürünün birleştiği tek yer. Ancak bizler bu kültür birikimini dünya kültürüne açmada başarılı olamadık. Amacım bu ülkenin kültürünü batının anlayacağı biçimde ortaya koymak, sunmak. Folkloru bağlama ile çalarak batıyı etkileyemezsiniz, onlar bu ülkenin havası ve kültürü ile yaşamıyorlar. Bazıları müziklerinde gayda kullanıyor ama onu bizim algılayabileceğimiz bir formatta sunuyor. Müzikte evrensellik ancak insanların anlayacağı yaklaşımlar ile ortaya çıkabilir.

Sanatta lokal olunmamalı, o dünyada insanların birbirini anlayabileceği tek ortak dil ve müzik de bu dilin en etkili araç.

Bu noktada onun Türkiye müzik piyasasındaki diğer meslektaşları hakkındaki fikirlerini öğrenmek istedim. Bu konuda çok dikkatli konuştu.

Bir şeyler yaratabilmek için mutlaka farklı olmak lazım. Sanat da en tehlikeli söz "gibi" Gibi olunca sen kendin olmazsın. Bugün Türkiye'de Bill Evans gibi çalan ve Amerikan jazz'ı çalan piyanist var. Ama bence aslı varken "gibi" çalanın bir anlamı yok..

Ona sordum, peki 46 yıl yaşadınız, bundan sonraki 46 yıl için ne düşünüyorsunuz?

Hayatımın bundan sonraki kısmı için ilk dileğim sağlıktır. Türkiye gibi ülkede çok üretecek şey var. Türk müzisyenlerine hayranım, bu kadar müzik okulu eksikliğinde bu kadar iyi müzisyen çıkabiliyor. Bu albümün devamını yapmayı düşünüyorum. Gene Türkler ile. Ben kendi müziğimde yabancı müzisyenler ile birlikte çalışılamayacağını düşünüyorum. Bakın Jan Garbarek'i çok severim ama doğu müziği gibi çalınca iş sırıtıyor. Aynı şekilde Amerikalı da bağlamayı bir Türk gibi çalamaz, yok teknik olarak mükemmel çalabilir ama bu ülkenin duygusunu burada yaşamamış biri veremez, duygu eksik kalır.

Konuşmamız bitti, tekrar duvara baktım, o üçyüz kaset asker gibi dizilmiş Osman İşmen'in hayat okulunda aldığı diplomalar gibi duruyordu. Bir an düşündüm ne kadar zamanda dinleyebilir insan bunların tümünü. O ise bana sadece huzur duyabileceği bir işi yapabildiği ve herkese sevgi ile yaklaşabildiği için kendini başarılı hissettiğini söyledi ve ekledi:

"Sanatta son yok, kendi yapabildiklerimi başarı olarak görmüyorum, yapılan her iş aslında bir sonrakine ışık tutar."

Sonra vedalaştık, onu stüdyosunun günlük kaygıları ile başbaşa bırakıp çıkarken içimden şöyle dedim:

Sevgili Osman, inşallah bir 19 yıl daha beklemezsin kendi sesini bizlere iletmek için.

Eminim ki Jazz Eastern bir çok başka Osman İşmen projesinin ışığı olacaktır.

İlk kadın jazz piyanistimiz Nilüfer Ruacan Verdi ilk kaydını geştiğimiz aylarda piyasaya çıkardı. Albümle ilgili Suzan Somalı Sönmez'in Artı Haber Dergisinde çıkan röportajını yayınlıyoruz.

"Mânâ'yı Tüm kadınlara adıyorum!"

Suzan Somalı Sönmez

Türkiye'de jazz müziğinden bahsetmek söz konusu olduğunda akla gelen isimler bir elin parmaklarını geçmeyecek sayıdadır. Hele bu sanatçıların ürettikleri müzikleri bir albüm formatında görmek, adeta bir şans işidir. Popüler müziğin, başarılı veya başarısız tartışması yapmadan, sayısal anlamda son derece üretken olduğu günümüz Türkiyesinde özelikle jazz müziği ve türevleri, ne yazık ki belli bir dinleyici kitlesine ulaşabilmekte ve bu inanılmaz müzik, gelişimini kapalı kapılar ardında sürdürmek zorunda... Önder Focan, Tuna Ötenel, Hasan Cihat Örter, Kerem Görsev gibi sanatçılar albüm yapabilen şanslı isimler... İmer Demirer, Nüket Ruacan, Ayşe Gencer, Neşet Ruacan gibi yine son derece başarılı isimler ise henüz bir albüm çalışması yapmış değiller. Tabii, bu arada İlhan Erşahin, Aydın Esen, Arto Tunç gibi isimleri de unutmamak lazım. Yıllardır yurtdışında yaşamaları, onların Türkiye'deki meslektaşlarından çok daha şanslı olmalarını sağladı. Herbiri yurtdışında yaşayan ve ünü sınırlar ötesine taşan bu sanatçılarımız, albüm yapmak konusunda herhangi bir sıkıntı yaşamıyorlar.

Jazz müzisyenleri hem son derece zor yetişiyorlar, hem de bu müziğe gönül vermekle sıkıntı çekmeyi bir arada yaşıyorlar. Çünkü, müzik yapabilecekleri mekan sayısı sınırlı. Özellikle İstanbul'da düzenlenen uluslararası festivallerde onları pek sık göremiyoruz çünkü Hasan Cihat Örter'in deyimiyle "iki Amerikalıya satılıyorlar!"

Çoğumuz onları tanımıyoruz, isimlerini şöyle bir duyuyoruz. Çünkü, onlar medyatik de değiller. Çoğu zaman içe dönük ve saklı yaşayan jazzcılar, zaman zaman isimlerini duyurmayı da başarıyorlar tabii. İşte güzel bir örnek:

Türkiye'nin sayılı kadın jazz piyanistlerinden Nilüfer Ruacan Verdi... Jazzseverlerin yakından tanıdığı Ruacan Ailesi'nin jazz müziğe gönül vermiş yetenekli fertlerinden biri olan Nilüfer Ruacan Verdi, geçtiğimiz günlerde Ada Müzik etiketiyle piyasaya çıkan ilk albümüyle nihayet müzik marketlerdeki yerini aldı.

"Mana" adını taşıyan albümün en önemli özelliği akustik kaydedilmiş olması. Ada Plak'ta görüştüğümüz Nilüfer Ruacan Verdi, ilk albümünü tarif ederken "Post Bop" terimini kullanıyor. Tamamı enstrümantal 9 parçanın yeraldığı albümde ünlü jazz standardı "When I Fall In Love" ve Emin Fındıkoğlu bestesi "Music Reigns" haricinde tüm parçalar Ruacan imzasını taşıyor. Ruacan, albümün kaydı sırasında rahat davrandıklarını ve dilediklerini gibi çaldıklarını belirtiyor.

1956 İstanbul doğumlu olan sanatçı, genç yaşta piyano çalmaya başlamış. Lise yıllarından sonra Amerika'ya giderek New School'da Jack Reilly, daha sonra Berklee School Of Music'de Ray Santini ile çalışan ve yurtdışı performanslarının yanısıra çeşitli jazz kulüplerinde sürekli programlara çıkan Ruacan tüm bunların yanısıra Bilsak, Kuşadası, Yapı Kredi, Boğaziçi ve Akbank Jazz Festivalleri'ne de katılmış. Türkiye'de jazz müziğine yeteri kadar ilgi gösterilmediğini ancak bu tavrın pop müzik dışındaki bir çok müzik türü için de geçerli olduğunu belirten Ruacan; "Bir pop furyasıdır gidiyor. Ancak bu nereye kadar devam edecek. Sadece jazz müziği için konuşmuyorum, örneğin Türk Halk Müziğimizi ya da Klasik Türk Müziğini ele alırsak durumun içler acısı olduğunu rahatlıkla görebiliriz" diyor ve bu konuda şunları söylüyor: "Jazz müziği çok büyük bir talep görmüyor diyoruz. Hadi, bu müziğin çıktığı yer Amerika, normal. Peki ya kendi müziklerimiz. Eskiden Huri Sapan, Bedia Akartürk gibi çok özel seslere sahip türkücülerimiz vardı. Şimdilerde ise, genç kuşaktan benim de çok severek dinlediğim Kubat gibi, Şükriye Tutkun gibi isimler var. Ancak, o eski isimlere ne oldu. Neden sanatçıları bu kadar kolay tüketiyoruz. Nerede o Anadolu'yu karış karış dolaşıp, farklı yörelerin ezgilerini, sözlerini, ağızlarını biraraya getiren araştırmacı müzisyenler? Aynı şey Klasik Türk Müziği için de geçerli. Bugün yurtdışından gelen yabancı müzisyen arkadaşlarımıza, kendimize ait ne dinleteceğimizi şaşırıyoruz. Bugün bir takım sanatçıların Türk Sanat Müziği adıyla icra ettikleri müzik, bizim müziğimiz değil."

"Mana" albümünde ünlü jazz gitarist Neşet Ruacan, Amerikalı jazz müzisyenleri Jon Ormond (bas) ve Ariel Hoening'le (davul) çalışan Nilüfer Ruacan Verdi, jazz müzisyenlerinin medyatik olmaması ile ilgili sorumuza da şöyle cevap veriyor.

"Bizler, pop sanatçılarından çok farklıyız. Son derece içe dönük bir hayatımız vardır. Müzik yapabileceğimiz yer sayısı kısıtlı olduğu için, rahat yaşayamayız. Ve en önemlisi, bir jazz müzisyeni hiçbir zaman tamin olmaz. Bizler, hiçbir zaman "ne kadar güzel çaldım" diyemeyiz. İçimizde hep daha iyisini yapmak hissi vardır. Bugünün pop sanatçılarına o kadar imreniyorum ki!

İnsanların önüne ilk kez çıkıyorlar ve buna rağmen inanılmaz bir güvenle hareket ediyorlar. Tavırları, hareketleri tamamen planlı. Oysa, biz hiçbir zaman böyle olamıyoruz. Onlardaki güven, biz de olmuyor. Bizler medyatik değiliz. Basın bizimle ilgilenmeli ama biz bunu kimseden talep edemeyiz. Ben fotoğraf çektirmekten dahi hoşlanmıyorum. Hele piyano çalarken, konsantrasyonumu bozacak hiçbir dış etken olsun istemiyorum. Bu ilgi, belki de gerekli ama beni ve benim gibi bir çok arkadaşımı aynı zamanda utandırıyor da..."

Amacının, hep daha iyiye ulaşmak olduğunu belirten Nilüfer Ruacan Verdi sözlerini şöyle bitiriyor:

"Jazz, bir isyan müziğidir. Ve benim isyanım da Türkiye'deki kadınların yaşadıklarına... Türkiye'de ne denirse densin, kadınların hala son derece adaletsiz ve eşitsiz bir toplumda yaşadıklarına, ikinci sınıf görüldüklerine inanıyorum ve "Mana"yı onlara adıyorum. Müziğimle, bu isyanımı dile getirmeye çalışıyorum."

Gözlerini ve kulaklarını iyi açan festivaller yaşayacaklar...

Jyrki Kangas

Zuhal Focan

Bu yıl 33.sü düzenlenecek olan Finlandiya Pori Jazz Festivalinin yöneticisi olan **Jyrki Kangas** aynı zamanda **Avrupa Jazz Festivalleri Birliği**'nin de başkanıdır. Kendisi de bir müzisyen olan Kangas kontrabas çalmaktadır. Geçen yıl 1997 Pori Festivalinde kendisi ile yapmış olduğumuz söyleşiye, festivaller dönemi nedeniyle ancak yer verebiliyoruz.

Pori Jazz Festivalini nasıl başlattınız?

Bu festival fikrini ilk önce 10 kadar yakın arkadaşımızla oluşturduk. Kimimiz müzisyen kimimiz eleştirmen kimimiz de gazete editörüydük. İlk festivali 1965'de yapmayı düşündük. Fakat başaramadık ancak 1 yıl sonra gerçekleştirebildik. İlk festivali sadece **Kirjurinluoto** denilen küçük adada gerçekleştirdik. 10 grup, 2000 izleyici vardı. Yıllar geçtikçe hem katılan grup ve müzisyenlerin adedi hem de dinleyici sayısı çok arttı. Başlangıçta bunu bir hobi olarak düşünmüştük. Fakat 70'den sonra festival bizim ana işimiz oldu. Ayrıca bu yıl dinlediğiniz Jazzsix adlı grubun elemanları kurucular arasındaki müzisyenlerdendi.

Pori Jazz Festivalini başlattığınız zaman amaçlarınız nelerdi?

O yıllarda Finlandiya'da hiç jazz müziği olmadığı gibi bir tane bile jazz kulübü de yoktu. Bir büyük orkestra da bulamazdınız tabiki ama sadece dans müziği orkestraları vardı. Finlandiya'da yılda üç kez olan bir kilise bayramı vardır. Bunlardan bir tanesi de temmuz ortasına denk gelir. Bu bayramlar sırasında herhangi bir şekilde bir eğlence düzenlemek kanunlara aykırıydı. Festivali başlattığımız yıllarda festivalin bir eğlence değil kültür ve sanat etkinliği olduğunu öne sürerek organizasyon için gerekli izinleri aldık. Neyse ki bu kanun 1969'da değişti Eskiden yazları hiçbirşey olamazdı.

Festival nasıl gelişti?

1968'de büyük orkestralar festivalde yer almaya başladı. 1972'de 12000 kişilik büyük kitlelerin önünde konserler verilmeye başlandı daha önce sahneyi daha az sayıda dinleyicilere uygun yere kuruyorduk, (*nehir kenarına gibi*) fakat artık şimdiki yeriyle daha büyük sayıda dinleyicilere konser verebiliyoruz.

Festivale müzisyen olarak da katılıyorsunuz. Festivalinize ve diğer festivallere bir müzisyen olarak nasıl bir bakış açısıyla yaklaşıyorsunuz?

Müzisyen olduğum için insanların bana olan inancı daha fazla. Pazarlıklarda ve toplantılarda müzisyen olduğum için bana daha değişik davranıyorlar. Örneğin Amerika'daki büyük artist ajanlarıyla görüşmeler yaparken bu bir avantaj sağlıyor. Hem müzisyen hem de festival düzenleyicisi olduğum için ajansların karşısında daha yüksek bir pozisyonda duruyorum. Bu da benim isteklerimi kabul ettirmemde etkinliğimi arttırıyor. Dinleyici için de aşağı yukarı aynı şey geçerli. İnsanlar benim herhangi bir festival organizatörü olmadığımı biliyorlar. Aslında ben Avrupa Jazz Festivalleri Birliği

üyesi festivallerin içinde tek müzisyen olan organizatörüm. Müzisyen olmam eleştirmenlere karşı da bana belli bir güç veriyor. Onlara yazdıklarının doğru veya yanlış olduğunu rahatça söyleyebilirim. Onlar bildiklerini yazarlar ama ben de onların yüzüne karşı gerçeğin tam tersi olduğunu söyleyebilirim.

Festivalinize katılan müzisyenleri nasıl seçiyorsunuz?

Katılacak müzisyenleri, işbirliği içinde olduğumuz diğer festival yöneticileri ile yaptığımız toplantılarla ve ajanslardan gelen tekliflerin değerlendirilmesiyle belirleriz. Ayrıca kimsenin bilmediği yeni müzisyenleri seçip onlara festivalde yer vermeyi de özellikle tercih ediyorum. Festivalde 100 gruba yer veriyorsak en az 2000 tanesi ile konuşuyoruz. Fikirler bir yıl içinde defalarca değişiyor.

Finans kaynaklarınız neler, merkezi ve yerel yönetimlerden yardım alıyor musunuz?

Aşağıdaki tablo Fin Markkası olarak festivalin yaklaşık bütçesini vermekte. Çok büyük paraların dönmesine rağmen çok az bir kar marjı ile çalışıyoruz. Fakat bu da amacımıza ulaşmamızı rahatlıkla sağlıyor.

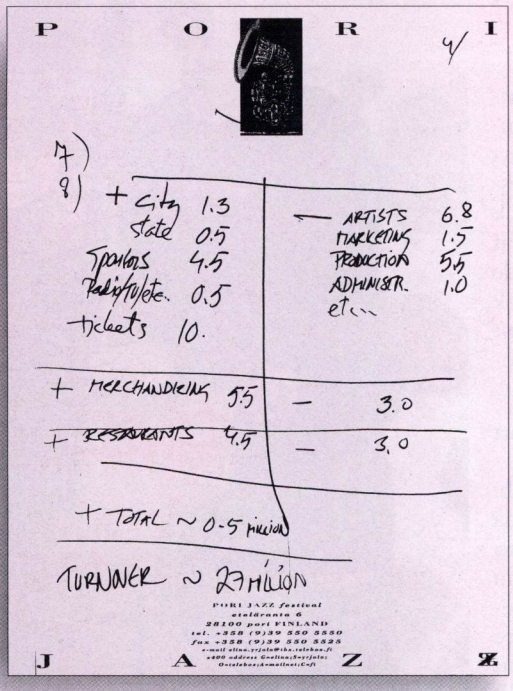

Yerel Yönetim	1.3	
Sanatçılar	6.8	
Merkezi Yönetim	0.5	
Pazarlama	1.5	
Sponsorlar	4.5	
Prodüsiyon	5.5	
Yayın Hakları Radyo/TV/vs	0.5	
Yönetim Giderleri	1.0	
Bilet Satış	10	
v.s.		
Hediyelik eşya	5.5	3.0
Restoranlar	4.5	3.0
Total	0.5 Milyon Fin Markkası	
Dönen Para	27 Milyon Fin Markkası	

Gerek sanat gerekse mali yönden Pori Jazz Festivali'nin amaçlarına ulaştığını düşünüyor musunuz?

Aslında daha büyük isimlere yer vermeyi isterdim fakat yine de katılan dinleyici sayısının bundan daha fazla olacağını düşünmüyorum. Çok büyük şovlar iyi para getiriyor ama bu iyi jazz anlamına gelmiyor ben festivalde bir yandan büyük şovlarla parasal sorunlarımızı aşarken özellikle az izleyicili sahnelerde ise olabildiğince iyi jazz'ın çalınmasına önem veriyorum. Örneğin bu sene Joanne Brackeen konserleri çok hoş oldu. Genellikle az dinleyicili sahnelerde nefis müzik çaldılar.

Pori Jaz Festivali Finlandiya'daki diğer festival ve organizasyonları da destekliyor mu?

Evet. Pori'de bir yerel tiyatro var. Çoğunlukla müzikaller sahneleniyor. Yerel tiyatronun müzisyenlerini Pori Jazz Festivali finanse ediyor. Ayrıca Doğu Finlandiya'da bir takım küçük jazz festivalleri var. Onlara da yardım sağlanıyor örneğin bu festivallere James Moody'yi biz getirdik. Sponsorlar gibi belli bir amaç doğrultusunda değil tamamen sanat ve kültür adına hiçbir beklenti olmadan küçük festivallere yardım ediyoruz.

Avrupa Jazz Festivalleri Birliği Başkanızsınız. Bu festivallerin ortak bir politikası var mı? Bu festivaller bir diğerini etkiliyor mu?

Evet. Özellikle bilgi alış verişi konusunda son derece yardımlaşma var. Fakat genelde güneydeki festivalllerle kuzeydekiler arasında gizli bir rekabet var. Örneğin bu sene biz de Legents 97'yi istedik ama güney festivalleri kaptı, biz de Brian Setzer'i kaptık. Festivaller Birliği toplantılarında dikkat ettiğimiz bir konu herkesin bir bilgi getirmesinin sağlanmasıdır.

Jazz Festivallerinin yerel jazz müzisyenlerine ve genç potansiyel jazz'cılara etkilerinin asıl olduğunu düşünüyorsunuz?

Çok büyük konserler düzenleyebilirsiniz. Bu konserler için 5 milyon Fin Markı harcar 10 milyon da gelir elde edersiniz. Net karınız 5 milyon Fin Markıdır. Ama bence bu gerçek bir jazz festivali değildir. Bence genç müzisyenler ve yerel müzisyenlerin yer aldığı küçük kulüp ve konser salonu etkinlikleri de olmalı. Buralarda olabildiğince yoğun jazz müziği yapılmalıdır. Belki bu etkinliklerden yeteri kadar para kazanılmaz ama bir jazz festivalinin tek amacı para kazanmak olmamalıdır. Onun için benim festival anlayışım iyi gelir getiren büyük sahne şovları ve iyi müzik hedeflenen küçük sahne etkinlikleriyle toplam bilançoda yaşayabilecek kadar kar sağlayarak gerçekleştirmektir.

Jazz festivallerinin geleceği için neler düşünüyorsunuz?

Gözlerini ve kulaklarını tam açan festivaller yaşayacaklardır. Jazz festivalleri her yıl aynı olmamalıdır. Belki ana yaklaşım aynı olabilir yollar benzer olabilir ama her yıl değişik birşey bulmak gerekir. Sadece büyük pop konserleri olan fakat hiç jam-session'ı olmayan bir jazz festivali ise kesinlikle düşünülecek birşey değildir.

Jazz Festivalleri genelde küçük şehirlerde düzenlenmektedir. İstanbul gibi büyük şehirlerde uzun süre yaşaması çok zor. Çünkü küçük şehirlerde festival şehrin yaşamını etkiliyor, ticari ve kültürel alanda katkılar sağlıyor. Büyük şehir yaşamını etkileyen benim bildiğim en önemli organizasyon Boston Maratonudur.

Verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederiz.

Fred Anderson: AACM'nin gizli kahramanı...

Zeynep Çiftçi Ün

Geçtiğimiz 22 Mart günü Fred Anderson atmış dokuz yaşını doldurdu; o hala jazz dünyasının neredeyse "isimsiz" müzisyenlerinden biri. Gerçi son yıllarda gerçekleştirdiği yapıtları, eleştirmenlerin yılsonu listelerinde düzenli olarak yer aldı, jazz dergileri ona sayfalarını açtı ama sözkonusu albümlerin hep küçük bağımsız şirketlerden yayınlandığını, dergilerin az sayıda jazz severe ulaştığını, Anderson'un az sayıda konser ve festivale katıldığını, çıkmış olduğu turne sayısının da pek fazla olmadığını göz önüne getirdiğimizde bu yetkin tenor saksofoncunun bir yeraltı kahramanı kimliğini taşımayı sürdürdüğünü kesinleyebiliriz.

Oysa atmışlı yılların ortalarına doğru yenilikçi müzikçilerin kendilerine daha verimli bir ortam yaratmak amacıyla kurdukları ve üyeleri (Muhal Richard Abrams, Anthony Braxton, Henry Threadgill, Lester Bowie, Roscoe Mitchell, Joseph Jarman, Kalaparusha Maurice McIntyre, vd..) günümüz jazz'ının en seçkin örnekleri arasında sayılan A.A.C.M. (Association for the Advancement of Creative Musicians) adlı yapılanmanın temelini 1964'de Abrams ile birlikte atmış, üstelik kuruluşun ilk etkinliği olan dinletide topluluğuyla birlikte çalmıştı Anderson.

"Müzisyen arkadaşlarımızla oturup konuşmuştuk. Kar amaçlı bir kuruluş olmayacaktı bizimki. Muhal'ın o sırada Experimental Band'ı vardı, galiba Roscoe da bu topluluktaydı. Ben Evanston'da oturduğum için katılamıyordum onlara. Benim kendi topluluğum, dörtlüm vardı. Düşüncemiz müziğe farklı bir biçimde yaklaşmak, kendi müziğimizi üretmekti. Jam session'larda aynı parçaları çalıp durmaktan usanmıştık hepimiz."

Monroe, Louisiana doğumlu saksofoncu beş ile dokuz yaşları arasında evde duran piyanoyu tıngırdatarak tanışmıştı müzik ile. On yaşına bastığında babası evi terketmiş, küçük Fred annesiyle birlikte kuzeye taşınmıştı. Chicago eyaletinin kuzey sınırında sakin ve sessiz varoş Evanston'du yerleştikleri yer. Bu kez evde piyano yoktu ama teyzesinin oğluna almış olduğu ve oğlanın nedense hiç ilgi duymadığı alto saksofon ortalıktaydı hep. Anderson ufak tefek işlerde çalışıp para biriktirdi ve 45 dolara ilk saksofonunu aldı; tek çocuk olmanın getirdiği yalnızlığın da etkisiyle en yakın arkadaşı oldu bu enstrüman. Ama İkinci Dünya Savaşı'nın bitimine kadar yeni müzikçilerin yaptıklarını işitemeyecekti. 1945-46'da Billie's bounce ve Now's the Time ile dinlediği Charlie Parker yaşamını değiştirecek, o zamanki kahramanları Lester Young ve Gene Ammons'un yanında, anlayışında bir açılım yaratacaktı.

"Lester de, Jug da sevdiğim müzisyenlerdi. Ama daha çok Jug'u dinlerdim, çünkü tonunu muhteşem bulurdum. Kendine özgü bir duyguyla çalan bir saksofoncuydu. Jug sık sık Evanston'a gelir, Sonny Stitt ile karşılıklı çalardı".

Anderson Parker'dan çok etkilense de izlemeyecekti onu. Hep kendisi olmaya çalışacaktı çünkü. Hep tek başınaydı. İlk yapmak istediği şey hiç kimseye öykünmeden çalmaya çalışmaktı. Çevresindeki arkadaşları başka müzisyenlerin plaklarını dinleyip, nota nota aynı soloları çalmaya çabalarken, o kendine özgü düşünceler yaratmayı, kendi sesini bulmayı amaç edinmişti.

Sony Music

ÖZEL FİYAT
SPECIAL PRICE

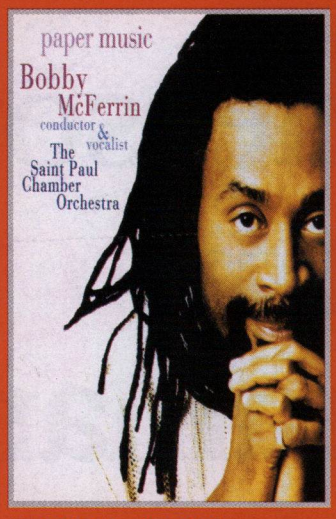

BOBBY McFERRIN
Paper Music

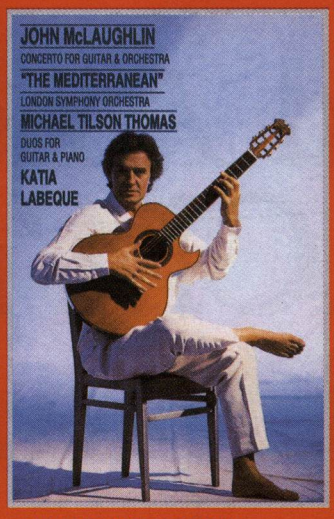

JOHN McLAUGHLIN
The Mediterranean

JOHN WILLIAMS
The Baroque Album

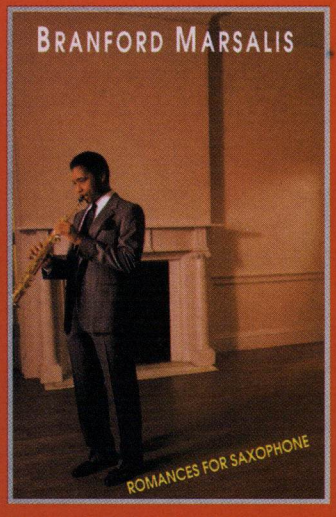

BRANFORD MARSALIS
Romances For Saxophone

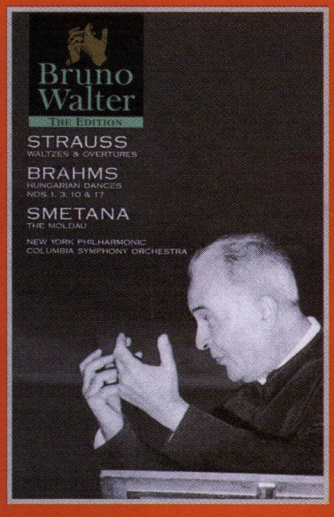

BRUNO WALTER
Strauss • Brahms • Smetana

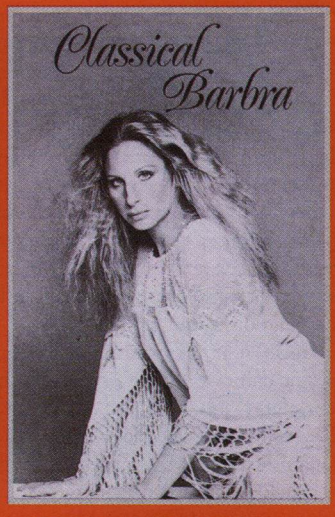

BARBRA STREISAND
Classical Barbra

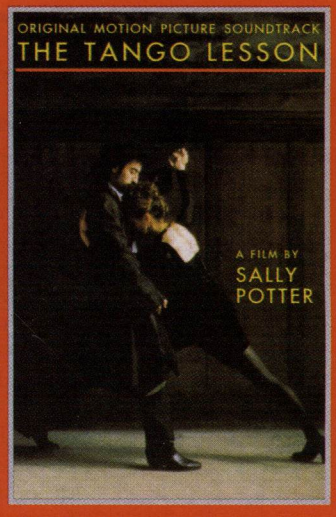

THE TANGO LESSON
Original Motion Picture Soundtrack

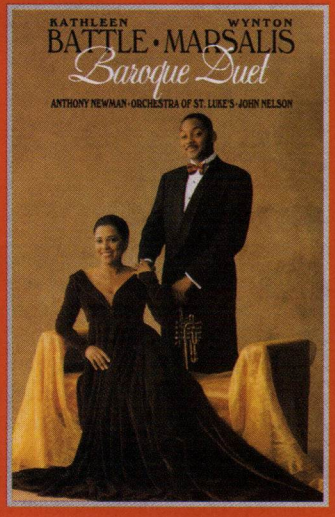

K. BATTLE • W. MARSALIS
Baroque Duet

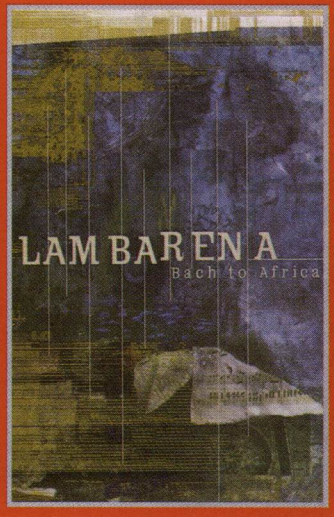

LAMBARENA
Bach To Africa

RAVEL
BOLERO

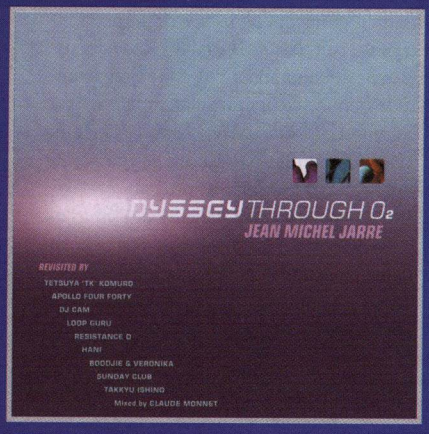

JEAN MICHEL JARRE
Odyssey Through O2

GERRY MULLIGAN
This Is Jazz

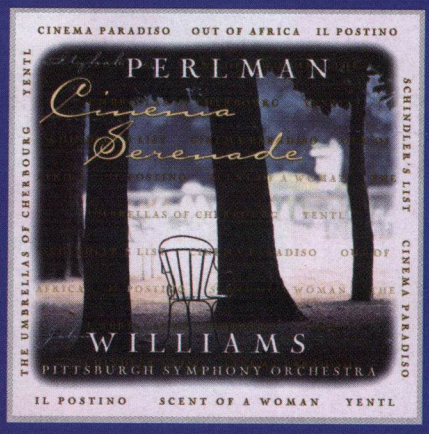

IZTHAK PERLMAN - JOHN WILLIAMS
Cinema Serenade

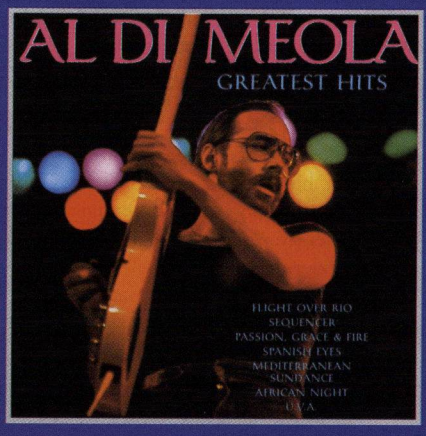

AL DI MEOLA
Greatest Hits

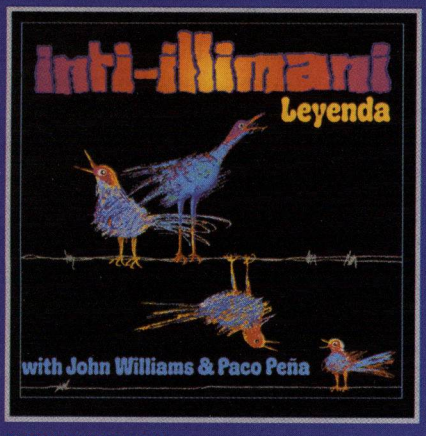

INTI-ILLIMANI
Leyenda

JOBIM
Antonio Brasileiro

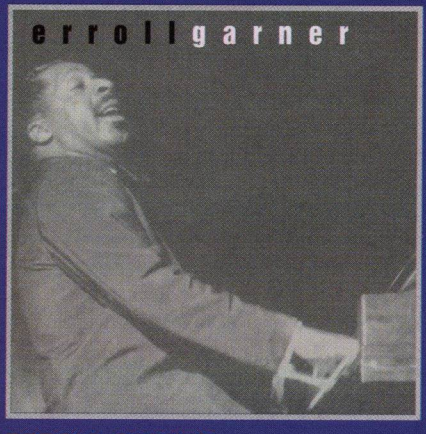

ERROLL GARNER
This Is Jazz

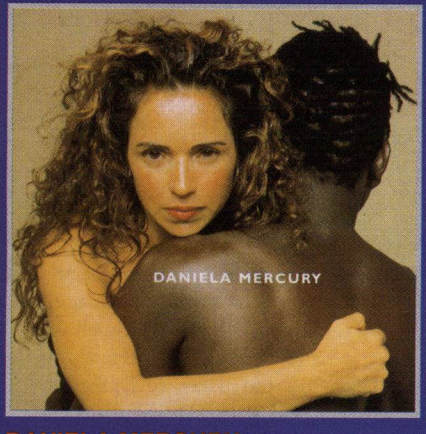

DANIELA MERCURY
Feijão Com Arroz

KATHLEEN BATTLE
Grace

FRANK SINATRA
16 Most Requested Songs

Sony Music

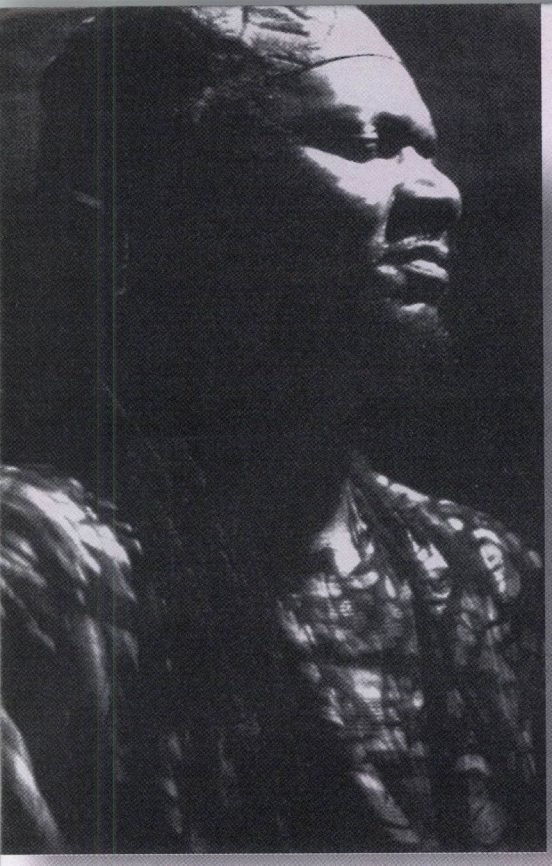

"İlk olarak gamlar ve alıştırmalarla başladım. Bir parça duyduğumda, ya da bir nota gördüğümde, Bak bu, şu gamdan yola çıkılarak yapılmış, şu düşünce de şu gamdan yararlanarak oluşturulmuş diyordum. Onlar yapmışsa ben de yapabilirim, benim bir eksiğim yok, herşeyden önce müzik diline bütünüyle hakim olmam gerek diyordum. Belki dinlediğim şeyler, küçük tümceler, bazı numaralardan bilinçaltında etkilenmiş olabilirim ama beni asıl yönlendiren şey belli bir zamanda, belli bir yerde sahip olduğum duyumsama biçimimdir".

"Kendimce çalmaya başladım; alışılmış teknikler uygulamadığımı gören arkadaşlarım alay ettiler benimle. Çoğu anlamadı beni. Ne yapıyor, ne yaptığını sanıyor, diyorlardı kendi aralarında. Çünkü lick'lerdi hepsinin çaldığı. Ben bunları çalmadığım için dışlanıyordum. Yine de hiç sıkmadım canımı. Kırıldım kırılmasına ama müziği bırakmayı bir an bile düşünmedim. Alıştırmaları ve gamları çalarken neler olup bittiğini duyuyordum, anlıyordum ama onlar anlamıyordu. Tüm yapmam gereken ritmi tutturmak, ritmi sürdürmekti. Üzerinde en çok durduğum, en zorlu çalışma tümceleme konusunda olmuştu. Dört ölçülük ve sekiz ölçülük tümceleri anlamak, bunların duygusunu kavramaktan sözediyorum. Sonra tümcelerimi uzatmaya başladım, dört yerine beş, altı, yedi ya da dokuz ölçü çalıyordum. Bunun size şu yararı oluyor, her an müziğin neresindesiniz, ayrımında oluyorsunuz hep bunun. Bir kesiklik olmuyor, akıcılık hep sürüyor böylece".

"Beni yüreklendiren tek kişi Von Freeman'dı. İnsanlara hep olumlu yaklaşan biriydi Von. Tuttuğun yolda yürümeyi sürdür, derdi hep bana. Sonra bir gün Ornette Coleman'ı dinledim ve yeryüzünde yalnız olmadığımı hissettim. Çok doğal buldum Ornette'in çalışını. Bird'e çok yakındı bence".

Anderson ve yenilikçi müzikçiler, Muhal, Jodie Christian, Phil Cohran işte bu yıllarda kurmuşlardı AACM'yi. Trompetçi Billy Brimfield, saksofoncu Joseph Jarman, erken yaşta ölen yetenekli bascı Charles Clark, piyanist Christopher Gaddy, saksofoncu Wallace McMillan, saksofon ve klarinetçi Douglas Ewart, tromboncu George Lewis, bascı Mchaka Uba ve Brian Smith gibi yetenekli müzisyenler işte bu etkinlikler içinde Anderson'un çalıştığı, gelişimlerine yardımcı olup, ışık tuttuğu müzikçilerdi.

Fred Anderson'un kendi gelişimi, müzisyen kimliğini bulması ise başka müzisyenlerin deneyimlerine benzemiyordu hiç. Ellili yılların başında evlenmiş, oldukça genç yaşlarda üç çocuk sahibi olmuştu. Para kazanması zorunluydu bu koşullarda. Farklı çalışıyla para kazanamayacağını bildiği için günboyu uğraşacağı müzikdışı işler bulmuştu. Garsonluk yapmış, bir ara binalara halı döşeyerek bakmıştı ailesine. Özellikle bahşişlerin katkısı büyük oluyordu kazancına. Bu yıllarda AACM kökenli meslektaşları daha iyi çalışma olanakları sunan New York'a yerleşmeyi yeğlerken o biraz da aile yaşamının zorlamasıyla Chicago'da kalmıştı.

Çocuklarını büyüttükten sonra, yetmişli yılların ortalarında, biriktirdiği paralarla Chicago'nun kuzeyinde Birdhouse adını verdiği jazz barı açtı. Amacı tiyatro, dans, müzik gibi farklı sanat etkinliklerinin sürdürüldüğü, kafe ya da bar görünümünü taşıyan bir mekana sahip olmak ve burada dilediğince çalmaktı. Ama alkol satış belgesinin bile alınmadığı bara polis kuşkuyla yaklaştı, bu nedenle kısa bir süre sonra Birdhouse kapandı.

"Kendi yaptıklarım doğrudur demiyorum. Yalnızca yapmam gerekeni yapıyorum ben. Yaşam beni belli şeylere zorluyor; ayakta kalabilmek için bunları yapıyorum. Yemek, içmek, kiramı ödemek, aileme destek olmak, her ay sonunda bütçemi doğrultmak zorundayım yaşadığım bu ülkede".

"Bu zorunluklar beni günde yirmi dört saat müzik düşünmekten alıkoyuyor. Kimi kez başka şeyler kaplıyor düşüncemi. Evde müzik dinlemediğim zamanlar oluyor. Ama bu anlarda bile, biliçdışımda da olsa müzikle doluyum.

Radyoyu açmak içimden gelmiyor hiç, ucuz rock toplulukları, değersiz bir yığın şey ortalığa yayılıyor. Beni bunalıma sokacak şeyler duymak istemiyorum hiç. Beynimi yıkamalarına izin vermiyorum".

Anderson ikinci kez bar açma girişimini, bu kez bir engelle karşılaşmadan Velvet Lounge ile gerçekleştirdi. İşlettiği bu kulüpte tenor saksofonunu sürekli çalıyor; öte yandan onu müşterilere hizmet ederken bulmak da olası Velvet Lounge'da.

"İlk çalmaya başladığımda şöyle demiştim kendime: Günün birinde jazz tarihleri sözedecek benden. Daha ilk adımlarımda demiştim bunu. Önemli olan günün sevilen parçalarını çalmak değil, kendi düşüncelerimi ifade etmekti saksofonumla. Notalar vardı önümde, gamlar vardı. Bunlara yoğunlaştım ben de. Çok uzun zaman yalnız gamlarla uğraştım, her şeyin başı bunlardı çünkü. Çok sıkı çalıştım. Aynı şeyleri hiç bıkmadan yineledim durdum. Çalgım kişiliğimin bir uzantısıydı, yaşadığım her şey enstrümanımdan müziğe dökebilmeliydi. Yaşamım ayrı yerde, müziğim ayrı yerde varolamazdı, ikisi bir bütündü. Velvet Lounge'u açtığımdan bu yana çok farklı deneyimler yaşadım, çok şey öğrendim".

"Yaşamda müziğimize de yansıyan pek çok duygusal deneyim yaşarız. Martin Luther King'in öldürüldüğü günü çok iyi anımsıyorum. Saksofonumu almış, bodruma inmiş ve çalmıştım yalnızca. Üzüntümü böyle ifade etmiştim. .... Bir keresinde de Kuzey yakasında tanımış olduğum bir genç kız beni ve arkadaşlarımı evine davet etmişti, biz de onun doğumgünü partisinde çalmıştık. Sonra kız canına kıydı, ben de Ballad for Rita adlı bestemi bu deneyimin ardından yazdım. Bestelerimden biri de Bernice adını taşır, ilk karımdır o".

"Günümüzde tutuculuğun baskın olduğunu gözlemliyorum. Dünün köktencileri değiştiriyorlar duruşlarını, pes ediyorlar. Söylediğim özellikle ABD için geçerli. Köktenci önderler değişip uslanınca, onları izleyenler de duruluyor. Ben yeni bir şeyler olmalı, devindirici güçler ortaya çıkmalı diyorum. Bebop'un doğuşu gibi bir şeyler yani. Bebop köktenci, her şeyi sarsan bir devrimdi kırklı yıllarda".

Fred Anderson yetmişlen ortalarından sonra Hank 'Hamid' Drake ile çalışmaya başladı. Bu verimli birliktelik günümüze kadar da sürdü.

"Hank oğlum ile aşağı yukarı aynı yaşlarda, aralarında altı yaş var. Evanston'a geldiğinde evimde kalmıştı. En büyük oğlum da, onun gibi davul çalıyordu. Hank'ı 72'de bir rock topluluğuyla çalarken görmüş çok beğenmiştim. Sonra o istediği için birlikte çalmağa başladık. Benimle en iyi anlaşan davulcu olduğunu söyleyebilirim onun".

Çok az sayıda albüm yaptı Anderson. 1964'de Joseph Jarman'ın adına yayınlanan Song For ve As If Were The Light adlı albümleri Delmark'dan, 1977'de Avusturyalı piyanist Dieter Glawishnig'in topluluğu Neghbours ile gerçekleştirdiği Accents EMI'den, 1978 Moers Festivali'nde canlı kaydedilen Another Place Moers'dan, Dark Day başlıklı Chicago Çağdaş Sanatlar Müzesi konseri Avusturya şirketi Message'dan piyasaya sürüldü. 1979 yılındaysa yapımcı Chuck Nessa tenor saksofoncunun o güne kadar yaptığı en başarılı çalışması olarak nitelendirdiği The Missing Link adlı plağı çıkardı. Drake Anderson birlikteliğinin ilk ürünüydü bu.

Doksanlı yılların başından bu yana gittikçe yükseliyor Anderson'un çizgisi. The Missing Link'in cd olarak yeni baskısının yapılmasının yanında, raflarda tozlanan bantı, Vintage Duets başlığıyla (Steve Mc Call ile canlı 1980 Ocak kayıtı) Chicagolu bağımsız Okka'dan ulaştı dinleyiciye. Anderson da artık maddi anlamda daha güçlü olduğu için iyice ağırlık verdi müziğe. Marilyn Crispell ve Drake ile Destiny (Okka), bascı Harrison Bankhead, piyanist Jim Baker ve Drake ile Birdhouse (Okka), davulcu Afifi Phillard ve bascı Tatsu Aoki ile Chicago Chamber Music (Southport), saksofon ve klarinetçi Ken Vandermark, bascı Kent Kessler ve Drake ile F.Anderson/KDV Trio albümlerinde doruklarda dolaştı hep.

Jazz dünyasının isimsiz kahramanlarından biri olarak kalmayı yeğler kuşkusuz Anderson, ama yetmişinden sonra şöhreti yakalaması da uzak gelmiyor bize...Kimbilir, neden olmasın?

Medeski, Martin & Wood

Funda Önkol

New York City (N.Y.C.) downtown jazz çevresinde doğan, metropoliten eğilimleri global duyarlılıklarla kaynaştıran Medeski, Martin & Wood bir jazz üçlüsünden çok bir rock topluluğuna benziyor. Genellikle kafelerde ve rock kulüplerinde konser veriyorlar. Turneye çıktıklarında topluca bir kamp arabasında yatıp kalkıyorlar. Turnelerin dışınnda da komünal hayat yaşıyorlar (bu açıdan onları Grateful Dead'e benzetenler dahi var).

Kısa geçmişine karşın kült statüsü kazanmış bulunan üçlünün müziği jazz kategorisinin sınırlarını aşıyor. Soul, funk, hip-hop gibi siyah müziğin bellibaşlı popüler formlarını içeriyor. Doğu Avrupa folk müziğine değin uzanıyor.

MM&W jazz estetiğini sıradanlaştıran genç kuşaklara ulaştıran bir topluluk. Müzikleri yalın, ama aynı zamanda derinlikli. Onların pop müziği öğelerini entellektüel bir yaklaşımla ele alıp değerlendirdiklerini de söyleyebiliriz. Bu müzikte Sun Ra'nın kozmik yolculuklarını, Miles Davis'in 1970'lerde rock ile flört ettiği dönemin, dans pistleri için yapılan pop'un, Booker T&MC's tarzı melodik funk'ın, Sly and The Family Stone'un etkileri duyuluyor. Bu müzikte Charles Mingus'un sofistikasyonu, John Zorn'un deneyciliği, John Lurie'nin akıcılığı var. Bu müzik aynı zamanda Nina Rota'nın Fellini filmleri için yapmış olduğu müziği çağrıştırıyor, New Orleans geçit törenlerini müziğini anımsatıyor. Ve belki de en önemlisi, MM&W üçlüsünün müziği günümüz jazz'ında muhafazakar bir eğilimin ifadesi olan bebop canlanmasına karşı gerçek bir alternatif oluşturuyor.

MM&W'un ses yapısında piyano'nun yerini org ve kimi zaman elektrikli piyanonun alması onları rock topluluğu tanımına yakınlaştırıyor. Beri yandan, akustik basda ısrar etmeleri de jazz ile olan köklü bağlarını ortaya koyuyor.

MM&W üçlüsünün müziklerinde doğaçlama önemli bir yer tutuyor. Ancak belirli ölçüdeki bir disiplinle de dengeleniyor. Bu nedenle, albümlerindeki parçalar için 'kendiliğinden kompozisyon' nitelemesine başvuruyorlar. John Medeski'nin Hammond orgu melodiyi yapılandırıyor, fakat zaman zaman vurmalı çalgıların alanına girerek ritm de oluşturuyor. Billy Martin funk davuluyla Afrika ve New Orleans arasında köprü kuruyor. İrili ufaklı onlarca inek arasında çanından çıkardığı seslerle müziğe mizah da katıyor. Chris Wood ise keyifli akustik basıyla üçlünün ses yapısını adamakıllı renklendiriyor.

Üçlü org ve elektrikli piyanoda John Medeski, akustik basda Chris Wood ve davulda Billy Martin'den oluşuyor.

Florida'da büyüyen ve müzik öğrenimine genç yaşta burada başlayan John Medeski, daha henüz yeniyetmelik yıllarında Jaco Pastorius ve Mark Murphy ile çalıştı. Formel müzik öğreniminin yanısıra Dewey Redman, Billy Higgins, Alan Dawson gibi jazz'cıların yanındaki çıraklık yıllarında da kendini geliştirme olanağı buldu. Ayrıca, New England'lı efsanevi blues'cu Jellybelly'den pekçok şey öğrendi, özellikle de B3 orgunun potansiyelini onun sayesinde keşfetti. 1991'de N.Y.C'ye yerleşerek John Lurie, John Zorn, Oren Bloedow'un da aralarında bulunduğu downtown müzisyenleriyle çalışmalar yaptı. Gitarcı David Fivezynski ile ortaklaşa gerçekleştirdiği ve 1994'de yayımlanan 'avant rock-jazz' türündeki Lunar Crush albümü Village Voice dergisince 'Yılın En İyi Albümleri' arasında sayıldı.

Colarado doğumlu Chris Wood, Denver'da çok genç yaşta profesyonel olarak çalışmaya başladı. New England Konservatuarında Dave Holland, Geri Allen ve Bob Moses'dan dersler aldı. Aynı dönemde George Russel'ın, Steve Kohn'un, Randy Weston'un topluluklarında çaldı. 1990'ların başında N.Y.C'ye yerleşti ve burada pekçok downtown jazz'cısıyla çalışmalar yaptı; Marc Ribot, Ned Rothenburg, John Zorn, Elliot Sharp, Samm Bennet bunlardan bazıları, Chris Wood, bugün MM&W'un yanısıra Marc Ribot'un Shrek adlı topluluğunda bas çalıyor.

Billy Martin, N.Y.C Opera Orkestrasında violonist olan babasının da etkisiyle müziğe çocukluğundan itibaren büyük ilgi duymuş; Joe Marcello, Michael Carvin gibi davulculardan ve Latin perküsyon ustası Frankie Malabe'den özel dersler almış. 1980'lerin başında ilgisi Karayip, Latin ve Afrika ritmlerinde yoğunlaşmış. N.Y.C.'deki Brezilya'lı müzisyenlerle çalışmaya başlaması, Bob Moses'ın albümlerine katkıda bulunması, Chuck Mangione'nun topluluğuna katılması da aynı döneme rastlıyor.

1988 yılında Mangione'nun topluluğundan ayrıldıktan sonra Brooklyn'e yerleşen Martin, kısa sürede downtown jazz çevrelerinde popülerlik kazandı. Samm Bennet's Chunk, Ned Rothenberg Double Band ve John Lurie's Lounge Lizards topluluklarında çalıştı. Halen, MM&W'un yanısıra John Zorn'un Masada ve yine John Lurie (aslında bir üçlü olan) National Orchestra topluluklarında da davul çalıyor. Bu sonuncu topluluk Blue In The Face filminde görünüyor.

1992 yılında yayımlanan ilk albümleri Notes From The Underground'da 1970'lerin füzyonunu yeniden keşfeden üçlü bazı Duke Ellington, Wayne Shorter temalarını da yenileştiriyordu.

İkinci albümleri It's Jungle In Here, 1993'de Gramavision etiketiyle yayımlandı. Onlara, dört kişilik bir nefesli çalgılar topluluğunun ve gitarcı Marc Ribot'un da eşlik ettiği bu albümde bazı Thelomonius Monk, John Coltrane ve Bob Marley cover'larına yer vermişlerdi.

Üçüncü albümleri Friday Afternoon In The Universe'de dinleyenin düşlere dalmasını pekala sağlayabilecek bir müzik yarattılar. Dalga dalga gelen org ve elektrikli piyano, yumuşak jungle davulları ve en az onlar kadar sakin akustik bas.

Shack-Man albümlerini egzotik, tropikal bir coğrafyanın, Hawai'nin yüreğinde, elektriği bile olmayan, bu tür gereksinimlerin alternatif enerji kaynaklarıyla karşılandığı Shack (Kulübe) adlı stüdyoda kaydettiler. Shack'in bulunduğu çevre aynı zamanda 'Sineklerin Efendisi'ndeki atmosferi de çağrıştırıyormuş.

Shack-Man albümünde on yeni komposizyon, bir de 'Is There Anybody Here That Love My Jesus' adlı geleneksel parçanın yenileştirilmiş versiyonu da yer alıyor.

Geçen yıl MM&W'un bazı parçalarının remixlerinde oluşan ve Bubblehouse başlığını taşıyan bir EP yayımlandı. Bu ilginç mini-albümde üçlünün 'Bubblehouse', 'Dracula', 'Spy Kiss' ve 'Macho' adlı parçaları N.Y. Illbient akımının önde gelen DJ'lerince (örneğin , DJ Olive, Loop) remix edilmişti. 'Dracula Remix'de ayrıca John Zorn da alto saksofon çalıyordu.

Oren Bloedow'un bu yıl şubat ayında yayımlanan The Luckiest Boy In The World albümünde ise, bu Lounge Lizards eski üyesine eşlik ediyorlardı. Bloedow'un bezgin bohem persona'sı ile MM&W'un içedönük jazz'ı tam olarak örtüşüyordu.

İstanbullu müzikseverler hiçbir kategoriye sığmayan, sınırları aşan ve yeni alanlara açılan MM&W üçlüsünü bu yılki İstanbul Festivali'nde dinleme olanağı bulacaklar. Bu nitelikli topluluğun festivalin 'highlight'ı olacağını rahatlıkla söyleyebiliriz.

the best of "music"

Akai
Roland
Korg
YAMAHA

Türkiye distribution
toptan ve perakende
bizden temin ediniz

Tel: 0049-711-22 61471
Fax: 0049-711-22 68 350
Kronprinzstr.6
70173 Stuttgart Germany

MUSIC SHOP
MOLU
Music Shop Molu GmbH

İsmet Sıral

1987 Ekiminde kaybettiğimiz tenor, soprano saksofon ve flütist İsmet Sıral'ı çok yakın iki davulcu dostundan Murat Verdi ve Nihat Sönmezer'in yazı ve röportajlarıyla anıyoruz.

Murat Verdi

İsveç 1963
İsmet Sıral, Ayhan Yünkuş, Metin Ersoy, Turhan Eteke, Ayten Alpman, Günnur Perin

İsmet Sıral'ı ilk defa 1978'de New York'da öğrenci iken tanıdım. O sıralarda ben enstrüman çalmayı ikinci plana itmiş daha çok teorik çalışmalar yapıyordum NYU'da, ama yeniden grup anlayışına dönmek, bunu enstrümantalist olarak paylaşmak istiyordum. İşte bu dönemde İsmet Sıral ile başlayan müzikal beraberliğimiz beni bu yönde çok motive etti. Zira kendisinin çok ender görülebilecek hassasiyetleri mevcuttu. Müziği müzik yapan şeyi çok iyi biliyordu. Ne tür çalışmalarla müzik yapmaya yaklaşılabileceği hakkında hem pratik ve isabetli sonuca götüren yöntemler geliştirmişti. Tenor ve soprano saksofon, flüt ve ney çalıyordu. Mevlevi felsefesini benimsemişti. Bizim de ortak konumuz bu felsefeler ve onlarla içiçe olarak müzik ve onu meydana getiren ögeler. Çok fazla konuşan müzisyenler veya yanlız bir tarz veya stil benimsemiş olan, diğerlerini dışlayan müzisyenlerden pek hoşlanmazdı. "Konuşmak bir yere kadar, o yerden sonra karar vereceksin, ya çalacaksın ya konuşacaksın" derdi birçok müzisyene. Her türlü müziğin içindeki potansiyeli, hayatiyeti veya uyuşukluğu sezinlerdi. Müzikte en ağır, yavaş ve pianissimo bölümlerde bile diriliğin hem ton ve ritmik vuruşlar açısından önemine işaret ederdi.

İstediği müzikal ortama adapte olmakta hiç zorlanmazdı çünkü esas amacı müzikle konuşmak ve sohbet etmekti. Çerçevesi belli bir halk müziği parçası İsmet'in katılımı ile "avant-garde bir suite" haline gelebilirdi ve bu dengelerden herkes birşey öğrenirdi yeter ki o anın içindeki uyanıklığı ve diriliği kaybetmesin. Uyuyanlar da nerede ne zaman uyuduklarının bilincine varırdı çoğu zaman müziğin içinde. İşte bu ve bunun dışında birçok haslete sahip olan İsmet Sıral ile 78-80 seneleri arasında birçok müzisyenle beraber çaldık. İsmet'i daha önce İstanbul'da tanımıyordum, yalnız ismen senelerin meşhur İsmet Sıral Orkestrası'nı biliyordum ama herhalde hayatının en mutlu ve memnun dönemlerinden biri bu üç sene içinde Woodstock'daki "Creative Music Studio"da geçirdiği zaman diye düşünüyorum. Bana göre İsmet Sıral müzik için yaşıyordu, her yere mutlaka bir enstümanını beraber götürüyordu ve CMS'de tam buna göre bir yerdi. Akademik uzun eğitimlerde oluşabilen ne kadar sıkışıklık ve önyargı varsa, burası onun tam zıttı olarak beraber çalmaya, her an yeni şeyler bulmaya sınıf, kredi, sınav v.s. gibi sistemleri olmayan ismi gibi yaratıcılığı ön planda tutan ve her dönemde en fazla 40-50 öğrencisi olan bir nevi "workshop". Özellikle New York modern müzik dünyasından birçok ismin uğrak yeri olmuştu CMS. '78 yazında İsmet Sıral CMS'a davet edildi hoca olarak, benim de gelmemi istedi, sen de bizim Türk ritmlerini gösterirsin dedi ve böylece o yaz üç ay orada geçirdik. İsmet Sıral'ın lakabı "Pascha" oldu ve günün 24 saati müzik olan ve isteyenin istediği zaman katıldığı bir müzik ortamının içinde bulduk kendimizi. Öğrenciler Avrupa ve Amerika'dan hepsi ileri seviyede ve bizim dönemlerimizde "workshop" yapanlar arasında Karl Berger, Ed Blackwell, Dave Holland, Jack DeJohnette, Don Cherry, World Saxophone Quartet, Steve Gorn, Nana Vasconcelos, Trilok Gurtu, Bai Konte, Foday Musa Susso, Faruk Tekbilek, Carla Bley, Lee Konitz ve daha birçok müzisyen.

İsmet Sıral gibi her an müzik yapmaktan mutluluk duyan birisinin bu ortamda etrafında, yemek vakti ve yorgunluktan artık uyumanın farz olduğu vakit dışında hep müzik vardı. Bu beraberliklerden değişik gruplar doğdu. İsmet Sıral'ın hem öncülük ettiği ve içinde yeraldığı, kompozisyonları, halk ve tasavvuf müziği düzenlemeleri "big band" ve daha küçük gruplarla Woodstock'ta, New York'ta konserlerde ve radyolarda icra edildi. Karl Berger'in "Five Feelings" isimli grubunda çaldı. Steve Gorn'un projesi olan kayıtta Nana Vasconcelos, Badel Roy, Mike Richmond ve benimle yer aldı. Yeni Steve Gorn'la beraber New York Public Schools projesindeki grup ile birçok okulda öğrencilere konserler verdi ve çocuklara yönelik müzik ve masal kayıtlarına katıldı. New York'ta Ornette Coleman'ın evinde beraber müzik yaptı. Don Cherry'nin grubuyla New York'ta konserler verdi. Daha sonraları CMS'e yine zaman zaman döndü ve sonraki çalışmalara katıldı. Dolu dolu geçen bu üç seneden sonra Tükiye'ye dönmeye karar verdi. Marmaris'te CMS gibi bir yer yaratmak istiyordu. Onu İstanbul'da çok seyrek gördüm. İstanbul'da mutlu değildi, özlediği müzikal ortam Türkiye'de yoktu ve onun boşluğunu hep hissetti.

Müzik dünyası İsmet Sıral'ın ölümü ile çok önemli bir müzisyen ve eğiticiyi kaybetti. Onu rahmetle anıyorum.

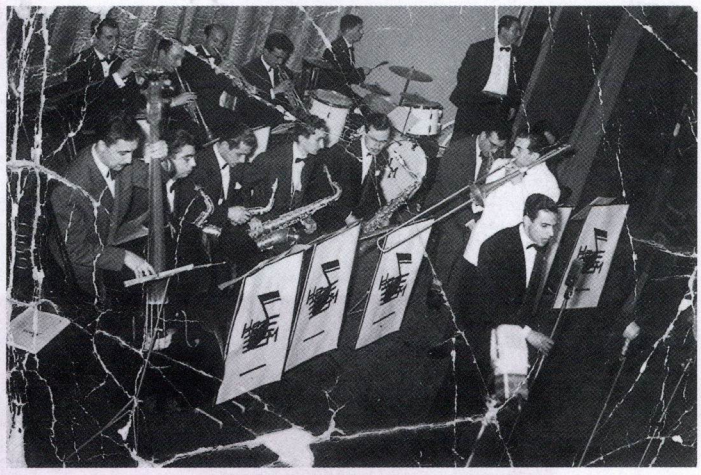

Pangaltı İnci Sineması (CIRCA 1950)
Birinci Sıra : Albert (Beber) Behar, Vokalist
İkinci sıra: Arto Haçaduryan, birinci trombon ve şef (beyaz ceketli)
Üçüncü sıra: Arif Mardin, Piyano (resimde görülmüyor)
(soldan sağa) Cüneyt Sermet, bas....., Alto sax Faruk Akel, alto sax İsmet Sıral,
Tenor sax (Lead) Nuran Gürdik
(Trombon) Dördüncü sıra: Mehmet..., Trompet (soldan sağa) ....., trompet Badi Kemal, trompet Dikran Haçaduryan, Trompet (Lead) Röne Koen, Davul

Nihat Sönmezer
İsmet Sıral

Murat Özbey-Hande Akkan

Hilton Roof Bar 1961
Hayati Kafe, Turhan Eteke, Günnur Perin, İsmet Sıral , Ayhan Yünkuş

İsmet Sıral , Nihat Sönmezer

1961 Hotel Hilton Roof Bar

-Sayın Nihat Sönmezer, İsmet Sıral'ın en yakın dostlarından biriydiniz. Bize, genel olarak İsmet Bey'den bahseder misiniz?

İsmet, 1927 yılında İstanbul'da doğdu. Vefa Lisesini bitirdikten sonra kendini tamamen müziğe adadı. İsmet, çözülmesi zor bir karakterdi. Kendi iç dünyasının değişkenliğine karşın, mizah anlayışı çok kuvvetli, yaratıcı esprili olan fıkra anlatmaktan çok hayattan çıkan, spontone yaşadıklarından esinlenip espri üretebilen bir insandı. Yıllarca Türkiye'de ve yurtdışında müzik yaptıktan sonra, 1970'lerin sonlarında Marmaris dışında bir kasabaya yerleşti ve son on yılını orada geçirdi.

- İsmet Sıral müziğe nasıl başladı?

1940'larda İstanbul'da halkevleri vardı. Bu kuruluşların müzik kolları olurdu, İsmet bu şekilde müzik ile tanıştı (benim de müzik başlangıcım bu halkevlerine dayanır). Sonra, askere gittiğinde bandoda saksofonu ilerletti. Tabii, İsmet'in müziğe merakı çoktu; sabah akşam saksofonu düşürmezdi elinden.

-Saksofon müzikal arayışlara son derece elverişli değişken karakterlere bürünebilen ve jazz müziğinin vazgeçilmez enstrümanlarından biridir. Sizce, İsmet Bey'in saksofonu seçmesinin ve hayatını bu enstrümana adamasının sebebi neydi?

İsmet, ilginç bir insandı. Bir yandan hayata çok bağlı gözüken ve hayatı seven, öte yandan da hayata küskün, kendini yaşamdan soyutlayıp uzak tutmaya çalışan biriydi. Sizin de dediğiniz gibi, saksofonun değişken karakteri İsmet'i çok iyi anlatıyordu. Bence İsmet saksofona ruh veriyor ve böylelikle ortaya sağlam bir bütün çıkıyordu. Sanırım, hayatını bu enstrümana adamasının sebebi de buydu.

-İsmet Bey saksofon dışında bir enstrüman çalıyor muydu?

Evet. İsmet, flüt ve ney de çalardı. Hatta, hayatının sonlarına doğru ney ile "tasavvuf jazz" denemelerinde bulundu.

-Yorumculuk dışında beste yönlü çalışmaları da var mıydı?

Hayır. Hayatını iyi bir yorumcu olabilmek üzere kurmuştu.

- İsmet Sıral yıllarca profesyonel müzik yaptı. O yıllarda yani 1950'leri ve sonrasını anlatır mısınız?

O yıllarda enstrüman sıkıntısı çekiliyordu. Bunun dışında belki 1950'lerde değil fakat 1960'larda prova ve konser alanları daha tatmin ediciydi. Fuaye ve Karavan vardı. Hepimiz çalıştığımız lokallerden çıkınca sabahın 08.00'ine kadar çalardık. Böylelikle jam session'lar başladı ve uzun yıllar devam etti.

- Dinleyicinin, yeni bir müzik olan jazz'a karşı tutumu nasıldı?

O dönem dinleyicisi her türlü yeniliğe açık ve jazz müziğini de severek dinlerlerdi. Tabii o zamanlarda kaset ve CD yoktu. Haliyle dinleyici lokallere konser dinlemeye gelir gibiydi. Hatta, "Bolero" diye bir parça vardı. Çalmaya başladığımızda dört saatten önce bitirmezdik. Doğrusu dinleyici çok saygılı ve müziğe susamışçasına istekliydi.

- İsmet Sıral nerelerde ve kimlerle çalıştı?

Hatırladığım kadarıyla, Fuaye'deyken; Şerif Yüzbaşıoğlu, Altan İrtel (p), rahmetli Burhan Tonguç (d), Selçuk Sun (b), trompetçi Erdoğan, rahmetli Salim Ağırbaş (d), İsmet Aksu (p), Günnur Perin (b), Turan Eteke (d) gibi isimlerle çalıştı. O dönemlerde yurt dışından orkestralar ve kuartetler gelirdi ve onlarda jam session'lara katılırdı. Hatta hiç unutmam, İsviçreli saksofoncu Leonard vardı, Türkiye'yi çok severdi. O da İsmet'in sık sık çaldığı müzisyenlerden biriydi.

Viskinin anayurdunda en çok tercih edilen marka

THE FAMOUS GROUSE

FINEST SCOTCH WHISKY

Dünyanın en iyi viski üreticisi İskoçyalıların uzman elleri;

arpa ve buğdayı mayalama yöntemi ile işler,

5 yıl özel meşe fıçısında dinlendirir... Şişeler.

Ve 100 yıllık geleneksel üretim yöntemi ile The Famous Grouse,

tiryakilerine 'kalite'yi sunmaya devam eder.

The Famous Grouse,

viskinin anayurdu İskoçya'da olduğu gibi,

Türkiye'de de en çok tercih edilen viski olma yolunda...

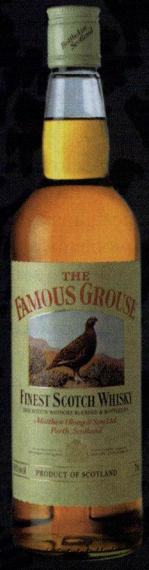

THE FAMOUS GROUSE
FINEST SCOTCH WHISKY

REMY COSMOS
Pazarlama ve Ticaret Ltd. Şti.
Tel : (0216) 428 19 83
Faks: (0216) 428 19 87

MOD AJANS

- Konserler sadece Fuaye ve Karavan'da mı olurdu?

Hayır. Zaman zaman Melek veya Saray sinemalarında ve Ses Tiyatrosunda çalındığı da olurdu.

- İsmet Bey, 7-8 yıl kadar yurt dışında müzik yapmış?

Evet İsmet 1970'lerde Amerika'da iki yıl kadar bir jazz okulunda saksofon hocalığı yaptı. Bir ara Avrupa'da kendi orkestrasıyla beraber ki piyanist Ayhan Yünkuş, kontrabasçı Günnur Perin, davulcu Turhan Eteke ile, şarkıcılardan Hayati Kafe ve Ayten Alpman ile yaklaşık üç yıl boyunca bütün Amerikan kulüplerini dolaştı. Bu seyahatlerden önce ise üç yıl kadar İsveç'te çalışmıştı.

- Yurtdışında çalıştığı diğer müzisyenler kimlerdi?

Amerika'da onyedi kişilik bir orkestra ile çalışıyordu, içlerinde iyi müzisyenler vardı. Fakat benim hatırladıklarım arasındaki en önemli isim saksofoncu Stan Getz.

- O dönelerde kimleri dinlerdi İsmet Sıral?

Coleman Hawkins, Stan Getz, Sonny Rollins, en sevdiği ve dinlediği müzisyenlerdi.

- Çalış tekniğini gözönünde tutarsak İsmet Bey hangi saksofoncuları örnek aldı?

İsmet'in Atlantik Records'ta Arif Mardin'e yardımcı olarak çalışan arkadaşı vardı; Cüneyt Sermet adında. Cüneyt devamlı, Amerikan jazz dergilerinde, seçilmiş jazz birincilerini ve saksofoncularını önerir, Stan Getz gibi çalmalısın ya da Coleman Hawkins gibi yorumlamalısın şeklinde yönlendirmelerde bulunurdu. Fakat İsmet'in en çok örnek aldığı saksofoncu Coleman Hawkins'di.

- Bu arada, sizin İsmet Sıral'la tanışmanız nasıl oldu?

Yanılmıyorsam 1949 yılıydı. Yeşilköy'de, Lunapark'ın bir gazinosu vardı. İsmet haftanın üç günü oraya müzik yapmaya gelirdi. Arkadaşlarımla dinlemeye gittiğim birgün tanıştık ve Allah rahmet eylesin, İsmet'in ölümüne dek süren dostluğumuzun temelleri atıldı.

- İsmet Sıral'ın son on yılı Marmariste geçti...

Evet. İsmet, Marmaris dışında bir kasabada 1974 yılında arsa satın aldı, sonra tekrar İsveç'e gitti ve 1978 yılına geri dönüp oraya yerleşti. En büyük ideali müzik okulu ve stüdyo açabilmekti. Ne yazık ki bu isteğine bir takım problemlerden dolayı ulaşamadı. Ben sık sık İsmet'i ziyarete giderdim. Tüm hayatı boyunca olduğu gibi Marmaris'te de her dakikası müzik ile geçiyordu, hatta kelimeleri kullanmak yerine müzik ile konuşmayı tercih ederdi Aklıma gelen hoş bir anı var; Birgün yine Marmaris'teki evdeyiz, gece olmuş ve yatıyoruz. Sabaha karşı 04.00 sıralarında kulağıma derinden bir flüt sesi gelmeye başladı, merak edip kalktım, gördüğüm sahne şöyleydi; İsmet dut ağacının üstüne konan bir kuşla, flütten çıkan melodliler eşliğinde konuşuyordu. Çok şaşırdım ve sonradan öğrendim ki o kuş her gece aynı saatte gelirmiş ve İsmet de gün ışıyana değin onunla konuşurmuş.

- Nihat Bey, İsmet Sıral'la yıllarca müziği ve hayatı paylaşmış biri olarak bize, İsmet Bey'in bilmediğimiz, dışa yansımayan dünyasından bahseder misiniz?

Tabii, İsmet müzikle yatıp müzikle kalkardı, iç dünyasındaki bütün fırtınaları, müziğe yansıtırdı. Psikolojik bir takım nedenlerden ötürü birkaç kez profesyonel yardım aldı, fakat faydasını görmedi. 1970'lerin başında, Oya adında bir hanımla evlendi iki yıl sürdü ve boşandı.

İsmet, çok iyi senaryo yazardı, hatta bir de; kendi aramızda "Sinsi Pier'in Hazineleri" adında kısa metrajlı bir film çevirdik.

Sonuçta İsmet, üstün mizah gücüyle ve müziğiyle kendini dışa vurma yolunu seçti. Fakat iç dünyası, çözümlenmesi zor ve karanlıktı.

- Ölüm sebebi neydi?

Maalesef intihar.

- Son olarak İsmet Sıral hakkında birkaç cümle istersek sizden?

Müziğin içinde müzik onun içinde, pırlantanın pırlantası, inanılmaz düşünceli ve çok ince bir insandı.

Ben şimdi çok üzülüyorum. Dünya çapında isim yapmış bir müzisyenin konser kayıtları niçin TV'lerde gösterilmiyor, üstelik bu sitem sadece İsmet için değil diğer usta bütün müzisyenler için.

1962 İsveç'e giderken Hilton arkasında Ayhan Yünkuş ve İsmet Sıral

Türk Dostu Bir Fransız Jazz'cı: Philippe Quellier

Y.Doç.A.Aydın İlik

Kuşadası'nın sıcak bir öğleden sonrası, anımsadığım kadarıyla Ağustos 1989. Türkiye'yi ziyaret eden bir Fransız aile ile tesadüfen aynı dinlenme ortamını paylaşıyor ve tanışıyoruz.

Değerli Philippe Quellier Fransa'nın kuzeyinde Normandiya Bölgesi'nde Caen kentinde 14.9.1950'de doğmuş. "Conservatoire National De Region De Caen'den Diplomes d'Etudes Superieures de Musique" ve "Diplomes d'Etudes Superieures de Clarinette et de Saxophone" almış. Ayrıca pedagojik formasyon diplomasına da sahip. Küçük yaştan yeteneklerini doğru kullanarak temel müzik eğitimini -özellikle- çalgı eğitimini tamamladıktan sonra 1970 yılında başladığı profesyonel müzisyenliğini jazz müziği alanında büyük bir başarı ile günümüze değin yoğunlaşarak getirmiş. Pekçok klasik, popüler ve varyete müziği orkestralarında çalışmış. Tanıştığımız yıl "Luc-Sur-Mer Müzik Okulu"nda oda müziği ve orkestra dersleri veriyor, öğrenci orkestrasının da şefliğini yapıyordu. Daha sonra 1938 yılında kurulmuş olan S.E.M.I (Societe d'Etudes Musicales et Instrumentales) Armoni Orkestrasının şefliğini (1966)'de üstlenmiştir.

Türkiye'ye ikinci gelişi 4-9 mayıs 1993 tarihleri arasında oldu. Sevda-Cenap And Müzik Vakfı'nın her yıl ilk baharda Ankara'da düzenlediği Uluslararası Müzik Festivallerinin 10.suna Fransa'dan 24 kişilik big-band "Le Prestige Orchestra" ile iki konser ve bir balo programı ile müzikseverleri sevilen nostaljik jazz melodileri ile büyülediler. Daha sonra ardarda 1995'te 12.Festivale 6 kişilik "Casino Light Orchestra", 1996'da 13.Festivale 6 kişilik "Atout Sax" (Ankara ve Denizli'de 4 konser) Saksofon Altılısı ile, 1997'de 14.Festivale 6 kişilik "Chanson d'en France" topluluğu ile Ankara, Bolu ve Denizli'de 3 konser vererek festivali Anadolu'ya taşımayı başardılar. Klasikten jazz'a uzanan ve jazz ile noktalanan ölümsüz eserleri iyi yorumculardan dinlemenin doyulmaz hazzını tattırdılar. Tüm bu konserlerde gerek organizasyon gerekse, flüt, klarinet ve saksofonları ile lokomotif ve solistlik yapan Philippe Quellier, konserler için sembolik ücretler talep etmesi ile ayrıca büyük nezaket göstermiştir.

İçinde bulunduğumuz yıl "Cumhuriyetimizin kuruluşunun 75. Yılıdır". Çağdaş ve modern Türkiye atılımlarını başlatan ulu önder Atatürk'ün vermek istediği imajı kültür ve sanat yoluyla en iyi biçimde verebilmenin çabası içindeyiz. Müzik yoluyla, bir zamanalar bozulan dostlukları onarmakta olduğumuzu yıllardır göstermekteyiz. Bu anlamlı yılda ilginç bir ortak kutlama yaptık. Dostlarımız Fransız müzikçilerle 17-24 Mayıs 1998 tarihleri arasında...

Hatay'ın Türkiye'ye katılmasının 60. Yılı. Son Fransız askerlerinin Türkiye'den ayrıldıkları sıra aynı tarihlerde Fransa'nın kuzeyinde Normandiya Bölgesinde "Luc-Sur-Mer" kentinde kurulan SEMI Armoni Orkestrası'nın kuruluşunun 60.yılını Hatay'da vereceği konserlerle kutlamaya başlıyor. Türkiye-Fransa dostluğuna böylesine bir ayrıntıyı yakalayarak katkıda bulunmak çok ilginç ve mutluluk verici bir olay. Bu ayrıntıyı Türk dostu Philippe Quellier'in yönetimindeki 35 kişilik jazz orkestrası ile 18 mayıs'ta Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesinde, 19 mayıs'ta Ankara'da, 21 mayısta Antakya'da, 22 mayıs'ta İskenderun'da ve 23 mayısta Ankara'daki konserlerle paylaştık.

Festivaller mi dostlukları doğurur, dostluklar mı festivalleri bilemiyorum. Ancak birşeyler yapmak istiyorsanız sevdiğiniz ve gönül verdiğiniz alana büyük özverilerle hizmet etmelisiniz. Bundan herkes bir şeyler kazanacaktır. Dünyanın en güzel dili olan "Müzik Dili" ile insanlığa merhaba. Jazz'ın özgür ve özgür penceresinden tüm jazz severlere merhaba. Türk dostu Fransız jazz'cı Philippe Quellier'e merhaba.

Big Band Anıları

Woody Herman (1913-1987)

Orhan Argun

Woody Herman'ın jazz dünyasında adını duyurması 1936 yılına rastlıyor. İki yıldır çalışmakta olduğu Isham Jones orkestrasında Jones'un ayrılmasıyla şefliğe sax bölümünden Herman getirildi ve böylece Woody Herman'ın yarım yüzyıl sürecek orkestra şefliği başladı. Bu topluluk jazz tarihine Blues Çalan Orkestra adıyla geçti. Müzisyenler arasında Herman'ın da çok sevdiği trompetçi Cappy Lewis yıllar sonra Hollywood'a yerleşip en çok aranan trompetçilerden oldu. Yine yıllar sonra Cappy'nin oğlu Mark da Herman orkestrasında trompet bölümünde yer aldı.

Bu orkestrayı, bütün dünya ile birlikte, bizler de İstanbul'da Gençlik Eğleniyor adı ile gösterilen, What's Cookin' adlı filmde ilk defa gördük ve dinledik. Orkestra filmde ilk olarak, bir klasik müzik yapıtının swing uyarlaması olan Golden Wedding'i çaldı. Cappy Lewis'in görkemli solosunu dinledik. Daha sonra da ilk Herman klasiği At The Woodchopper's Ball adlı parçayı seslendirdiler. Gördüğümüz ikinci Herman filmi Winter Time adını taşıyordu, bizdeki ismini hatırlamıyorum. Aslında bu film için Glenn Miller Orkestrası angaje edilmişti. Ancak Miller orkestrasını dağıtıp askere gittiği için yerini Herman aldı. Sax bölümünde, o zamanlar bütün büyük orkestralarda çalışmış olan, ünlü tenorcu Vido Musso da yer almıştı. Orkestranın bayan vokalisti Mary Ann McCall beğenilen bir müzisyendi. Herman da klarineti ile birlikte vokal yapardı.

"Blues Çalan Orkestra" 1944 yılından başlayarak büyük atılımlar yaptı. Yeni müzisyenler, aranjörler orkestranın müziğinde o zamana kadar duyulmamış big band sesleri yarattılar. Orkestraya Herd (sürü) adı takıldı ve buna First Herd (ilk sürü) adı verildi. Herman ilk iş olarak trompet bölümünü üçten beşe çıkardı ve bu bölümde yer alan Sonny Berman, Neal Heftie, Shorty Rogers gibi isimler hem soloları ve hem de düzenlemeleri ile büyük ilgi topladılar. Pete Condoli high-note pasajlarını ve sololarını üstlendi. Piyanist Raplh Burns birçok düzenlemesi ile Herman'ı o günlerin en beğenilen big-band'i yaptı. Trombon solisti Bill Harris yıllarca en iyi tromboncu seçildi. Bu müzisyen Caledonia gibi hızlı parçalarda pistonlu trombon soloları yaptı. Normal olarak sürgülü trombon çalıyordu ve Bijou adlı parçadaki solosu bir klasik oldu. Tenor solisti Flip Philips de o günlerin en iyi beyaz tenorcularından biriydi. Davul iskemlesinde Dave Tough ve Don Lamond gibi ünlü müzisyenler oturdu. Zaman zaman vibrafon da yer aldı toplulukta ve ünlü Red Norvo soloları ve aranjmanları ile coşkuyla katıldı. Bu orkestra o yıllarda birkaç film çevirdi, daha doğrusu birkaç filmde yer aldı. Bunlardan Sansations of 1945 bize de geldi, adını hatırlamıyorum. Columbia marka 78 devirli plakları geldi. Woody Herman'ın bütün dünyada en çok beğenilen orkestrası bu First Herd'dir. Değerli jazz müzisyeni Cüneyt Sermet'in Cazın İçinden adlı kitabından öğreniyoruz ki, onun da çok sevdiği, belki de tek sevdiği beyaz big band bu oluyor.

Herman 1946 sonlarında bu orkestrayı dağıtıp bir süre ailesiyle ilgilendi ve ertesi yıl İkinci Sürü'sünü kurdu. Sax bölümünde önemli bir değişiklik vardı. Normal iki tenor, iki alto, bir bariton biçiminden üç tenor ve bir baritona geçmiş, kendisi de zaman zaman altosu ile bölüme katıl

mıştı. Bu biçim Herman orkestralarında bir daha hiç değişmedi. Birçok ünlü tenorcuları arasında Stan Getz, Zoot Sims ve Jimmy Giufre de vardı. En iyi baritoncusu Serge Chaloff oldu. İlk sürü'nün güçlü, tiz sesine karşılık bu orkestra daha deyim yerinde ise rafine, olgun bir ses veriyor, tabii yeri geldiğinde birincisi gibi de gürlüyordu. Bill Harris trombonu ile orkestrada idi. Big Band bebop parçaları da çaldılar. Bu topluluğun da ömrü iki yıl kadar sürdü.

Herman'ın sonraki on yıl zarfında kurduğu orkestralar da bu İkinci Sürü tipinde iyi topluluklardı. Avrupa gezileri yapıldı. Ünlü Latin müzisyeni Tito Puente ile birlikte plaklar yaptılar. Herman, big band sıralamalarında ilk üç veya dört arasındaki yerini hiç kaybetmedi.

1960 başlarında küçük topluluklar kurdu, bunlardan birini Amerikan TV'sinde görmüş ve dinlemiştim. Özelliği olmayan kombolardı. Sanıyorum plak kayıtları da olmadı.

Herman 1962 yılı kışında yeniden big band dünyasına döndü ve yine tepelere çıktı. New Swingin' Herd denen bu topluluk, First Herd'den sonra gelen en güçlü topluluk olarak kabul ediliyor. Piyanist Nat Pierce, rock'tan gelen trompetçi Bill Chase, tenorcular Bill Parkins ve Sammy Nistico, davulcu Jack Hanna hem düzenlemeleri hem de soloları ile büyük ilgi çektiler. Bu orkestranın bir kısmı stüdyo, bir kısmı canlı kayıtlarını içeren bir CD Verve-Jazz Masters serisinde İstanbul'da bulabilirsiniz, kaçırmayın derim.

Woody Herman 1970'lerde de aynı nitelikte topluluklar yönetti. Zaman zaman hard bop ve funk jazz türleri çaldı, kontrabas yerine bas gitar kullandı. Frank Sinatra, Shirley Bassey gibi yıldızlara eşlik etti. Türk jazz severler Herman'ın 1974 orkestrasını gördüler, dinlediler. Orkestra önce Montreux Jazz Festivaline katıldı, oradan Ankara'ya geldi. Ben o tarihlerde Amerika'daydım ve Türkiye dönüşü orkestrayı dinleyip Herman ile ayaküstü görüştüğümde İzmir'i çok sevdiğini söylemişti. O nedenle İstanbul'a gelip gelmediğini bilmiyorum ama herhalde gelmiştir diye düşünüyorum. Bu orkestranın müziklerini de İstanbul'da bulabilirsiniz. Herman, klarineti ve altosu yanında soprano sax çalmaya da 1970'lerde başladı.

Kişisel anılarıma gelince, Swingin' Herd'i 1960'larda dört beş kez dinledim. Bill Chase'in liderliğindeki trompet bölümünü unutamam. En çok dinlediğim ise 1970'lerdeki orkestrasıdır. İşim gereği Amerika'nın çeşitli şehirlerine gittiğimde, şehirde veya civarda bir big band konseri varsa gider dinlerdim ve rastlantı sonucu en çok Herman ile karşılaştım. Bir keresinde bir sinema salonunda konser veriyordu. Sonlara doğru diğer müzisyenler çekilip sahneyi davulcuya bıraktılar, uzunca bir davul solo dinledik. Daha sonra arkamızdan güçlü bir trompet sesi gelmeye başladı. Beş trompetçi salonun en arkasına, çeşitli yerlere gelmişler, mikrofon falan olmadan son pasajlarını çalıyorlar ve o güçlü sesleriyle bizleri korkutuyorlardı. Bu ilgi çekici şovu Herman o yıllarda çok yaptı, bilmiyorum bizdeki konserlerinde de yaptı mı? O yılların en çok sevilen aranjmanı Blues in the Night idi. 1974 Ağustosunda yine işim gereği Los Angeles Disneyland'e yakın küçük bir şehirdeydim ve kaldığım otelden bu eğlence parkına her gece yürüyerek gidip geliyordum. Onbeş gün kadar kaldığım bu dönemde bir hafta Herman'ı ertesi hafta Stan Kenton'u dinledim. Benim gibi bir big band meraklısı için büyük bir şans. Özellikle, bir açık hava parkında ve orkestranın hemen önünde dinlemek... İşte Herman'la yaptığım o kısa görüşmede Disneyland'deki son gecesinde oldu. Nüktedan ve sevimli bir insandı. O yıllarda erkeklerde uzun saç modası vardı ve kendisi hariç bütün müzisyenlerin saçları omuzlardaydı. Programa başlamadan önce, onlara döner: Good Evening Ladies! derdi. Bu orkestradaki ünlü müzisyenler tenorcu Frank Tiberi ile Greg Herbert ve piyanist Alan Broadbent idiler. O yılın mayıs ayında jazz'ın en büyük ismi Duke Ellington ölmüştü ve Herman her programında onu anar ve yapıtlarından birini çalardı.

Herman ölmeden önce orkestra hayatını bırakıp emekli olmak istemişti. Ancak üniversitelerden yetişen müzisyenler işsiz kalmasınlar diyerek son günlere kadar orkestrasını yönetti. Ölümünden sonra Frank Tiberi yönetime geçti ve bir dört yıl kadar müzikseverler Herman klasiklerini dinlemeye devam ettiler. Daha sonra orkestra dağıldı ama sanıyorum zaman zaman, özellikle yaz başlarında Herman Üniversitesinden yetişenler biraraya gelir ve Woody Herman Orkestrası Amerika'da turneye çıkar.

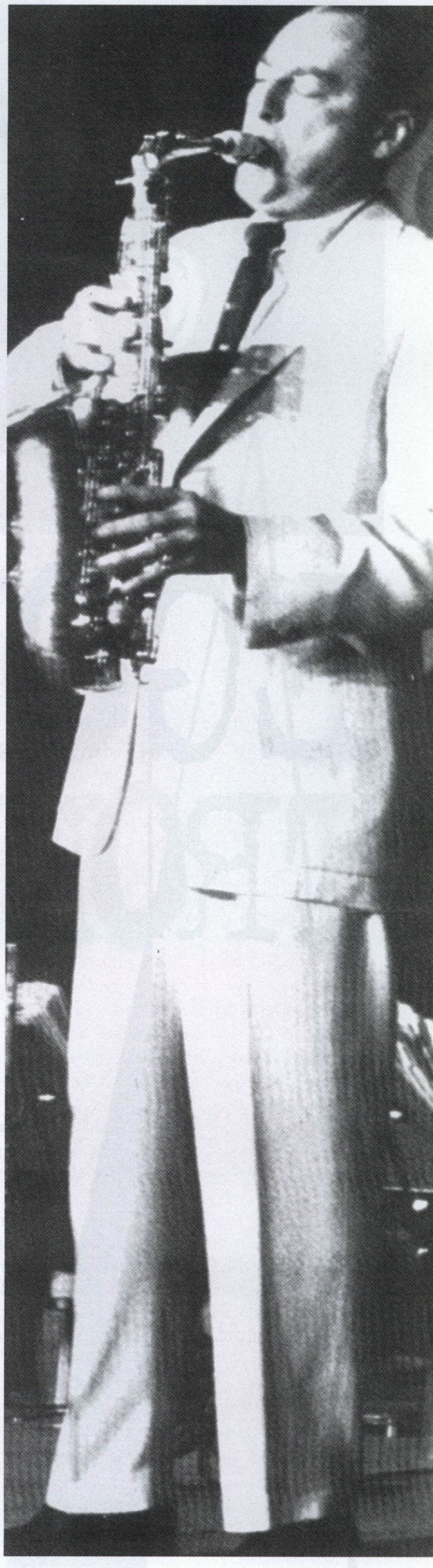

Frank için:

Frank Sinatra, kanımca en üstün big band vokalistiydi. Hızlı parçalardaki ritm ve swingini, bence, en iyi siyahi yıldızlar bile yakalayamadı. Yaşı ilerledikçe de swingi azalacağına arttı. Solo kariyerine başladıktan sonra da big band eşliğini tercih eder ve bazen orkestrayı yönetirdi de. En ünlü şefler James, Dorsey, Basie, Ellington, Herman, Rich ve diğerleri ona eşlik ettiler. Şarkıların sözlerini ve müziğini keyfine göre değiştirir ve bu ona yakışırdı. Sinatra anılırken Tommy Dorsey'in adı da sık sık duyulurdu. Frank, Tommy'den çok şey öğrendi ve bazı dargınlıklara rağmen liderini hiç unutmadı. Sinatra milyonlarca dinleyicisini öksüz bırakarak müzik tarihindeki parlak yerini aldı.

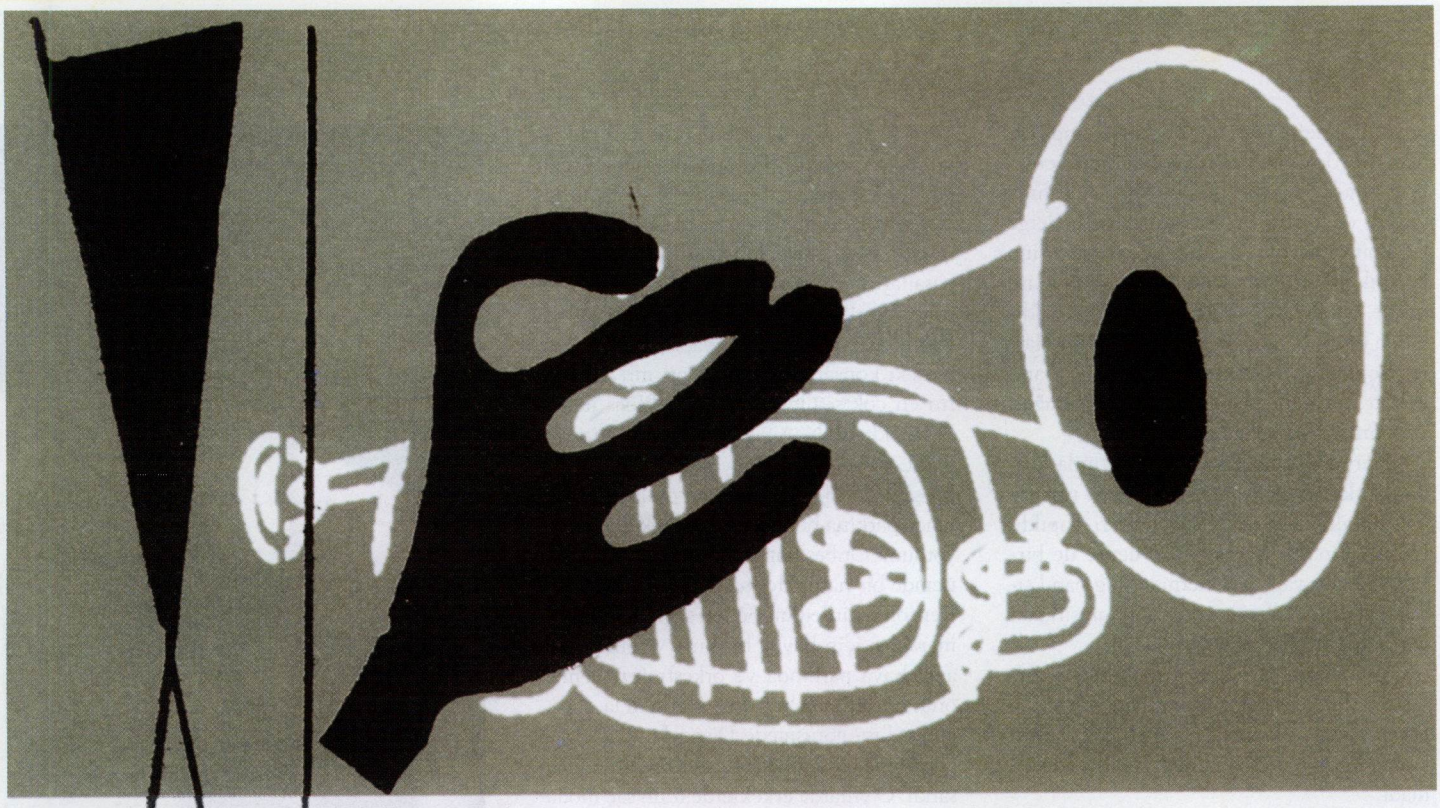

EGOMANYAK TROMPETÇİLER

Yosi Falay

Jazz müzisyenleri arasında, trompetçilerin en büyük egolara sahip olduğu öteden beri söylenip duran bir saptamadır. Diğer müzisyenlerin gözünde onlar aletlerinin küçüklüğü nedeniyle komplekse girmiş kabadayılardır. Gerçekten de bir beşlinin veya big band'in liderliğini, ufacık ve sadece üç valfi olan bir enstrümanla yürütmek için mangal gibi yürek gerekir.

Trompet de aynı saksofon gibi, gerçek potansiyelini ve değerini jazz'da bulmuş bir enstrümandır. Trompetin çalınma tekniği de oldukça tuhaftır, iyice kapalı ve daraltılmış dudakları ufacık bir koninin içine sokup, yanakları şişirerek üflemek pek de kolay olmasa gerek Gerçekten de trompetçilerin ağız ve dudaklarına bakarak mesleklerini tahmin edebilirsiniz. Bunun en iyi örneği Dizzy Gillespie olsa gerek. Yanaklarını şişirerek zorlamaktan yanak kasları tamamen gitmiş ve ikiz balonlar görüntüsü almasına sebep olmuştur.

Trompet, fiziksel olarak çok fazla şey isteyen bir enstrümandır ve birkaç günden fazla kenara bırakmaya gelmez, hemen geriletir insanı.

Evet ses çıkarmayı becerdiniz diyelim, şimdi bu sesleri değişik ton ve notalara nasıl dökeceksiniz, elinizde olan tek şey sadece üç adet valf, dudakların pozisyonlarını değiştirmek ve bu kombinasyonlarla milyonlarca farklı ses çıkarmak.

JAZZ'IN USTALARI İLE TANIŞIN

OKURKEN DİNLEYİN, DİNLERKEN OKUYUN

1.LOUIS ARMSTRONG 2.ELLA FITZGERALD 3.BILLIE HOLIDAY
4.MILES DAVIS&FREDDIE HUBBARD 5.CHARLIE PARKER
6.STEPHANE GRAPPELLI 7.COUNT BASIE 8.SARAH VAUGHAN
9.DUKE ELLINGTON 10.DIZZY GILLESPIE

JAZZ KOLEKSİYONU'NA ABONE OLMAK İSTİYORUM

KREDİ KARTI

❑ PEŞİN FİYATI: 29.500.000 TL'dir. Bu tutarı kredi kartı hesabıma borç kaydediniz.

Abone bedeli;
❑ 3 Ay vadeli Toplam Fiyat: 32.600.000 TL
PEŞİNAT : 8.150.000 TL.
1. Taksit : 8.150.000 TL.
2. Taksit : 8.150.000 TL.
3. Taksit : 8.150.000 TL.
kredi kartı hesabıma borç kaydediniz.

HAVALE

❑ İş Bankası Altınbakkal şubesi 243949 no'lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.
❑ Yapı Kredi Bankası Mat. Sit. şubesi 1000254-3 no'lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.
❑ Dışbank İstanbul şubesi 1488 no'lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

❑ VISA ❑ MASTERCARD ❑ EUROCARD ❑ DINERS CLUB

KREDİ KARTI NO
ADI SOYADI
GEÇERLİLİK TARİHİ
İMZA:

ADI SOYADI: .....

ADRES: .....

.....

ŞEHİR: ..... TEL : ..... FAX: .....

Bu formu doldurduktan sonra 212.629 05 75 no'lu fax'a ya da Boyut Yayın Grubu Matbaacılar Sitesi No:115-116 (Milliyet Gazetesi Arkası) 34554 Bağcılar adresine gönderiniz. Tel.212.629 53 00 (PBX)

BOYUT MÜZİK
BOYUT YAYIN GRUBU
e-mail:info@boyut.com

Yüzyıl Mah. Matbaacılar Sitesi
No:115, (Milliyet Gazetesi Arkası)
34554 BAĞCILAR/İSTANBUL
Tel: 0212 629 53 00 (30 hat)
Faks: 0212 629 05 74-75

Ciddi bir trompetçinin ilk yapması gereken, kendine ait bir ton, bir 'sound' sahibi olmak. Yetenekli trompetçiler sonsuz varyasyonlarda ses çıkarabilirler. Gerektiğinde öyle bir etkiyle üflerler ki diğer bütün enstrümanların ve nefeslilerin üstüne çıkıp kendilerini duyururlar, aynı zamanda diğer enstrümanlarla etkileşime girip, sıcak nefes gibi baştan çıkarıcı tonlarda da çalabilirler.

Dizzy'nin koruması altında işe başlayan Jon Faddis'in öyle ünlemli bir çalışı vardı ki big band kalabalığında kendini duyurup, önderliği ele alabiliyordu. Öte yandan Batı Yakasında parlayan Chet Baker ve Doğu Yakasının yükselen yıldızı Art Farmer çok daha karanlık, içe dönük tonları tercih ediyorlardı. Hard-Bop ustaları Clifford Brown ve Freddie Hubbard ise her iki yaklaşımı birleştiren müzisyenlerdi. Miles'in 50'li yıllardaki tonu ise ıslığa benzer , az gürültülü, çok özel bir tondu.

Jazz'ın ilk büyük doğaçlama müzisyeni sayılan Louis Armstrong da bir trompetçiydi. Aynı zamanda bir "entertainer", eğlendirici olduğu için küçük görüldü hatta bazıları tarafından nefret edildi (Miles). Burada bir yanlıştan kaçınmak lazım, Armstrong bir öncü ve dahiydi. Emprovize çalmanın ne demek olduğunu kimse bilmezken oldukça karmaşık akorlar üzerine üstelik güçlü, temiz ve çok teknik bir sesle bunları yapabiliyordu. Ayrıca müziğindeki swing ve ruh, jazz'ın ciddi bir sanat dalı sayılmasına katkıda bulunmuştur. Ondan sonra gelen önemli big band trompetçileri Roy Eldridge ve Cootie Williams, ileride ortaya çıkacak büyük Bop ustaları Dizzy Gillespie ve Miles Davis için yola taşları döşüyorlardı bir bakıma.

Dizzy, trompetin "Bird"ü kabul edilir. Aniden bu küçücük alet sınırsız notalar ve armoniler, önceden imkansız sayılan sesler çıkarmaya başladı. Dizzy için sınırların önemi yoktu. O trompetle sax'ı bir ritm grubunun eşliğinde, eşit iki enstrüman olarak öne çıkararak, enstrümana büyük bir saygınlık kazandırmıştır.

Bird ve Diz arada bir beraber çaldıkları genç bir trompetçiyi çok tutuyorlardı. Genç Miles asla teknik ve parlaklık olarak Dizzy seviyesine gelmedi, hatta Fats Navarro ve Red Rodney gibi daha ikinci sınıf sayılan trompetçiler bile Miles'ten üstün tekniğe sahiptiler ama yine de Bird ve Dizzy, Miles'ın tutkusuna, karanlık ve içe işleyen tonuna ve parlak buluşlarına tutulmuşlardı. Bu ikilinin genç Miles'e verdikleri destek, jazz tarihideki en parlak kariyerin başlangıcı oldu.

Miles Dewey Dawis, jazz'ın Picasso'su, Micheal Jordan'ı, Pele'si kısacası tüm zamanların en etkili müzisyenidir denebilir rahatlıkla. Kariyeri boyunca o kadar çok değişik akımın içinde, başında ve merkezinde olmuştur ki ondan etkilenmeyen müzisyen yok gibidir.

Bop ile başlıyan kariyeri 50'lerin başında Cool'un doğuşuna tanıklık etmiştir. 50'lerin sonlarında klasik takımı, yani Hank Mobley, John Coltrane, Cannonball Adderly, Bill Evans, Red Garland, Philly Joe Jones, Jimmy Cobb ve Paul Chambers gibi zamanının en iyi müzisyenleri arasında dönen 5'li ve 6'lı gruplarla Bop'a yakın, Hard Bop denen türde birçok kayıt yapmışlardır. Kişisel fikrime göre tüm zamanların en iyi jazz albümü olan 'Kind of Blue' bu takımın ürünüdür.

60'larda Miles daha deneysel tarzlara yöneldi. Bu dönemindeki grubu Miles'in gizemli tavrına ayak uydurmaya çalışan ve sonradan hepsi çok önemli müzisyenler olan Herbie Hancock, Ron Carter ve Tony Williams idi. Bu dönemi grup emprovizasyonunun doruk noktası olarak kabul edilir. Bundan sonraki rotası yine hiç keşfedilmemiş sulara idi. Elektrik piyano ve funk ritmlerle bezenmiş 'Fusion' jazz ile rock'un bir evliliği idi adeta. 70 ve 80'ler bu tarzda geçti. Kimi zaman hiç ortaya çıkmadı bile, ancak hiç değişmeyen özelliği yoğunluğu, ruh hallerindeki değişim, karanlık bir ton. Yarattığı veya keşfettiği her tarza karanlık bir ruh ve tutku katmıştır Miles.

Bop'tan sonraki yıllar, heyecan verici birkaç gencin piyasaya çıkışın tanıklık etmiştir. Clifford Brown'ın dolgun tonu, melodik dehası ve swing'i ile çok beğenilen bir müzisyendir. Kenny Dorham 50'lerde ve 60'larda Bop geleneğini sürdüren isim olmuştur. Clark Terry'de aynı geleneğin büyük bir temsilcisidir. Freddie Hubbard, müthiş tonu ve şahane swing'i ile zamanın en iyilerinden biri idi, bugün de Hubbard birçok trompetçinin rüyasında bile göremiyeceği sesleri çıkararak kariyerine devam etmektedir. Başta Hubbard'ın bir nevi taklitçisi olan Woody Shaw, sonradan kendi yolunu bularak başarılı bir trompetçi olmuştur.

80'ler Wynton Marsalis'in yılları idi. New Orleans'ın yerlisi olan bu gencecik müzisyen, bir kere görüntü ve yaklaşım olarak, uyuşturucu bağımlısı uçuk kaçık jazz müzisyeninin tam antitezi idi. İlhamını hem geçmişten ve hem de gelecekten aldığını söyleyen Wynton inanılmaz tekniği ve kendisinin kontrollu çılgınlık olarak adlandırdığı (bence son derece hesapçı ve plastik) çalışı ile jazz'a yeni bir ruh getirdiği şüphesiz. Bu yeni ruh kimlerin hoşuna gitti, kimler hala şüphe ile bakıyor, kimler nefret ediyor gibi sorular belirebilir tabii. Bugün sahne alan diğer genç ve başarılı isimler arasında Tom Harrell, Terence Blanchard, Roy Hargrove, Nicholas Payton gibi isimler ilk akla gelenler.

Ne olursa olsun, bugün de trompet hala genç neslin favori enstrümanlarından biri ve bu küçücük, üç valfli aletin içinde daha keşfedecek çok şey var.

1998/1

Keyfiyetin verdiği zenginliğin yayılmacılığı **"festival"** olgusunun özü olurken, ardı ardına gecelerde **"şenlik"** beklentisi bulunmasa da, özgürlük tadını sanatla da teleffuz eden bir toplum belirir bu dünya düzeninde...

"Afrika Ritmleri" bizim çoğunluğun az tercih ettiği, gelmekte olan "esas" jazz gecelerine uvertür yaptı.

"Randy Weston"un gecesi **"Yapı Kredi Sanat Festivali"** 98/1'in soylu ya da çılgın bir gecesi değildi; Weston beyazları çekmiş, Blake hiç kilo almamıştı, burada olmayı önemsemez bildiklerini çaldılar. Çakı gibi korumalar da işlerini sevgiyle yaptılar, kendilerini hiç bırakmadılar.

"Savunan Adam" ifade etti; Dünya Şehiri'nde yaşamaktan niye vazgeçtiğinin izlerini bahşetti. Bas ve percussion onun fırırlerini toparlayıp demetlemeye en uygun kıpırtıları verebilen birlikteliklerdi... Alex Blake'le ise, anlaşan bir 'piano-bass duo'sunu oluşturup naife yönelmeden 'sürdürenler' oldular. Joe Henderson ciddiyetiyle çalan Billy Harper'sa, Weston'la çalıştığını öne çıkarmayan kendiliğindenlikli tarzıyla grubun ortasını iyi bir dengeyle tuttu. Tenordu.

Randy Weston, kültürünün taşıyıcılığını misyonerleştirmeden, günümüzdeki dünya yaşamlarını, iyimser bir farkındalıkla birleştiriyor. Müziğini analitik derinlikle yapılandırıyor. **"Jazz müzisyeni kendi içine bakar"** yakıştırmasının Afrikalı portresini gönderiyor. Ve Weston boşa kürek çekmeden, sanat festivaline süs olmadan, Afrika'dan kelkıp gelen müzisyen adamı ortaya koyuyor.

Cemil Topuzlu'da ortanın solu iyi bir akşam geçirdi. Piyasalar sakindi, günün endeksi 23500 puandan kapandı. Sırada, Roxy'de 'Ya Habibi Underground'!..

Randy Weston

Kırk yıla yakın bir zamandır dehasıyla müzik dünyasına büyük katkılarda bulunan Randy Weston günümüzün önde gelen piyanist ve bestecilerindendir. Afrika'nın zengin ritmik mirasını başarıyla işleyen Weston, besteleriyle bilgilendirici ve esinleyici olmaya devam ediyor. Eleştirmenler tarafından Afrika ögeleriyle jazz tekniğinin taze bileşimini yaratan bir zekaya sahip olduğu belirtilen sanatçı 60'ların sonuna doğru Amerika'yı terketti. Ancak çağdaşlarının çoğunun yaptığı gibi Avrupa'ya yerleşmek yerine Fas'a yerleşti. Bununla birlikte tüm kıtayı gezdi, müzikleriyle ilgilendi. Sanatçı yaşadığı en büyük deneyim olarak 1977'de katıldığı Nijerya Festivalini gösterir. Weston konuyla ilgili olarak şöyle diyor: "Hepimiz sonunda anladık ki, müziklerimiz hem farklı hem aynıydı; çünkü eğer bossa nova, samba, jazz ve blues'dan Afrika unsurlarını çekip alırsanız geriye elinizde hiçbir şey kalmaz. Bana göre bu, Afrika Ana'nın yeni dünyada hayatta kalabilme yoludur".

1990'larda yeniden doğan sanatçı, 1995'de The Splendid Master Gnawa Musicians of Morocco ile "World Music" dalında Grammy ödülüne aday gösterildi. Ayrıca Temmuz 1995'de Montreal Jazz Festivali beş akşamını Randy Weston'ın çalışmalarına ayırdı ve onun Volcano Blues projesi 1995 Ekim ayında San Francisco Jazz Festivali'nde yer aldı.

Yapı Kredi Sanat Festivali, bu yıldan başlayarak, yapılanmasında ve organizasyon anlayışında köklü bir değişikliğe uğradı.

Yapı Kredi Sanat Festivali, değişen çehresiyle bu yıl büyük yeniliklere imza atacak. İlk kez tüm yıla yayılan festival farklı müzik türleriyle, türlerinin en yetkin örnekleriyle sanatseverleri buluşturacak. Kısıtlı süreye sıkıştırılmış klasik festival anlayışından sıyrılarak "bir yıllık festival" çözümünü getiren Yapı Kredi Sanat Festivali yıl boyunca perdesini hiç kapatmayacak. Mayısın 17'sinde başlayan Festival Ağustos ayında "kısa bir ara"dan sonra eylül ayının sonuna kadar sürecek. 11 Haziran'da Randy Weston's African Rhythms, 13 Haziran'da Blood, Sweat and Tears vokalde David Clayton Thomas ile birlikte, 1 Temmuz'da The Temptations Review vokalde Dennis Edwards ile Açık Hava'da yer aldı.

Zuhal Focan İstanbul

The Temptations

1960'ların en önemli soul gruplarından olan The Temptations, bu müzik türünün en rafine örneklerini üretti. Şık giyim tarzları, kendilerine özgü kareografileri ve Motown Records'un en iyi bestecileri ve yapımcıları tarafından şekillendirilen müziskleri, grubun başarısında rol oynayan önemli faktörlerdi. Farklı altyapılara sahip vokalistlerden oluşan grup, bu özelliğinden dolayı diğer vokal gruplarından farklı olarak hem yumuşak ballad'larda hem de progressive funk ve rock stillerinde kendisini kanıtladı.

1960 yılında Eldridge Brynat, Eddie Kendricks, Otis Williams, Paul Williams ve Melvin Franklin beşlisinin kurduğu The Temptations 1961 yılında Motown'la sözleşme imzaladı. Besteci, yapımcı Smokey Robinson'la ortak olduktan sonra, başta "The Way You Do The Things You Do" olmak üzere pekçok başarılı çalışmaya imza attı. 1965'de Amerikan R&B ve pop listlerinde bir numaraya ulaşan şarkıları "My Girl" gruba haklı ünü getirdi.

1966'dan sonra Motown çizgisi, rock ve funk stillerinden oldukça etkilendi. 1968 Grammy ödülü "Cloud Nine" bu anlamda The Temptations için kilometre taşı oldu. Sözleri önemli ölçüde sosyal duyarlılık içeren bu şarkı, Dennis Edwards geldikten sonra grubun ürettiği ilk önemli parçaydı. Arkasından gelen "Psychedelic Shack", "Runaway Child, Running Wild" ve "Ball of Confusion" gibi parçalar yine aynı anlayışın ürünleriydi.

1972'de Amerika listelerinde bir numaraya yükselen "Papa Was A Rolling Stone" ritmik yapısı ve güçlü sözleriyle büyük beğeni topladı. 1973'den itibaren kadrosunda pek çok değişiklik olan The Temptations, soul tutkunlarının heyecanla karşıladığı başarılı konserlerine devam ediyor.

23 Haziran **Radio Days**
24 Haziran **John Mayall**
25 Haziran **Al DiMeola's World Synfonia**
27 Haziran **Balkan Gypsy Night**
28 Haziran **Secret Garden**
29 Haziran **Yulduz Usmanova**
30 Haziran **Paco Pena**

2.Uluslararası Boğaziçi Festivali 20-30 Haziran tarihleri arasında yapıldı. Ancak bu yılki festivalde bizim ilgimizi çeken sadece Al DiMeola's World Sinfonia with Dino Saluzzi & Aziza Mustafa Zadeh konseri. Dergimizin baskıya hazırlanması sırasında devam eden festival ile ilgili yazılarımız ve fotoğraflarımız önümüzdeki sayıda yer alacak.

Zuhal Focan

Ankara

15. Uluslararası Ankara Müzik Festivali

15. Uluslararası Ankara Müzik Festivali19 Nisan-18 Mayıs 1998 tarihlerinde yapıldı. Festivalin jazz bölümünde yer alan gruplar arasında Gürcistanlı folk jazz grubu Aries, jazz funk grubu Paradox, pop jazz vokalisti Patricia Kaas vardı.

Gürcistanlı folk jazz topluluğu Aries, ünlü besteci ve jazz piyanistli Vakhtang Kakhidze tarafından kuruldu. Değişik folk ezgilerinin ve jazz akımlarının birarada sunulduğu özgün bir jazz türü geliştirmeyi amaçlayan topluluk 24 Nisan'da MEB Şura Salonunda Vakhtang Kakhidze (p, panduri, keyb, vo), Tamaz Kurashvili (eb), David Japaridze (perc), George Salagishvili (d), Zurab Shavadze (perc), Nugzar Kapanadze (duduki, panduri, salamuri, chuniri) Vladimer Mamaladze (duduki, panduri, salamuri, chiboni), Tamaz Chikadze (bas duduki), Alisa Chabichadze (vo), Sopika Beradze (vo), Nato Metonidze (vo), İlia Kalandadze (vo) ve David Sharikadze (vo) oluşan bir konser verdi.

Efsanevi davulcu Billy Cobham, gitarist Bill Bickford ve basçı Volfgang Schmid tarafından kurulan Paradox, jazz ve funk yorumlarıyla birlikte rock müziğin izlerini taşıyan parçalarıyla jazz'da "funk/fusion"ın anlamını en bilen topluluktur. Dünyanın önde gelen davulcularından olan Billy Cobham, George Duke ile Mahavishnu Orkestrasında solist olarak çalarken jazz ve fusion tarihine yeni sayfalar açmıştır. Almanya'nın ünlü basçılarından Volfgang Schmid, Klaus Dolinger ile "Passport"da bas çalmış, "Head Hearts and hands" ile birlikte çalışmış ve "Volfhound" ve "Kick" adını verdiği grupları kurmuştur. Bill Bickford ise sanatını "Defunkt" grubunun gitaristi olarak ve kendi kurduğu yeni bir topluluk olan "Bigfoot" ile kanıtlamış bir yorumcu. Bu ilginç trionun 2 Mayıs'daki konseri en çok ilgi çeken konserlerdendi.

Festivalin bir diğer ilgi gören konseri ise Patricia Kaas konseri oldu. "Chanson" geleneğini pop ve jazz ile birleştirerek sunan sanatçı Patricia Kaas, sekiz yaşında şarkı söylemeye başladı. Pekçok ülkede konserler veren sanatçının bir o kadar da ödülü var. Son ödülü 1995 yılına ait Monte Carlo'da "Yılın En İyi Kadın Sanatçısı" ödülünü 2.kez aldı. Değişik dönemlere ait farklı tarzda eserleri rahatlıkla yorumlayabilen sanatçı 17 Mayıs'ta MEB Şura Salonunda konser verdi.

8 Mayıs'ta ise ODTÜ Deneysel Müzik Grubu "Bilim belli birikimleri toplayıp bunları zihinde kristalize ettikten sonra, bunların ve yaratıcı düşüncenin yardımıyla yeni çıkarımlara gidebilmektir ve bilimsel düşünce bir üniversitenin her kurumunda etkin şekilde uygulanmalıdır" düşüncesinden hareketle 1994 yılında kuruldu. Topluluk mevcut Türk ve jazz müziği birikimlerini kullanıp yeni bir müzikal soluk, bir ezgi rengi ortaya çıkarmak ve müziğin doğaçalama boyutunu daha derinlemesine araştırmak amacını taşıdı. Türk halk ve klasik müzik eserlerini jazz formlarında icra etmeyi hedefleyen topluluk ilk konserini 1995 yılında ODTÜ Bahar Festivalinde verdi. İkinci konserini ise Ankara Jazz Derneği tarafından düzenlenen 1.ODTÜ Jazz Günleri'nde veren topluluk bir jazz festivalinde ilk kez bağlama icrası yapan topluluk olarak ilgi çekti.

Metin Paksoy

Brüksel

Brad Meldhau Üçlüsü: Cevaplar ve Sorular

İsterseniz önce bir parça çalalım". Bu sözler üzerine sade giyimli genç adam, yavaşça bir sigara yaktı, piyanonun başına oturdu ve onun kadar genç bascı ve davulcu iki "dava arkadaşı" ile birlikte standart "I Got Rhythm" yapısı üzerine kurdukları karmaşık bir doğaçlamaya girdi. Sağ elle başlayan melodilere sol el önce cevap verdi, sonra gitgide daha belirginleşen bir diyalog içinde iki el arasında yoğun bir fikir alış-verişi başladı. İki ele sanki iki ayrı beyin hükmediyordu. Bascı ve davulcunun da yoğun desteğiyle şiddetli bir fırtınaya dönüşen parçanın sonunda piyanist, ağzından sigarasını çıkardı ve şaşkınlıktan nutku tutulmuş dinleyicilere döndü:

"Sorusu olan var mı?"

Brüksel'in en önemli jazz kulübü sayılan "Travers"deyiz.

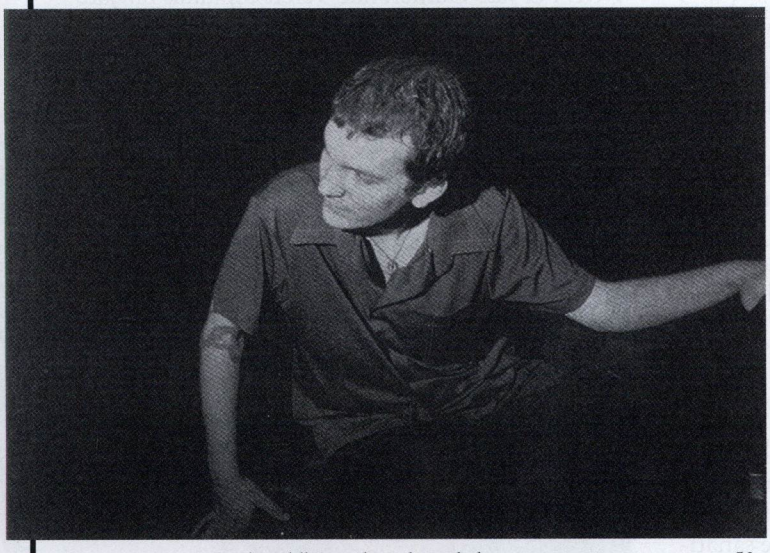

Brad Meldhau üçlüsü, bu öğleden sonrasını, çoğu müzisyen, 50-60 kişilik bir gruba müzik ve söyleşi karışımı bir "workshop" için ayırmış. Aynı akşam Palais de Beaux Arts sanat merkezinin stüdyosunda bir konser verecekler.

İlk olarak Joshua Redman'ın dörtlüsünde ismini duyuran Brad Meldhau, 1994'te Larry Grenadier ve Jorge Rossy ile çıkardığı "Introducing Brad Meldhau" adlı ilk solo albümü sayesinde teknik yetkinliğini ve araştırmacı kişiliğini jazz dünyasına tanıtıyordu. Aynı kadro ile 1996'da çıkan "The Art of the Trio, Volume 1" albümü, iddialı adına rağmen, jazz'ın erken dönemlerinden beri birçok aşamadan geçmiş olan "piyano üçlüsü"nün gelecek yüzyılda edineceği çehrenin bir habercisiydi sanki.

Üçlünün son çalışması, geçen yıl kaydedilen ve bu yıl piyasaya çıkan "The Art of the Trio, Volume 2" albümü, New York'un Village Vanguard kulübünde canlı olarak kaydedilmis jazz standartlarından oluşuyor. Kurulduğundan beri aynı kadro ile çalışan Meldhau/ Grenadier/ Rossy üçlüsü bu albümde, çoğu jazz severin aşina olduğu parçaları eşine az rastlanır bir yoğunluk ve birliktelikle yorumluyor (üçlünün dinleyenlerde uyandırabildiği heyecanın en iyi örneklerinden biri "Monk's Dream" parçasında duyuluyor: piyano solosunun ortasında kendini tutamayan dinleyiciler daha solo bitmeden üçlüyü hararetle alkışlamaya başlıyor).

Çalışlarında olduğu gibi, üçlünün elemanlarının değişik konulara bakışında bir birliktelik olduğu Travers'de çaldıkları parçayı izleyen soru-cevap bölümünde de açıkça görülüyor. Müzisyenlerin doğallığı dinleyicileri rahatlatıyor. Sorular ardı ardına gelmeye başlıyor. Meldhau, Grenadier ve Rossy'nin verdikleri cevaplar açık bir şekilde şu gerçeği ortaya çıkartıyor: uzun bir süredir beraber çalmakta olan bu üç müzisyen için jazz standartları sadece bir başlama noktası. Teknik araştırıcılığın ve duygusal ifadenin tüm ayrıntılarıyla süzgeçten geçtiği bir ortamda, Brad Meldhau üçlüsü özel bir ifade biçiminin arayışı içinde.

Soru: Ritmik olarak oldukça özgür bir yaklaşımınız var. İzlediğiniz ana prensipler neler?

Jorge Rossy: Az önce çaldığımız parçanın temelini çeyrek nota olarak alıyoruz. Parçanın içinde her ölçüye yaklaşık bir vuruş daha ekleyerek tempoyu esnetiyoruz. 5/4 gibi bir şey oluyor. Geçenlerde metronomla sayayım dedim, tam 5/4 olmadığını farkettim. Yine de rahat olduğumuz bir tempo. İnsan çok düşünmeye başlayınca işin içinden çıkamaz oluyor. Bize nasıl doğal geliyorsa öyle çalıyoruz.

Brad Meldhau: Miles Davis'in Plugged Nickel kayıtlarını dinlerseniz bu yaptığımıza benzer birçok örneğe rastlayabilirsiniz. Burada önemli olan parçanın orijinal temposunu aklınızda tutmaya devam etmek. Kolay birşey değil. İnsan kaybolabiliyor. Miles'in topluluğunda da arada sırada kayboldukları oluyordu. Bu anlarda önemli olan topluluk elemanları arasındaki güven ve yardımlaşma. İlginç birşeyler yaratabilmek için risk almaktan korkmamak gerek.

Soru: Sololarınızdaki melodik ve harmonik yaklaşımız nedir?

BM: Sololarım sırasında melodik motifleri "counterpoint" olarak geliştirmeye çalışıyorum. Ana temayı temel alarak yeni melodiler ve harmoniler yaratmaya çalışıyorum. O anda bas'tan beklediğim bana bir tonal merkez vermesi. Bir pedal notası. Onun üzerine kendi harmonilerimi geliştirebilme özgürlüğüne sahip oluyorum.

Larry Grenadier: Amaç parçanın yapısı içinde bir özgürlüğe sahip olmak. Her an her yöne gitmeye hazır olmaya çalışıyorum. Yapının nerede olduğunu gözardı etmeden kulaklarımı açıp gelen fikirlere göre çalışımı değiştiriyorum.

BM: Çoğu zaman Larry "yürüyen bas" motiflerinden uzak duruyor. Müzisyenler arasında güven arttıkça bu tür "işaret taşlarına" gereksinim azalıyor.

LG: Bu, ancak uzun süre beraber çaldıktan sonra mümkün olan birşey.

BM: Üçlümüzde hiç kimse klasik "görev" anlayışıyla çalmıyor. Davul ve basın asıl işlevi öne doğru bir hareket sağlamak. Bu açıdan beraberlik çok önemli.

JR: Larry ile ilk defa çaldığımda beni en çok etkileyen özelliklerinden birisi çalışındaki berraklık oldu. Herhangi bir "stili" empoze ettirmeden, diğer müzisyenlere kişiliklerini ifade etmelerini sağlayan açık bir çalışı var. Bir parça çalarken, müziğin kendi kendine bizi biryerlere götürmesine izin veriyoruz.

BM: Bu, aynı zamanda topluluğun gelişmesini de sağlıyor. Bir yere takılıp kalmıyoruz. Bazen bir parçayı bir sene boyunca çalıp geliştiriyoruz, sonra yetiyor, bırakıyoruz.

JR: Sonra bazen yeni bir fikir bulup tekrar repertuarımıza alı-

EŞİTTİR ESBANK

Genç Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik atılım yıllarında, Anadolu'dan bir grup girişimci güçlerini birleştirerek Eskişehir Bankası'nı kurdu. 1927 yılından bugüne, müşterilerinin çıkarlarına en az kendi varlığı kadar önem veren Esbank, her zaman *başarının sessiz ortağı* oldu. Bu temel üzerinde şimdi yeni atılımlar, tümüyle yenilenen bir teknolojik altyapı, yeni şubelerle desteklenen bir hizmet ağı yükseliyor. Tümü de, bireylerin ve kurumların bir bankada özledikleri her şeyi Esbank'ta bulmaları, inançla, güvenle ve gönül rahatlığıyla, "Türkiye'de banka eşittir Esbank" demeleri için.

İnsan, deneyim, gelecek, hizmet... Banka eşittir Esbank.

LOWE ADAM

Banka ESBANK

yoruz.

BM: Miles, yıllar boyunca hep aynı parçaları çaldı. Onun için önemli olan, parçaların çerçeveleri değil, içini nasıl doldurabileceğiydi. Gittikçe çaldığı parçalar daha soyut bir hal aldı, daha hızlı çalınmaya başlandı. Bir parçayı çalarken önemli olan müzisyenin kendisini rahat hissetmesi değil. Asıl araştırma, müzisyenin kendini riskte hissettiği zaman başlıyor. Bu durumla yüzleşince ancak ortaya yeni bir şeyler çıkıyor.

Soru: Sololarınız sırasında hangi kıstaslara göre harmonileri değiştiriyorsunuz?

BM: Önce bas notaları alıyorum. Onun üzerine melodinin önerdiği harmonileri araştırıyorum. Bu metodu Kenny Werner'le çalışırken öğrendim. Mesela, "Autumn Leaves" adlı parçayı çalarken, isterseniz bütün akorları dörtlü notalar ekleyerek (piyanoda çalıyor), veya altere akorlar kullanarak çalabilirsiniz (piyanoda çalıyor). Bu aslında iyi bir çalışma yöntemi. Sadece eksik 9, veya artık 9'lu akorlarla çalışabilirsiniz.

Soru: Peki bu akorların üzerine melodiler nasıl oturuyor?

BM: Melodinin uymadığı yerleri saptayıp akorlarda ufak tefek değişiklikler yapabilirsiniz. Bu, çalışmanın bir parçası olabilir (çalarak gösteriyor).

LG: Ayrıca, bunu parçanın ritmik yapısına da uyarlayabilirsiniz. Genel şekli koruyup ritmik çeşitlemeler çalışabilirsiniz.

Soru: Parçalarınızda sololar sırasında belirgin aranjmanlara, beraber çalınan fikirlere de sıkca rastlanıyor. Bunların ne kadarı doğaçlama, ne kadarı aranjman?

BM: Bu, parçadan parçaya değişiyor. Az önce çaldığımız parçada bir ara bas ve davul her üç vuruşta bir vurgu verdiler. Bu, bir aranjman. Üç chorus'un sonunda herkes tekrar aynı noktaya geliyor. Aralarda da çok ilginç durumlar çıkıyor ortaya, çalması çok zevkli.

Soru: Çok karmaşık akorları olan parçalar çalarken özgürlüğe nasıl ulaşıyorsunuz?

BM: Birçok yöntemi var. Belki akorları değiştirebilirsiniz. Çalarken melodik motifler bulup soloları onların üzerine kurabilirsiniz, akorlardan bağımsız bir şekilde.

LG: Asıl akorları aklınızın bir köşesinde tutup parçanın başka özelliklerini ön plana çıkarabilirsiniz. Bazen melodi veya ritm temel alınarak harmoniyi değişirebilirsiniz.

BM: Üçlü olarak çalarken, bazen parçayla hiç ilgisi olmayan yerlere varabiliyoruz. O anlarda önemli olan başlangıçtaki yapıya geri dönebilmek.

LG: Bunlar çoğunlukla anlık kararlarla oluşan durumlar, önceden planlanmıyor.

JR: Beraber çalmanın önemi bu anlarda ortaya çıkıyor.

BM: Çalarken kulağın çok gelişmiş olması gerekiyor. Diğerlerinin çaldığına cevap vermek gerekiyor.

LG: Başka topluluklarla çalarken değişik bir yaklaşımla çalıyorum. O an içinde bulunduğum durum neyi gerektiriyorsa ona göre tepki gösteriyorum. Bu üçlüyle çalarken değişik şeyler denemek özgürlüğüne sahibim.

Soru: Çalarken aklınızdan neler geçiyor?

BM: Çok değişik şeyler. Çeşitli duygular. Bazen hepsi bir arada. Müzik aslında bir duygunun temsili. O anda o duyguyu hissetmeseniz de nasıl ifade edildiğini bilmeniz gerekiyor. Amaç ortaya güzel bir şeyler çıkarabilmek.

LG: Bazen çeşitli olaylar belirli duyguları çağrıştırabiliyor. O duygulara tercüman olmak gerekiyor.

BM: Yazılı müzikte durum farklı. Bir Beethoven sonatı çalarken her notasını planlayarak, her inceliği düşünerek çalıyorsunuz. Ben jazz çalarken bir parçayı istediğim yöne götürme özgürlüğüne sahibim. Yine de bir konsere hazırlanırken parça seçimimde birçok değişik duygunun ortaya çıkmasını sağlayacak parçalar seçmeye çalışırım. Bir çeşitlilik yaratmaya çalışırım. Her konserde mutlaka daha içe dönük, daha araştırıcı anların olmasına dikkat ederim.

Solo: Konserlere hazırlanırken ne kadar prova yapıyorsunuz?

BM: Aslında o kadar çok prova yapmıyoruz. Konserler dışında daha çok arkadaşlık ediyoruz. Uzun süre birbirimizi görmesek de, bir araya geldiğimizde hemen ortak bir bağ kuruluveriyor. Yeni bir parça hazırlıyorsak ana yapısını çalışıyoruz, sonra gidip konserlerde çalıyoruz. Parça o süreç içinde, çalına çalına gelişiyor.

Soru: Bestelediğiniz bazı parçaların yapıları oldukça karmaşık. Bunu bilinçli olarak mi deniyorsunuz, yoksa parçalar kendiliğinden o şekilde mi oluşuyor?

BM: Güzel bir soru. Aslında bir melodinin kaç ölçüye sığdığı kendiliğinden ortaya çıkıyor. Örneğin Brahms'ın melodileri dinleyene doğal gelebilir, fakat dikkatli dinlerseniz bazılarının beş veya yedi ölçülük olduğunu farkedersiniz. Öte yandan bir parça yazarken ana fikir olarak beş ölçülük bir melodi ortaya çıkmışsa, bu fikri bilinçli olarak parçanın bütününde devam ettirmeye çalışabilirsiniz.

Soru: Piyano çalarken solo olarak mı, yoksa üçlü ile çalmak mi size daha ilginç geliyor?

BM: Aslında ilk başta yalnız başıma çalardım. Fakat üçlü ile çalmak daha ilham verici. Solo olarak çaldığımda yaptığımın dinleyicilere ilginç gelip gelmediğini bilmiyorum. Örneğin Keith Jarrett 25 dakika boyunca solo doğaçlamalar yapabiliyor. Bence bu cesaret ister. Dehadan çok dayanıklılık ve enerji gerektirir.

Soru: Klasik piyano eğitiminiz var mı?

BM: Evet. Piyanoya beş yaşımda başladım. On yaşımda Bach'ın "invention"larını çaldım. Fakat klasik piyano çok disiplin gerektiriyor. Eğlenmek için hala arada sırada çalarım ama klasik bir piyanistin harcadığı emeğe saygım vardır. İsim vermek istemiyorum ama, bazı jazz müzisyenlerinin klasik müzik kayıtları yapmaları garibime gidiyor. Glenn Gould dinlemeyi tercih ederim.

Kısa bir aradan sonra diğer müzisyenlerle "jam session" yapan üçlü elemanları, parça aralarında dinleyicilerle yine fikir alış-verişinde bulundular. Brad Meldhau, bir dinleyicinin sorusu üzerine, Bill Evans'ın Scott La Faro ve Paul Motian ile kurduğu üçlü ile kendi üçlüsü arasında eleştirmenler tarafından yapılan benzetmelere kızdığını söyledi. En çok dinlediği üçlünün Wynton Kelly/Paul Chambers/Jimmy Cobb üçlüsü olduğunu söyleyen Meldhau, onun dışında da birçok piyanistten etkilendiğini, Bill Evans ile kıyaslanmasının yüzeysel olduğunu söyledi.

Brad Meldhau üçlüsü, bir taraftan kendilerini dinlemeye gelenlerin sorularını yanıtlarken, diğer taraftan kendi sorularını yaratıyor. Yeni bir ifade biçiminin sürekli ve bilinçli bir arayışı içinde alışılagelmiş kalıpları sorgulayan bu üçlünün aradıkları cevaplara birer birer ulaştığı hissediliyor.

"Başka sorusu olan yoksa teşekkür ederim, akşama konserde görüşmek dileğiyle". Aklın ve duygunun yaratıcı bir içgüdüyle birleştiği bir ortamda müzik yeni ufuklara açılıyor. Hep ileriye. Yeni cevaplara. Yeni sorulara.

Hülya Tunçağ İzmir

Duke Ellington ya da Ölümsüz Devinim

Parliament Jazz Festivali bu yıl 4-7 Haziran 98 tarihleri arasında İzmir'de yapıldı. Açılışı İzmir Senfoni Orkestrası eşliğinde David Murray Big Band yaptı.

David Murray

İngiliz besteci, orkestra şefi ve eleştirmen Constant Lambert, "Music, Ho" adlı kitabının bir yerinde Duke Ellington için "Yirminci yüzyılda, beş dakikalık çerçeve ve form içinde klasik ya da jazz olsun, en iyi müziği yapan besteci" diye sözeder...

1899-1974 yılları arasında yaşayan piyanist, orkestra şefi, aranjör ve besteci Edward Kennedy Ellington'ın bu övgüyü almasında, 1939 yılında henüz 24 yaşındayken orkestraya giren piyanist, aranjör ve besteci Billy Strayhorn'un da payı büyük. Baba-oğul konumundaki iki sanatçının özellikle 1940'ların ortalarına kadar yaptıkları çalışmalar, orkestranın en parlak dönemini yaşamasını sağlamıştır. Strayhorn'un 1967 yılında ölümü sanki orkestranın da büyüsünü bozmuş, gerek beste ve aranjmanlar, gerek soloların kalitesi, parlak dönemdeki düzeyi yakalayamamıştır. Zaten Duke Ellington ve Billy Strayhorn'un jazz tarihine geçen bestelerinin tarihlerine bakılırsa, genellikle o döneme ait olduğu görülür.

Ellington, 1930'lardan itibaren üç, dört ya da beş dakikalık kompozisyonlarla yetinmemiş, köklü bir müzik eğitimi olmadığı halde daha uzun bestelere yönelmiştir. Süitler, rapsodiler gibi. Kromatik akorları ve "Whole Tone"ları kullandığı için çağdaş, zaman zaman empresyonist besteci olarak değerlendirilmiştir. Doğru ya da yanlış... Asıl empresyonist etkiyi, Billy Strayhorn'un "Chelsea Bridge" ve Ellington'ın lirik yapıtı "Warm Valley"de duyumsamak olası.

David Murray ve James Newton: Ellington-Strayhorn efsanesini gündeme getiren iki çağdaş müzikçi.

Ellington 1974 yılında öldüğü zaman Murray ondokuz, Newton yirmibir yaşındaydı. "1974 yılında çalmaya başladığımızda ilk tartışmalarımız, ilgi alanımız, Ellington müziğiydi" diyor James Newton. Klasik müzik kökenli virtüöz bir flütçü, aranjör, besteci Newton. Murray ile Newton'ı Ellington-Strayhorn beraberliği hep etkiledi. Bu ikilinin tarihi çalışmalarını birgün gelip kendi süzgeçlerinden geçirip günümüz dinleyicisine duyurmayı düşlediler, özellikle, yaylı çalgıların eşliğinde. Ellington yaylı çalgıları daha çok süitlerinde kullanmıştı.

Murray ve Newton, Smithsonian Enstritüsü'nün arşivinde uzun bir zaman araştırma yaptıktan sonra Ellington

Metin Paksoy

Ellington-Strayhorn

ve Strayhorn'un bu özel bestelerinin piyano transkripsiyonları üzerinde çalışma olanağını buldular.

Günümüzün ünlü solistlerini biraraya getirerek (çünkü Ellington orkestraları da daima solistler topluluğuydu) ideal Big Band'i oluşturdular. İlk kez New York Lincoln Center'da sahneye çıktıktan sonra bunu Paris'te 1997 yılında Cite De La Musique'de "Homage A Mr.Ellington" başlığı altında verdikleri konser izledi.

İki bölüm biçimindeki konserin ilk bölümünde orkestraya kırküç yaylı çalgıdan oluşan Nouvel Ensemble Instrumental eşlik etti. David Murray Big Band, bu projesiyle 1998 Parliament Superband Jazz Festivali'nin de ağır topuydu. İkinci kez İzmir'de gerçekleşen festivalin açışını yapan orkestraya İzmir Devlet Senfoni Orkestrası'nın yaylı çalgıları eşlik etti. David Murray Big Band'in iki yöneticisi vardı: Kornetçi Butch Morris ve flütçü James Newton. Orkestra üyelerine gelince, hep birarada görmeyi isteyeceğimiz solistlerdi.

Craig Harris, Gary Valente, Joseph Bowie; trombon, Hugh Ragin, Ravi Best, Bobby Brandford; trompet, Oliver Lake, John Purcell, David Murray, Ricky Ford; saksofon, klarinet, flüt, James Newton; flüt, DD Jackson; piyano, Art David; bas, Klod Kiavue; davul, Andrew Cyrille; davul, Carmen Brandford; vokal.

Yine ilk yarıda senfoni orkestrası eşliğinde verilen konser, ikinci yarıda yalnızca big-band'in yorumuyla sona erdi.

Açılış parçası "African Flower"ın yanı sıra, Chelsea Bridge, Warm Valley ve Northern Lights adlı parçalar, gerek yaylı çalgıların eşliği, gerek iki farklı yapıdaki çalgı topluluğunun uyumu, gerek sololar açısından son derece başarılıydı. Tek batan nota, Warm Valley gibi çok lirik bir Ellington bestesinin Carmen Brandford tarafından "shouting blues" tarzıyla yorumuydu

İkinci yarıda dikkati çeken nokta ise, Newton ile Morris'in orkestra yönetme tarzlarındaki farklılıktı. Newton özellikle kendi düzenlemelerinde Ellington'un ruhuna oldukça yaklaşıyordu. Morris'in kendi çalışmlarında uyguladığı doğaçlama orkestrasyon tekniği ise, yıllar önce kusursuzca yazılmış Ellington-Strayhorn yapıtlarıyla pek örtüşmedi. Morris'in sahnedeki bütün karizmasına, bildiğimiz ustalığına, esprisine karşılık orkestra zaman zaman sallandı.

Bütün konseri düşünecek olursak bu nokta o kadar önemli değil. Çünkü biz jazz severler David Murray-James Newton-Butch Morris önderliğindeki big band ile İzmir Devlet Senfoni Orkestrası, unutulmaz bir Duke Ellington gecesi yaşattılar. Billy Strayhorn'un da eşsiz klasiklerini bir kez daha capcanlı karşımızda bulduk, kulaklarımızla içtik neredeyse.

Kaynakça:
Le Monde, Jazz Hot
Cazın İçinden, Cüneyt Sermet
Dictionnaire du Jazz, F.Tenot

7-11 Temmuz Antalya Festivali Programı

Fransa'da yayınlanan jazz dergilerinin haziran sayılarına yaz jazz etkinlikleri listesini verdi. Üşenmeden saydım. Fransa'da 106 Yaz Festivali gerçekleşecek. Programlar hayli zengin o ölçüde de hareketli. Jazz severlerin aynı anda nerelerde olacakları, fiziki bir yetersizlik ortaya çıkarıyor.

Dünya festivallerine gelince yalnız 44 ülkeden söz ediliyor. Programın zenginliği açısından Hollanda'daki Northsea jazz festivali bence en ilginç.

Paris yaz havasına girip girmemekte kararsız kalmasına rağmen sokak müzikleri artık duyulmaya başladı. "İsimsizlerin" yaptığı müzik kalabalıkları oluşturuyor.

Jazz kulüplerinde son aylarda, İtalyan müzisyenler programda. Çok sevdiğim bir piyanist olan Giovanni Mirabassi ile "Le Petit Opportun"de karşılaştım. Bana Roma'da iki jazz kulübünün olduğunu, jazz'ın henüz milli kültürlerine inemediğini, bütün güçlüklere rağmen jazz festivallerinin son derece başarılı geçtiğini vurguladı.

Zaman zaman değişik gruplarla çalan trompetçi Paolo Fresu ve Flavio Boltro son günlerde çok sık programa alınıyorlar. Paolo'yu ilk kez 3 yıl önce Aldo Romano grubuyla dinlemiştim. Paolo'nun lirizmi onun Chet Baker yolunda olduğunu gösteriyor. Flavio ise büyük bir tekniğe sahip. Fresu'nun yakınlarda çıkan CD'si ise "şok" listesinde.

Gelelim ülkemizdeki jazz etkinliklerine.

Müjde! Bu yıl Antalya'da ilk jazz festivali, Antalya Kültür Merkezi'nin öncülüğünde gerçekleşecek.

Yıllardır emek verdiğim Kuşadası jazz festivaline hiçbir yerden yardım alamamak ve destek kullanamamak nedeniyle şimdilik ara veriyorum.

Antalya Kültür Merkezi, özverili insanların emek koyduğu, çaba gösterdiği bir yer. Programlarının zenginliği ve nitelikli oluşu da bunu doğruluyor. İlk temelini atacağımız festival 7-11 temmuz tarihleri arasında olacak. Şeref konuğumuz sevgili dostumuz Chan Parker. Festival süresince Mississipi All Stars New Orleans grubu Antalya sokaklarında konserler verecek. 7-8 temmuz tarihlerindeki konserler Kültür Merkezi kapalı salonunda, blues, soul konserleri ve jam-session Kültür Parkı'nda açık havada gerçekleşecek. Açık havada girişin serbest olması nedeniyle büyük bir meraklı kitlesi oluşacak. Jazz'ın halka inmesi için de bu yöntemin etkili olduğunu düşünüyorum.

Aşağıdaki programda görüleceği üzere önemli konuklarımız var. Kim Parker New York'tan gelecek. Bu dörtlüsüyle Fransa'da konserleri ve stüdyo kayıtları mevcut. Trompetçi Jean-Loup Longnon jam-session'un yönetmeni olup soul konserlerinde de çalacak. Peter King yeniden Tuna Ötenel grubuyla karşılaşmaktan mutlu. Bütün bunların yanısıra Sean Gourley'nin blues grubunu Party Gang'ı dinleyeceğiz. Afrika'nın Kamerun ülkesinden gelen genç vokalist Pax, soul müziğinin kökenindeki ezgileri kendi yorumuyla birleştirerek dinleyenlere güzel anlar yaşatacak.

Antalya'da görüşmek üzere....

7-11 Temmuz Antalya Festivali Programı

7 Temmuz Klasik Jazz
Tuna Ötenel Quartet
Yer: Antalya Kültür Merkezi Aspendos Salonu
Saat: 21:30
Tuna Ötenel (p), Peter King (as), Oliver Rivaux (b), Yves Nahon (d).

8 Temmuz **Klasik Jazz**
Kim Parker Quartet
Yer: Antalya Kültür Merkezi Aspendos Salonu
Saat: 21:30

Kim Parker (vo), Laurent Fickelson (p), Jean-Philippe Viret (b), Simon Goubert (d).

9 Temmuz **Blues and Ethno Jazz**
Sean Gourley Quartet
Kamil Erdem Trio
Yer. Hasan Subaşı Kültür Park Amfitiyatrosu
Saat: 22:30

10 Temmuz Soul, Funk, Reggae, Groove
Party Gang
Yer. Hasan Subaşı Kültür Park Amfitiyatrosu
Saat: 22:30

11 Temmuz **Jam-Session**
Festivale katılan tüm sanatçıların yer alacağı kapanış konseri olacak. Hasan Subaşı Kültür Park Amfitiyatrosunun yarı kapalı alanı mekan olarak kullanılacak.

Zuhal Focan

İstanbul

İstanbul Bilgi Üniversitesi Müzik Bölümü Uluslararası Akustik Gitar Günleri'nin ilki bu yıl 1-3 Nisan tarihleri arasında yapıldı.

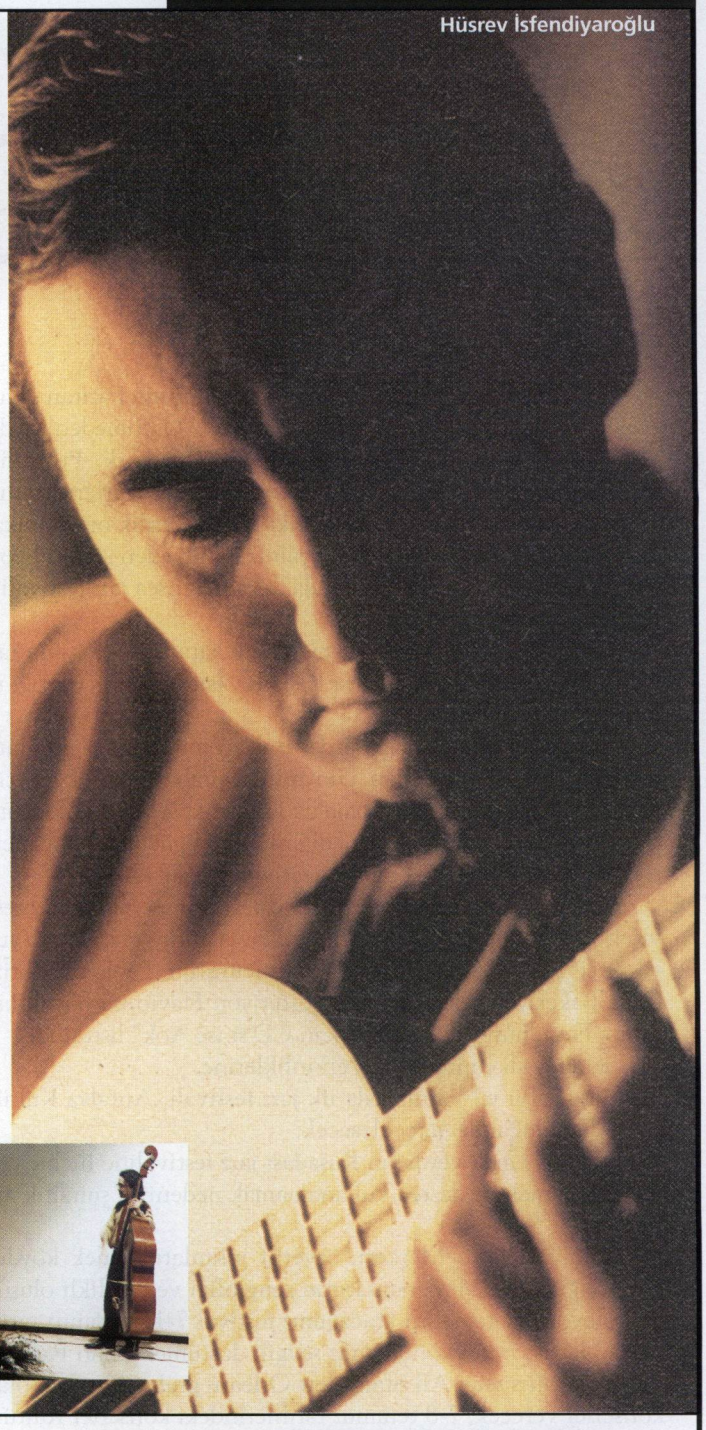
Hüsrev İsfendiyaroğlu

Bilgi Üniversitesinin Kuştepe Kampüsünün büyük salonunda üç gün boyunca süren festivalde akustik gitarın farklı disiplinlerinden oluşan bir programla sekiz gitarist yer aldı. Festivalde izleyiciler klasik, popüler, jazz, latin jazz ve modern yapıtları birarada izleme şansına ulaştılar.

Açılış konserini yapan Hüsrev İsfendiyaroğlu Domeniconi'nin Uzun İnce (Aşık Veysel) varyasyonları ve Orient Express adlı yapıtlarıyla başlayıp Arjantin ve Brezilya müziğinin modern örnekleriyle programını sürdürdü. J.Rodrigo'nun solo gitar için yazdığı çalınması çok güç yapıtlarını bir CD'de toplanması için seçilen Marco Socias aynı repertuarı hiç şaşmayan üstün performansı ile bizlere sundu. Ricardo Moyano Latin Amerika mozayiğini gitarıyla sergileyip bu konserinde de ayrı bir kolaj yarattı. Türkiye'de jazz'ın önemli ustalarından ve öğretmenlerinden bir olan Neşet Ruacan gitarının elektrikli ses olanaklarını kullanmaya hiç gereksinim duymadan üstün teknik ve duyuşuyla dinleyicisini sevgi dolu bir müzikle kucakladı. Juan Falu Arjantin müziğinin en yetkin temsilcilerinden. Geleneksel ile modernin bileşkesini doğaçlama yoluyla elde ediyor. Latin Amerika'da yapıtları en çok yorumlanan bestecilerden biri. Brezilya gitarının en önemli isimlerinden Toninho Ramos müziğini sahneye çıktıktan sonra dinleyicisiyle düşünüp, hissedip onlarla birlikte yaratıyor. Uruguaylı gitarist Eduardo Baranzano'nun programı Schubert ve Gismonti'nin romantizmini biraraya getirdi. Yirminci yüzyıl modern gitar müziğinin en önemli kilometre taşalrından biri olan Carlo Domeniconi Kuzey Amerika turnesinden önce ikinci vatanı Türkiye'de sevenleriyle bu festival aracılığıyla buluştu. Yeni yapıtlarını seslendirdi. Ünlü Koyun Baba bestesinin final bölümünde büyük Aşık Veysel'e selamını verdi.

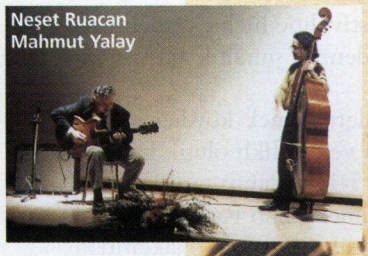
Neşet Ruacan
Mahmut Yalay

Bu festival gitarın zengin ve üstün anlatım gücünün ve bu enstrümanın bizler tarafından ne kadar çok sevildiğini bir kez daha kanıtı oldu.

Bilgi Üniversitesi Müzik Bölümü gelecekte Türk gitaristlerin de yorum ve bestelerini dünyaya sunabilmesi amacıyla etkinliklerini sürdürecek.

Saklıkent Dünya Müzikleri Festivali I 3-6 Haziran tarihleri arasında Ankara'da yapıldı.

Ankara Caz Derneği, Saklıkent Dünya Müzikleri Festivali I'i gerçekleştirdi. Festivalin birincisinde Türkiye'de henüz konser vermemiş ama dünyaca ünlü grup ve müzisyenler yer aldı. Konserler dışında video gösterileri, imza günleri de düzenlendi. Konserlere katılan gruplar ve elemanları şöyleydi.

Akamoon (Belçika); Michel Hatzigeorgiou (b), Fabrizio Cassol (as), Stephane Galland (d). Michiel Borstlap Trio (Hollanda); Michiel Bosrtlap (p), Anton Drukker (b), Joost Lijbaart (d). Maurizio Giammarco Trio (İtalya); Maurizio Giammarco (s), Dario Deidda (b), Amedeo Ariano (d). Asiaminor (Türkiye); Kamil Erdem (b), Tahir Aydoğdu (kanun), Yahya Dai (s, fl), Turay Dinleyen (vi), Zafer Gerdanlı (d).

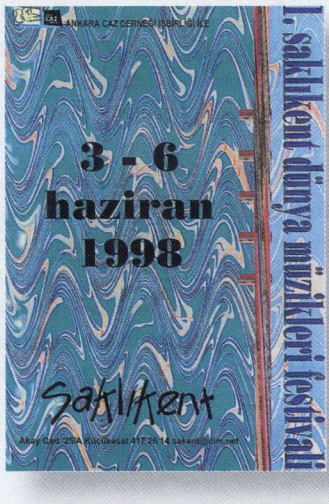

Erdal Paksoy Email: paksoy@csc.ti.com

Betty Carter Houston'da

Aykut Uslutekin

Da Camera adlı kuruluş, düzenlediği klasik müzik, jazz, şiir ve dans etkinlikleriyle Houston'un kültürel ve sanatsal yaşamında önemli bir rol oynuyor. Daha çok oda müziğine ağırlık veren Da Camera, geçtiğimiz yıllarda şehir merkezindeki görkemli Wortham Tiyatro Merkezine jazz dünyasının birçok büyük ismini getirmiş. Geçtiğimiz Mart ayında ise şarkıcı Betty Carter, Da Camera'nın konuğu olarak Houston'a ilk kez bir konser vermek üzere geldi.

Konser piyanoda Bruce Flowers, basta Neal Caine, ve davulda Houston'lu Eric Harland'dan oluşan üçlünün çaldığı iki uzun modern parça ile başladı. Betty Carter sahneye çıktığında hem topluluk hem de dinleyici konserin havasına girmişti.

Betty Carter konseri kendi besteleri ile standartlar arasında eşit bir biçimde paylaştırdı. Şarkıcı *"If I Should Lose You"*, *"Night and Day"*, *"I Should Care"*, *"Body and Soul"*, *"The Man I Love"* ve *"What's New"* gibi bilinen parçaları melodik, ritmik, armonik ve lirik açıdan kendine özgü bir biçimde yorumlayarak alışılmış kalıpların dışına çıkardı. Carter'ın bu parçalardaki düzenlemeleri her zaman bir yenilik, ilginçlik içeriyorsa da, şarkıcı bununla yetinmeyip düzenlemeleri müzisyenlerin ve dinleyicinin havasına göre, deneyinime ve yaratıcılığına güvenerek sahnede sürekli olarak değiştirdi. Böylece parçaların ve düzenlemelerin canlılıklarını, tazeliklerini korumalarını sağladı. Melodileri ise her zaman yaptığı gibi çok özgürce yorumladı, neredeyse yeni baştan yazdı. Birçok parçanın sözlerini otuz iki ölçülük kalıbın dışına taşıdı, sözlü ve sözsüz doğaçlamarıyla da solo ve melodi arasındaki geleneksel çizgiyi tümden sildi.

Betty Carter bestesi olan *"Thirty Years"* ve *"Amazon"* adlı parçalar ise güzel melodileri, doğaçlamaya ve çeşitlemeye uygun sözleri, ve çarpıcı düzenlemeleriyle akılda kaldı.

Betty Carter'ın sahneye egemenliği her zamanki gibi olağanüstüydü. Topluluğunu ve dinleyiciyi büyük bir ustalık ve güvenle avucunun içine alıp onları nefes kesici bir yolculuğa sürükledi. Bir taraftan müzisyenleri el, vücut hareketleri ve sesiyle bir orkestra şefi gibi yönetirken, diğer taraftan seyirciyle espirili bir dialog kurarak bu zor müziğin hazmına yardımcı oldu.

Carter'ın özenle seçtiği yetenekli genç müzisyenlerle etkileşimi ise kolay tatmin olmayan, ama aynı zamanda öğrencileriyle gurur duyan bir öğretmeninkini andırıyordu. Konser boyunca onların gözünün içine bakıyor, soloları sırasında onları teşvik ediyor, onlara meydan okuyor, yaratıcılıklarının sınırlarını zorlamaya davet ediyordu.

Jazz tarihinin en yaratıcı kişiliklerinden biri olan Betty Carter, bir taraftan jazz vokal sanatını yeniden tanımlarken, diğer taraftan müziğin ruhunu anlayan, benimseyen yeni bir neslin yetişmesine yardımcı olmaya devam ediyor.

Serdar Karabatı

İsveç

İsveççe Jazz

Şubat ayı başında, Avrupa'nın köklü sayılabilecek bir jazz geçmişine sahip bir, iki ülkesinden biri olan İsveç'e ilk defa gidiyor oluşumun getirdiği bir mıraklılık havasında bindim uçağa. Gerçi yakın geçmişte İstanbul'da yapılmış bazı küçük boyutlu festivallerle İsveç'teki jazz ve müzisyenler ile ilgili düşünceler oluşmamış değildi; yine de her şeyi yerinde görmenin tadının farklı olacağını biliyordum. Türkiye'nin çok olgunlaşmamış, kesintiye uğramış, ama her şeye karşın ayakta durmayı başarmış jazz öyküsünde İsveç'in önemli bir payı olduğu da hep aklımdaydı. İşte bu merak uyandıran konuların tümü aslında üniversitedeki öğrenimimle ilgili olarak yaptığım kısa İsveç ziyaretimi olduğundan daha da fazla renklendirdi. Özeti aşağıda.

İsveçlilerin konuşmalarının satır aralarına bakarsanız, burada insanların ülkeyi kıta Avrupasından kopuk bulduğunu ve nüfusça küçük bir ülke olmaktan neredeyse burukluk diyebileceğim bir duygu ile bahsettiklerini görürsünüz. Bir kere belirtmeliyim ki İsveçliler kendilerini çokça eleştiriyor, bu eğilimleri ile ilgili espriler de bol zaten. Öte yandan, fazlasıyla Amerika egemenliğindeki mainstream jazza soyunan her ülkenin kaderi biraz böyle kendi yağında kavrulmak. Sorunu başka şeylerde aramak gerek. İsveçli müzisyenler Amerikalılar kadar bilinmiyor belki, ama dinlediğim müziklerin kıyıda köşede kalmışlıkla ilgisi yok.

Burada evlerin pencere kenarlarına küçük lambalar yerleştirmek oldukça yaygın bir alışkanlık. Dışarıdan bakana verdiği görsel zevki bir yana, bu alışkanlığın akşamları bizim bildiğimize göre epeyi sakinleşen şehirlerde geriye kalan tek yaşam işareti olması gibi sembolik bir anlamı da var. İsveç'te hiç bir şey üstünüze üstünüze gelmiyor. Gizlide kalmış yaşam izleri gibi, jazz da sizin onu keşfetmenizi bekliyor.

Yaşadığım şehir Jönköping 120,000 kişilik orta büyüklükte bir yer. Ülkemizde dinleme, hatta tanışma şansı bulduğum saksofoncu Lenart Åberg 'nin buraya vardığım gece grubuyla birlikte çalmış olduğunu daha sonradan öğrendiğimde İsveç'te jazza "tanıdık" bir başlangıcı kaçırmış olduğuma hayıflanmadım değil. Aslında burada bir jazz kulübü yok. Şehrin fabrikadan çevrilme (burada endüstrileşme eskilere dayanıyor) küçük "Kibrit Müzesi"nde uzman olarak görevli ve aynı zamanda jazzseverler topluluğunun başkanlığını yürüten Bo Levander'in anlattığına göre Ringnes adlı pub içki gelirinin tamamının puba bırakılması karşılığında kullanılıyor dokuz, on gece için. Ringnes mekan olarak pek iyi görülmüyor; ama beni tek ilgilendiren buradaki jazz olduğundan aldırış etmiyorum söylenenlere. Çünkü İsveç'te yüzün üzerindeki küçük kulüplere iyi bir örnek burası.

Topluluk 1970 sonlarında bir grup jazzsever psikologun amatörce başlattıkları müzik dinleme toplantıları ile oluşmaya başlamış ve daha sonra Swedish Jazz Society'nin bir parçası olmuş. İsveç'in (açıkçası neye göre ayrıldığını öğrenmeye çalışmadığım) her idari bölgesinde böyle bir topluluk var ve bölgedeki etkinliklerle, gençlerin müzik eğitimi ile ilgileniyorlar. Devlet desteğinin önemli bir yer tuttuğu bu girişim bölge başkanlarının her yıl düzenli olarak yaptığı toplantılarla geliştiriliyor.

Jönköpings Jazz Club'da dinlediğim müzikler çok ayrıksı değildi belki, ama ben keyfimi aldım. Hem çok hoş rastlantılar da oluyor burada. Mart ayının başlarında bir zaman Leni Stern geliyor şehre. Böyle bir yer ve zamanda rastlaşmamıza epeyi şaşıran Leni Stern yol yorgunu olduğu için "resmi" bir söyleşiyi es geçiyoruz. Hemen hemen tüm arkadaşlarının İstanbul'da çalmış olduğundan ve festivaller, seyircilerle ilgili çok iyi şeyler duyduğundan bahsediyor. Ben de tüm dostları ve özellikle de eşi Mike Stern'e selamımı götürmesini istiyorum.

Stern vokal ağırlıklı, özellikle country-blues dinleyicisine hitap etme olasılığı daha yüksek Black Guitar albümünü tanıtıyor. Hoş, ama Stern'ün alışıldık besteciliğinin dışında bir müzik; eski albümlerini aratıyor biraz. Öte yandan, hiç fena tınlamayan eşlikçilere çeviriyorum dikkatimi. Basta Ola Bjerding, gitarda Niclas Höglind, davulda Kristofer Johansson; profesyonel adlarıyla Jazz Unit. İkinci setten sonra tek tek tanışıyorum müzisyenlerle; hepsi çok alçakgönüllü insanlar. Ola ile sohbeti koyulaştırıyoruz. Stern ile North Texas University'deki bir jazz çalışma grubunda tanışmışlar. Daha sonra karşılıklı ayarlamalar yapılmış ve Stern için kısa bir İsveç turnesi düzenlenmiş. Jazz Unit'in Blekinge adlı bölgeye bağlı olarak çalıştıklarını öğreniyorum,

Bengt Arne Wallin İsveç folk müziğini jazzın büyük orkestra kalıplarına başarıyla uyarlamış müzisyenlerden biri olarak anılıyor Wallin. Bu yapımda Wallin'in artık bir klasik olarak görülen 1962 kaydı ile 1997'de Jazz Baltica Ensemble ile bir konser anında kaydedilmiş albümler bir araya getirilmiş (1998, ACT Music).

Serdar Karabatı

İsveç

klüpten çıktıktan sonra da zaten kapısında Musik i Blekinge yazan bir minivan göreceğim. İsveç'te devletin sanatçıyla ilişkisi üzerine tahmin yapmamı kolaylaştıran, belirgin bir ipucu. Belli ki, müzisyenlere bir araç sağlanmış yönetim tarafından. Demek ki, İsveç'te sanatçılar "önemsiz değil"

Göteborg Nefertiti Club (www.nefertiti.se)

Oldukça soğuk bir günde Göteborg'deyim (İsveççede Yöttebori okunuyor şehrin ismi). Önceden telefonla masa ayırttığımız için kulübü bulmama gerek kalmıyor. Böylece, akşam göreceklerimi tamamıyla sürprizlere bırakmış oluyorum.

Şehrin "buluşma noktası" olan Kungsportsplats adlı küçük meydandan yürümeye başlayıp, otopaka benzer bir yerin içinden geçiyoruz. On dakika kadarlık bir mesafe bahsettiğim, ne de olsa ufak sayılabilecek şehirler bunlar. Dışarıdan pek bir şeye benzemeyen bir yer; sıvalar dökük, duyuru panoları özensizce yerleştirilmiş. Aşağı doğru inen bir kaç basamak ve alçak bir kapıdan içeri giriyoruz. Arkadaşım bazı geceler uzun kuyruklar oluştuğunu söylüyor, ama Cuma olmasına karşın ortalık bu gece sakin gözüküyor. Yemek için erken geldiğimizden kalabalık olacaksa bile bunu atlattığımızı varsayıyorum.

Tavanı alçak, orta büyüklükte bir yer. Çok etkileyici olmasa da, jazz tozunun bulaştığı bir yer olduğu besbelli. Sahne ortaya ve yükseğe yerleştirildiği için hem masadakilerin, hem de masaların arkasındaki bölümde ya da girişe daha yakında kalan kolonlar çevresinde ayakta duracakların acayip hareketler yapmadan sahneyi görebilmelerine elverişli bir ortam yaratılmış.

Ekip ikisi kadın beş kişiden oluşan bir hard-bop topluluğu. İsveç'te jazzın benim için gizlide kalmış yüzünün keşfimin en önemli bölümlerinden biriydi bu; kuzeyde iyi "sığınak"lar olduğuna dair sözler boşuna değilmiş.

Stockholm & Jazz Club Fasching

Başka bir ara, bu sefer Stockholm yolundayım. Duyduklarımdan, okuduklarımdan bildiğim kadarıyla İsveç'te jazzın en sağlam ayağını başkentte bulmayı bekliyorum. En merak ettiğim şeylerden biri de Jazz Club Fasching'in nasıl bir yer olduğu. Jönköping-Stockholm arası dört saat on beş dakika... merkez istasyonda iniyorum, ana binaya girmeden trafiğin yoğun gözüktüğü caddelerden birine doğru ilerleyip, burada yürümeye başlıyorum. Amacım ana turist bürosunu bulup, ayrıntılı bir harita ve konser kitapçığı türünden ne varsa elime geçirmek. Yalnızca on beş metre ilerledikten sonra bir de ne göreyim, Fasching sağımda duruyor; burnum iyi koku almaya başladı! Hemen içeri giriyorum; ince uzunca bir mekan, üstte dar bir asma balkon. Tahta masa ve sandalyeler; bazı bölümler siyaha boyanmış. Ne çok loş ne de pırıltı seli olan, orta karar sarımsı bir ışık... İçerisi temiz, ama steril yapaylığında değil. Hafif bir döküklüğü var, ama "döküntü" bir yer de değil. "Yaşayan", içtenlikli bir yer burası. Ve tamamıyla jazz kokuyor. Bir program alıp incelemeye başlıyorum. Müthiş!

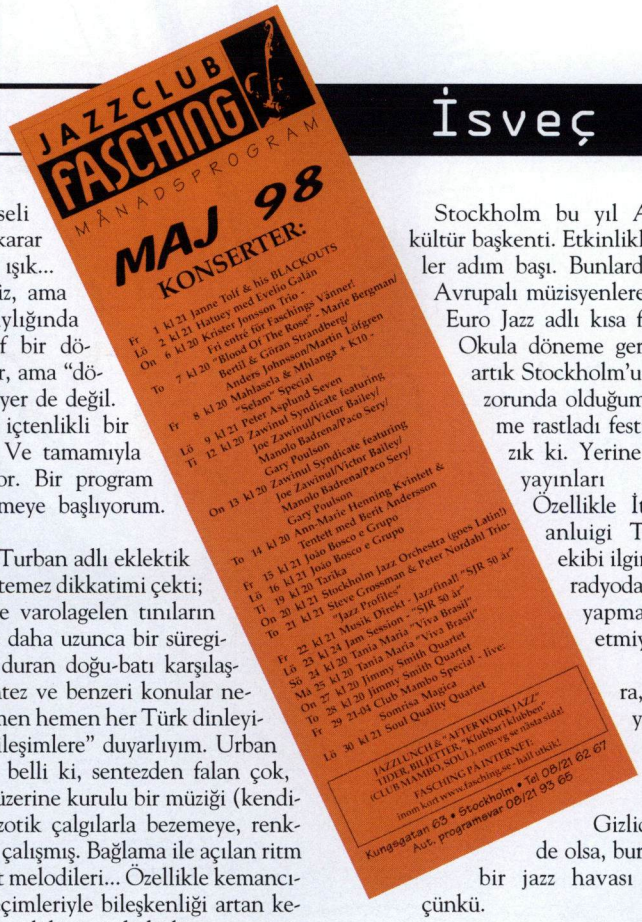

Urban Turban adlı eklektik grup ister istemez dikkatimi çekti; çünkü bizde varolagelen tınıların farklılığı ve daha uzunca bir süregidecek gibi duran doğu-batı karşılaştırması, sentez ve benzeri konular nedeniyle hemen hemen her Türk dinleyicisi gibi "bileşimlere" duyarlıyım. Urban Turban ise belli ki, sentezden falan çok, folk, blues üzerine kurulu bir müziği (kendilerince) egzotik çalgılarla bezemeye, renklendirmeye çalışmış. Bağlama ile açılan ritm üzerine Kelt melodileri... Özellikle kemancının nota seçimleriyle bileşkenliği artan keyifli ve eğlenceli bir müzik dinliyoruz o gece.

Fasching'de başka kimler çalmıyor ki! Yakalayabildiklerimden biri de Tania Maria idi. İstanbul'da dinleyememiştim kendisini; çevreden duyduğum Maria'nın caz festivalindeki performasının çok da iyi olmadığı idi. Bu yüzden merakım artmış olarak gidiyorum Fasching'e. Fakat uzun sürmüden çabam, bir kaç parça sonra kararımı veriyorum. Benim bildiğim Tania Maria böyle iyiydi zaten; özellikle bir klüp ortamıyla mükemmel uyumda bir müzik. Yavaş yavaş herkes salınmaya başlıyor. Gözlük dahil siyahlar içindeki Maria ve ekibinin müziği vücut elektriğimizi güçlendiriyor.

Stockholm bu yıl Avrupa'nın kültür başkenti. Etkinlikler, konserler adım başı. Bunlardan biri de Avrupalı müzisyenlere yer veren Euro Jazz adlı kısa festival idi. Okula döneme gerektiği için artık Stockholm'u terketmek zorunda olduğum bir döneme rastladı festival ne yazık ki. Yerine radyodaki yayınları izliyorum. Özellikle İtalyan Gianluigi Trovesi ve ekibi ilgimi çekiyor; radyodan kaydımı yapmayı ihmal etmiyorum. İsveç'e kara, deniz veya hava yolunuz düşerse, jazzı arayın. Gizliden gizliye de olsa, burada gerçek bir jazz havası dolanıyor çünkü.

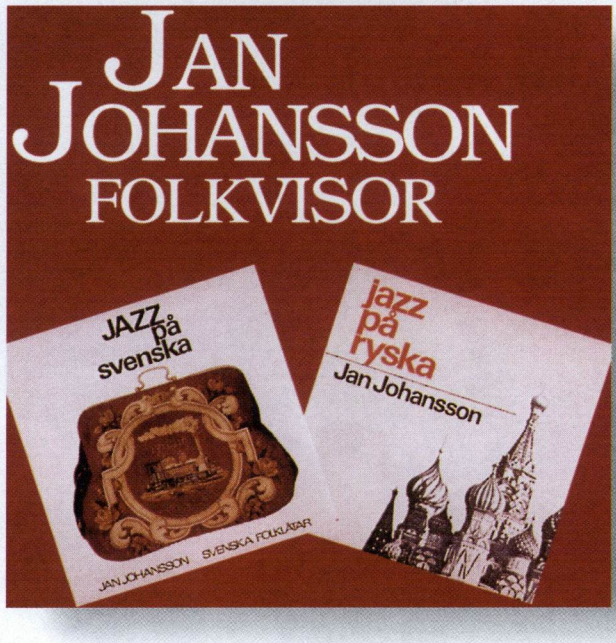

İsveç'te akustik jazz geleneği eskiye dayanıyor. Piyano-basdavul üçlüleri özellikle yaygın bir format. Konuştuğum çoğu insan bu geleneğin en önemli payını piyanist Jan Johansson'a veriyor. Hatta bazı kişiler şimdiki İsveçli piyanistlerin Johansson'u taklit ettiklerini düşünüyor. Johansson'un folk parçalarını yorumladığı 1960'lardan iki albüm Jazz på svenska ("İsveçce caz") ve Jazz på ryska ("Rusça caz") kayıtları bir araya getirilerek 1994'te yeni basım olarak sunulmuş (Heptagon Records AB). Albümü dinleyince Johansson'un İskandinavya'nın en önemli ve kayıtları en çok satan müzisyenlerinden biri olduğuna şaşırmıyorsunuz doğrusu. Yeni isimlerden dinleyebildiklerim içinde piyanist Jan Lundgren'in İsveç müziklerinden seçtiklerine getirdiği yorumlardan oluşan Swedish Standards (1997, Sittel AB) albümü dikkatimi çekti. Akıcı bir teknik, duyarlı bir dokunuş ve modern bir duyuş. Lundgren'in adını bir kenara yazın derim.

LAFF
SENSATION
DUKE ELLINGTON

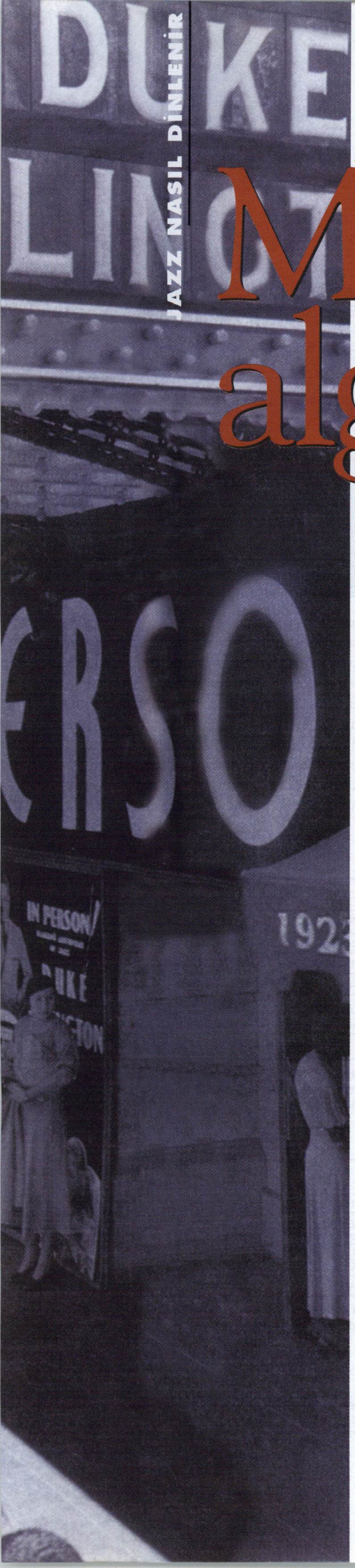

Yazan: Jerry Coker
Çeviren: Ahmet Emin Akyavaş

Müziği nasıl algılıyoruz

Müzik sesler ve ritmlerden oluşan bir sanat formudur. Her ne kadar bir kağıt üzerine notalar şeklinde yazılabilirse de bir müzik eseri ses haline dönüşmeden, ya da icra edilme haline kadar bir müzik değildir. Müzik işitme duyusuna ait bir sanat dalıdır. İcra sonunda sesler partisyonun (çeşitli enstrüman grupları için yazılmış notalar) ve müzisyenlerin orada mevcut durumda olmasına rağmen müzik de biter. Sadece müzisyenlerin ve dinleyicilerin hafızasında müzik devam eder.

İşitsel hafıza çıkarılıp atılamaz. Aslında işitsel hafıza müzik olarak isimlendirdiğimiz doğal hadisenin başarılmasında en güçlü vasıtadır. O (işitsel hafıza) daha önceki dinleme deneyimlerimizden sürekli olarak çalınan ve işittiğimiz ses duyguları müziği içimizde işitmemizi mümkün kılan bir hafızadır.

İşitsel deneyimin tekrarlanması onu belleğimizde algıladığımız versiyonunun daha da gelişmesini sağlar.

Dr.Joseph Murphy insan düşüncedir diye işaret etmiştir. Dinsel ve felsefi disiplinler ve hedefler genellikle tekrarlama ile başarılır ve böylece müzikteki: canlı ve kaydedilmiş icraları hafızadan işitmemizi sağlar. Şüphesiz ki kişiler arasında aynı şartlar altındaki dinlemelerinde önemli farklılıklar ortaya çıkacaktır. Müziği algılamalarında ve müziğe olan ilgilerinde çeşitlilikler görülecektir. Kişisel haz ve tepkilere göre seçimlerini yapacak ve hafızalarında yeniden çalınacaktır. Müzikal kişiliklerimiz herhangi bir performansdan ve hafızamızın hangilerini seçip içimizden yeniden tekrarlayışımızla daha iyi anlaşılacaktır.

Dinlenebilecek hayli müzikal üsluplar ya da stiller vardır. Bu stillerin her birinin sahip olduğu çok önemli icraatlar ve yine her birinin sahip olduğu üslupsal geçerlilik söz konusudur. Müzikte stilistik snobluk tamamiyle gereksizdir. Bazı durumlarda müzisyenler için belli bir üslupta hakimiyet, ustalık kazanmak ve sözkonusu üslupta başarılı olmak için gerekli olabilir. Fakat bir müzisyen diğer üslup ya da stillere karşı negatif olmamalıdır.

Herhangi bir üsluptaki mükemmel bir icracının sahip olması gereken mutlak standartlar:

1. Ustalık
a. Müzikteki belli başlı esasların kavranması
b. Enstrüman /vokal teknikleri
c. İyi düzeyde geliştirilmiş kulak
2. Farkında olma, haberdar olma (dinleme vasıtası ile diğer alanlardaki tarz ve üsluplar)
3.Yaratıcılık
4. Müzikal ruh (coşku)

Dinleyicilerin sık sık karşılaştıkları bir durumda; herhangi önemli bir icrayı anlayamamaları ya da değerlendirememeleridir. Bunun sebebi işitsel deneyimlerini içeren hafızalarının dinlediklerini içermemesinden kaynaklanmaktadır. Muhtemelen icra edilen üsluba ya da tarza yabancı olmaları veya çalış tekniğinin karmaşık olması ya da önce dinlediklerinden çok farklı olabilmektedir. Eğer dinleyici işittiklerini toplar, depo eder ve tercih ettiklerini işitsel hafızasından tekrar eder ise bu onu dinlediklerini daha iyi anlar ve keyif alacak hale yönlendirecektir. İcracı ve dinleyici arasındaki aralığın ya da kopukluğun oluşması dinleme alışkanlıkları ve tercih farklılıkları ile direkt ilişkisi vardır. İcracı kendini geri çekmekten usanır, dinleyicisi de dinledikleri karşısında duyarsız, bihaber olmaktan usanır. Çözüm icracının isteği olan iletişimin, dinleyicinin isteği olan anlayabilmenin, algılayabilmenin altında yatmaktadır.

Jazz Nedir?

Buraya kadar müziği genel olarak irdeledik, dinlemenin önemi, hafızadan çalma, icraatın standartları, bunlar her tür veya stildeki müzik ile ilişkilidir. Fakat yazımız bilhassa jazz müziği hakkında olduğundan jazz için tanımlamamız:

Jazz 1900'lerde Amerika'da gelişen ve bilhassa Afrika kökenli Amerikalılar tarafından icra edilen uluslararası ve ırklararası alanda ilgi gören bir müzik türüdür. Jazz başlangıçta birçok stil ya da üslupların etkisi altında kalmış idi. Afrika kökenli ritmler, Blues, Avrupa'ya ait enstrümanlar ve armonileri, marşlar, dans

müziği, kilise müziği ve ragtime, bütün bunlar abartılı olarak ve coşkulu bir tempoda çalındı. 12 ölçülük blues formunun origin noktası jazz'dır ve bu form sürekli olarak jazz müziğinde hükmünü sürdürdü. Jazz'ın en kökenli karakteristiklerinden biri emprovizasyon (doğaçlama)dır. Jazz parçalarında başka karakteristikler olmasına rağmen hemen hemen hepsi adeta emprovizasyona odaklanmıştır. Yeni stillerin ve tekniklerin absorbe edilmesi ve hızlı bir değişim ile birlikte jazz'ın gelişimi devam etmektedir.

Folklorik müzik karakterinden sanatsal müzik karakterine kadar jazz'ın tarihsel gelişimi içinde emprovizasyon, blues, ve coşkulu tempo özelliği hep vardır.

Jazz tarihçileri ünlü jazz şahsiyetlerinin yaşam tarzlarından sık sık söz ederler; özellikle onların ırklarına ait problemlerini, ticari başarılarını, yoksulluklarını, uyuşturucu kullanma alışkanlıklarını evlilik hayatına ait problemlerini ve yeraltı dünyası ile olan ilişkilerini dile getirmişlerdir. Şüphesiz ki bu hususlar genel okuyucu kitlesinin ilgisini çeker. Ne var ki bütün bu konular icracının kendi iç meseleleridir. Müzisyenin özel hayatı yapmış olduğu müziği önemli derecede etkileyebilir. Genellikle bizler sanatçıların eğitimlerinden, etkileşimlerinden, sık dinlemiş oldukları kayıtlardan ya da kendi sanatları hakkındaki beyanlarından bilgi ediniriz.

Jazz'ın gerçek tarihi müziğin kendi içindedir. Bilhassa Louis Armstrong, Coleman Hawkins, Lester Young, Charles Parker, Miles Davis ve John Coltrane gibi önemli emprovizasyon ustalarının sololarının içindedir. Bir anlamda son zamanlarda bütün karmaşıklığıyla uzun emprovize sololar jazz müzisyenleriyle izleyicileri arasındaki mesafeyi daha da açmıştır. 78 devirli tek kayıtlar yapıldığı dönemlerde çalınan parçalar 3, 4 dakika uzunluğunda idi. Eğer parçanın başında ve sonunda 1'er dakikalık ana temanın çalınmasına karar verilmiş ise geriye kalan 1, 2 dakikada dinleyici çok daha anlaşılır melodik parçacıklar içeren emprovizasyon ile karşı karşıya kalıyorlardı. Fakat günümüzde ortalama bir parçanın, örneğin Freddie Hubbard'a ait Mr. Clean 13.5 dakika uzunluğundadır. Başlangıç ve son kısımdaki 1'er dakikalık melodi, geriye kalan 11.5 dakikalık süre ise parçanın deşifrasyonu ile birlikte emprovizasyon süresidir. Salt müzik açısından uzun süreli müzik kayıtları long-play (LP) ile mümkün olabilmektedir, Öyle ki solo yapılacak kısımlara daha fazla zaman ayrılabilmesi sebebiyle ileri düzeydeki jazz için daha bir sanatsal form oluşmasına vasıta olmaktadır. Müzikteki ve kayıt teknolojisindeki gelişmeyi durdurmamız söz konusu olamaz, ancak kısmen de olsa yaratıcı jazz'ın icraası ile doğaçlama olarak yapılan sololar vasıtası ile neyin anlatılmak istenildiğini anlamak için çaba sarfedebiliriz.

Dinlemek için Öneriler

Jazz kelimesinin tanımlamasında özellikle başlangıç dönemindeki jazz ile ilgili olarak birçok unsurlardan ve etkileşimlerden bahsedilmektedir. Bunlar okuyucu tarafından işitsel deneyim haline getirilmelidir. Aynı tarifler jazz'ın halk müziği halinden sanatsal müzik haline geçişindeki gelişimler içinde bahis konusu olmaktadır. Bunlar da yine aynı şekilde işitsel deneyim haline getirilmelidir. Bu sebepten okuyuculara önerilen ve yarar sağlayacak olan; kısaltılmış jazz tarihi seslendirmelerini dinlemeleridir. Orijinal formu içerisinde kaydedilmiş The Smithsonian jazz koleksiyonu bu konuda kullanılabilecek önemli bir kaynaktır.

Devir/Çağ	Stil Adı	Sanatçı/Grup/Kayıt Bilgisi	
Ragtime	Maple Leaf Rag	Scott Joplin	SC,1916
Blues	Lost your Head Blues	Bessie Smith	SC,1926
Dixieland	Black Bottom Stomp	Jelly Roll Morton	SC,1926
Swing	Doggin Around	Count Basie	SC,1938
Be-Bop	Shaw Nuff	Dizzy Gillespie	SC, 1945
Post Be-Bop	Pent-Up House	Sonny Rollins	SC,1956
Modern	D.B.B	Brecker Brothers	AL 4037, 1973

Daha ilerdeki açıklamalarımızda çok önemli doğaçlama solisti olarak 6 adet icracı listelenmiştir. Aşağıda listelenmiş koleksiyon dinlenildiği takdirde söz konusu müzisyenlerin önemi konfirme edilmiş olacaktır.

Emprovizasyonu Gerçekleştiren	Adı	Kayıt Bilgisi
Louis Armstrong	Struttin With Some Barbeque	SC,1927
Coleman Hawkins	Body and Soul	SC, 1939
Lester Young	Lester Leaps In	SC, 1939
Charles Parker	Koko	SC, 1945
Miles Davis	So What	SC, 1959
John Coltrane	Pursuance Impulse	A-77, 1964

Long-Play (uzun çalar) kaydı olan Mr.Clean ve onun 78 devirlik kaydı ile mukayesesi amacı ile 2 adet daha önerilmiştir.

Sanatçı/Grup	Adı	Kayıt Bilgisi
Freddie Hubbard	Mr.Clean	CTI 6007, 1970
Miles Davis	Boplicity	SC, 1949

John Mayall & The Bluesbreakers

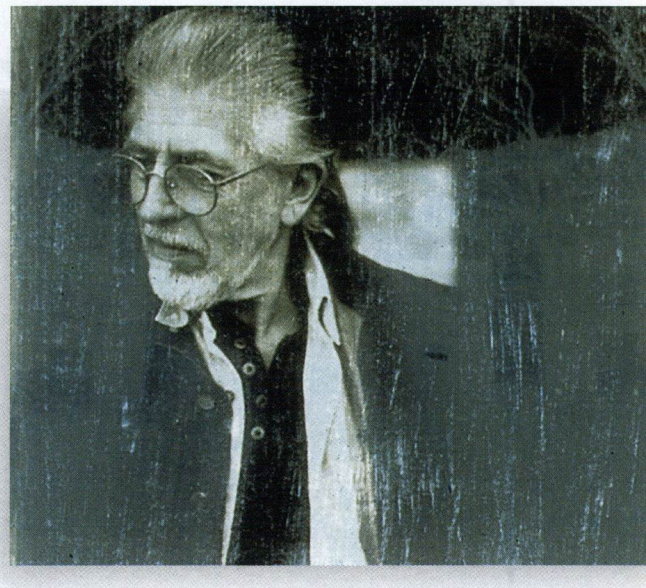

Eyüp İblağ

John Mayall & The Bluesbreakers II.Uluslararası Boğaziçi Festivali çerçevesinde 24 Haziran gecesi Açıkhava'da yer aldı.

İstanbul'da ikinci kez konser veren beyaz blues'un tarihi John Mayall 60'ı geçen yaşına karşın bir kez daha Açıkhava Tiyatrosunda blues severlere birlikte oldu. Geçen sefer "Spinning Coin" albümü turnesi kapsamında İstanbul'a gelen John Mayall bu sefer de 1997 yılı sonlarında piyasaya çıkan albümü "Blues for the Lost Days"in Avrupa turnesi kapsamında, 24 Haziran akşamı blues severlerin karşısında yer aldı.

İngiliz blues'un babası John Mayall 1960'lardan beri bulunduğu müzik dünyasında her zaman bir müzik okulu görevi görmüştür. Bu zaman içinde Eric Clapton'dan Fleetwood Mac'in Peter Green'ine, Cream'in Jack Bruce'ından Rolling Stones'un Mick Taylor'una kadar büyük isimler şu andaki kariyerlerini onunla yaptıkları çalışmalara borçludurlar. Bu büyük medyatik isimlerin yanında blues dünyasında hayranlıkla takip edilen birçok yeni nesil blues müzisyeni John Mayall & The Bluesbreakers üyesi olmuş müzisyenlerdir.

Son keşfi Coco Montaya'dan sonra gruba yeni gitarist olarak aldığı Buddy Whittington eminim kısa bir zaman içinde kendi yoluna gidecek muhteşem bir gitarist. Bundan önceki albümleri Spinning Coins'de ve İstanbul konserinde de üstün bir performans sergileyen Buddy Whittington son albümleri Blues For The Lost Days'de de kendini ispatladı. John Mayall, Buddy Whittington için "Buddy, bana Stevie Ray Vaughan'ı anımsatıyor. Ne de olsa aynı yerde doğup büyümüş. Birlikte çaldığım en muhteşem gitarist" diyor.

John Mayall 1969 yılından bu yana Los Angeles'ta yaşıyor. Bu yüzden yaptığı müzikte Amerikan rock & blues etkilerine rastlamak şaşırtıcı değil. 1965 yılında çıkan "John Mayall Plays John Mayall" albümünün ardından Eric Clapton ile birlikte yaptığı "Bluesbreakers with Eric Clapton" klasik bir çalışma olmuş ve tüm blues dinleyicilerinin başucu eseri haline gelmiştir. John Mayallın en iyi albümlerinden biri olan "Bare Wires"ın ardından içlerinde Mick Taylor'ın da bulunduğu aynı kadro ile "Blues From Laurel Canyon" kaydedildi. Bu albümün ardından Mick Taylor Rolling Stones'a katılmak için gruptan ayrıldı. Davulsuz olarak kurduğu yeni grubu ile çıkardığı "The Turning Point" albümü onun en çok satan albümü oldu ve İngiltere listelerinde ilk ona girdi. Bunun ardından geçici bir sanatsal krize giren Mayall 1975'te çıkardığı "New Band New Company" albümünden sonra albüm çalışmalarına uzun bir süre ara verdi. 1990 yılında "A Sense of Place" albümü ile geri dönen John Mayall tüm birikimini ortaya koyuyordu. Süregelen enerji ise 1993 yılında "Wake Up Call" albümü ile zirveye ulaştı ve bu albüm Grammy Ödüllerine aday gösterildi ve aynı başarıyı "Spinning Coin" albümü izledi. Son albümü "Blues for the Lost Days"i Açıkhava'da izlemek blues severler için iyi bir şanstı.

Rene Macaroğlu

Dr. Jazz

Sevgili Jazz Severler

Bu ay sizlerle jazz müziğini klasik müzik, folk, pop gibi müziklerden ayıran en önemli özelliği incelemek istiyorum. Üst Düzey Akor Gerilimleri...

"Normal" bir müzisyene "-bir C akoru basabilir misin?" diye sorduğumuzda, hemen Do-Mi-Sol notalarını basacaktır. Halbuki aynı akoru bir jazz müzisyeni şöyle basmayı tercih edecektir: Re-Mi-La. Bu kadar ilgisiz sesleri nereden bulduğunu sorarsak aşağı yukarı şöyle bir cevap bekleyebiliriz:

"Nasıl olsa bas gitarist er veya geç Do notasını vuracağı için, ben Do yerine Re koyarak akoru deforme edip gerilimli, gizemli bir tını yaratıyorum; aynı şekilde, Sol yerine La çalarak temel akoru biraz daha gerebilirim; ancak C akorundan bağlarımı tamamen koparmamak için, akorun en önemli sesi olan üçlüsü Mi Notasını kullandım.
Eğer aynı akor süresi boyunca çalacak zamanım olursa bu sefer de Sol-Si-Re basmayı tercih edebilirim; demin çaldığım notalar zaten dinleyicinin hafızasında kaldığına göre. Üç nota da şimdi vurarak gamdaki altı tane notayı peşpeşe duyurmuş oluyorum.
Geriye kalan 7. Nota olan Fa'ya gelince... Ne kadar uğraşsam da bu notayı sevemiyorum; majör akorlarda 4. dereceye diğer derecelere tanıdığım özgürlüğü tanıyamıyorum. Ama eğer tonalitede varsa Fa# notasını kullanabilirim; bu nota C akorunu yıkmıyor.
Yine aynı şekilde, minör yedi akorlarda da 13'lüye ısınamıyorum; akorun tınısını başka bir akora çevirir gibi oluyor.
Son olarak, b9, #9, #11 ve b13 gerilimlerini her akorda kullanmak istemiyorum; gerçi Flamenko ve Çağdaş müziklerde bu tınıları serbestçe kullanıyorlar, ancak ben bu gerilimleri sadece dominant yedili akorlara yakıştırıyorum. Zaten bazen dom 7 akorlarda bütün notaları serbestçe kullanabiliyorum, inanılmaz bir gerilim çıkıyor; ancak bu serbestliği diğer akorlara tanıyamam.
Hepinize bol gerilimli geceler diliyorum.

JAZZ MÜZİĞİNDE ÜST DÜZEY AKOR GERİLİMLERİ:

- Gerilimleri akorun ince seslerine koyunuz; kalın sesler akorun temel seslerini oluşturur.
- Gerilimler çoğu kez yedilinin üstüne konduğundan (yediliyi silmeyiniz!) 9, 11 veya 13 şeklinde yazılırlar.
- 9'luyu her türlü akora koyabilirsiniz.
- Sus 4 akorlar haricinde 4'lüyü majör akorlarda kullanmayınız (3-4 çapışması çok serttir). Onun yerine majör akorlarda #4 (#11) kullanabilirsiniz.
- Minör akorlarda ise tam tersine 4'lüyü bol bol kullanabilirsiniz (#4'ü kullanmayınız).
- 6 veya 13'ü her türlü akorla kullanınız (m7'lerde pek kullanılmaz).
- b9, #9, #11 ve b13'ü sadece dominant 7 akorlarda kullanınız.
- Akorları harmonize ederken gerilimlerin bir basamak altındaki akor sesini iptal ediniz.

Dm7 Gerilimleri:
9 ve 11

FΔ7 Gerilimleri:
9 ,#11 ve 6 (13)

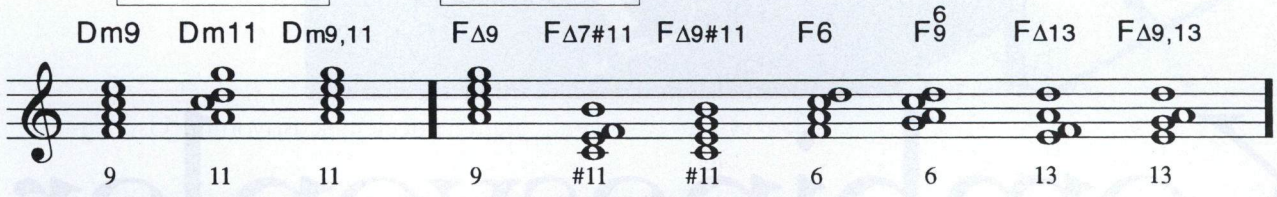

G7 Gerilimleri:
9 ve 13

G7 Altere Gerilimler:
#9 ,b9 , #11 ve b13

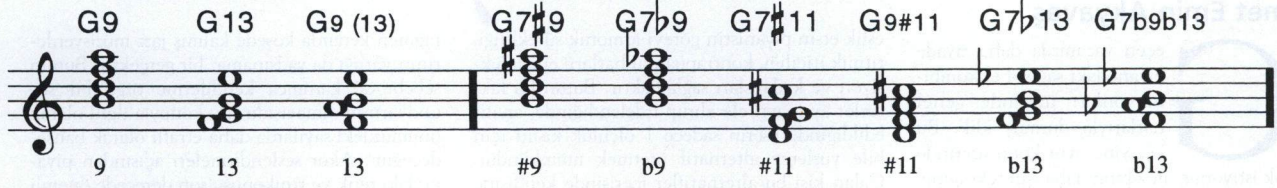

Cm6 Gerilimleri:
9 , 11 ve Δ7

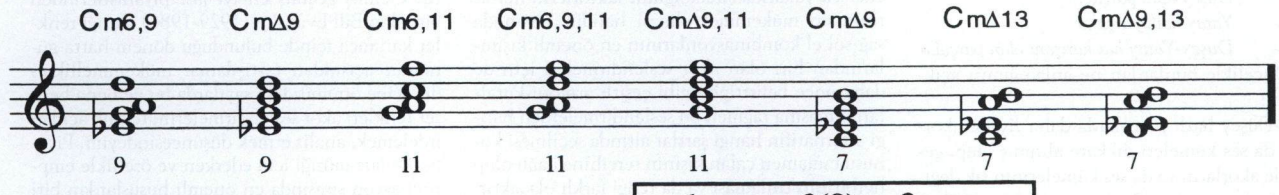

GİTARA UYGULAMASI:

1 yerine «**2(9)**» **3** yerine
3 yerine «**4(11)**» **5** yerine
5 yerine «**6(13)**» **8** yerine

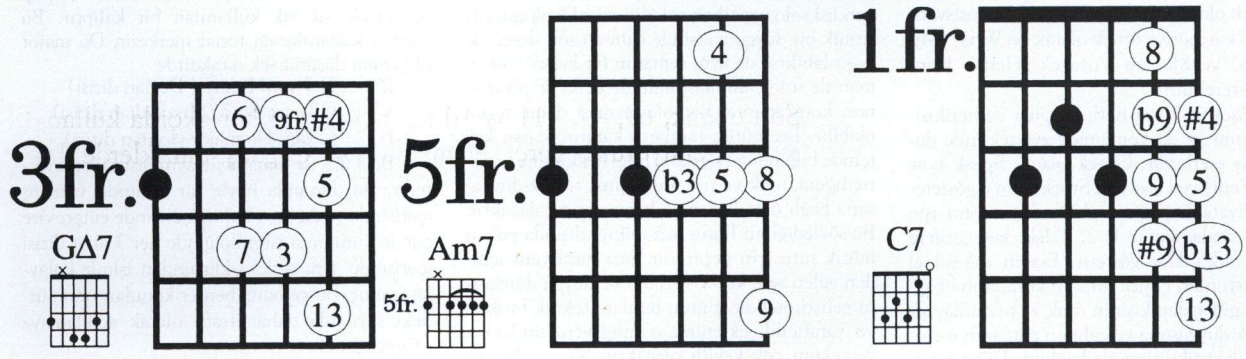

Kombinasyonlar

Ahmet Emin Akyavaş

Geçen yazımızda daha ziyade piyanodaki sağ-sol el kombinasyonları üzerinde genel hatlarıyla durmuş idik. Bu kez yine aynı konu üzerinde durmak istiyorum ama biraz daha işin tekniğine, ayrıntılarına girmek suretiyle. Bilindiği üzere Post-Bebop döneminde jazz parçaları 3 kategoride toplanmıştır.

1- *Düşey hatlı parçalar*
2- *Yatay hatlı parçalar*
3- *Düşey-Yatay hat karışımı olan parçalar*

Öncelikle bunlardan ne anladığımızı açıklayalım:

1-Düşey hatlı parçalarda daha ziyade akorlar ya da ses kümeleri dikkate alınmış olup, genellikle akorların ya da ses kümelerinin sık değişimi söz konusudur. Bu kategorideki parçalara örnek olarak Tune-Up (Miles Davis) ve Giant Steps'i (John Coltrane) gösterebiliriz.

2-Yatay hatlı parçalar ise isminden de anlaşılacağı gibi akor değişimlerinin ve ses kümelerinin seyrek olduğu ya da az olduğu kompozisyonlardır. Bu kategoriye örnek olarak So What (Miles Davis) ve Maiden Voyage'ı (Herbie Hancock) gösterebiliriz.

3-Düşey ve Yatay hatlı parçalar ise herikisinin karışımı ya da kombinasyonu şeklinde düzenlenmiş eserlerdir. Örnek olarak Speak Low (Nash/Weill) ve Dear Old Stockholm'u gösterebiliriz. Piyanoda sağ-sol el kombinasyonu işte yukarıda sıraladığımız 1, 2, 3'deki kategorilere göre de farklılıklar gösterir. Esasen sağ-sol el kombinasyonları çeşitli armoni kurallarına bağlı olduğu gibi çalan kişinin renk ve tını anlayışına, ritmik duygusuna ve çalınan parçanın melodik, ritmik strüktürüne de bağlıdır. Diğer taraftan ister solo çalsın, isterse herhangi bir soliste eşlik etsin piyanistin görevi armonik sürekliliği, ritmik iticiliği, kontrapuantal hatları; entrüdüksiyon ve kadansları sağlamaktır. Bütün bu faktörler ayrı, ayrı ele alınıp irdelendiğinde, analiz edildiğinde eserin sadece 1 ölçülük kısmı için bile yüzlerce alternatif üretmek mümkündür. Çalan kişi bu alternatifler içerisinde kendisine en sıcak gelecek renkleri, ritmik duygusuna en uygun olan vurguları ya da aksanları seçecektir. İşte belki de toplam kalite tabirini müziğe irca edersek yukarıda sıraladığımız faktörlerin herbirinin en mükemmel olması halidir. Piyanoda sağ-sol el kombinasyonlarının en önemli kısımlarından biri olan akor seslendirmeleri için de daha önce belirttiğim gibi çeşitli armoni kuralları olmasına rağmen bu seslendirmelerden hangi alternatifin hangi şartlar altında seçilmesi konusu tamamen çalan kişinin tercihine bağlı olup herbirinin tınlaması ya da rengi farklı olacaktır. Sözkonusu renk ve tını piyano solo halindeyken uygun düşebilir ne var ki aynı seçimlerin piyanonun bir başka soliste eşlik etmesi halinde ise uygun bir seçim olmayabilir. Ya da kulağa hoş gelmeyebilir. Örnekleme gerekirse; Piyanistin kendisi solo yaparken sol elin sekizlik aksanlarla ritmik bir duygu içersinde çalması son derecede hoş olabilirse de aynı temanın bir başka enstrüman ile solo çalınması halinde belki de piyanonun kontrapuntal hat oluşturması daha uygun olabilir. İşte bütün bunların kararını çalan kişi içinde bulunduğu şartlara, bilgi birikimine, yaratıcılığına, renk ve tını anlayışına, ritmik duygusuna bağlı olarak o anda karar verip çalacaktır. Bu söylediğimiz husus jazz müziği dışında pek az müzik türü için geçerlidir. Jazz müzisyeni içinden gelen sese kulak vermeli ve duygu dünyasını geliştirmelidir. Bütün bunlara teknik birikim ve yaratıcılık eklenirse o müzisyeni dinlemek gerçekten çok keyifli olacaktır. Ne var ki jazz dünyasında bütün bu vasıflara sahip olmasına rağmen kenarda köşede kalmış jazz müzisyenlerinin varlığı da yadsınamaz bir gerçektir. Bunun sebebi de kanımca kendilerine özgü bir sound'larının olmayışıdır. Bu konuyla ilgili olarak önümüzdeki sayılarda daha etraflı olarak bahsedeceğim. Akor seslendirmeleri açısından piyanodaki renk ve tınıkonusu son derecede önemli bir konudur. Üzerinde 88 tuş bulunan piyanonun farklı kombinasyonlarda çıkaracağı seslerin renk ve tınıları da birbirlerine göre farklı olacaktır. Gelmiş geçmiş en iyi jazz piyanistlerinden biri olan Bill Evans'ın (1929-1980) seçtiği renkler kanımca içinde bulunduğu dönem hatta günümüz açısından tartışılamaz mükemmelliktedir. Yine önümüzdeki sayılarda bu ve buna benzer renkleri akor seslendirmelerini teknik açıdan irdelemek, analiz etmek düşüncesindeyim. Piyano ile jazz müziği icra ederken ve özellikle emprovizasyon sırasında en önemli hususlardan biri de akorlarla ya da düşey hatlarla diziler arasındaki ilişkiyi yakalamaktır. Aynı husus yatay hatlı parçalar için de geçerlidir. Her akorun ilişkili olduğu bir veya birden fazla dizi vardır. Örneğin: İİ—V7—I armonik yürüyüşü jazz ve pop müziğinde sık sık kullanılan bir kalıptır. Bu kalıbın kullanılacağı tonal merkezin Do majör olduğunu düşünürsek o takdirde:

İİ D-7 yani Rem7 (Dorian dizisi)
V7 G7 yani Sol7 (Mixolydian dizisi)
I C yani Do majör (İonian dizisi)

Bu 3 dizi de tamamiyle aynı sesleri içermektedir. Bu durumda böyle bir armonik yürüyüş içerisinde ya da akor kalıbı içerisinde emprovize cümle kurulması istenildiğinde her 3 akor dizisi içerisinde aynı sesler olduğundan işimiz kolaylaşacaktır. Bu ve buna benzer konuları önümüzdeki sayılarda daha etraflı olarak açıklamaya çalışacağım.

Kaynakça:
Jazz Improvisation by David Baker

acc	akordiyon	**e**l db	elektrik double-bas	picc	piccolo
afl	alto flüt	eh	english horn	prg	programming
arr	aranjör	elb	elektrik bas	**r**	reeds
as	alto saksofon	elg	elektrik gitar	**s**ax	saksofon
b	bas	elp	elektrik piyano	si	sitar
	bariton saksofon	els	elektrik sitar	sou	sousaphone
	bas klarinet	eu	euphonium	ss	soprano saksofon
	bas flüt	**fl**	flüt	str	strings
bgo	bongo	flh	flügel horn	synth	synthesizer
bjo	banjo	frh	french horn	**t**a	tabla
btb	bas trombon	**g**	gitar	tam	tambourine
bs	bassoon	**h**	horn	tb	trombon
c	kornet	har	harpsichord	timb	timbales
cb	kontrabas	hca	harmonika	tp	trompet
cbs	kontrabassoon	ho	hammond org	ts	tenor saksofon
cel	keleste	hp	harp	tu	tuba
cga	konga	**k**eyb	keyboards	**v**	violin
cl	klarinet	**m**an	mandolin	va	viola
clav	klavinet	mell	mellafon	vb	vibrafon
co	kougar	mrb	marimba	vc	cello
comp	kompözitör	**o**	obua	vo	vokal
cond	kondaktör	orch	orkestra	vtb	valve trombon
cy	simbal	org	org	**w**bd	washboard
d	davul	**p**	piyano	wdwd	woodwinds
dir	direktör	perc	perküsyon	**x**yl	xylophone

Tito Puente

Out of This World

Concord Picante 4448

Müzisyenler

Tito Puente (vb, timb)
Sonny Bravo (p)
Jose Madera (cga, perc)
Mario Rivera (ts, fl, melodica)
Bobby Rodriguez (b)
Piro Rodriguez (tp, flh)
John "Dandy" Rodriguez (bgo, perc)
Jose "Papo" Rodriguez (chekere, bgo)
Chales Sepulveda (tp, flh)
Michael Turre (bs, fl)
Papo Vasquez (tb)

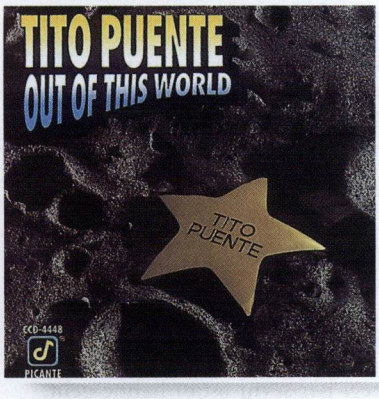

Latin müziğinin kralı, Puerto Rico kökenli, 75 yıllık yaşamı boyunca, neredeyse hiç boş durmamış bir müzisyen. Orkestra şefliğinin yanısıra, timbal, vibrafon, marimba, piyano, hatta saksofon ve klarinet çalıyor. En büyük etkisinin Gene Krupa olduğunu söyleyen Puente, latinle jazz armonilerini birleştirerek büyük kitlelerin ilgisini çekmiştir. Yüzün üzerinde albüm çıkaran, dört Grammy ödüllü Puente'nin tempoyu yavaşlatmaya hiç niyeti yok gibi. Dünyanın herbir yanında yaptığı turneleri devam ettiriyor. Onu bu yılki İstanbul Festivali'nde yine izleyeceğiz. Yaptığı müziğin anlaşılması için lisanın bir engel oluşturmadığını savunan Puente, her geçen gün yeni ve genç dinleyiciler tarafından keşfedilmeye devam ediyor.

1991 yapımı bu albümde, Puente'nin kendi bestelerinin yanısıra, Thelonious Monk'un "In Walked Bud", Gershwin'in "S' Wonderful", Mercer ve Arlen'in "Out of This World" gibi parçaları, albüme değişik bir yumuşaklık kazandırmış. "Latin Percussion Summit" adlı parçada tüm vurmalı sazlar biraraya gelerek müthiş bir ziyafet sunuyorlar ama benim favorim, Benny Golson'un ünlü jazz standardı "Along Came Betty". Bu parçayı önce Art Blakey and the Jazz Messengers'ın yorumundan, sonra da Tito Puente'den dinlemenizi hararetle öneririm. Aldığınız keyfin duble olacağından eminim.

Julliard Müzik Okulu Puente'nin aranjmanları zaman zaman monoton gelse bile, vurmalı ve nefeslilerin biraraya gelişlerindeki enerji ve bomba etkisi kayda değer. Puente'nin ateşli müziğini dinlerken kıpırdamamak mümkün değil.

Engin Gençer

Gürol Ağırbaş

Bas Şarkıları "İki" (1998)

Bay Müzik Üretim CD 026

Müzisyenler

Gürol Ağırbaş (b)
Cem Aksel (d)
Ozan Doğulu (keyb, vo)
Ahmet Mısırlı (darbuka, bendir)
Akın Eldes (MIDIg)
Birol Ağırbaş (perc)
Bülent Ortaçgil (ag, vo)
Erkan Oğur (ag, vo, kopuz)
Kubat (vo)
Vural Şerifoğlu (vo)

Ağırbaş'ın stilinde fusion ile pop-jazzı belirlemiş bir çok elektrik basçının izleri var. Bunlar üzerine bir de Türk kokusu ekleyin. Yalnızca, örneğin, perdesiz bas kullanmakla gelen ses zenginliğinden kaynaklanan, yüzeyde bir koku değil bu; Ağırbaş'ın tellere dokunuşunda daha derinlere sinmiş bir ses var. Her zaman apaçık ya da her parçada tastamam olmasa da, kendini hissettiren bir ses. Ayrıca, Ağırbaş bası aşırı gösteriler altında ezmeyen ve teknik ile duygu arasındaki dengeyi bulan yaklaşımı ile de dikkate değer.

Albümde ne ararsanız var: bizden tınılar, baladlar, pop-jazz, solo bas, ikili atışmalar ve fusion. Yapımda parçaların bu stil çeşitliliğinden gelen ufak bir dağınıklık hissi olsa da, ortak payda Ağırbaş'a odaklandığından albümün genel sesi tutarlı. Müzisyene değişik parçalarda değişik isimler katılmış. Erkan Oğur'un kopuzu, Ahmet Mısırlı'nın darbukası ve Akın Eldes'in MIDI gitarı hoş sürprizler. Parçalar içinde ise Şelpe'deki bas-darbuka konuşmaları ve Unison'daki etkileşim özellikle ilgimi çekti.

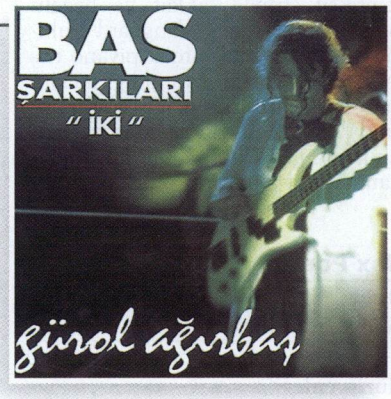

Öte yandan, Cem Aksel ve Ozan Doğulu'nun yer aldığı parçalarda albümün jazza bakan taraflarının genişlediğini duyuyoruz; ayrıca bu parçalarda üçlünün birlikte çokça zaman geçirdikleri belli oluyor. Özellikle Aksel zengin bir dağarcığı olduğunu alttan alta hissettiriyor; Doğulu ise kullandığı klavye sesleri içinde uçuşkan ve akışkan diyebileceklerimde kulağa iyi geliyor.

Hem jazzseverler, hem de jazza aşırı bağımlılığı olmayan, ama iyi enstrümantal müzik arayanlar bu tür çalışmaları desteklemeli.

Serdar Karabatı

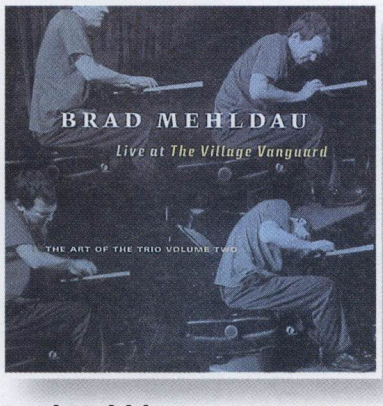

Brad Mehldau

The Art of the Trio Vol.2

Warner Bros. 9362-46848-2

Müzisyenler

Brad Mehldau (p)
Larry Grenadier (b)
Jorge Rossy (d)

Brad Mehldau günümüzde özellikle ekspressif stiliyle dikkat ve beğeni toplamakta. Village Vanguard Kulübü, Bill Evans gibi birçok piyano trionun canlı kaydının yapıldığı mekan olarak jazz tarihine geçmiştir. Bu anlamda Brad Mehldau da jazz soyağacının piyano trio'ları bölümünde bu albümüyle yer almayı hakedecektir.

Wax Poetic

Three

Double Moon DM0002

Müzisyenler

İlhan Erşahin (ts)
Eddie Henderson (tp)
Arto Tunçboyacıyan (vo, perc)
Rhasaan Manning (vo, rap)
Lisa Rudolph (vo)
Val (vo)
DJ Mutamaasik (turntables)
Jesse Murphy (b)
Guyora Kats (wurlitzer)
Dave Berkman (rhodes)
Tijen Arkun (vo)
Edesel Davis (vo)
Kurt Rosenwinkle (g)
Stafford Hunter (tb)
Markon Browden (d)
Kenny Wollesen (d)

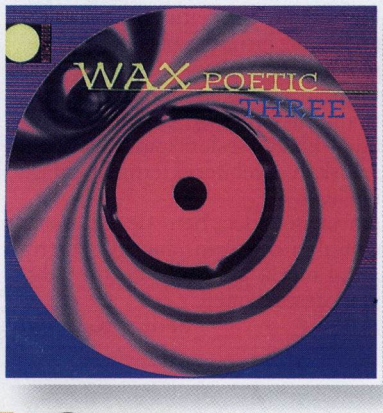

New York'u mesken tuttuğundan beri müzik kariyerinde hızla yol alan tenor saksofoncu İlhan Erşahin, 1996'da yaptığı "She Said" ve ardından 1997'de çıkan "Home" albümlerinde akustik jazz'daki çizgisini belirlemişti. Çok genç yaşına karşılık çalışmalarında adımlarını sindirerek atması, hem altyapısını sağlamlaştırıyor hem de ufkunu genişletiyor. Tıpkı 1998'de çıkan Wax Poetic albümünde olduğu gibi.

"Three" başlıklı albümün çizgisi ise son yılların gözde bir karma akımının doğrultusunda: funk, trip-hop, drum'n bass.

Angels, Driftin', Selim, Technologie, Earth Song, N.Y.C., Megaphone, Dreamin', Bud, His Story, Don't Leave Him Alone, Purple Elephants, I, Rootgroove, Changes. Don't Leave Him Alone ve I dışında diğerleri Erşahin bestesi. Kısa interlüdlerle bağlanan parçalardan "Selim" ve "Earthsong", "Home" albümünde de yer alıyordu. Burada drum'n bass formatında yarumlanıyor. Erşahin'in birikimiyle günümüzün moda akımı, elektrik yapı endişesini taşımayan, içten, profesyonel yorumlarla ustaca bir bütünlüğe ulaşıyor "Three" albümünde. Erşahin, akustik jazz çalışmalarının yanı sıra bu tarz yürekli çıkışlarını da sürdürmeli.

Hülya Tunçağ

Mike Stern

Give and Take

Atlantic 7567-83036-2

Müzisyenler

Mike Stern (g)
John Patitucci (b)
Jack DeJohnette (d)
Don Alias (perc)
Michael Brecker (ts)
David Sanborn (as)
Gil Goldstein (p)

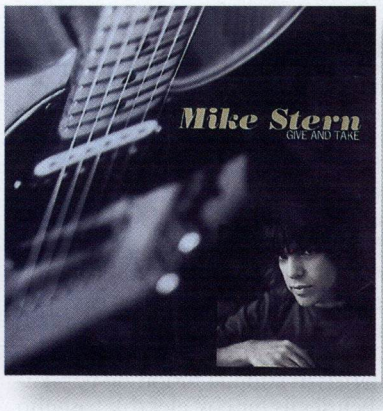

Mike Stern bu son albümünde yine olağanüstü müzisyenlerle kendi besteleri ve standarlardan oluşan bir çalışma ortaya koymuş. Stern'ün olağanüstü gitar çalışı her yeni albümünde daha da olgunlaşıyor. Kanımızca alınan müzikal lezzet de artıyor. Mike Stern'ün bi-bop'tan fusion'a ve avant-garde kadar uzanan müzikal yelpazesini, kendine özgü hoş stiliyle bir kez daha zevkle dinliyoruz.

Ella Fitzgerald

All That Jazz

Pablo/PACD 2310 938 2

Müzisyenler

Ella Fitzgerald (vo)
Harry Sweets Edison (tp)
Benny Carter (as)
Kenny Barron (p)
Ray Brown (b)
Boddy Durham (d)
Al Grey (tb)
Clark Terry (tp)
Mike Wofford (p)

15 yaşındayken dansçı olarak girdiği bir gösteride, dizleri titrediği için dansedemeyen ve çaresizlikten şarkı söyleyen Ella Fitzgerald, seyirciler arasında bulunan Benny Carter'ın dikkatini çeker ve Carter onu ünlü orkestra şefi Chick Webb'le tanıştırır. Ella üç yıl sonra, en popüler kız vokalist ödülünü alır. Bir yıl sonra ise, ilk hit parçası olan "A Tisket A Tasket"ı plağa okur. Daha sonraları, trompetçi Dizzy Gillespie'nin etkisiyle, bebop'la ilgilenir ve ünlü scat'lerini gerçekleştirmeye başlar.

Fitzgerald giderek insan sesinin yapabileceği her şeyin ustası haline gelir. Hatta bir eleştirmene göre, insan sesinin yapamayacaklarını yapar. Bir diğerine göre ise, sıkıcı bir telefon rehberini, kırık bir çeneyle bile okuyarak harikalar yaratır.

Tüm müzisyenler tarafından çok sevilen, mütevazılığı ve nezaketiyle gönüllerde taht kuran Fitzgerald'ı ne yazık ki kaybettik. 1990 yapımı bu albüm onun son albümü.

Sesi tabii ki değişmiş ve kalınlaşmış ama hiç büyümeyen, neşeli genç kız sesini, o heyecanı sanki duyar gibi oluyoruz. Onun ustalığı da burada zaten. Menzil belki azalmış ama eşsiz zamanlaması, cümleleri, diksiyonu, swing'I sıcaklığı ve sınır tanımayan doğaçlamalarıyla, her zamanki kadar mutluluk verici.

Kendisine eşlik eden ekipte, onu keşfeden Benny Carter, eski kocası Ray Brown, JATP (Jazz At The Philarmonic)'deki arkadaşları Harry Edison, Al Grey ve Clark Terry gibi nefesli ustaları, piyanonun profesörü Kenny Barron, son trio'sunun piyanisti Mike Wofford ve eski triosunun davulcusu Bobby Durham var. Bu ekibin biraraya gelmesi zaten başlı başına bir keyif. Ancak kulaklarım Tommy Flanagan ve Joe Pass'I aramadı değil.
"Dream a Little Dream of Me", "My Last Affair", "The Jersey Bounce", "That Old Devil Called Love", "Goodmorning Heartache", "Little Jazz", "When Your Love Has Gone", "Robins's Nest" gibi parçalardan oluşan repertuar son derece bilinçli seçilmiş. Ella'nın her kalıbın kadını olduğunu çok iyi örnekliyor.
Bana göre Ella Fiztgerald'ın yorumunda tedavi edici bir özellik var. Hasta mısın, Ella dinle. Canın mı sıkkın, yine Ella dinle. İşte ilaç gibi bir Ella albümü daha.

Engin Gençer

Rolf & Joahim Kühn

Music for Two Brothers

MPS 539 101-2

Müzisyenler

Rolf Kühn (clt)
Joachim Kühn (p)
Randy Brecker (tp)
Phil Woods (as)
Peter Warren (b)
Oliver Johnson (d)

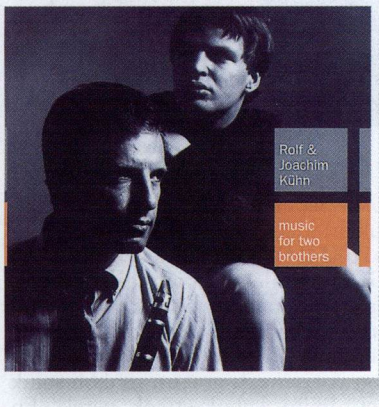

Nana Vasconcelos (perc)
Jazz dünyasında adını son yıllarda sıkça duyuran Joachim Kühn bu kez klarinetçi kardeşi Rolf ile yapmış bu albümü. Günümüz jazz'ının en önde gelen isimlerinden oluşan grup Joachim ve Rolf'ün müziğini olağanüstü katkılarda bulunmuş.

Craig Harris-Barboros Erköse

İstanbul

Daouble Moon

Eklektik bir albüm, İstanbul. 45 ya-

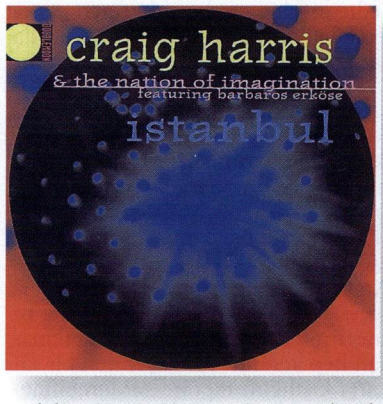

şındaki Craig Harris, Long Island, Hempstead'li. Ancak jazz müziğinin Harlem'de doğduğuna inanıyor. Gerçek, modern jazz müziğinin. 1986 yılından bu yana kurduğu Tailgater's Tales ve Cold Sweat topluluklarıyla inancından ödün vermeden yaptığı albümleri, jazz yelpazesinin modern funk-jazz kanadında yer alıyor. Klarinetçi Barboros Erköse, akademik bir eğitim almamasına karşılık doğaçtan bir virtüöz yeteneğine, Anadolu, Yunan, Yakındoğu, Balkanlar ve Azerbaycan geleneksel müziklerinin birikimine sahip.
İstanbul albümü de bu iki sanatçının, Craig Harris ve Barboros Erköse'nin yetenek ve birikimlerinin kesiştiği nokta. Craig Harris "İstanbul" albümü için oluşturduğu topluluğuna "Nation of Imagination" adını vermiş. Türk, Roman, soul, rap, reggae, folk müziklerini harmanladığı hayal ülkesi ise İstanbul.
Albüm 12 parçadan oluşan bir çalışma. Yesari Asım Arsoy'un nostaljik "Çamlıca"sı bize ilk kısa sinyali veriyor. Çamlıca'dan Güzey Afrika'ya. Sözlerini şarkıcı Sekou Sundiata'nın yazdığı, Craig Harris bestesi "Mandela", Nelson Madela'ya bir sunu. Parçada Güzey Afrika ritmine darbukacı Şaban Erköse oryantal bir tat katıyor. "Dijiribludu", Craig Harris'in "Harlem"e dönük bir çalışması aslında. Albümde bu zenci ruhuna farklı bir noktadan girip, onunla bir süre bütünleşip daha sonra yoluna giden oyun havası, "Hayal Ülkesi"nin eklektik amacının yansıması. Darbukacı Şaban Erköse bu kez, Craig Harris ve Nation of Imagination'a bir reggae'de katkıda bulunuyor: "Big Body Girl". Harlem'de New York'lu ve İstanbullu müzisyenler bir kez daha buluşuyor. Yine Carla Cook'un yumuşak, zenci ruhundan kopup gelen vokalleri. Cab'de, New York taksileri betimleniyor. Zoupy'de belki de ilk kez birbirinden çok değişik çalgılar biraraya geliyor. Avusturalya yerlilerinin uzun üfleme çalgısı "Didgeridoo, klarinet, kanun ve yerli darbuka. İstanbul albümünün en güzel, en içten parçalarından biri de "Love". Carla Cook'un lirik sesine, klarinette Barboros Erköse, gitarda Kelvyn Bell, basta Al McDowell, davulda Tony Lewis, tuşlu çalgılarda Ali Perret, bas klarinette Oğuz Büyükberber, Udda Mehmet Erdem, darbukada Ali Görgülü, kanunda Serdar Uçar Eşlik ediyor. İstanbul albümü New York ve İstanbul müzik kültürünün harmanlanmasında öncülük yapan Pozitif ekibine teşekkür parçasıyla noktalanıyor. Pozitif. Bir hip-hop.
Birbiriyle ilgisiz gibi görünen jazz müziğinin majör-minör'leriyle Türk müziğinin modal çizgisini birleştiren nokta, doğaçlama. İstanbul albümü bu flörtün ne ilki ne de sonuncusu. İçten, ileriye dönük ve bilinçli bir yansıması.

Hülya Tunçağ

Buddy Rich Big Band

Big Swing Face

Pacific Jazz 7243 8 37989 2 6

Müzisyenler

Quinn Davis (as)
Ernie Watts (as, flt)
Jay Corre (ts, flt)
Robert Keller (ts, flt)
Marty Flax (bs)
Bobby Shew (tp)
Yoshito Murakami (tp)
Charles Findley (tp)
John Scottile (tp)
Jim Trimble (tb)
Ron Meyers (tb)
Bill Wimberly (btbn)
Richard Resnicoff (g)
Ray Starling (p)
James Gannon (b)
Buddy Rich (d)

Jazz'ın en önemli davulcularından biri olan Buddy Rich aynı zamanda uzun yıllar sürdürdüğü Big Band'I ile de jazz dünyasında önemli yer edinmiştir. Bu önemli büyük orkestrayı ve büyük orkestra davulcusunu mutlaka dinlemek gerekir.

Jacques Loussier - Eric Satie

Gymnopedies-Gnossiennes

Telarc 83431

Müzisyenler

Jacques Loussier (p)

Benoit Dunoyer De Segonzac (b)
Andre Arpino (d)

Ünlü Fransız piyanist Jacques Loussier geçen yıla kadar yaklaşık 35 yıldan beri Johannes Sabastian Bach' ın eserlerine getirdiği jazz yorumları ile tanınırdı. Ancak Loussier geçen yıl ilk defa Bach yolundan değişik bir yöne yelken açmış ve ünlü İtalyan besteci Antonio Vivaldi'nin en tanınmış eserlerinden biri olan "Mevsimler" konçertolarını yorumlamıştı. Geçen sene İstanbul Festivalinde kendisi ile görüşürken son sorum bundan sonra nereye varmak istediği olmuştu. O gün bizlere verdiği cevap artık albüm olarak gerçekleşti ve Loussier son albümünde Erik Satie'yi ele alıyor.
Satie' nin müziği uzun yıllar boyunca bir çok müzisyen için ilham kaynağı oldu. Ancak bu müziğin o sihirli çekiciliği acaba nereden geliyor? Loussier'in bu konudaki sözlerine kulak verelim:

"Satie'nin müziğindeki sürrealist kalite ve büyük saflık beni kendine çekti. Orijinal şekilleri ile bu piyano parçaları derin bir esoterik vasıf içeriyorlardı ve ben onların bu yönünü daha da derinleştirmeye karar verdim. Bu müziğin meditasyon yönünü ve kendi iç benliklerimize seslenen özelliklerini araştırıyorum. Parçaların hiç birisinde Bach ve Vivaldi'nin eserlerini yorumladığım şekillerde üst düzey piyanistlik yorumlarına yer yoktu. Bu sefer geçmiş çalışmalarımdan tamamen farklı bir yorum ile müziğin en derin noktalarına inmeye çalıştım."
Loussier'in kariyerine sadece onun Bach ve Vivaldi yorumları ile bakılınca bu yeni çalışma çok farklı gözükebilir ama onun besteci yönünü ve bu çerçevede yazdığı "Pulsions" ve "Mass for the 21st Century" eserlerini tanıyanlar için Erik Satie'ye yönelişi hiç de bir sürpriz değildir.
Albümdeki parçalar için kullanılan ifade şöyle:
"Erik Satie'nin temaları üzerine Jacques Loussier'in yazmış olduğu kompozisyonlar."
Yani bir anlamda Satie'nin müziğinin çıkış noktası olarak kullanıldığı ve onun ilhamı üzerine yazılmış yeni parçalar.
Albüm de ünlü bir numaralı Gymnopedie üzerine yazılmış dört ayrı çeşitleme var. Gnossienne'lerden altısı da albümde tek tek ele alınmış. Son parça "Pas a pas" ise solo piyano için Loussier'in yazmış olduğu bir eser. Burada piyanist 1890'lardan gelişmiş olan iki paralel yirminci yüzyıl geleneği, yani jazz ve Erik Satie'nin modernliği arasında hayal gücü ve artistik yaratıcılığını sonuna kadar dinleyicisine sunuyor.
Ama bence en ilginç olanı Bach'la geçen 35 yıldan sonra Loussier'in araştırma ve yaratıcılıkta asla bıkmadan hep kendini yenileyebilen bir sanatçı kişiliğini taptaze sürdürebilmesi. Pop starlarının patlak mısır gibi tüketildiği bir müzik dünyasında sanırım Loussier'in bu yönü gerçek müzisyenlere karanlıkta bir ışık olacaktır.

Tuncel Gülsoy

Jacky Terrasson Trio

Alive
Blue Note 7243 8 59651 28

Müzisyenler

Jacky Terrasson (p)
Ugonna Okegwo (b)
Leon Parker (d)

Jacky Terrasson'un ve alışageldiğimiz grubunun yumuşak saound'u, standartları yorumlamadaki şaşırtıcı fikirlerini bu kez New York Iridium jazz kulübündeki canlı kaydedilmiş albümünde zevkle dinliyoruz.

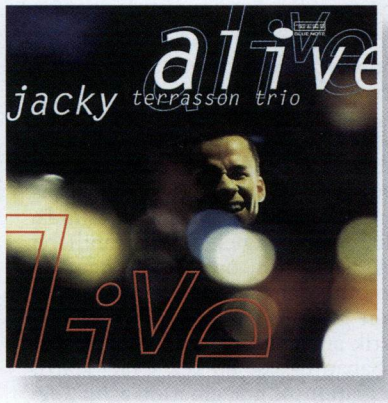

John Scofield

A Go Go (1998)
Verve 539 979-2

Scofield (ag, elg)

Billy Martin (d, tam)
John Medeski (org, wurlitzer, clav, p)
Chris Wood (ab, elb)

Gitarist John Scofield, son yıllarda müziğindeki içerik ve format arayışlarının bir yenisini, Verve/PolyGram etiketli A Go Go albümü ile ekliyor. Farklı müzisyenler ile doğru ortamlarda buluşmayı gelenek haline getiren Scofield yine doğru kaynaşımı bulmuş gibi. Önceki yıllarda sırasıyla Bill Frisell ve Pat Metheny ile özel projelere imza atan gitarist, bu kez de son zamanların en dinamik ve güçlü organ trio'su kabul edilen
J. Medeski, B. Martin & C. Wood ile aradığı taze kanı bulmuş gibi.
Albüm, genelinde 70'li yılların Funk/R&B tarzından esinlenen minimalist ve açık bir sounda sahip. James Brown jenerasyonunu andıran orta tempolu neo-funk ritmler, tek ton üzerine geniş emprovizasyonlara açık , sade kompozisyonlar ön planda. Bildiğimiz, az overdrive'lı, yarı mat Scofield sound'u yine hakim bu albümde. Medeski, Martin & Wood'un kendi aralarındaki uyumu ve Scofield'a açtıkları ifade ortamı, sanki bu dörtlünün yıllardır beraber çalıştığı izlenimini veriyor. Scofield, bu trio ile projenin hedeflenen sound'unu yakalamış gibi. Kompozisyonlarında da bu türün hakkını vermiş. Nitekim, bestelerindeki armonik yapının dozunu hiç kaçırmamış. Sevenleri, A Go Go'da daha olgun ve modern bir Scofield bulacaklar.

Sıtkı Sırtanadolu

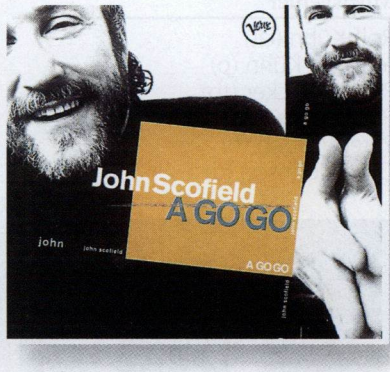

Usta Scofield ile günün gözde topluluklarından Medeski, Martin & Wood'u (MMW) bir araya getiren A Go Go'nun dinleyiciler için çekicili§i oldu§u yadsınamaz. Bazıları MMW'un fazla ŸiŸirildiğini ya da kısa zamanda kendini yinelemeye başladığını "ne soruyor; yine de grubun yeni bir soluk getirdi§ini kabul etmek gerek. En azından elektrik jazz için.
Bu tür bir bileşimden etkisi yüksek bir sonuç çıkmasını bekliyor insan ister istemez. Ancak, şunu belirtmekte yarar var: albümde çalınan parçalar ortaklaşa yazılmış değil. Tamamı Scofield'e ait bestelerden oluşan albüm müzisyenin alışıldık çizgisini çoğunlukla yineler bir çerçevede. Dolayısıyla, yapımda esas amacın Scofield'da var olagelmiş sürükleyiciliği MMW kalıbına uyarlamak olduğu anlaşılıyor. Bu nedenle de albümü yepyeni bir kefeye koymak yerine, Scofield'ın eski çalışmaları ile karşılaştırmak daha doğru gözüktü bana. Karşılaştırmanın sonucu nedir

derseniz... "voltaj" biraz düşmüş. Doğru bir yaklaşımla herkes biraz geriye çekilmiş, ama ortaya bu duyarlılıktan yepyeni bir lezzet çıkmıyor. MMW bu ortamda görece olarak kuru kalmış. Bu biraz da MMW'un başarısının aslında müzisyenliklerin tek tek toplamından çok, bir grup olmanın sihirli bütünlüğünde yatmasından. Dolayısıyla, MMW kendisi gibi olamayınca anlamından çok kaybediyor. O da çok güçlü bir müzikal kişilik olmasına karşın, çapı daha geniş ve esnekliği daha yüksek olması nedeniyle Scofield'da bu türden bir sorun beklenmez. Ama gelin görün ki, havasını korumakla birlikte önceki çalışmalarındaki kadar keyif vermiyor Scofield. MMW Scofield'a katılmak yerine Scofield MMW'a eşlik etmiş olmalıydı diye düşünüyorum.

Serdar Karabatı

Matt Darriau Paradox Trio

Flying at a Slant

Knitting Factory/Kod Müzik 206

Müzisyenler

Matt Darriau (woodwinds)
Brad Shepik (g)
Rufus Cappadocia (cello)
Seido Salifoski (dümbek)

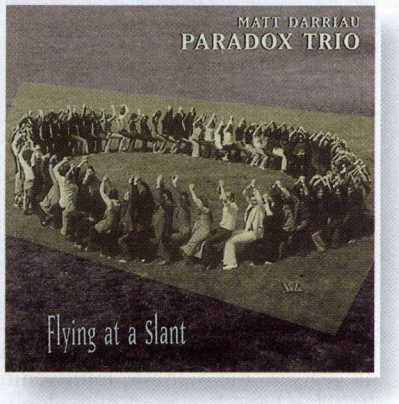

Dünyaca meşhur Knitting Factory plak şirketinin şu aralar en popüler topluluklarından olan dört kişilik Paradox Trio, kendi adlarını taşıyan ilk albümlerinden sonra bu yılın ilk yarısında 'Flying At A Slant' adlı yeni albümlerini yayımladılar. Topluluğa adını veren Matt Darriau New York'un jazz dünyasını world beat'ler ile tanıştıran ve bu öncü girişiminden dolayı çok saygı duyulan bir müzisyen.
Klezmatics topluluğunun eski bir üyesi olan Darriau saksofon, klarnet ve Bulgar gaydası ile topluluğun müziğin ön planını oluşturuyor. Arka planda ise Makedonyalı, çingene asıllı Seido Salifoski oynak (swirling) darbuka ritmleri ve Rufus Cappadocia'nın basa da çok benzeyen, özel olarak yapılmış beş telli çellosuyla attığı virtüözik sololar dörtlünün karmaşık ses yapısını bütünlüyor. Karmaşık, çünkü bu müzikte Balkan folk ve çingene müzikleri, ritmik Klezmer müziği, Ortadoğu ezgileri, ve jazz doğaçlamaları kaynaşıyor.
Gitarda ise Kanadalı firma Songlines adına kendi topluluğu Brad Shepik and The Commuters ile birlikte de aynı tür albümler yapan, topluluğa groovy jazz havasını veren, salt gitarda değil, birçok telli çalgıda ustalaşmış olan Brad Shepik var.
Topluluk, bu albümüyle de, geleneksel müzikle New York kökenli modern jazz duyarlılığının çok başarılı bir sentezini gerçekleştiriyor. Sadece jazz severlerin değil, değişik ve deneylere açık müziklere merak duyan herkesin ilgisini çekecek, beğenisini kazanacak bir albüm.

Gülüm Yürük

Thierry Maillard Trio

Paris/New York

Polygram/Emarcy 558041-2

Müzisyenler

Thierry Maillard (p)
John Patitucci (b)
Dennis Chambers (d)

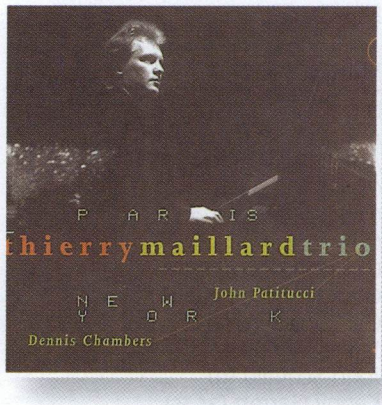

Piyanist Thierry Maillard'ın müziği Doğu Avrupa'nın zengin ritmik öğelerini taşır. İlk enstrümanı akordeon olan sanatçı klasik eğitimini dünyaca tanınmış Rus okullarında yapmış. Bu albüm onun ilk çalışması ve bu ilk çalışmasındaki grup arkadaşları jazz dünyasının önde gelen isimleri. Bu çalışmada Afro-Amerikan ve Avrupa kültürünün çok iyi harmanlandığı çok başarılı bir çalışma.

Dave Holland Quintet

Point of View

ECM 1663 CD

Müzisyenler

Dave Holland (b)
Robin Eubanks (tb)
Steve Wilson (as, ss)
Steve Nelson (vib, mar)
Billy Kilson (d)

Dave Holland 1998 yılında ECM firmasından çıkardığı "Point Of View", 1960'lı yılların ortasından beri gelen kariyerini daha da sağlamlaştırdı. "Point Of View" alt yapısı, müzisyen kadrosu ve güçlü sound'uyla çok başarılı bir albüm. Bu albümde bir önceki "Dream Of The Elders" albümündeki müzisyenlerden sadece vibrafon ve marimba çalan Steve Nelson

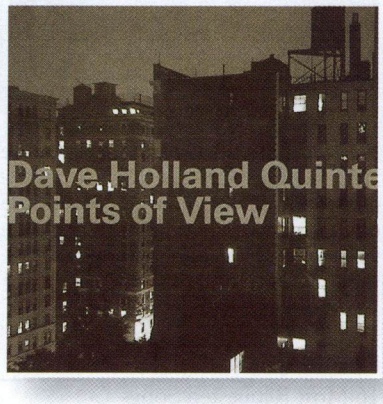

var.
Daha önce Dave Holland'ın "The Razor' Edge" albümünde birlikte çalan Robin Eubanks'in de albümün oluşmasında önemli katkıları var. Saksofoncu Steve Wilson ve davulcu Billy Kilson ilk defa bu albüm ile ECM firmasıyla çalıştılar.
Albümde Dave Holland'ın 5 tane bestesi var. Bunlardan "Mr.B"i, Ray Brown, "Herbaceous"u ise Herbie Hancock için bestelemiş. "Mr.B"nin girişindeki Billy Kilson'un davul solosu ve parça içindeki Dave Holland'ın bas soloları dinlemeğe değer.
Albümde Robin Eubanks, Steve Wilson ve Steve Nelson'un da birer tane besteleri var. Robin Eubanks'ın bestesi olan "Metamorphos"ta zaman zaman funk izlerine rastlayabilir, Dave Holland bestesi olan "Ario"da ise Brezilya ritmlerinin modern jazz'a yorumlanmış hallerini duyabilirsiniz.
"The Benevolent One" ve "Serenade" ise albümün çok iyi ballad parçaları.
Dave Holland'ın çok yakında piyasada olacak Anouar Brahem ve John Surman'la yaptığı "Thimar" adlı albümü sabırsızlıkla bekliyoruz.

Engin Işık

Badi Assad

Waves

i.e.Music Sacdiem 14

Müzisyenler

Badi Assad (g, vo, mar)
Lee Ritenour (g synth)
Abraham Laboriel (b)
Cassio Duarte (perc)

Brezilya müziğinin bu son gitarist ve vokalist temsilcisi son zamanlarda oldukça beğeni toplamakta. Ülkemizde çok tanımayan bu müzisyeni özellikle yeni sesler dinlemek isteyen müzikseverlere öneriyoruz.

Frank Sinatra

16 Most Requested Songs

Sony 480513 2

14 Mayıs 1998 Perşembe günü ölen Grammy ve Oscar ödüllü sanatçı Frank Sinatra'nın ardından tüm dünyada albümleri yok sattı. Yaşamı boyunca yaklaşık 200 yapıta imza atan Sinatra 1800 kayıt gerçekleştirip, 60 film, 9 Grammy 1 de Oscar ödülü sahibi. 578 şarkısı basılmış bulunan Sinatra'nın ölümünün ardından bizde de piyasaya çıkan, en çok istek alan 16 şarkısı bu albümde bir araya getirilmiş.

Guy Barker

What Love Is

Polygram 558 331-2

Müzisyenler

Guy Barker (tp)
Bernardo Sassetti (p)
Dave Hartley (p)
Perico Sambeat (as)
Geoff Gascoyne (b)
Gene Calderazzo (d)
Sting (vo)

Olağanüstü bir üslubu olan Guy Barker olağanüstü güzel jazz standartlarını aynı güzellikteki aranjmanlarla süslü olarak Londra Metropolitan Orkestrası eşliğinde bu albümde sunuyor. Aralarında Sting (You Don't Know What Love Is'i çok keyifli söylüyor) gibi konuk müzisyenlerin de olduğu bu albüm sanırız pek çok kişi tarafından zevkle dinlenecektir. Bu albüm Ağustos ayında piyasada olacak.

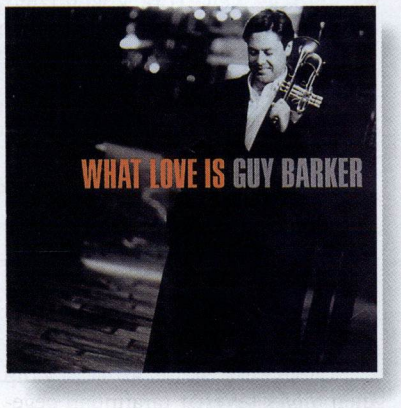

Lenny White

Present Tense

Hip-Bop

Müzisyenler

Lenny White (d, prg, perc, keyb, org)
Adam Holtzman (synth, prg)
Anton Roney (ts)
Chaka Khan (vo)
Charles Fambrough (b)
Charvoni (vo)
Chick Corea (p, synth)
George Whitty (synth)
Gil Goldstein (synth)
James Genus (b)
John Scofield (g)
Kenny Garrett (as,ss)
Marcus Miller (b)
Michael Urbaniak (v)
Muckhead (rap)
Mulgrew Miller (p)
Rick Margitza (ts)
Stephanie McKay (vo)
Sybil (vo)
Tony Purrone (g)

Bernard Wright (keyb, p)

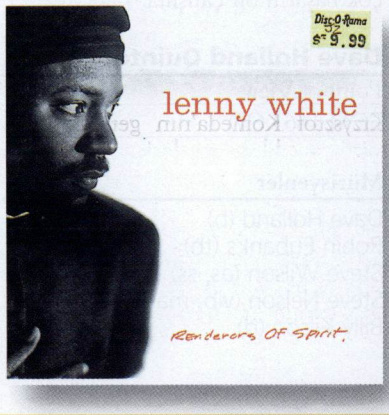

Danny Walsh (ts)
Dean Brown (g)
Jean McClain (vo)
Jon Dryden (synth)
Mark Ledford (vo, tp)
Michael "Patches" stewart (tp, flh)
Michael Brecker (ts)
Nicki Richards (vo)
Pete Levin (synth)
Stanley Clarke (b)
Victor Bailey (b)
Renderers of Spirit (1996)
Audrey Northington (vo)
Bennie Maupin (ts)
Chris Howes (v)
Darryl Jones (b)
Dechown Jenkens (g)
Donald Blackman (org, rhodes)
Elyse Johnson (vo)
Foley (b)
George Duke (moog)
Geri Allen (p)
Javon Jackson (ts)
Jerry Brooks (b)
Kim Lesley (vo)
Machaun (vo)
Patrice Rushen (keyb, p)
Pookie Zari (synth)
Vince Evans (keyb)
William Camel (b)

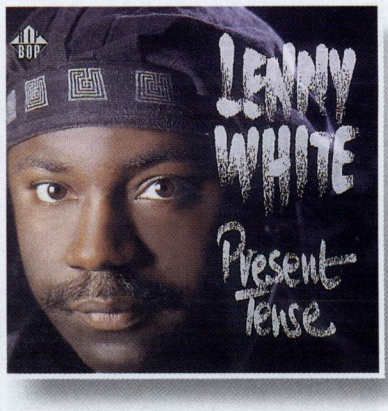

Lenny White isminin akla getirdiği ilk çağrışım, hiç şüphesiz, müzisyenin 1970'leri kasıp kavuran fusion akımının yaratıcıları içinde yer almış davulcuların en önemlilerinden biri olduğudur. Özellikle Chick Corea önderliğindeki Return to Forever'dan geçen davulculardan biri olarak göze çarpar White.

Fusion dağarcığını günümüze kadar taşımış olsa da, Lenny White'ın stili pek düzayak olmamıştır. Yalnızca kas gücüne dayalı (ve bu nedenle eskimeye mahkum) motiflerden ayrılan, jazz duyarlılığı yüksek bir fusion davulculuğudur White'ınki. Bu yüzden belki de, Lenny White başka fusion davulcuları gibi jazz'ın sınırlarını aşan türden bir şöhrete ulaşmamıştır. Ancak, ülkemize gecikmeyle gelen 1995 ve 1996 albümlerinin de gösterdiği gibi White uzun süren bir suskunluğu aşacak ve gündeme oturacak gibi duruyor.

Her iki albümde de kurguları bakımından çok boğucu olmayan fusion dinliyoruz. Parça sıralamalarında aralara serpiştirilmiş birkaç ferah pop-jazz, hatta pop vokalli parça varsa da, bunlar yapımların ağırlığını oluşturan bu fusion havasını dağıtmıyor. Bazı parçalar 1970'lere kadar geri giden, ancak seksenli yıllarda sekteye uğramış müzikal birliktelikleri tazeler nitelikte. Örneğin, 1995 albümündeki Caprice dağılmış Return to Forever'ı yeniden bir araya getiren (ve White'ın Chick Corea ile gerçekleşmiş son birlikteliği olan) 1983 turnesi için/sırasında tasarlanmış ama hiç kaydedilmiş bir parça. Müzisyenin daha yakın tarihlerde üyesi olduğu projeleri de potaya alan parçalar da eklenince yapımlar güzel bir çizgiye oturmuş. Özellikle 1995 albümündeki Kenny Garrett katılımlı Door #3 ve 1996 albümündeki Victor Bailey katılımlı Pick Pocket adlı parçaların da ortaya çıkarttığı gibi, her iki albüm de çağdaş jazz'la yoğrulmuş sağlam temellere oturan, keyifli ve rahatlıkla önerebilecek çapta çalışmalar.

Serdar Karabatı

Charlie Hunter

Return of the Candyman

Blue Note 7243 8 23108 22

Müzisyenler

Charlie Hunter (g)
Stefon Harris (vib)
Scott Amendola (d)
John Santos (perc)

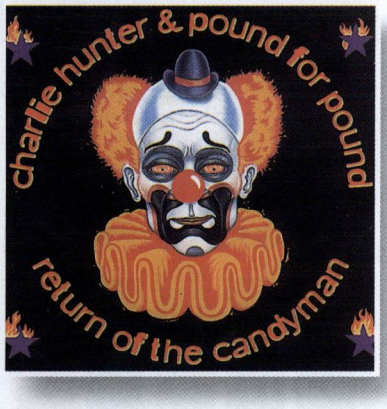

8 telli gitar ustası Charlie Hunter tipik Blue Note çizgisinde yaptığı bu albümünde tamamen funk ritmli bestelerine yer vermiş. Zaman zaman Montgomery kardeşler sound'unu çağrıştıran bu albüm oldukça keyifli dinleniyor.

Ronnie Laws

Harverst for the World

Blue Note 7243 8 57875 22

Müzisyenler

Ronnie Laws (ts)
Paul Jackson, Jr. (g)
Scott Cannady (b)
Oren Waters (vo)
Munyungo Jackson (perc)

Amerika'da son dönemde özellikle

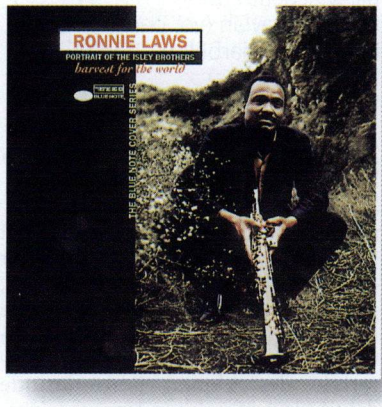

jazz radyolarında yer alan "smooth jazz"ın başarılı örneklerinden biri olan bu albüm, pop ile jazz arası gidip gelen müzik severler tarafından beğenilecektir.

Tomasz Stanko Septet

Litania - Music of Krzysztof Komeda

ECM 1636 CD

Müzisyenler

Tomasz Stanko (tp)
Bernt Rosengren (ts)
Joakim Milder (ts, ss)
Bobo Stenson (p)
Palle Danielsson (b)
Jon Christensen (d)
Terje Rypdal (g)

Tomasz Stanko Septet bu albümde

Krzysztof Komeda'nın genelde film için yaptıkları eserleri yorumlamış. Polonyalı piyanist ve kompozitör Komeda, Roman Polanski'nin birçok filminin müziğini yapmıştır. Bunlardan başlıcaları arasıda "Two Men And A Wardrobe", "The Fat And The Lean", "Knife In The Water", "Cul-De-sac", "Rosemary's Baby", "Dance Of Vampire" sayılabilir. 60'lı yıllardaki modern jazz'ın bu usta ismi 38 yaşında hayata veda etmiş.

Polonyalı trompetçi Tomasz Stanko ve arkadaşları, Litania albümünde "Rosemary's Baby" ve "Knife In The Water" filmlerinden alınan parçaları yorumlamışlar. "Night-time, Daytime Requiem" parçası John Coltrane'e ithaf edilmiş. "Rosemary's Baby" filminin müziklerinden alınan "Sleep Safe And Warm" parçasının üç ayrı versiyonu var. Terje Rypdal'in de "The Witch" ve "Sleep Safe And Warm (Version 3)" parçalarına gitarıyla eşlik etmesi albüme ayrı bir renk katıyor.

Polanski filmlerini seyretmiş olanlara hiç de yabancı gelmeyecek melodilerle dolu olan bu albüm, prodüksiyonu, müzisyen kadrosu ve ustaca yorumlarıyla kaçırılmaması gereken bir eser.

Engin Işık

Elvin Jones

At This Point In Time

Blue Note 7243 4 93385 2 4

Müzisyenler

Steve Grossman (ss, ts)
Frank Foster (ss, ts)
Pepper Adams (bs)
Cornell Dupree (g)
Jan Hammer (p, synth)
Gene Perla (b)
Elvin Jones (d)

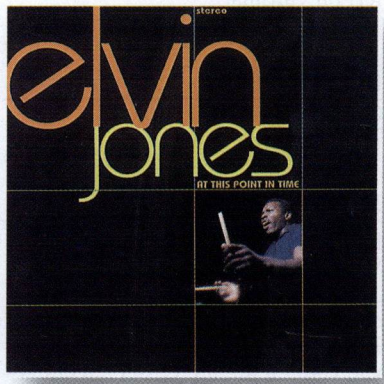

Jazz dünyasının efsanevi davulcusu Elvin Jones, 1973'de Steve Grosman, Frank Foster, Pepper Adams ve Jan Hammer gibi çok önemli müzisyenlerle yapmış bu albümü. Genellikle albümdeki müzisyenlerin orijinal bestelerine yer verilmiş. Elvin Jones'un hayranlık uyandıran davuluyla birlikte ince işlenmiş ve kuvvetli aranjmanları olan bu albümü tüm jazz severlere öneririz.

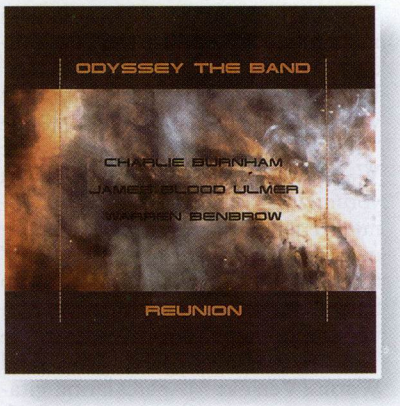

Odyssey The Band

Reunion

Knitting Factory 220

Müzisyenler

Charlie Burnham (e vi)
James Blood Ulmer (g, vo)
Warren Benbrow (d)

Knitting Factory'den 1997 tarihli bu çalışma String Trio of New York ekibinden besteci, kemancı Charles Burnham liderliğinde kurulmuş olan Odyssey The Band'in, türünde başarılı bir çalışması. Trio'nun davulcusu Warren Benbrow ise zamanında Betty Carter'ın da grubunda çalışmış. Grubun gitarist ve vokalisti olan James "Blood" ise David Murray, Rashid Ali gibi devlerle çalışmış. Avant-garde müzikten hoşlanan müzik severlerin ilgiyle dinleyecekleri bir çalışma.

Bill Frisell

Gone, Just Like a Train

Nonesuch 79479-2

Müzisyenler

Bill Frisell (g)
ViktorKrauss (b)
Jim Keltner (d, perc)

Bill Frisell'den alışıldık çizgisini koruyan yeni bir albüm. Frisell hayranlarını şaşırtmayacak, folk ve blues'a göndermelerle jazz'ı kaynaştıran kendine

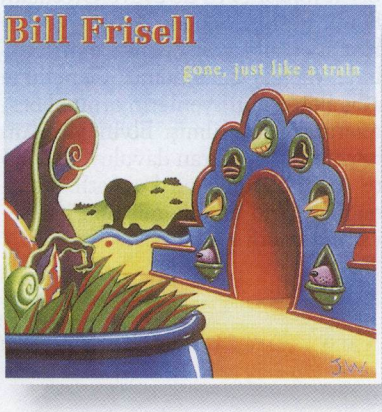

özgü sound'un güzel bir başka örneği.

Zen

Tanbul

Kod Müzik 004

Müzisyenler

Fahrettin Aykut (d)
Bill Macbeath (b)
Merih Öztaylan (vo, perc)
Emre Onel (darbuka)
Murat Ertel (saz)
Levent Akman (def)

Zen 10 yılı aşan müzik serüveni boyunca hep Türk dinleyicisinin dinleme alışkanlıklarını zorlayan çalışmalara imza attı. Zen'in müziği bütünüyle doğaçlamaya dayalı, bir çaldıklarını bir daha çalamıyorlar, gitacı ve vokalist Murat Ertel'in de birçok röportajda vurguladığı gibi; isteseler de çalamıyorlar. Video gösteriyle desteklenen konserlerinde daktilodan, metal borulara, cam nesnelere kadar herşey, Zen elemanları tarafından çalgı aleti olarak kullanılabiliyor.
Anın müziğini üretiyor Zen. Doğu ve Batı arasında alışılmadık bir diyalog kuran topluluğun müziğinde sufi geleneği, çingene müziği, arabesk, psychedelic rock, punk aynı müzikal potada eriyor.

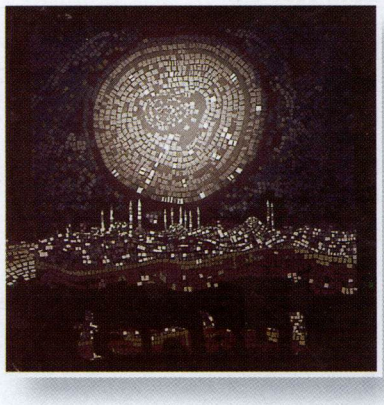

Zen son albümünü yaşadıkları şehrin ses mozayini yansıtma temelinde yapılandırmış. Topluluk bu albümde, Doğu ile olan bağlarını daha da güçlendirmiş, ilk iki albümde öne çıkan elektro gitar yerini gelenekselden farklı bir şekilde çalınan saza bırakıyor. Topluluğa yeni katılan Amerikalı müzisyen Bill MacBeath bas gitara topluluğun ritmik yapısında belirleyici bir işlev vererek, Zen'i Can, Faust gibi Alman krautrock topluluklarına yakınlaştırıyor.
Tanbul her açıdan popüler müziğimizin standartlarından ve estetik değerlerinden uzak bir albüm, ellerinde gitarlarıyla Batı'da yıllar önce denenmiş ve artı geçerliliğini yitirmiş tınıları bıkıp usanmadan önümüze sunan toplulukları düşündüğümüzde Tanbul ülkemizdeki birçok müzisyen için ilham kaynağı olması gerektiğini düşünüyoruz.

Nilüfer Örge

Thomas Chapin Trio

Sky Piece

KFR-208

Müzisyenler

Thomas Chapin (s, flt)
Mario Pavone (b)
Michael Sarin (perc)

Bu yıl başlarında kaybettiğimiz avant-garde saksofoncu Thomas Chapin ile ayrıntılı yazıyı dergimizin Riffs bölümünde bulacaksınız.

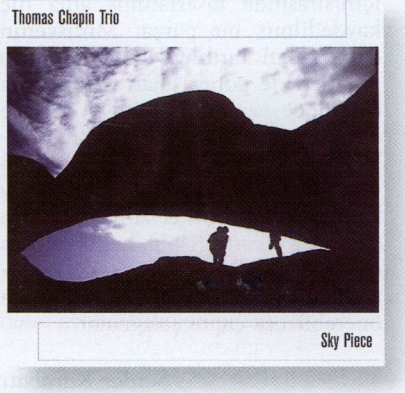

Hamiett Bluiett

Live at the Knitting Factory

Knitting Factory

Jazz lugatı, Chicago çıkışlılara pek yeterli gelmemiştir. Onlar eğip bükerek, formatları yeniden tarif ederek, "afro-amerikan" söyleminin kökenlerini araştırıp beklenmedik ve hatırlanmamış jazz unsurlarını katmışlardır genel anlatımın içine.
Hamiett Bluiett, Chicago'dan dünyaya seslenen "denemeci"lerden biri. Kurduğu BAG (Black Artist Group) ile "temele inip kazıyı yeniden başlatmayı" hedeflemişti. Rahatlık, ona yabancı bir sözcük. "Ticari olmak" da. Julius Hemphill, David Murray ve

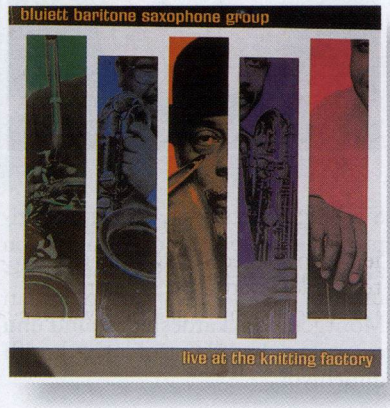

Oliver Lake'le birlikte kurduğu World Saxophone Quartet bile, istenmese dahi, tam anlamıyla ticari olamadı. Ama, WSQ, tahmin edildiği gibi, jazz tarihinin bir parçası artık. Kuvvetli, bilinçli bir bariton sakso-

foncu var karşımızda. Başlarda bazı zayıflıkları vardı:
Kendi özgün sound'unu yaratmada zorlandı, melodi ile sağlıklı bir ilişki kuramadı, "free" olmayı -pek çok müzisyen arkadaşı gibi- geleneği ve müzik birikimini reddetmek gibi bir pencereden görmedi de değil. Ama, zaman herşeyi tedavi ediyor. Bluiett, bugün kendi sesiyle, geleneği daha farklı sözgeçlerden geçiren, her melodinin ticari olmadığını anlamaya başlamış bir zihin halinin içinde.
Bu yeni albümde, yine bildiği yolda yürüyor. Onu asıl ilgilendiren, çok sesli saksofon beraberliklerinin içinde saklı olan jazz, gospel, soul ve blues karışımını "çözmek", ayrıştırmak, sonra yeniden kurarak, kendi imzasını taşıyan bir dünyanın içinde yerli yerine koymak.
Bu kez, dört bariton saksofonun kapkara dünyasındayız. Albümün ekibi iyi. Ama en doğru seçim, bence, gelip geçtiği duraklar çok sağlam (McCoy Tyner, Zawinul) olan davulcuda. Ronnie Burrage gibi ritmin anlamını tarihi gelişme içine oturtmasını bilen ve "uçuk" olmanın kulaklara tecavüz anlamına gelmediğini bilen birine seçmekle, sağlıklı bir tanımlama yaptığını anlıyoruz Bluiett'in. Davul, bir grubun yüzde 80'i çünkü.
Saksofon ekibini, tümü avantgarde çevrelerden çıkma isimler tamamlıyor. Kuşağının en umut veren icracılarından James Carter, yenilikçi hemen her denemenin içinden çıkıyor. Patience Higgins, hem Sam Rivers gibi "bıçak sırtı" ekolleri, hem de Ray Charles gibi "gelenek abidelerini" tecrübe olarak sırtında taşıyor. Alex Harding, Bluiett'in en eski arkadaşlarından, aynı zamanda Oliver Lake Big Band'de de çalıyor.
Geçen yıl Haziran ayında New York'un ünlü Knitting Factory'sinde kaydedilen albüm, Mississippi'nin güneye doğru akışını izler gibi. Ama grup ucuz, gelir-geçer, kolay uçan bir duygusallıkla bakmıyor nehrin akışına. Müzik, tam da 90'ların sonuna yakışır ölçüde modern: Sert, iki ucu keskin, diri, dolambaçsız. Gelenek ile "free" dengesi, daha çok bestelerin kimilerinin içerdiği zaaflardan kaynaklanan özelliklerden ötürü, zaman zaman "free" lehine fazla kayıyor. Ama, örneğin "Settagast Strut" ve "Lowdown Blues" gibi yorumlar, Bluiett'in neyi hedeflediğini açıkça gösteren, dört dörtlük ses gösterileri.
Jazz çerçevesini daha çok siyah tebeşirlerle çizme yanlısı olanlar için faydalı bir albüm.
Ama, eğer daha net armoniler duymak istiyorsanız, deneylere sempati düzeyiniz düşük ise, bu size fazla mecaracı gelebilir.

Yavuz Baydar

Gonzalo Rubalcaba

The Trio
Somethin'else 4944422

Müzisyenler

Gonzalo Rubalcaba (p)
Brian Bromberg (b)
Dennis Chambers (d)

Kadroya bakıp aldanmamak lazım. Bascı ve davulcunun isimleri sizi fusion ya da pop jazz albümü zannettirebilir, ya da Gonzalo Rubalcaba pop mu ya da fusion mı çaldı diye düşündürebilir. Oysa bu hakiki bir mainstream albümü. Standartlar çalınmış. Hem de çok keyifli.

Prysm

Second Rhythm
Blue Note 493565 2

Müzisyenler

Pierre De Bethmann (p)
Christophe Wallemme (b)
Benjamin Henocq (d, perc)

Bu sene İstanbul Jazz festivalinin kapanış konserinde de yer alacak olan bu grup jazz'da pek sık rastlamadığımız grup konseptini müziklerinde esas almış. Tek bir müzisyenin liderliğinde değil de gerek beste gerekse performans olarak grup anlayışıyla çalıyorlar. Yüksek bir müzikal seviyede olduğunu düşündüğümüz bu albümü müzik severlere öneriyoruz.

Tamba Trio

Classics
Polygram 536 958-2

Müzisyenler

Luis Eça (p)
Bebeto (b, fl, s)
Helcio Milito (d)

Brezilya enstrümantal müziğinin tanınıp sevilmesinde önemli rol oynamış, eski bir grup Tamba Trio. 1959'da kurulmuş, zamanla kadrosunda değişiklikler olmuş. Fakat kadronun üç ası her zaman bu trio olmuş. 2 CD'den oluşan bu koleksiyonluk albüm grubun en iyi parçalarından oluşmuş toplama bir albüm. Toplam 28 parça yer alıyor. Bu tarzdan hoşlanan müzik severlerin mutlaka edinmesi gerekli bir çalışma.

Nils Petter Molvaer

Khmer
ECM 1560 CD

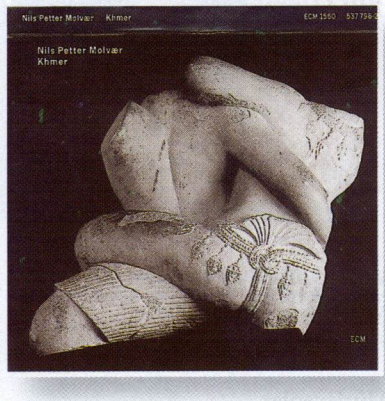

Müzisyenler

Nils Petter Molvaer (tp, g, bg, perc)
Eivind Aarset (g, talk box)
Morten Molster (g)
Roger Ludvigsen (g, perc, dulcimer)
Rune Arnesen (d)
Ulf W.O.Holland (samples)
Reidar Skar (sound treatment)

Masqualero grubundan tanıdığımız Norveçli trompetçi ve arkadaşları bir hayli enteresan bir albüm ortaya çıkar-

mışlar. Albümdeki bütün parçaların kompozisyonu Nils Petter Molvaer'e ait.
Khmer adlı albümün ilk parçası; alt yapıda doğunun ritm ve melodileri üstüne güçlü bir trompet ile giriş yapılıyor. Albümde drum'n'bass, jungle ve triphop türlerini bir arada bulabilirsiniz. Akustik ve elektronik estrümanlar uyumlu bir parelellik içinde kullanılmış.
İkinci parça, yani "Tlon" alt yapısındaki ritm Coldcut'ın Kleptomania parçasından alınmış. Molvaer'de ritmin üzerine emprovizasyon yapmış. Üçüncü parça "Access"i ise Molvaer Norveç'te düzenlenen Vossajazz Festivali için yapmış. Albümde ise "Tlon"dan, "Song Of Sand"e geçiş amacıyla kullanmış.
Baştan sona sürprizlerle dolu bir albüm Khmer. Jazz'la ilgili herkesin içinde birşeyler bulabileceği ve dinlerken değişik duygular hissedeceği bir albüm.

Engin Işık

Antonio Carlos Jobim

Brasileiro
Columbia 476281 2

Antonio Carlos Jobim'in unutulmaz bestelerini aralarında Sting ve Maria Luiza Jobim gibi müzisyenlerin de olduğu bu albümde bir kez daha zevkle dinliyoruz.

Wolfgang Muthspiel

Work In Progress 89-98
Amadeo/Polygram 558 185-2

Müzisyenler

Aydın Esen (p)
Bob Berg (ts)
Wolfgang Muthspiel (g)
Mick Goodrick (g)
George Garzone (ts)
Larry Granadier (b)
Gary Peacock (b)
Paul Motian (d)
Kenny Wollesen (d)
Don Alias (perc)

Son yıllarda yıldızı parlayan olağa-

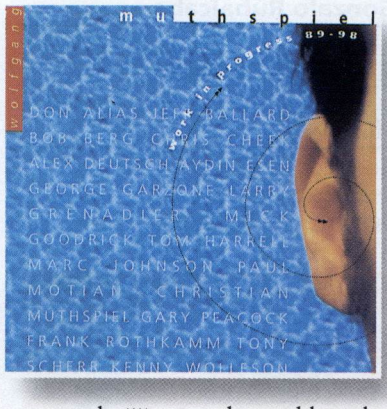

nüstü tekniği ve modern yaklaşımları dikkati çeken Avusturyalı gitarcı Wolfgang Muthspiel'in 1989-98 yılları arasında yaptığı çeşitli kayıtlardan oluşan bu albüm olağanüstü yüksek müzikal seviyesi ile dikkati çekiyor. Muthspiel'in besteleri ile birlikte Steve Swallow, Paul Motian, Lennon&McCartney gibi müzisyenlerin yazdıkları parçaların da yer aldığı bu albümde Aydın Esen, Kenny Wollesen, George Garzone gibi Türk jazz dinleyicisinin tanıdığı müzisyenler de katkıda bulunmuşlar.

Bailey, Metheny, Bendian, Wertico

The Sign of 4
Knitting Factory

En söylenecek sözü ilk söyleyerek başlayalım: Eğer Pat Metheny'nin ismi içinde yer almasaydı, çok büyük olasılıkla, bu proje gerçekleşmemiş olacaktı.
Metheny, ününü sadece para için kullanan biri değil. Parayı çok sevse de. Müziğe tam anlamıyla hayatını verdiği, hayat onun için neredeyse tümüyle yazmak ve çalmaktan ibaret olduğu için, kendi alanını genişletebileceği her fırsatı değerlendiriyor. "The Sign of 4" da onun için işte böyle bir fırsat.
Jazz müzisyenlerinin Metheny gibi akıllı olanları, kulaklarını tür içindeki karşı akımlara, türev "genre"lara kendilerini kapatmayanlardır. Ne kadar aykırı olursa olsun, ne kadar ticari emellere karşı hizmet ederse etsin, "direnişçi" veya "radikal" tüm müzikler içinde, müzisyenleri besleyici yığınla unsur var.
Metheny, bu yüzdendir ki, Ornette ve türevi müzisyenlere yakın kalmaya gayret etti. Billy Higgins ile çıkardığı "The Song X" -adı bile yeterince açıklayıcı- "harmolodics"i kendi lugatına katma çabasıydı. Müzik sürekli öğrenme sürecidir. Kulakta filtreler olmayacak. Hele jazz'da, hiç mi hiç.
Eski şirketi Geffen için çıkardığı "Zero Tolerance.." ile gitarının tüm tatlı yönlerini bir çırpıda reddederek, ona günah çıkartan Metheny, bu yeni albümde o albümün bittiği noktaya dönmüş gibi.
Tabii, bu arada açıkça belirtmek gerek, "The Sign of 4"un PR'cısı Metheny ise, temel direği ve yaratılış nedeni, bütün zamanların en "avantgarde" gitaristlerinden biri olan "baba" Derek Bailey'in de içinde yer alması. Aynı şekilde, o da olmasaydı, projeyi bu hayatta göremeyecektik.
Gitaristleri iki isim vurmalılarda destekliyor: Pat Metheny Group'un daimi davulcusu Paul Wertico ile "free" çevrelerin aranan vurmalıcısı Gregg Bendian.
1996'nın sonlarında, Knitting Factory'de konserde kaydedilen üç CD'lik albümde neyi buluyoruz? Bu sıradışı çalışmayı ele alırken, kendi referansları ile değerlendirmek gerek. Eğer jazz size önceden belirlenmiş ve zihinlere kazılmış bir formlar dizisi içinde, sınırı ve amacı belli bir tür olarak geliyorsa, üç saati geçkin süreli bu albümü dinlerken hayli zorlanacağınız kuşkusuz. "Free"nin yörüngesinde, her kuralı sorgulayan ve reddeden, icracılarının her an yüzde 100 diri olmasını gerektiren bir -istersenız- "anti-müzik" bu.
Şimdi, bu noktada, iyi-kötü, tatlı-tuzlu, siyah-beyaz gibi zıtlıklar anlamını terkediyor birden. Başka bir dünyadasınız. Her çalgı, kendisinde daha önce tanımadığınız hüneri ile karşınızda. Amaç ne? Elbette, yaratılanı veya yazılanı, yeniden, aynen veya aynısına yakın yorumlamak değil. Burada, üç saat boyunca herşey -ama herşey- orada ortaya çıkıyor ve kalıyor.
Bu açıdan, albümün dinamik düzeyini reddetmek olanaksız. Metheny ile Bailey'in çılgınca düoları; tümüyle çizgi dışı, söylem-ötesi doğaçlamalar; Wertico ile Bendian'ın sarsıcı ortak kimyasından üreyen vurmalı taarruzlar; incelikli akustik denemeler... Herşeylerini müziğe teslim etmiş dört kişinin macerası bu. Gerilimli ve yorucu.
İyi veya kötü müzik yoktur. İyi icra

edilmiş veya kötü icra edilmiş müzik vardır. Ben, oldum olası, "free" formlara başlı başına bir amaç olarak bakmadım. Samimiyetsizlik ve sahtekarlığa fazlaca açık bir tuzak olarak gördüğüm için, "free"nin ana akıntılar içinde önemli bir "araç" olduğunu düşünürüm: Müziğin oksijenidir o. Dolayısıyla, sempati duymadığım bir türün örneği ile karşı karşıyayım. Diyeceğim şu: Ben bu albümü severek dinlemedim. İlgiyle dinledim.
Ayrım önemli. Çünkü, söz konusu olan, kendilerine bol malzeme yaratmak için altın madenini kazan dört müzik adamı var burada, canla başla, kan ter içinde çalışan. Bu çabanın müziğe saygı ile ilgili bir anlamı var. Dinleyici ikincil önlemde. Dilerseniz bu çarkın içinde olursunuz. Dilerseniz olmazsınız.
Benim gibi "free" sevmiyorsanız, ilgilenmeyin. Ama, iyi icra edilmiş sıra dışı bir müzik size anlamlı geliyorsa, -hele müzisyenseniz- bu albümü sakın kaçırmayın.

Yavuz Baydar

Angelika Kidjo

Oremi

Island 8070/524 521-2

Müzisyenler

Angeliko Kidjo (vo)
Bashiri Johnson (perc)
Vincent N'Guini (g)
Jean Hebrail (keyb)
Branford Marsalis (ss)
Cassandra Wilson (vo)
Kenny Kirkland (prog)

Afrikalı müzisyenlerden oluşan çok geniş kadrolu bu yapımda vokalist Angeliko Kidjo'ya ünlü isimler de eşlik etmiş. Meraklılarına ilginç gelecek bir çalışma.

Paco de Lucia

Luzia

Polygram 558 165-4

7 yıl aradan sonra Paco DeLucia yeni albümüyle tekrar sevenleriyle birlikte oluyor. Flamenko müziğinin bu önemli ismi "Solo Quiero Caminar" ve "Sirocco" albümlerinden sonra yine başarılı bir çalışmaya daha imza atmış. Lucia, kendisi için çok özel bu albümü annesine adamış. Ülkemizde de çok sevilen bu flamenko müziğinin ustasının yeni stüdyo albümünü sevenleri kaçırmayacaktır sanırız.

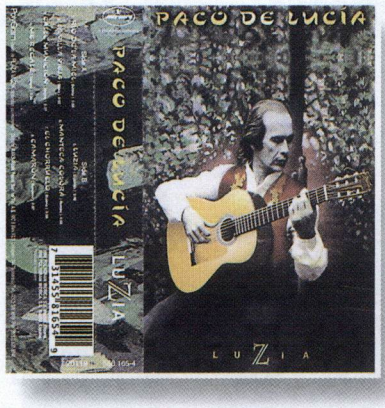

Steve Reich

Music for 18 Musicians

Nonesuch 7559 79448-2

Steve Reich'ın 76 yılında yazdığı Music for 18 Musicians'ın yeni bir kaydı. Minimalist müzik tarzından hoşlananlar için bir klasik niteliğinde.

Eivind Aarset

Electronique Noire

Polygram 558 128-2

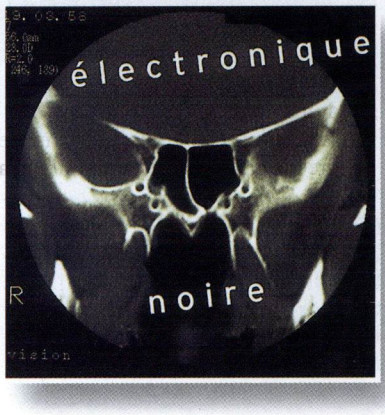

Müzisyenler

Eivind Aarset (g)
Ingebrikt Flaten (b)
Nil Petter Molvar (tp)
Bugge Wesseltoft (rhodes)

Kuzey jazz'ına funk ve hip-hop'ın etkilerini merak eden müzik severler için ilginç bir albüm.

Donald Byrd

Ethiopian Knights

Blue Note 7243 854328 28

Müzisyenler

Donald Byrd (tp)
Thurman Green (tb)

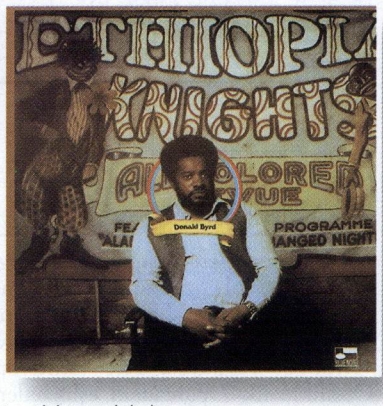

Harold Land (ts)
Bobby Hutcherson (vibes)
Joe Sample (org)
Edward Greene (d)

70'li yıllardan gelen ve dönemin çok önemli müzisyenleri ile kotarılmış bir funk-jazz albümü. İlgilenenler mutlaka dinlemeli.

Hakan Atala
Tünel, Galipdede Caddesi No: 1
80050 Beyoğlu - İstanbul
Tel: 0 (212) 293 77 39

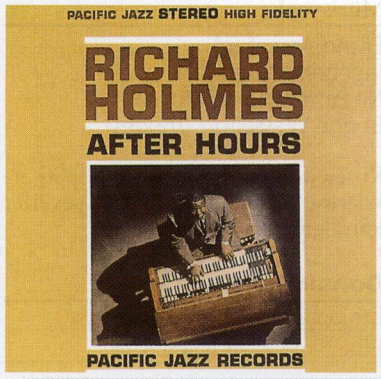

Richard Holmes

After Hours

Pasific Jazz 7243 8 37986 29

Müzisyenler

Richard "Groove" Holmes (org)
Joe Pass (g)
Gene Edwards (g)
Larance Marable (d)
Leroy Henderson (d)

60'larda son derece moda olan org, gitar ve davul formatından yapılmış parçalardan oluşan bu albüm adını çok fazla bilmediğimiz orgçu Richard "Groove" Holmes'u bize tanıtıyor. Özellikle ilk 7 parçadaki eşlik eden müzisyenler çok ilginç. Efsanevi Joe Pass, Quartet West'in davulcusu Larance Marable.

Mangu

Mangu

Polygram/Island 524 453-2

İspanyolca ve İngilizce sözlü sıcacık reggae, salsa, rap, jazz ve mambo ögelerini taşıyan bir albüm. Kendinizi sahilde, tatilde hissetmenizi sağlıyor. Eğer tatil yapma imkanınız şimdilik yoksa, elinize bir kadeh soğuk içkinizi alarak o duyguyu bu müzikle yaşayabilirsiniz.

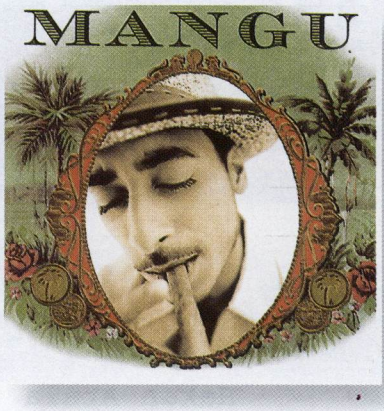

Chris Speed

Pachora

Knitting Factory 35828 0202

Müzisyenler

Chris Speed (clt)
Brad Snepik (portekiz g, e.saz)
Skuli Sverisson (b)
Jim Block (d, perc)

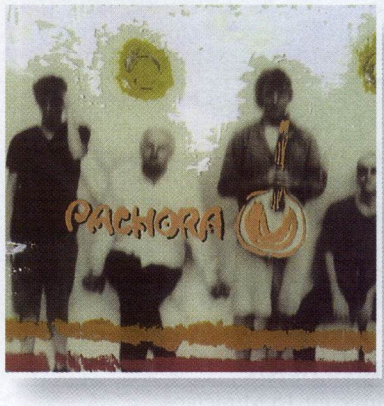

Balkanlardan Ortadoğu'ya uzanan geniş yelpazedeki müzikleri harmanlayan bir etnik müzik albümü. İçinde Pınarbaşı adlı parçanın yorumu da var. Bu tür müzikle ilgilenenlerin kaçırmayacakları bir albüm.

Mark Turner

Mark Turner

Warner Bros. 9362-46701-2

Müzisyenler

Mark Turner (ts)
Edward Simon (p)
Christopher Thomas (b)
Brian Blade (d)
Joshua Redman (ts)

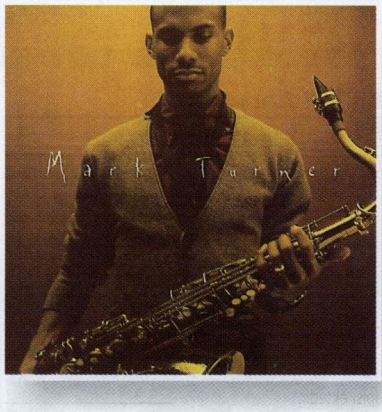

Yeni nesil tenor saksofoncularından 65 doğumlu Mark Turner bu son çalışmasında Ornette Coleman'dan etkilendiğini açıkça hissettiriyor. Gruptaki önemli isismlerin de katkılarıyla albüm son derece keyifli dinleniyor.

George Russell

George Russell Sextet

MPS 31453 90842

Müzisyenler

George Russell (p, comp, arr)
Don Cherry (tp)
Bertil Loewgren (tp)
Brian Trentham (tb)
Ray Pitts (ts)
Cameron Brown (b)
Al Heath (d)

Jazz bestecisi, kuramcı ve piyanist George Russell'ın aralarında Don Cherry, Al Heath gibi çok önemli müzisyenlerle 1965 yılında Stuttgart'da Beethoven Hall'da verdiği konserin kaydı olan bu albüm özellikle modern jazz severlerin ve hard bop hayranlarının çok keyifle dinleyeceği bir albüm.

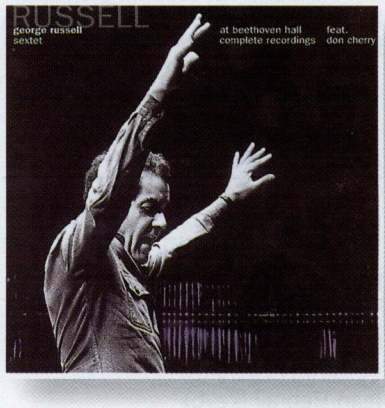

JAZZ. BLUES. EMPROVİZE MÜZİK DERGİSİ

JAZZ

Türkiye'nin Tek JAZZ Dergisi

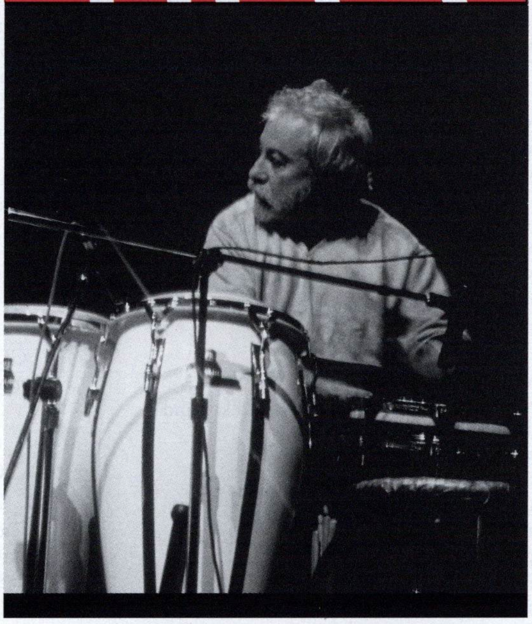

Jazz müziği, diğer müzik türlerinden farklı olarak kalıplara ve sınırlamalara kendini hapsetmemiş, özgürlükçü bir müziktir... Dinleyicisinin yaşı yoktur...

Jazz müziği ile ilgili Türkiye'de kaynak, bilgi ve belge kolay kolay, hatta hiç bulunamadığı için, bu alandaki boşluğu yine jazz müziğini ve dinleyicisini destekleyen kuruluşlarla birlikte **Jazz** dergisi kapatıyor...

ABONE FORMU

Yılda dört sayı yayınlanan **Jazz** dergisine abone olmak istiyorum.

ADI SOYADI ____________________

ADRESİ ____________________

POSTA KODU ____________________

ŞEHİR ______ TEL ______ FAKS ______

KREDİ KARTI İLE

Kredi kartı hesabıma 2.500.000 TL'yi borç kaydediniz

❏ VISA ❏ MASTERCARD ❏ EUROCARD ❏ DINERS CLUB

Kredi Kartı No: ____ ____ ____ ____

Adı Soyadı: ____________________

Geçerlilik Tarihi: ____ ____ İMZA:

Şirket ise vergi dairesi ve no.su: ____________________

HAVALE İLE

Abone bedeli olan 2.500.000 TL'yi Boyut Yayıncılık A.Ş.'nin

❏ Boyut A.Ş. Posta Çeki 344648 no.lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

❏ Dışbank İstanbul Şubesi 1488 no.lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

❏ İş Bankası Altınbakkal Şubesi 30421-243949 no.lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

❏ Vakıflar Bankası Harbiye Şubesi 2007557 no.lu hesabına yatırdım; fotokopisi ektedir.

■ Bu formu doldurduktan sonra 212-629 05 75 no'lu fax'a ya da Boyut Yayın Grubu, Yüzyıl Mah. Matbaacılar Sitesi, 1. Cad. No.115, 34560 Bağcılar - İstanbul adresine gönderiniz. Tel.0212-629 53 00 (30 Hat)

SUBSCRIBE TO JAZZ

❏ Yes, I want to subscribe to the JAZZ

❏ One year (4 issues) 20.00 $

❏ Check enclosed

❏ Charge my ❏ VISA ❏ MASTERCARD ❏ EUROCARD ❏ DINERS CLUB

Account number: ____ ____ ____ ____

Expiration Date: ____ ____

Signature: ____________________

PLEASE PRINT

NAME ____________________

STREET ____________________

CITY, STATE, PROVINCE ____________________

COUNTRY, ZIP/ POSTAL CODE ____________________

■ After filling completely, please send this form to the fax number or to the address mentioned below:
Adress: Boyut Yayın Grubu, Yüzyıl Mah. Matbaacılar Sitesi, 1. Cad. No.115, 34560 Bağcılar - İstanbul, TURKEY
Phone: +90.212.629 53 00 (30 Lines) Fax: +90. 212.629 05 75

Sizlerden gelen mektuplara ayırdığımız bu bölüme yazılarınızı Jazz Dergisi (Zuhal Focan) Yüzyıl Mahallesi, Matbaacılar Sitesi No. 115 Bağcılar 34560/İstanbul adresine, 0216-4169445 no.lu faksa veya ofocan@prizma.net.tr elektronik posta adresine de gönderebilirsiniz.

Ghost Band

Sayın Ali Sönmez'in geçen sayıda yayınlanan Jazz Sözlüğü'nde yer alan Ghost Band (Hayalet Orkestra) sözcükleri ilgi çekici bir deyim oluşturuyor. Sönmez'in de belirttiği gibi olumsuz anlamda kullanılıyor. Daha açık bir ifade ile, dalga geçmek, küçümsemek amacıyla uydurulmuş bir deyim. Orkestra şefleri, müzisyenler ve eleştirmenler kullanıyorlar bu sözcükleri, bıyık altından gülerek...

Nedenleri konusunda bir fikir edinmek isterseniz size İstanbul Tünel'de Borusan Kütüphanesinde bulunan Great Dance Bands adlı kitabın kapağındaki resme bakmanızı öneririm.

Ben diyeyim üçbin, siz deyin beşbin çift bir gece kulübünün pistini doldurmuş dans ediyorlar. Müzik bir hayaletin orkestrasından geliyor... Evet, sanatçılar arası doğal kıskançlık duygularıyla bu hayalet orkestra sözcükleri ortaya atılmıştı. Tarihi 1940'ların ortaları.

Aradan yarım yüzyıl geçti. Ghost Band deyimini yaratanların, kullananların büyük çoğunluğu şimdi eski hayaletlerle buluştu gökyüzünde. Özellikle yaz gecelerinde aşağılara bakarak, kendi hayalet orkestralarından yükselen müzikleri dinliyor ve bu kez mutlulukla gülüyorlar, hep birlikte...

Orhan Argun

Jazz Dergisi Yöneticilerine,

Ben uzun zamandan beri siyasal nedenlerden dolayı cezaevinde yatan bir tutsağım. Malumunuz koşullarımız istediğimiz şeyleri istediğimiz zamanda temin etmemize engel. Bu nedenden dolayı JAZZ Dergisini eğer mümkünse 8. sayıdan itibaren (diğerlerini bir şekilde temin ettik) yatmakta olduğum Çanakkale E tipi Cezaevi adresime postalamanızı istiyorum. Jazz üzerine her türden kaynağa ihtiyaç duyduğumu ayrıca belirtmek istiyorum.

Yazışmak dileğiyle, dostluk ve dayanışma duygularımla selamlar.

Hasan Çakmak
E Tipi Cezaevi
Koğuş D-5
Çanakkale

İsteklerinizi ilgili arkadaşlarıma ilettim. Ayrıca okurlarımızdan da destek vermek isteyen çıkabilir düşüncesiyle mektubunuza burada da yer verdim. Bizden de selam ve sevgiler.

ZF

Fazıl Say

Merhabalar,

1971 İzmit doğumluyum. İşletmecilik yapıyorum. Ortaokul yıllarında tesadüfen Muddy Waters ve John Lee Hooker'ı dinlemeye başladım. Blues, jazz ve etnik müzik dinleyicisiyim. Balkan kökenli olmak, beni etnik müziğe yönlendirdi. Müziği durmadan geliştirmeye çalışanlara çok ihtiyacımız var. Verilen konserleri kaçırmamaya çalışıyorum.

Son üç yıldır şiiri amatörce yazıyorum. İki yarışmaya (Yaşar Nabi Nayır ve Yunus Nadi) şiirlerimi gönderdim. Yarışmalar henüz sonuçlanmadı. TV'de Fazıl Say'ı dinledim. Faksla da kendisine gönderdiğim şiirimi Sayın Say'dan ve jazz müziğinden etkilenerek yazdım.

Umarım beğeninize sunduğum şiirimi jazz dergisi okurlarına da okutursunuz.

Saygılarımla,

Caz
Rüzgarlı perşembenin kıyısında,
gün boyu düşündüm
Fazıl Say'ı ve cazı.
Melodinin maviliğinde,
kuş oldum uçtum.
Yoruldum bir notaya kondum.
Artık cazlatalım,
yuvarlanalım sevgili kuşlar.

Osman Demir/İzmit

Üstad Zakir Hussain "Essence of Rhythm"

Bir müzik türü "New World Jazz": Bir enstrüman "Tabla" ve bir virtüöz "Ustad Zakir Hussain". Tarihten gelen seslerin geleceğin müziği ile birleşimi. 9 Mart 1951 Bombay doğumlu ve Penjap, Gharanada tüm zamanların büyük tabla üstadı "Ustad Allarakha"nın oğludur. Kuzey Hindistan bölgesinin dünyaya tınılarını yaymış en önemli yerel sazlarından olan "Tabla"nın, Hindistan'ın geleneksel Karnatik müziğinden "fusion" ya da "New World Jazz" gibi yeryüzü evreninin en çağdaş ve geniş müziklerine ulaşıp bu yelpazede sunumunu başarı ile sağlayan bir banatçı Hussain ve "Essence of Rhythm". Üstad bu albümde sarangi ile çaldığı Raga stili alt yapı formları üzerine kurduğu 3 parça ile bize vurmalı enstrümanlar dünyasından birinin kapılarını farklı bir yönden açıp, içten bir yoğunlukla hazırlanmış yapıtlarını teknik ve sanatsal bir zenginlikle sunuyor. Beyin ve yürekle oluşturulmuş ritmler sihirli parmaklardan dökülürken beklenmedik zamanlarla sololara girilmesi dehşete düşürücü nitelikte etkileyici bir yapı sunuyor.

İlk iki parçada stilini ve niteliklerini tekrar gözönüne seren sanatççı 3. parçada poliritmik ve aritmetik sistemin sınırlarını zorluyor. Yaklaşık 30 dakika süren Raga altyapılı 10/4'lük bir parça. Böylesi poliritmik, değişken bir yapı içinde tempo düşürme ve arttırma gibi sürprizlerle de karşılaşıyorsunuz. Dikkat çeken çok önemli bir özellik de duyduğunuz poliritmlerin sadece Hintli köken taşımayıp, Afrika, Latin, Japon gibi poliritmik yapı özelliklerini de barındırıp bunların da çok iyi incelenmiş olduğunun gözlerönüne serilmesidir.

Vurmalı sazlarla aranız iyi ise kaçırılmaması gereken bir albüm ama tüm müzisyenlere tavsiye olunur.

Sertaç Durmaz/İncesu, Ankara

Sevgili okurumuz,

Mektubunuz çok geç elimize geçtiğinden CD tanıtımına girebilecek yazınızı bu bölüme almak zorunda kaldık. İlginiz için teşekkürler.

ZF

Sevgili Zuhal Focan,

Hangi bölüme yazacağımı tam olarak bilemediğimden "Sizin Köşeniz"e yazmaya karar verdim. Jazz'la ilgili yüzlerce, binlerce yazı yazabilir insan. Ben bu mektubumda size jazz'a karşı hissettiklerimi anlatmaya çalıştığım bir şiiri göndermek istiyorum.

Derginizde sık sık jazz şiirleri görüyorum ve bunları ilgiyle okuyorum. Yayınlamak için ne tür şartlar gözettiğinizi bilmiyorum fakat belki bu şiiri de yayınlamaya layık görürsünüz. Bu beni çok mutlu ederdi.

Şimdiye dek İzmir ve Türmiye çapındaki edebiyat yarışmalarında pekçok derece elde ettim fakat bunların hiçbirine jazz'la ilgili katılmadım. Şimdi, jazz ile ilgili duygularımı paylaşmak için Jazz'a yazmaya karar verdim. İlginize teşekkürler, sevgiler.

Cazırr!
Çarpan caz
Vuruyor
Yörüngesine çekici
haz
alıyor.
Caz
yapışkan
çıkmıyor, kazınmıyor
Dövme.
Beyinlere giriyor
Bozuyor ve
kendini koyuyor
_ _ yerine
Kral ve kraliçe.

Özge Baykan

Sevgili okurlarımız,

Dergimizin bu bölümünde yayımlanmasını istediğiniz yazılarınız hiçbir kritere veya şarta bağlı değildir. Bize yazmanız yeter. İlginiz için teşekkürler.

ZF

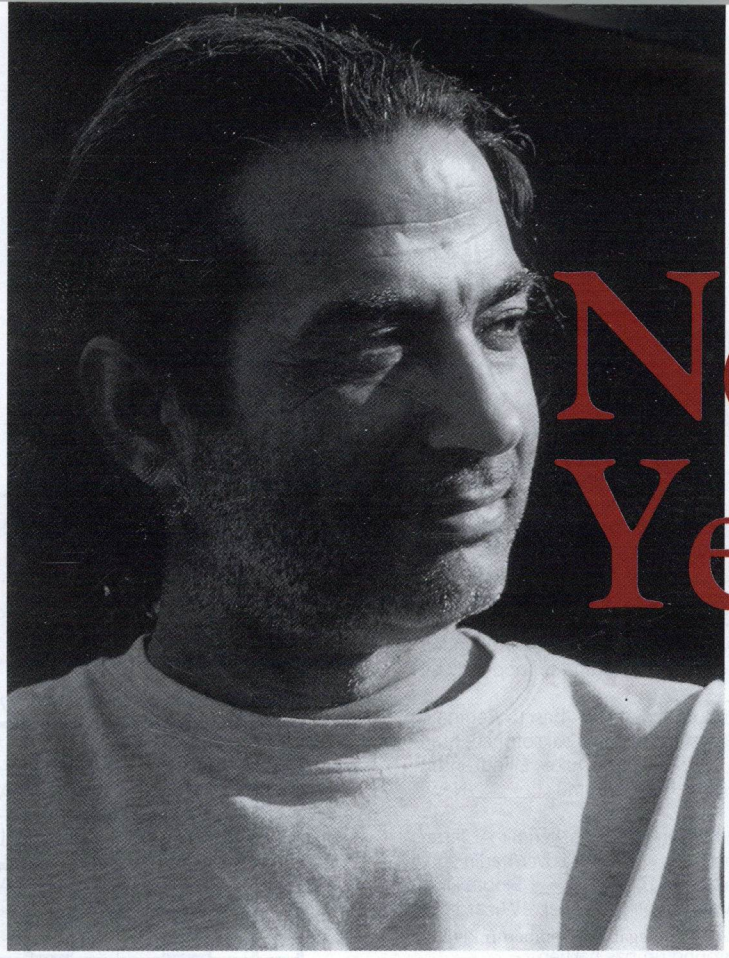

Nezih Yeşilnil

Körleme, müzisyenin hiç bir ön bilgi verilmeden, dinletilen parçalar hakkında yorum yapmasının istendiği bir oyundur. Nezih Yeşilnil ile yaptığım körleme serinin onuncu denemesiydi.

Serdar Karabatı

Charles Mingus
Fables of Faubus (Mingus)
Mingus Ah Um
CBS

Mingus - b
John Handy III, Booker T. Ervin, Jr., Shafi Hadi - s
Horace L. Parlan, Jr. - p
Willie Dennis, James M. Knepper -tb
Dannie Richmond - d

Biraz Mingus havası var. Melodilerden, armoniden, tınısından kolayca anlaşılıyor. Mingus bir imza. Saksofon solo ilk başta Phil Woods gibi girdi, ama o değil sanırım. Mingus devrimci bir müzisyen; sınırları zorlayan. Basçılığının dışında müzisyenliği daha da önemlidir hatta. Çalması kolay değil bunları. Kolaymış gibi durur, ama o nota kitaplarındaki sıradan akor dizilişleriyle çalınamaz. Mingus'da hep bir anarşist taraf vardır; sürprizler vardır. Gittiğim konserlerde de bunu bekliyorum; çok iyi müzisyenler geliyor, çok iyi çalıyorlar, ama sürprizi az oluyor bu konserlerin.

Niels Henning Orsted Pedersen
I Skovens Dybe Stille Ro (Geleneksel/Danimarka)
This is All I Ask
Verve

NHOP - bas
Oscar Peterson - p
Ulf Wakenius - g
Jonas Johansen -d

NHOP bu. (Müziği kasdederek) Ne güzel değil mi? Öyle bir imza atmış ki... Onun gibi çalan çok iyi müzisyen var; ama öyle bir imzası var ki NHOP'nin daha ilk notasında tanıyorsun. Tuşe, ses... Ron Carter'ın tonunu da çok özel bulurum. Ama NHOP'nin kusursuz bir entonasyonu vardır, özellikle tiz seslerde.
Akustik basta müzisyenleri ayıredmek daha mı kolay, daha mı zor?
Basta o imzayı atmak biraz daha kontrolu altında müzisyenin. Piyano daha mekanik mesela. Piyanistleri ayıretmek bence daha zor.
Piyanist hakkında tahminin var mı?
Emin değilim.
Oscar Peterson dersem...
Aslında Oscar Peterson mı diye düşündüm. Üstelik NHOP ile birlikte de çok çalmıştır. Ama yanıltti beni bu parçada Peterson!

George Duke
So I'll Pretend (Duke)
Illusions
Warner Bros.

Duke - p
Dianne Reeves - vo
Ray Brown -b
Terri Lyne Carrington - d
Kirk Whalum - ts

Bu şarkıcı neydi, Diane..... Reeves. Standardları çok güzel söyler, çok doğru söyleyişi vardır, burada da öyle. Hiç abartısız söyler aynı zamanda. Çok yalın... ama ben kendi müziği olarak yaptıklarını daha çok seviyorum. Burada dinlediğimiz konserde de daha çok kendi müziklerini sundu, daha çok etkilendim bundan açıkçası. Cassandra Wilson da mesela standartları çok kendine göre söylüyor. Wilson çok az çalgıyla söyler örneğin ve büyük sesleri duyabiliyorsun böylece.
Basçı kim olabilir?
Emin değilim. Yenilerden mi eskilerden mi?
Eskilerden.
Ray Brown belki o zaman.

Kenny Garrett
Sing a Song of Song (Garrett)
Songbook
Warner Bros.

Garrett - as
Kenny Kirkland -p
Nat Reeves - b
Jeff "Tain" Watts -d

Horace Silver havası alıyorum parçanın genelinden. Hafif bir Afro-Cuban ritmik yapı... Ama galiba bu yeni bir kayıt. Marcus Roberts böyle çalar. Ellis Marsalis etrafındaki takımdan birileri gibi bu gruptakiler.
Yaklaştın sayılır.
Kenny Garrett değil herhalde?
Kenny Garrett.
Yapma! Çok paşa paşa çalmış burada. Parçanın sonlarına doğru "düzeliyor."
Garrett çok maceradır. Kolay değil tabii bu; hem o maceraya atılmak, hem de ondan yüzünün akıyla çıkmak. Parçada arkadakiler kim bilemeyebilirim. (Gülerek) Saksofonculari dinlediğimde "Ah şu Coltrane olmasaydı" diyeceğim geliyor; öyle bir ses bırakmış ki ona ulaşmak çok zor. Kenny Garrett'ın Coltrane çaldığı albümü çok beğenirim, çok zor bir müzik ve başarıyla altından kalmış.

Serdar Karabatı

Bu sayıdaki bulmacayı doğru olarak yanıtlayanlardan üç kişiye Verve'den 3 CD.
İsim, Adres ve telefonlarınızı yazmayı u n u t m a y ı n !

Jazz/Bulmaca
Matbaacılar Sitesi No.
115 Bağcılar
80560 / İstanbul

Soldan Sağa

1. AACM kısaltmasıyla bilinen Association for the Advancement of Creative Musicians'ın ve Air adlı grubun kurucularından davulcu. Birlikte çaldığı isimler arasında Muhal Richard Abrams, Henry Threadgill, Fred Hopkins, Joseph Jarman, Gunter Humpel, Anthony Braxton sayılabilir. Steve _____ /Pat Metheny Group için kullanılan kısaltma/Si notasının harf karşılığı.
2. Cannonball Adderley, Miles Davis, Wynton Kelly ile çalışmış önemli bir davulcu. Jimmy _____/John Scofield'ın yeni albümü. _____ Go Go/Bir kadın jazz piyanist ve orgçusu. _____ Claudine Myers.
3. Özellikle besteciliği ile önem kazanmış bir kadın piyanist. 1970 sonlarından başlayarak daha çok kendi adına kurduğu gruplarla çalmıştır. _____ Bley (tersi)/ Müzisyen Marsalis kardeşlerin müzisyen babalarının ön adı.
4. Jazzın doğuş yıllarına tanık olmuş New Orleans şehrinin serbestisi ile tanınmış ve jazz ile özdeşleşmiş bölgesi. Burası daha sonra yönetimlerce kapatılmış ve buna bağlı olarak bir çok müzisyen şehri terketmiştir.
5. 1931-1979 yılları arasında yaşamış bir gitarist. Birlikte çaldığı isimler arasında Yusef Lateef, Herbie Hancock, Elvin Jones sayılabilir.
6. Bir Joe Zawinul bestesi. A Remark You _____/Yıl kelimesinin İngilizce karşılığı/Disc Jockey için kullanılan kısaltma.
7. How Long has This Been Going _____? (Gershwin)/Hem çok beğeni toplayan, hem de çalmayı seçtiği müzikler nedeniyle eleştiri alan günümüzün önemli jazz kişiliklerinden trompetçi. _____ Marsalis/Bir nota.
8. Bir Kerem Görsev bestesi. Black _____/ Jazzın ilk dönemlerinden bir klarinetçi. Çevresindeki müzisyenlerin marijuana ihtiyaçlarını karşılamasıyla da ünlenmiştir! Mezz _____ (1899-1972).
9. Mi notasının harf karşılığı/_____ -Bye Blackbird (Henderson/Dixon)/Günümüzden popüler bir müzik tarzı/Miles Davis'in ünlü Fransız yönetmen Louis Malle'in Ascenseur Pour L'echafaud adlı yapımı için yazdığı film müziğinden bir bölüm. _____ Petit Bal.
10. 1930'lara damgasını vurmuş bir jazz stili/Jazz-rap grubu Us3'nin Hand on the Torch albümünden bir parça. _____ Yoot's Riddim.

Yukarıdan Aşağıya

1. Bir müzik yapım şirketi/Yakınlarda hayata gözlerini yuman usta kemancının baş harfleri/1948 doğumlu, günümüzün önemli bestecilerinden bir davulcu. Bob _____.
2. Jazzın devlerinden saksofoncunun soyadı/Ben Webster'ın baş harfleri.
3. Do notasının harf karşılığı/Müzikallerle özdeşleşmiş ve jazz tarihiyle epeyi ilintili bir New York semti/Bir Branford Marsalis albümü. _____ Heard You Twice the First Time.
4. Bir Herbie Hancock klasiği. Speak Like _____ Child/Jazz gitarın önemli isimlerinden. _____ Kessel/Bir beste. Ballad of the Sad Young _____ (Wolf/Landesman).
5. Steve _____. Usta bir soprano saksofoncu/Jazzın çok önemli piyanistlerinden biri. McCoy _____/Tatlı su pop-jazzcısı. Kenny _____.
6. Günümüzden bir basçı. Reginald _____(tersi)/Duru tonlu saksofoncu. Stan _____ (1927-1991)/Duke Ellington'un çok bilinen 1956 albümü. _____ Newport.
7. Phil Minton'ın baş harfleri/Bir Al Jarreau albümü. _____ is for Lover/Kadın soprano saksofoncu. Jane _____ Bloom/Filmi de çevrilmiş bir müzikal. Wizard of _____/Rock grubu Velvet Underground'un baş harfleri.
8. Birden çok çalgı çalabilen ve yapımcılıkla da başarı kazanmış günümüzden bir müzisyen. Marcus _____/ Jazz standardlarının çok önemli bir ismi. Jerome _____ (tersi).
9. Sol notasının harf karşılığı/Bir Wayne Shorter Bestesi. Black _____/Re notasının harf karşılığı/Bir müzik türü.
10. Bir çalgı/Avrupa kökenli bir müzik yapım şirketi/Başka bir müzik yapım şirketi.

Geçen sayıdaki bulmacayı doğru olarak çözümleyip, çekilişte 'MBARA BOOM CD'sini kazanan şanslı okuyucularımız:
Beran Paçacı ÇAYYOLU/ANKARA
Burç Yazıcıoğlu YENİLEVENT/İSTANBUL
Uğur Öksüz Kızılay/ANKARA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	P	A	T	M	A	R	T	I	N	O
2	I	S	H	E	L	I	A	S	E	D
3	A	P	A	R	A	L	L	E	L	E
4	Z	A	D	E	H	E	A	R	S	A
5	Z	R	A	N	D	Y	L	E	O	N
6	O	L	D	G	R	E	E	N	N	L
7	L	A	D	U	E	T	B	A	L	E
8	A	N	A	E	A	S	T	D	A	N
9	C	A	G	E	M	E	R	E	W	I
10	D	O	D	D	S	B	Y	A	S	A

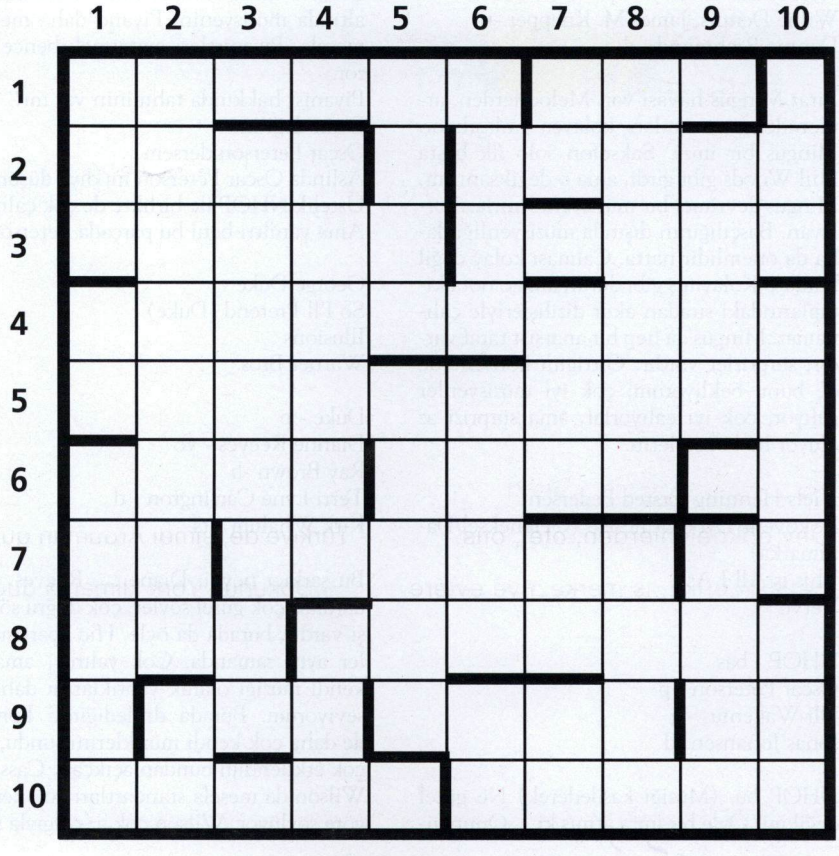

Dünyada York satıyor!

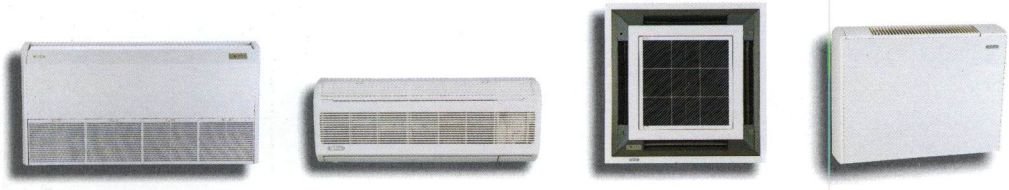

Dev gökdelenlerden, otel, ofis, mağaza, fabrika, iş merkezi ve evlere kadar her türlü mekânda güvenle kullanılan Amerikan York klimaları Türkiye'de, şimdi Arduman güvencesinde.

Dokunun York klimanın düğmesine, siz de yıllardır bütün dünyanın yaptığı gibi her mevsim baharı yaşayın.

York®

"Klimanın adı"

ARDUMAN

ARDUMAN MÜMESSİLLİK TESİSAT VE TİCARET LTD. ŞTİ.

http://www.arduman.com e-mail:arduman@turk.net

Merkez: Arduman Mümessillik Tesisat ve Ticaret Ltd. Şti. F. Kerim Gökay Cad. No: 29 Altunizade 81190 Tel: (0-216) 310 44 70 **İstanbul Satış Müdürlüğü** Direkt Tel: (0-216) 391 90 77 **Ankara Bölge Müdürlüğü** Tel: (0-312) 441 73 07 **İzmir Bölge Müdürlüğü** Tel: (0-232) 484 46 06 **Antalya Bölge Müdürlüğü** Tel: (0-242) 247 36 27

Bozell Poyraz YK 98049

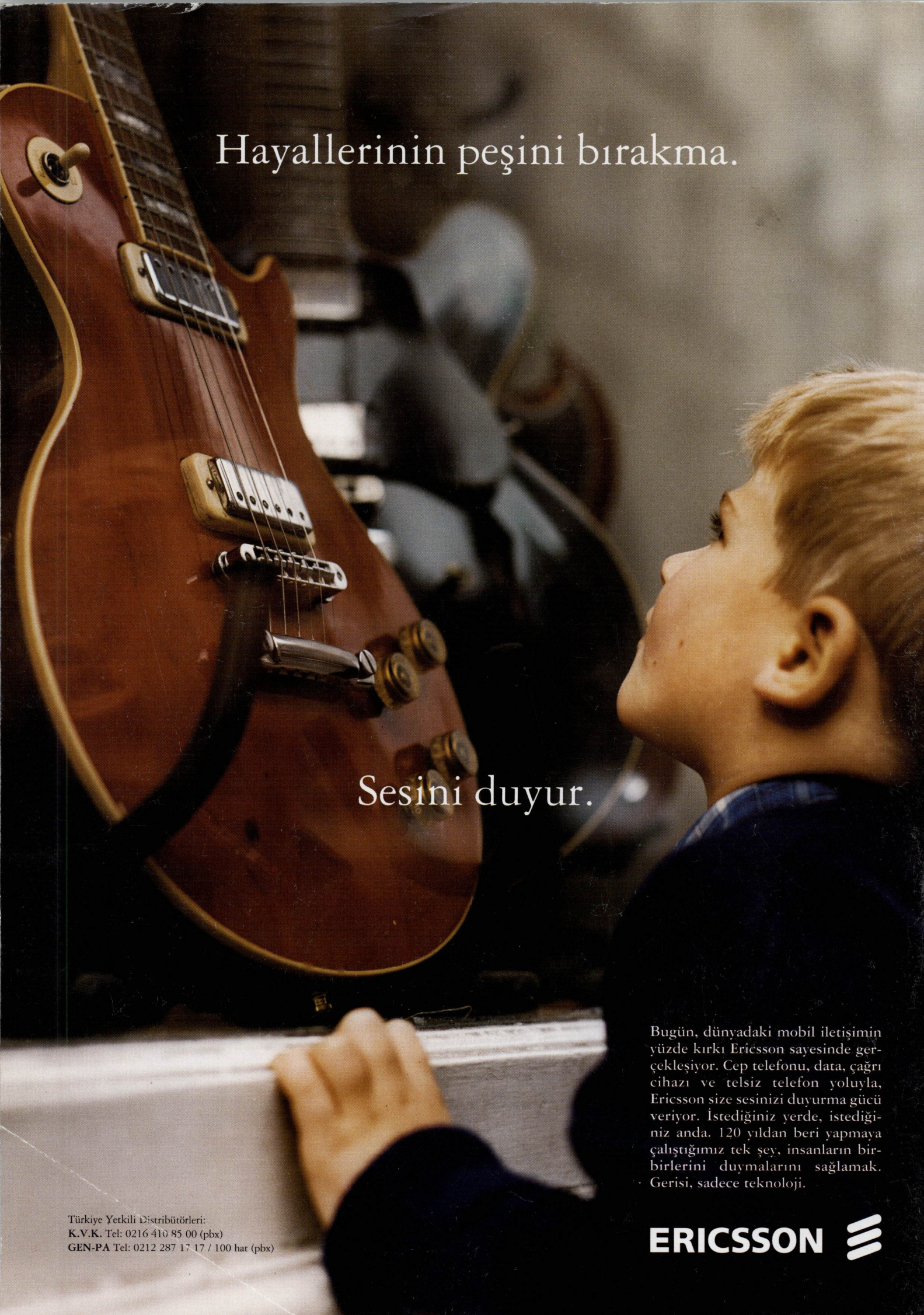
Hayallerinin peşini bırakma.
Sesini duyur.
Bugün, dünyadaki mobil iletişimin yüzde kırkı Ericsson sayesinde gerçekleşiyor. Cep telefonu, data, çağrı cihazı ve telsiz telefon yoluyla, Ericsson size sesinizi duyurma gücü veriyor. İstediğiniz yerde, istediğiniz anda. 120 yıldan beri yapmaya çalıştığımız tek şey, insanların birbirlerini duymalarını sağlamak. Gerisi, sadece teknoloji.
ERICSSON
Türkiye Yetkili Distribütörleri:
K.V.K. Tel: 0216 410 85 00 (pbx)
GEN-PA Tel: 0212 287 17 17 / 100 hat (pbx)